

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet w Białymstoku, ul. Świerkowa 20 B, 15-328 Białystok

Wydział Prawa, ul. Mickiewicza 1, 15-213 Białystok

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **BEZPIECZEŃSTWO I PRAWO**

1. Poziom/y studiów: **studia pierwszego i drugiego stopnia**
2. Forma/y studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹ **nauki prawne**

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Studia pierwszego stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki prawne	125	69,45

Studia drugiego stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki prawne	88	73,34

---

¹ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Studia pierwszego stopnia

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Nauki o polityce i administracji	15	8,33
2.	Filozofia	9	5
3.	Historia	6	3,33
4.	Językoznawstwo	8	4,44
5.	Informatyka	3	1,67
6.	Ekonomia i finanse	3	1,67
7.	Nauki o bezpieczeństwie	11	6,11

Studia drugiego stopnia

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Nauki o bezpieczeństwie	25	20,84
2.	Psychologia	5	4,16
3.	Językoznawstwo	2	1,66

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

nauczyciel przedmiotu .....

nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych .....

nauczyciel praktycznej nauki zawodu .....

_____

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

- nauczyciel prowadzący zajęcia .....
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagoga specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Studia pierwszego stopnia

Symbol opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK w zakresie: nauki prawne	OPIS CHARAKTERYSTYK DRUGIEGO STOPNIA PRK	Symbol efektu kierunkowego	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
WIEDZA, absolwent zna i rozumie:			
P6S_WG	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem	KA6_WG1	w zaawansowanym stopniu zasady i instytucje prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa
		KA6_WG2	w zaawansowanym stopniu zasady, instrumenty i terminologię nauk prawnych, w szczególności w obszarze prawa związanego z bezpieczeństwem (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz funkcjonowania podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa
		KA6_WG3	wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej dotyczące prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz funkcjonowania podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa
P6S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form	KA6_WK1	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie dotyczącym prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz funkcjonowania podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa
		KA6_WK2	podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej w sektorze związanym z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa

	indywidualnej przedsiębiorczości – w przypadku studiów o profilu praktycznym		
UMIEJĘTNOŚCI, absolwent potrafi:			
P6S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: – właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	KA6_UW1	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: – właściwy dobór źródeł prawnych z zakresu prawa administracyjnego (aktów prawnych, dorobku doktryny i orzecznictwa organów i sądów działających w obszarze bezpieczeństwa) i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji
	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów – w przypadku studiów o profilu praktycznym	KA6_UW2	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu funkcjonowania podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarze działalności podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa
P6S_UK	komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii	KA6_UK1	komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu prawa regulującego obszar bezpieczeństwa (materialnego, ustrojowego i procesowego) powiązanej z funkcjonowaniem podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa
	brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich	KA6_UK2	brać udział w debacie w obszarach tematycznych związanych z bezpieczeństwem i regulowanych przez prawo związane z tym obszarem – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich
	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	KA6_UK2	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
P6S_UO	planować i organizować pracę indywidualną oraz w ramach udziału w zespole	KA6_UO1	planować i organizować pracę indywidualną oraz w ramach udziału w zespole w zakresie analizy problematyki prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa
	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)	KA6_UO2	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych w obszarach tematycznych powiązanych z funkcjonowaniem podmiotów (organów i

			sądów) realizujących zadania z obszaru bezpieczeństwo
P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	KA6_UU1	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się prawa i zagadnień szczegółowych związanych z obszarem bezpieczeństwo przez całe życie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:			
P6S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KA6_KK1	krytycznej oceny prezentowanych zagadnień problemowych dotyczących prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania podmiotów (organów i sądów) realizujących kompetencje z obszaru bezpieczeństwo
		KA6_KK2	uznawania znaczenia nabytej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych z zakresu prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania podmiotów (organów i sądów) realizujących kompetencje z obszaru bezpieczeństwo
		KA6_KK3	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu z zakresu prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania podmiotów (organów i sądów) realizujących kompetencje z obszaru bezpieczeństwo
P6S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego inicjowania działań na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	KA6_KO1	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego podejmując czynności w obszarze problematyki prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania podmiotów (organów i sądów) realizujących kompetencje z obszaru bezpieczeństwo
		KA6_KO2	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego podejmując czynności w obszarze bezpieczeństwo
		KA6_KO3	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
P6S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: – przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, – dbałości o dorobek i tradycje zawodu	KA6_KR1	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w organach (i innych instytucjach) oraz sądach związanych z obszarem bezpieczeństwo, w tym: – przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych,

			– dbałości o dorobek i tradycje zawodu funkcjonariusza publicznego
--	--	--	--

Studia drugiego stopnia

Symbol opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK w zakresie: nauki prawne	OPIS CHARAKTERYSTYK DRUGIEGO STOPNIA PRK	Symbol efektu kierunkowego	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
WIEDZA, absolwent zna i rozumie:			
P7S_WG	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych, do których jest przyporządkowany kierunek studiów – w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim	KA7_WG1	w pogłębionym stopniu zasady i instytucje prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego)
		KA7_WG2	w pogłębionym stopniu zasady, instrumenty i terminologię nauk prawnych, w szczególności w obszarze prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego)
		KA7_WG3	uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia z zakresu prawa (materialnego, ustrojowego i procesowego) i pozostałych zagadnień związanych z obszarem bezpieczeństwo
		KA7_WG4	wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej dotyczącej prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo
		KA7_WG5	główne tendencje rozwojowe bezpieczeństwa oraz prawa (materialnego, ustrojowego i procesowego) związanego z obszarem bezpieczeństwo
P7S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form indywidualnej przedsiębiorczości – w przypadku studiów o profilu praktycznym	KA7_WK1	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie dotyczącym prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa
		KA7_WK2	ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej w sektorze powiązanej z bezpieczeństwem

UMIĘTNOŚCI, absolwent potrafi:			
P7S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, – przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi	KA7_UW1	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – właściwy dobór źródeł nauki i prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa (aktów normatywnych, poglądów doktryny, orzecznictwa sądowego) i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji
	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów – w przypadku studiów o profilu praktycznym	KA7_UW2	wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu nauki i prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa (materialnego, ustrojowego i procesowego) – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – dobór oraz stosowanie właściwych metod wykładni prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych
	formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi	KA7_UW3	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi
		KA7_UW4	formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi z zakresu nauki i prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania organów i sądów realizujących zadania z obszaru bezpieczeństwa
P7S_UK	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców prowadzić debatę posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia	KA7_UK1	komunikować się na tematy związane z prawem związanym z obszarem bezpieczeństwa (materialnym, ustrojowym i procesowym) ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców (stanowiących odbiorców usług świadczonych przez instytucje i podmioty realizujące zadania z zakresu zapewniania i ochrony bezpieczeństwa, stron i innych podmiotów postępowania prowadzonych przez te podmioty)

	Językowego oraz specjalistyczną terminologią	KA7_UK2	prowadzić debatę w zakresie kwestii związanych z problemami i prawem (materialnym, ustrojowym i procesowym) obowiązującym w obszarze bezpieczeństwo
		KA7_UK3	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz terminologią prawniczą związaną z obszarem bezpieczeństwo
P7S_UO	kierować pracą zespołu	KA7_UO1	kierować pracą zespołu
	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	KA7_UO2	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach
P7S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	KA7_UU1	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie zagadnień – w tym prawa i zasad funkcjonowania – związanych z funkcjonowaniem podmiotów realizujących kompetencje w obszarze bezpieczeństwo
		KA7_UU2	ukierunkowywać innych w zakresie samodzielnego planowania i realizowania własnego uczenia się przez całe życie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:			
P7S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KA7_KK1	krytycznej oceny prezentowanych zagadnień problemowych z zakresu prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania organów i sądów realizujących zadania z obszaru bezpieczeństwo
		KA7_KK2	uznawania znaczenia nabytej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych z zakresu prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania organów i sądów realizujących zadania z obszaru bezpieczeństwo
		KA7_KK3	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu dotyczącego zagadnień bezpieczeństwa
P7S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i	KA7_KO1	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska publicznego

	organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego		podjęć czynności w obszarze bezpieczeństwa
	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	KA7_KO2	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego podjęć czynności w obszarze bezpieczeństwa
	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	KA7_KO3	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
P7S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: – rozwijania dorobku zawodu, – podtrzymywania etosu zawodu, – przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	KA7_KR1	odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych związanych z funkcjonowaniem podmiotów (sądów, organów, funkcjonariuszy) związanych z obszarem bezpieczeństwa, w tym: – rozwijania dorobku zawodu urzędnika zajmującego się problematyką bezpieczeństwa (w tym przepisami prawa obowiązującego w tym obszarze), funkcjonariusza publicznego, – podtrzymywania etosu zawodu urzędnika, funkcjonariusza publicznego, – przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej urzędnika, funkcjonariusza publicznego oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Tomasz Dubowski	dr hab., prof. uczelni, Prodziekan Wydziału Prawa ds. dydaktyki
Katarzyna Laskowska	prof. dr hab., Pełnomocnik Dziekana Wydziału Prawa ds. Jakości Kształcenia
Iwona Wrońska	dr hab., prof. uczelni, członek Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego na kierunku Bezpieczeństwo i prawo
Kamila Bezubik	dr, Prodziekan Wydziału Prawa ds. rozwoju
Lech Jamróż	dr hab., prof. uczelni
Maciej Etel	dr, adiunkt badawczo-dydaktyczny
Konrad Wnorowski	dr, asystent badawczo-dydaktyczny, członek Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego na kierunku Bezpieczeństwo i prawo
Wojciech Zoń	mgr, asystent badawczo-dydaktyczny
Katarzyna Klimiuk	mgr inż., Dyrektor Administracyjny Wydziału Prawa
Bernadetta Sikora	mgr, Kierownik Dziekanatu Wydziału Prawa

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	11
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	13
Prezentacja uczelni	14
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	15
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	15
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	30
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	51
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	65
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	72
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	83
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	94
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	105
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	118
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	122
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	135
Część III. Załączniki – dołączone w wersji elektronicznej	
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Należy krótko przedstawić aktualne, istotne informacje charakteryzujące uczelnię w powiązaniu z prowadzeniem ocenianego kierunku studiów (rekomendowane co najwyżej 1800 znaków).

Uniwersytet w Białymstoku został utworzony w dniu 1 października 1997 r. w wyniku przekształcenia, funkcjonującej od 1968 r. Filii Uniwersytetu Warszawskiego. Zarówno pod względem liczby pracowników i studentów, jak i oferowanych kierunków oraz form nauczania jest największą uczelnią w północno-wschodniej Polsce. Uniwersytet tworzy 16 wydziałów (w tym filia UwB w Wilnie – Wydział Ekonomiczno-Informatyczny), 4 jednostki wspomagające realizację dydaktyki oraz szkoła doktorska. Na Uniwersytecie w Białymstoku studiuje 8536 studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych.

Wydział Prawa UwB jest największą jednostką w strukturze Uniwersytetu. Jako wyodrębniony wydział funkcjonuje od 27 czerwca 1990 r. W 1994 r. uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora, a w 1997 r. stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych w dyscyplinie prawo, obecnie odpowiednio doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne. Wysoką jakość kształcenia potwierdza kategorii naukowej "A" w ocenie parametrycznej wydziałów prawa w Polsce w 2009 r. oraz „A+” w 2022 roku, wyniki rankingów, w tym I miejsce wśród wydziałów prawa w Polsce w 2013 r. oraz I miejsce Studenckiej Poradni Prawnej w 2023 r.. W roku akademickim 2024/2025 Wydział kształci ponad 2200 studentów na 7 kierunkach studiów, których zachęca wysoka jakość kształcenia, bogata i stale dostosowywana do potrzeb regionu i otoczenia społeczno-gospodarczego oferta edukacyjna, a także szeroka oferta współpracy międzynarodowej.

Kształcenie w zakresie bezpieczeństwa i prawa ma w białostockim ośrodku uniwersyteckim długą tradycję. Odpowiadając na potrzeby kandydatów i otoczenia społeczno-gospodarczego Wydziału przy jednoczesnym dążeniu do maksymalizacji wykorzystania potencjału naukowego i dydaktycznego od roku 2011 rozpoczęto kształcenie na kierunku bezpieczeństwo narodowe na studiach pierwszego stopnia. Od roku 2012 uruchomiono natomiast studia drugiego stopnia na tym samym kierunku. W efekcie dostosowywania oferty edukacyjnej do zmieniających się uwarunkowań, w tym m.in. do oczekiwań kandydatów, potrzeb zawodowego rynku pracy i rozwoju naukowego kadry badawczo-dydaktycznej Wydziału za zasadne uznano wzmocnienie komponentu prawnego w ramach kształcenia w zakresie bezpieczeństwa. W konsekwencji, od 2019 roku Wydział prowadzi studia na kierunku bezpieczeństwo i prawo (studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne). Obecnie (dane na dzień 21.11.2024 r.) na kierunku tym studiuje ponad 300 studentów, w tym: 127 studentów studiów stacjonarnych (I i II stopnia) oraz 194 studentów studiów niestacjonarnych (I i II stopnia). Kierunek nie podlegał dotąd ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo na Wydziale Prawa UwB budowana była konsekwentnie jako kompletna konstrukcja obejmująca, w logicznym powiązaniu, elementy takie jak: kwalifikacje absolwenta³, system modułów kształcenia (ujęty w programie studiów), zespół przypisanych poszczególnym modułom efektów uczenia się oraz właściwy (korespondujący z programem studiów) plan studiów. Opracowując tak rozumianą koncepcję kształcenia, dokładano wszelkich starań, by wskazane elementy tworzyły spójną całość zwiększając efektywność kształcenia i powodzenie realizacji zakładanych efektów na analizowanym kierunku studiów. Przygotowana w ten sposób koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo realizowana jest w formule dwustopniowych studiów o profilu ogólnoakademickim. Analizy prezentowane poniżej – o ile nie zastrzeżono inaczej – odnoszą się jednocześnie do stacjonarnej i niestacjonarnej formy studiów.

Koncepcja kształcenia opiera się na realizacji 42 modułów kształcenia (w tym 6 w ramach specjalizacji) w formie wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, lektoratów, pro/seminariów oraz obowiązkowych praktyk zawodowych obejmujących osiągnięcie 20 efektów uczenia się (w sferze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) na studiach I stopnia oraz na realizacji 28 modułów kształcenia (w tym 4 w ramach specjalizacji) wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, lektoratów, pro/seminariów obejmujących osiągnięcie 25 efektów uczenia się (w sferze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) na studiach II stopnia. Celem kształcenia jest wyposażenie absolwentów w odpowiednie kwalifikacje właściwie przygotowujące do pracy zawodowej i pełnienia określonych ról publicznych. Program studiów kładzie bowiem nacisk nie tylko na wyposażenie absolwenta w ogólną wiedzę interdyscyplinarną z zakresu nauk prawnych i nauk o bezpieczeństwie, ale też na umiejętność wykorzystania jej w pracy zawodowej z poszanowaniem zasad i wartości etycznych. Absolwenci uzyskują szeroką wiedzę teoretyczną, którą będą mogli uzupełnić elementami wiedzy praktycznej, przewidzianymi w programie studiów. Plan studiów przewiduje realizację przedmiotów zapewniających absolwentom – poza wiedzą – zdobycie umiejętności i kompetencji społecznych nieodzownych przy prowadzeniu działalności związanej z szeroko pojmowanym bezpieczeństwem tak w sektorze publicznym, jak i prywatnym z zachowaniem stosownych standardów prawnych. Przewidziane metody kształcenia są przy tym zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się (m.in. poprzez pracę w zespołach, e-learning i inne formy elektronicznego współdziałania). W efekcie absolwent studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie nauk prawnych, nauk o bezpieczeństwie oraz o polityce i administracji (a także innych objętych programem studiów) pozwalające mu na zawodową aktywność w obszarze prawnych aspektów bezpieczeństwa. Absolwent jest zatem osobą gotową do podejmowania zatrudnienia m.in. w: sferze publicznej (Siły Zbrojne RP, Policja, służby, inspekcje, straże, prokuratura, administracja publiczna – rządowa i samorządowa etc.), w sektorze prywatnym (korporacje, sektor małych i średnich przedsiębiorstw - MŚP). Absolwent jest także przygotowany (po

---

³ Studia stacjonarne I stopnia: <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-stacjonarne/bezpieczenstwo-i-prawo-i-stopnia/program-studiow>, studia stacjonarne II stopnia: <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-stacjonarne/bezpieczenstwo-i-prawo-ii-stopnia/program-studiow>. Studia niestacjonarne I stopnia: <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-niestacjonarne/bezpieczenstwo-i-prawo-i-stopnia/program-studiow-4949>, studia niestacjonarne II stopnia: <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-niestacjonarne/bezpieczenstwo-i-prawo-ii-stopnia/program-studiow-4951>.

ukończeniu studiów pierwszego stopnia) do kontynuacji kształcenia najpierw na drugim, a następnie (po ukończeniu drugiego stopnia) na trzecim stopniu studiów.

Koncepcja i cele kształcenia obowiązujące na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I oraz II stopnia), realizowanym przez Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku (dalej: UwB) pozostają zgodne ze strategią określoną w *Strategii Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2030* stanowiącą załącznik do *Uchwały nr 3057 Senatu UwB z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie Strategii Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2030* (Załącznik 1). Pozostają też zgodne ze *Strategią rozwoju Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku* (Załącznik 2).

Centralnym punktem misji UwB (jako Uniwersytetu „zaangażowanego”) jest działanie na rzecz dobra społecznego poprzez tworzenie i upowszechnianie wiedzy. Misja ta nie ogranicza się wyłącznie do realizacji celów edukacyjnych i naukowych – wiedza ma być tworzona z wykorzystaniem relacji ze środowiskiem (innymi uczelniami, podmiotami gospodarczymi, instytucjami publicznymi i instytucjami sektora społecznego), formy upowszechniania wiedzy obejmują przede wszystkim kształcenie studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz studiów jednolitych (a także kształcenie doktorantów, studia podyplomowe czy popularyzację nauki), a oferowane formy kształcenia powinny być dostępne dla różnych grup odbiorców (dzieci, młodzieży i osób pracujących w różnym wieku). W świetle tak sformułowanej misji wizja UwB zakłada realizację trzech fundamentalnych celów strategicznych, którymi pozostają: zachowanie najwyższych standardów kształcenia, doskonała nauka oraz efektywna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wskazane fundamenty misji UwB wyznaczają kierunek rozwoju działalności badawczej oraz dydaktycznej wszystkich jednostek organizacyjnych uczelni i Wydziału Prawa, w tym także na ocenianym kierunku.

Wdrażanie koncepcji i realizacja celów kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo pozostają spójne z zespołem rozwiązań proceduralnych i instytucjonalnych przyjmowanych tak na poziomie Wydziału Prawa, jak i Uniwersytetu zorientowanych na stałe podnoszenie standardów jakości kształcenia jako elementu strategii i misji UwB. Wprowadzone rozwiązania łączą czynniki motywujące do podnoszenia jakości działań dydaktycznych z systemem narzędzi pozwalających efektywnie proces kształcenia monitorować i stale go udoskonalać. W ten sposób stworzony na uczelni i na Wydziale Prawa UwB system kontroli jakości kształcenia wdrażany jest na kierunku bezpieczeństwo i prawo i wpisuje się w misję i strategię uczelni.

W ramach oferowanych kierunków Wydział Prawa UwB od wielu lat podejmuje działania podnoszące jakość kształcenia (Zob.: Kryterium 10). Obecnie wdrażanie koncepcji i celów kształcenia obowiązujących na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia), realizowanym przez Wydział Prawa UwB pozostaje zgodne i spójne z zasadami i założeniami polityki jakości Uniwersytetu określonymi w *Uchwale nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (Załącznik 3) i jest objęte monitoringiem wystandaryzowanego, w oparciu o doświadczenia również innych jednostek UwB, ogólnouniwersyteckiego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Oparty na wskazanym akcie uniwersytecki system obejmuje m.in. monitorowanie i ocenę kadry dydaktycznej pod kątem podnoszenia kwalifikacji i kompetencji, doświadczenia w tym także w zakresie metod i technik kształcenia na odległość, monitoring i doskonalenie procesu kształcenia w tym także systematyczną ocenę i weryfikację programu studiów również pod kątem wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość, ocenę jakości zajęć dydaktycznych oraz monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów. System jest realizowany, m.in. poprzez regularną analizę i ocenę:

kadry badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej pod kątem podnoszenia kwalifikacji, obsady zajęć przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem zgodności ich kompetencji, doświadczenia i kwalifikacji zawodowych z prowadzonymi zajęciami.

Uchwała nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku na Wydziale Prawa jest realizowana na podstawie szeregu aktów wydanych przez Radę Wydziału i Dziekana Wydziału Prawa. W roku akad. 2019/2020 na Wydziale Prawa zostały opracowane procedury dotyczące wszystkich aspektów funkcjonowania tego systemu. Przyjęły one postać czternastu decyzji Dziekana i jednej uchwały Rady Wydziału dotyczących m.in. procedur monitorowania: kompetencji i kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami i doktorantami, procesu kształcenia i programów studiów czy też warunków kształcenia i organizacji studiów (procedury funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, Zał. 54).

Wskazane powyżej analizy i oceny na kierunku bezpieczeństwo i prawo są dokonywane przez powołane do tego jednostki (zespoły – zespół ds. jakości kształcenia, zespoły dydaktyczne, wydziałowa Rada Konsultacyjna, szerzej: Kryterium 10) . Ponadto należy podkreślić, że polityka Wydziału Prawa w sprawie zapewniania jakości kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo (tak, jak na innych kierunkach) pozostaje transparentna, a roczne sprawozdania z działania wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia są publikowane na stronie Wydziału (Szerzej: Kryterium 10). Dobrą praktyką, ukształtowaną na przestrzeni lat funkcjonowania zespołów pozostaje zwyczaj, że członkowie takich zespołów, jako najlepiej zorientowani w problematyce jakości kształcenia na danym kierunku, byli zaangażowani formalnie i nieformalnie w działania na rzecz poprawy jakości kształcenia, w tym konsultowani w zakresie programów studiów, koncepcji dydaktyki i efektów kształcenia.

Dodatkowo, celem doskonalenia koncepcji i efektywności celów kształcenia, a także ich dostosowania do specyfiki Wydziału Prawa opracowana została *Strategia Rozwoju Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku* (Zał. 2) uwzględniająca w szerokim zakresie kwestie podnoszenia jakości kształcenia. W strukturze Kolegium Dziekańskiego natomiast, co stało się trwałą praktyką, wyodrębniono stanowiska Prodziekanów ds. dydaktyki, ds. nauki oraz ds. rozwoju co na poziomie władz Wydziału pozwala w sposób efektywny i konstruktywny łączyć zagadnienia dydaktyki z doskonaleniem nauki i współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ponadto, przemodelowana i uaktualniona została strona internetowa Wydziału przedstawiająca zadania, strukturę i skład osobowy wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia⁴.

Wskazać należy także, że wszyscy nauczyciele akademicy Wydziału podlegają regularnej ocenie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668 ze zm.).

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia) mieszczą się w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany i są zgodne z prowadzoną na Wydziale Prawa działalnością naukową.

Zgodnie z programem studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo I stopnia, stanowiącym Załącznik do *Uchwały nr 2401 Senatu UwB z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku bezpieczeństwo i prawo, obowiązującego od roku akademickiego 2019/2020* (Część III

---

⁴ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/wewnetrzny-system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia>.

raportu, Zał. nr 2, cz. I, pkt 1) oraz na kierunku bezpieczeństwo i prawo II stopnia, stanowiącym Załącznik do *Uchwały 2383 Senatu UwB z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku bezpieczeństwo i prawo, obowiązującego od roku akademickiego 2019/2020* (Część III raportu, Zał. nr 2, cz. I, pkt 1) kierunek bezpieczeństwo i prawo (I i II stopień) został przyporządkowany do dyscypliny „nauki prawne” (dyscyplina wiodąca). Procentowe udziały poszczególnych (ogółem wszystkich) dyscyplin naukowych, do których odnosi się program studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo są takie same na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych i wynoszą (Szerzej: Kryterium 2):

- Bezpieczeństwo i prawo I stopnia: nauki prawne – 69,45%, nauki o polityce i administracji – 8,33%, nauki o bezpieczeństwie – 6,11%, filozofia – 5%, językoznawstwo – 4,44%, historia – 3,33%, informatyka – 1,67%, ekonomia i finanse – 1,67%.
- Bezpieczeństwo i prawo II stopnia: nauki prawne – 73,34%, nauki o bezpieczeństwie – 20,84%, psychologia – 4,16%, językoznawstwo – 1,66%.

W ten sposób program studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia) w najszerszym stopniu uwzględnia przedmioty przyporządkowane do dyscypliny „nauki prawne” oraz „nauki o bezpieczeństwie” i „nauki o polityce i administracji”, co jest zabiegiem celowym. Należy zaznaczyć, że na kierunku bezpieczeństwo i prawo dominuje dyscyplina nauki prawne, a studia mają profil ogólnoakademicki. Rozwiązanie to podyktowane zostało – stanowiącymi trwałą praktykę Wydziału w ramach realizowanych kierunków studiów – rzetelnym rozpoznaniem i analizą potrzeb interesariuszy zewnętrznych oraz specyfiki rynku pracy w wymiarze krajowym i regionalnym. W rezultacie uwzględniono artykułowane pod adresem absolwentów, jak i Wydziału oczekiwania posiadania rozległej wiedzy prawniczej niezbędnej w przypadku profesjonalistów aktywnych zawodowo w obszarze szeroko pojmowanego bezpieczeństwa. Na tej podstawie przyjęto założenie o potrzebie silnego włączenia w program studiów na ocenianym kierunku modułów wpisujących się właśnie w ramy dyscypliny nauk prawnych, nauk o bezpieczeństwie i nauk o polityce i administracji. Dzięki temu studenci otrzymują treści dydaktyczne oparte odpowiednio o badania naukowe kadry. Należy przy tym podkreślić, stałą, także nieformalną weryfikację tego założenia, np. w formie konsultacji ze studentami. Pozostaje to w silnym związku z Misją UwB, m.in. z dążeniem do wykształcenia i promowania absolwentów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje dostosowane do potrzeb rynku pracy. Nacisk na obszar nauk prawnych, nauk o bezpieczeństwie oraz o administracji i polityce okazuje się nieodzowny w kontekście zakładanych kwalifikacji absolwenta jako profesjonalisty gotowego do efektywnego podejmowania zatrudnienia i wyzwań w szeroko pojmowanym sektorze bezpieczeństwa. W tym świetle związek prawa (poszczególnych jego gałęzi) z zagadnieniami bezpieczeństwa pozostaje bezsprzeczny, ewidentny, silny i trwały. Z całą mocą podkreślić należy również, iż kształt modułów kształcenia wraz z przypisanymi im efektami uczenia się został skonstruowany w sposób uwzględniający przedmioty prawnicze o fundamentalnym, najistotniejszym charakterze z punktu widzenia zakładanych kwalifikacji absolwenta. Istota samych efektów uczenia się – także w modułach „prawnych” dostosowana jest przy tym do specyfiki ocenianego kierunku i oczekiwanego profilu absolwenta.

Jednocześnie uwzględnienie w programie studiów na ocenianym kierunku dyscyplin innych niż wskazane (np. filozofia, historia, informatyka, ekonomia i finanse, językoznawstwo) wynika z dążenia do maksymalizacji możliwości osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się poprzez wykorzystanie instrumentów pomocniczych względem głównego profilu kształcenia. Stanowi również rezultat

dążenia Wydziału do zapewnienia absolwentom osiągnięcia możliwie szerokiej skali efektów uczenia się w obszarze przedmiotów humanistycznych.

Koncepcja i cele kształcenia obowiązujące na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I oraz II stopnia), realizowanym przez Wydział Prawa UwB są powiązane z prowadzoną na Wydziale Prawa UwB (i uczelni) działalnością naukową w dyscyplinie, do której oceniany kierunek przyporządkowano.

Na Uniwersytecie w Białymstoku prowadzona jest aktywna i szeroka działalność naukowa w różnych dyscyplinach, w tym również w zakresie nauk prawnych (oraz nauk o bezpieczeństwie oraz o polityce i administracji). W tym obszarze Wydział zajmuje miejsce szczególne jako jednostka wyspecjalizowana i predestynowana do prowadzenia aktywności badawczej we wskazanych dyscyplinach. Działalność naukowa Wydziału Prawa UwB cechuje przy tym najwyższa jakość, o czym świadczą m.in.: najwyższa ocena w zakresie ewaluacji jakości działalności naukowej – kategoria A+, publikacje w prestiżowych (i wysokopunktowanych) wydawnictwach (m.in. Brill, Routledge, Springer) i czasopismach, realizacja grantów naukowych czy uzyskane nagrody (Zał. 67 i 68).

Warto przy tym zaznaczyć, że zajęcia na kierunku bezpieczeństwo i prawo prowadzą nauczyciele akademicy, których zainteresowania badawcze związane są z wymaganiami stawianymi przez program kształcenia, w szczególności na płaszczyznach celów kształcenia i efektów uczenia się. Tym samym ma to wpływ na obsadę personalną prowadzących poszczególne zajęcia. Co więcej, rozwiązaniem funkcjonującym na Wydziale Prawa w ramach oferowanych kierunków studiów – w tym także kierunku bezpieczeństwo i prawo – jest włączanie w działalność dydaktyczną przedstawicieli praktyki, w przypadku ocenianego kierunku reprezentantów sektora bezpieczeństwa (*Decyzja nr 15 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 31 października 2024 r. w sprawie udziału praktyków w zajęciach dydaktycznych na kierunku Bezpieczeństwo i prawo*, Zał. 61, szerzej: kryterium 6).

Struktura wewnętrzna Wydziału oparta jest o podział działalności naukowo-dydaktycznej w wyżej wskazanych obszarach. Ponadto, wychodząc z założenia, iż skuteczny rozwój nauki możliwy jest przy uwzględnieniu kooperacji między różnymi dziedzinami nauki, Wydział gotowy jest do współpracy badawczej również z innymi jednostkami akademickimi. Aktywność tego rodzaju promuje osiągnięcia i jego dorobek naukowy. Pozwala też wykorzystywać go w praktyce, a nadto wzbogaca działalność naukową jednostki o nowe wątki i konteksty. Stają się one widoczne w procesie współpracy naukowej z przedstawicielami innych dyscyplin niż nauki prawne oraz podmiotami reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze uczelni. Stanowi to niewątpliwie wartość dodaną w rozwoju naukowym Wydziału. Przyczynia się do realizacji zarówno jego strategii, jak i strategii Uniwersytetu (Zał. 2 i 1), w szczególności w zakresie w jakim wzbogacana w ten sposób działalność naukowa w dyscyplinie nauk prawnych oraz nauk o polityce i administracji pozwala na skuteczniejsze i wszechstronniejsze wdrażanie w ramach Wydziału koncepcji i celów kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia) są określane we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi przy uwzględnieniu potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym specyfiki i wymagań ocenianego kierunku wobec zawodowego rynku pracy (Szerzej: Kryterium 6).

Udział interesariuszy zewnętrznych wpisuje się w misję i strategię Uniwersytetu uwzględniającą potrzeby regionu i tworzenie trwałych więzi z instytucjami lokalnymi. Od wielu lat Wydział podejmuje i instytucjonalizuje działania obliczone na rzeczywiste włączenie otoczenia społeczno-gospodarczego w proces kształtowania koncepcji i celów kształcenia. Współpraca Wydziału z interesariuszami

zewnętrznymi opiera się na szeregu formalnych, jak i odformalizowanych rozwiązań strukturalnych oraz instrumentów (Szerzej: Kryterium 6).

Jednym z podmiotów aktywnych w tej materii pozostaje działająca od 2012 r. Rada Konsultacyjna Wydziału Prawa, której obecny skład ukonstytuował się w 2024 roku (*Decyzja nr 14/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 31 października 2024 r. w sprawie powołania Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku*, Zał. 57). Jej działalność ma zasadniczy wpływ na rozwój realizowanych na wydziale kierunków, a dzięki obecności potencjalnych pracodawców umożliwia konfrontowanie założeń kształcenia z oczekiwaniami rynku pracy. Od początku jej istnienia tworzyli ją przedstawiciele organów administracji publicznej (samorządowej i rządowej, w tym także centralnej), instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa i obywateli (wymiaru sprawiedliwości, organów ścigania, służb mundurowych), sektora prywatnego oraz naukowo-badawczego. Rada wydaje opinie w sprawach programów kształcenia oraz uruchamiania nowych kierunków studiów, uwzględniając potrzeby rynku pracy. Dzięki temu koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku określone są w ścisłej kooperacji z interesariuszami zewnętrznymi. Spotkania Rady odbywają się cyklicznie, nie rzadziej niż dwa razy w roku.

Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają również opinie, uwagi i postulaty środowiska akademickiego (w tym, m.in. pracowników Wydziału, Rady Samorządu Studenckiego Wydziału Prawa UwB oraz Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia). Wsparte są także doświadczeniem kadry prowadzącej kształcenie i wynikami prowadzonych badań naukowych (Szerzej: Kryterium 4), współpracą międzynarodową (Szerzej: Kryterium 7), polityką jakości (Szerzej: Kryterium 10), ustawiczną pracą ze studentami (Szerzej: Kryterium 8), a także możliwościami wynikającymi z infrastruktury i zasobów edukacyjnych uczelni (Szerzej: Kryterium 5). W efekcie projektowanie zmian w konstrukcji programu studiów (prace w tym zakresie są aktualnie prowadzone) opiera się na analizie i ocenie szeregu elementów, co pozwala na jego konsekwentne i przemyślane doskonalenie.

W konsekwencji powyższego koncepcja i cele kształcenia w ramach kierunku bezpieczeństwo i prawo, w wymiarze merytorycznym i organizacyjnym, pozostają spójne oraz zgodne ze strategią i polityką jakości uczelni odpowiadając jej we wszystkich elementach. Co więcej, sformułowanej w ten sposób koncepcji i celom kształcenia towarzyszy szereg wyróżniających ją rozwiązań przyjętych w programie studiów, w tym m.in. sekwencyjność i wzajemne powiązanie modułów kształcenia, zróżnicowanie form zajęć (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, lektoraty, proseminaria, seminaria) oraz dostosowanie ich do form kształcenia oraz specyfiki poszczególnych modułów kształcenia i przypisanych im efektów uczenia się, proponowanie rozwiązań umożliwiających elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia i dostosowywania jej do indywidualnych preferencji, dużą liczbę zajęć poświęconych kształceniu z języka obcego (w tym specjalistyczne warsztaty językowe) i poszerzanie liczby przedmiotów oferowanych w języku obcym oraz praktyki. Trwałym elementem koncepcji kształcenia jest wykorzystywanie metod i technik kształcenia na odległość obecne w działalności dydaktycznej na ocenianym kierunku. Obecnie działalność ta na kierunku bezpieczeństwo i prawo realizowana jest z wykorzystaniem powszechnie wykorzystywanej platformy do prowadzenia zajęć zdalnych EduPortal. Towarzyszy temu dostosowane do wymogów nowoczesnych technik nauczania zdalnego przygotowanie infrastrukturalne – wyposażenie sal wykładowych i ćwiczeniowych, katedr i zakładów (komputer, kamera, mikrofon, stały dostęp do internetu) oraz regularnie prowadzone szkolenia pracowników w zakresie wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość. Świadczy to nie tylko o trwałym podnoszeniu jakości dydaktyki z wykorzystaniem informatycznych narzędzi kształcenia na odległość, ale także o przygotowaniu uczelni na sytuacje nagłe i kryzysowe, ograniczające możliwości kształcenia w kontakcie

bezpośrednim (np. semestr letni roku akad. 2019/2020 i zimowy roku akad. 2020/2021) i zapewnia utrzymanie wysokiego standardu realizacji koncepcji kształcenia w przyszłości, nawet w sytuacji utrzymujących się okoliczności utrudniających kształcenie w trybie standardowym. Doświadczenia sytuacji ograniczających funkcjonowanie uczelni wygenerowało gotowość do szybkiej aktualizacji strategii, stosownych elementów polityki edukacyjnej oraz w zakresie jakości kształcenia. Jednostka traktuje więc dostosowanie koncepcji kształcenia w okresie ograniczającym funkcjonowanie uczelni w sposób konstruktywny i przejawia gotowość do ich przyszłego lokowania w strategii i misji uczelni.

Misja UwB, wyznaczając ramy strategii Wydziału oraz przyjętej na ocenianym kierunku koncepcji i celów kształcenia, wpływa na poziom stawianych kandydatom wymagań.

Przyjęte zasady rekrutacji, transparentne i dostępne na oficjalnej stronie Wydziału⁵ (Szerzej: Kryterium 3) oraz stawiane w tym względzie wymogi, można uznać za wysokie. Jest to konsekwencją oczekiwanych kwalifikacji absolwenta (charakterystyka kwalifikacji absolwenta dostępna jest na stronie internetowej Wydziału⁶). Działania podejmowane na Wydziale zmierzają bowiem do akademickiego wykształcenia przyszłych pracowników-profesjonalistów funkcjonujących w sektorze bezpieczeństwa (tak w sektorze publicznym, jak i prywatnym oraz w organizacjach pozarządowych), konkurencyjnych i zdolnych do podjęcia satysfakcjonującej ich pracy, efektywnie wykorzystujących zdobytą w czasie studiów wiedzę (w tym wiedzę naukową), umiejętności i kompetencje społeczne. Proces kształcenia uwzględnia także oczekiwania pracodawców względem przyszłych absolwentów Wydziału, stanowiących ich potencjalne kadry pracownicze. Celem pozostaje zatem zapewnienie absolwentom kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia) osiągnięcia stosownych efektów uczenia się. Powinny one gwarantować nabycie wszechstronnej wiedzy w zakresie zapewniania i wzmacniania, z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi prawnych, bezpieczeństwa w różnych jego wymiarach i na różnych poziomach z uwzględnieniem w szczególności bezpieczeństwa wewnętrznego, zewnętrznego czy zarządzania kryzysowego a także umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wdrażania zdobytej wiedzy w praktyce oraz zdolności zawodowego zaangażowania w środowisku zawodowym. Ukończenie studiów na ocenianym kierunku przygotowuje zatem do podejmowania zatrudnienia na stanowiskach wymagających wiedzy prawniczej i w zakresie bezpieczeństwa oraz umiejętności i kompetencji społecznych w celu efektywnego zastosowania jej w praktyce w wymiarze zespołowym i indywidualnym w sektorze publicznym, prywatnym a także w tzw. trzecim sektorze (organizacje pozarządowe) a nawet w organizacjach i organach międzynarodowych. W związku z tym uznać należy, iż przewidywane programem studiów efekty uczenia się zapewniają kwalifikacje absolwenta jako osoby zdolnej do podejmowania zatrudnienia głównie w: organach administracji publicznej (rządowej i samorządowej), Siłach Zbrojnych RP, Policji, inspekcjach, strażach, podmiotach sektora prywatnego.

Absolwent kierunku bezpieczeństwo i prawo gotowy jest również do podejmowania aktywności badawczej i rozwijania potencjału osobistego, m.in. w formule szkoły doktorskiej oraz podejmowania

---

⁵ Studia stacjonarne: <https://prawo.uwb.edu.pl/kandydat/kierunki-studiow-stacjonarnych/bezpieczenstwo-i-prawo-studia-i-i-stopnia-stacjonarne>, studia niestacjonarne: <https://prawo.uwb.edu.pl/kandydat/kierunki-studiow-niestacjonarnych/bezpieczenstwo-i-prawo-studia-i-i-stopnia-niestacjonarne>.

⁶ Studia stacjonarne I stopnia: <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-stacjonarne/bezpieczenstwo-i-prawo-i-stopnia/program-studiow>, studia stacjonarne II stopnia: <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-stacjonarne/bezpieczenstwo-i-prawo-ii-stopnia/program-studiow>. Studia niestacjonarne I stopnia: <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-niestacjonarne/bezpieczenstwo-i-prawo-i-stopnia/program-studiow-4949>, studia niestacjonarne II stopnia: <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-niestacjonarne/bezpieczenstwo-i-prawo-ii-stopnia/program-studiow-4951>.

zatrudnienia w jednostkach akademickich traktowanego jako samodzielna profesja, ale też jako uzupełnienie wiodącej aktywności zawodowej.

Przewidziane programem studiów efekty uczenia się uwzględniają specyfikę nauk prawnych, nauk o bezpieczeństwie oraz nauk o polityce i administracji, a także pozostałych dyscyplin ujętych w programie studiów, są zgodne z koncepcją i celami kształcenia i wpisują się w ogólnoakademicki profil studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo.

Program studiów i proces jego realizacji w pełni odpowiadają wymogom *ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. 2024 poz. 1571). Zgodnie z programem studiów procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową (Część III raportu, Zał. nr 2, cz. I, pkt 1) wynosi:

- na kierunku bezpieczeństwo i prawo I stopnia – 69,45%;
- na kierunku bezpieczeństwo i prawo II stopnia – 73,34%.

Oznacza to, iż wymóg odnośnie profilu ogólnoakademickiego przewidziany w art. 64 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy jest spełniony. Ponadto, program studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia) spełnia wymóg z art. 73 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy, zgodnie z którym co najmniej 75% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie w Białymstoku jako podstawowym miejscu pracy.

Efekty uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia) pozostają zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK). Na ocenianym kierunku realizowane są wszystkie kierunkowe efekty uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych). Zostały przyporządkowane do poszczególnych symboli (obszarów) i samego opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK oraz wynikających z nich kategorii szczegółowych (P6S dla kierunku bezpieczeństwo i prawo I stopnia oraz P7S dla kierunku bezpieczeństwo i prawo II stopnia). Efekty kierunkowe uczenia się są z nimi logicznie i merytorycznie powiązane. Proporcje między efektami skonstruowano w sposób umożliwiający ich pełne i efektywne osiągnięcie, w zgodzie z koncepcją i celami kształcenia. W rezultacie student realizuje:

- a) na kierunku bezpieczeństwo i prawo I stopnia
  - 5 efektów w zakresie wiedzy (3 – głębia i zakres, 2 – kontekst);
  - 8 efektów w zakresie umiejętności (2 – wykorzystanie wiedzy, 3 – komunikowanie się, 2 – organizacja pracy, 1 – uczenie się) oraz
  - 7 efektów w zakresie kompetencji społecznych (3 – krytyczna ocena, 3 – odpowiedzialność, 1 – rola zawodowa),
- b) na kierunku bezpieczeństwo i prawo II stopnia
  - 7 efektów w zakresie wiedzy (5 – głębia i zakres, 2 – kontekst);
  - 11 efektów w zakresie umiejętności (4 – wykorzystanie wiedzy, 3 – komunikowanie się, 2 – organizacja pracy, 2 – uczenie się) oraz
  - 7 efektów w zakresie kompetencji społecznych (3 – krytyczna ocena, 3 – odpowiedzialność, 1 – rola zawodowa).

Wszystkie odpowiadają opisowi charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Przewidziane programem studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia) efekty uczenia się są sformułowane w sposób precyzyjny, dostosowane do koncepcji i celów kształcenia, uwzględniają specyfikę nauk prawnych, nauk o bezpieczeństwie oraz nauk o polityce i administracji a także pozostałych dyscyplin ujętych w programie studiów. Są zgodne z koncepcją i celami kształcenia i wpisują się w ogólnoakademicki profil studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo.

Efekty uczenia się na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia) są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany oraz z zakresem działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie. Potwierdza to poziom merytoryczny, kwalifikacje i doświadczenie kadry dydaktycznej oraz przyjęta koncepcja kształcenia opierająca się na konsekwentnym doskonaleniu programów studiów (Szerzej: Kryterium 4 i 2). Aktywność międzynarodowa pracowników Wydziału gwarantuje stałe uaktualnianie stanu wiedzy i rozwój kompetencji ujętych w efektach uczenia się (Szerzej: Kryterium 7).

Przewidziane programem studiów efekty uczenia się pozostają w ścisłym związku z dorobkiem naukowym uczelni w dyscyplinie nauki prawne. Kadra Wydziału prowadzi intensywną działalność w tym zakresie. Świadczy o tym m.in. liczba awansów naukowych jego pracowników w ostatnich pięciu latach (Szerzej: Kryterium 4). Działalność naukowa prowadzona jest we wszystkich kluczowych obszarach nauk prawnych, w tym także tych, które są merytorycznie związane z programem studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo. Wydział i jego pracownicy legitymują się szeregiem sukcesów na polu naukowym, tak w wymiarze prestiżowych publikacji (w tym zagranicznych), nagród, jak i realizacji projektów badawczych (Szerzej: Kryterium 4 i Zał. 67 i 68). Cieszy również aktywność i osiągnięcia na różnych polach studentów ocenianego kierunku (Zał. 56).

W rezultacie, efekty uczenia się przewidziane programem studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia) uwzględniają kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i niezbędne w działalności naukowej kompetencje społeczne prowadzących zajęcia. Są one traktowane jako kluczowe, ściśle powiązane z koncepcją kształcenia i jego poziomem. Efekty te, absolwent studiów na ocenianym kierunku, realizuje w celu osiągnięcia poziomu profesjonalisty w zakresie funkcjonowania w sektorze bezpieczeństwa, gotowego do podejmowania wyzwań zawodowych w sektorze publicznym i prywatnym. Ich nabycie może posłużyć do kontynuacji kształcenia, w tym również do rozwoju zdolności prowadzenia działalności badawczej.

W świetle powyższego szczególną uwagę zwracają następujące efekty uczenia się przewidziane programem studiów na ocenianym kierunku (na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej):

bezpieczeństwo i prawo I stopnia:

- w zaawansowanym stopniu zasady, instrumenty i terminologię nauk prawnych, w szczególności w obszarze prawa związanego z bezpieczeństwem (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz funkcjonowania podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa (KA6_WG2);
- absolwent zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej dotyczące prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz funkcjonowania podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa (KA6_WG3);
- absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni

przewidywalnych przez: – właściwy dobór źródeł prawnych z zakresu prawa administracyjnego (aktów prawnych, dorobku doktryny i orzecznictwa organów i sądów działających w obszarze bezpieczeństwa) i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji (KA6_UW1);

– absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu funkcjonowania podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarze działalności podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa (KA6_UW2);

– absolwent potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu prawa regulującego obszar bezpieczeństwa (materialnego, ustrojowego i procesowego) powiązanej z funkcjonowaniem podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa (KA6_UK1);

– absolwent potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (KA6_UK2);

– absolwent potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w ramach udziału w zespole w zakresie analizy problematyki prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa (KA6_UO1);

– absolwent jest gotów do krytycznej oceny prezentowanych zagadnień problemowych dotyczących prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania podmiotów (organów i sądów) realizujących kompetencje z obszaru bezpieczeństwa (KA6_KK1).

Wskazane efekty realizowane są w ramach szeregu oferowanych w ramach kierunku bezpieczeństwo i prawo I stopnia zajęć według następującej sekwencji:

– KA6_WG2 – 15 przedmiotów;

– KA6_WG3 – 13 przedmiotów;

– KA6_UW1 – 26 przedmiotów;

– KA6_UW2 – 19 przedmiotów;

– KA6_UK1 – 16 przedmiotów;

– KA6_UK2 – 4 przedmioty;

– KA6_UO1 – 5 przedmiotów;

– KA6_KK1 – 14 przedmiotów.

Bezpieczeństwo i prawo II stopnia:

– absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady i instytucje prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa (materialnego, ustrojowego i procesowego) (KA7_WG1);

– w pogłębionym stopniu zasady, instrumenty i terminologię nauk prawnych, w szczególności w obszarze prawa związanego z obszarem bezpieczeństwa (materialnego, ustrojowego i procesowego) (KA7_WG2)

- absolwent zna i rozumie uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia z zakresu prawa (materialnego, ustrojowego i procesowego) i pozostałych zagadnień związanych z obszarem bezpieczeństwo (KA7_WG3)
- absolwent zna i rozumie główne tendencje rozwojowe bezpieczeństwa oraz prawa (materialnego, ustrojowego i procesowego) związanego z obszarem bezpieczeństwo (KA7_WG5);
- absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – właściwy dobór źródeł nauki i prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (aktów normatywnych, poglądów doktryny, orzecznictwa sądowego) i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji (KA7_UW1);
- absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu nauki i prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego) – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – dobór oraz stosowanie właściwych metod wykładni prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (KA7_UW2);
- absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi (KA7_UW3);
- absolwent potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi z zakresu nauki i prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania organów i sądów realizujących zadania z obszaru bezpieczeństwo (KA7_UW4);
- absolwent potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz terminologią prawniczą związaną z obszarem bezpieczeństwo (KA7_UK3);
- absolwent potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie zagadnień – w tym prawa i zasad funkcjonowania – związanych z funkcjonowaniem podmiotów realizujących kompetencje w obszarze bezpieczeństwo (KA7_UU1);
- absolwent jest gotów do krytycznej oceny prezentowanych zagadnień problemowych z zakresu prawa związanego z obszarem bezpieczeństwo (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania organów i sądów realizujących zadania z obszaru bezpieczeństwo (KA7_KK1).

Wskazane efekty realizowane są w ramach szeregu oferowanych w ramach kierunku bezpieczeństwo i prawo II stopnia zajęć według następującej sekwencji:

- KA7_WG1 – 3 przedmioty;
- KA7_WG2 – 3 przedmioty;
- KA7_WG3 – 5 przedmiotów;

- KA7_WG5 – 5 przedmiotów;
- KA7_UW1 – 4 przedmioty;
- KA7_UW2 – 3 przedmioty;
- KA7_UW3 – 5 przedmiotów;
- KA7_UW4 – 3 przedmioty;
- KA7_UK3 – 1 przedmiot;
- KA7_UU1 – 3 przedmioty;
- KA7_KK1 – 8 przedmiotów.

W rozpatrywanym kontekście dodać należy, iż w programie studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I stopnia) obecne są także praktyki o charakterze obligatoryjnym. Ich wymiar obejmuje trzy tygodnie na II roku studiów I stopnia (zarówno w trybie studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych), co odpowiada 5 punktom ECTS. Celem praktyk jest przygotowanie do wykonywania zawodu poprzez praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności w pracy zawodowej, w tym w szczególności zapoznanie z merytoryczną oraz techniczno-organizacyjną sferą funkcjonowania instytucji, w której realizowana jest praktyka. Cele praktyk są szerzej określone w programach studiów. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk (poza obszarem wiedzy: KA6_WG1) obejmują też określone umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku bezpieczeństwo i prawo:

- absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: – właściwy dobór źródeł pranych z zakresu prawa administracyjnego (aktów prawnych, dorobku doktryny i orzecznictwa organów i sądów działających w obszarze bezpieczeństwo) i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji (KA6_UW1),
- absolwent potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się całe życie prawa i zagadnień szczegółowych związanych z obszarem bezpieczeństwo przez całe życie (KA6_UU1),
- absolwent jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy (KA6_KO3).

Wskazane efekty z perspektywy kompetencji badawczych, komunikowania się – również w języku obcym – jak i kompetencji o charakterze społecznym niezbędnych w działalności naukowej wydają się prezentować potencjał skorelowany z oczekiwanymi kwalifikacjami absolwenta.

Warto dodać, że studenci studiów I stopnia na ocenianym kierunku realizują również przedmiot Prawo własności intelektualnej (jako przedmiot obowiązkowy), co przygotowuje ich do aplikowania reguł w tym zakresie w ewentualnej działalności badawczej.

Efekty uczenia się przewidziane programem studiów na ocenianym kierunku są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Składa się na to szereg czynników, spośród których najbardziej istotnymi wydają się kwalifikacje i kompetencje kadry badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej (Szerzej: Kryterium 4), profil kandydata i studenta wraz ze sposobem rekrutacji (Szerzej: Kryterium 3) oraz dostępna infrastruktura (Szerzej: Kryterium 5). Osoby prowadzące zajęcia na Wydziale sukcesywnie podnoszą swoje kwalifikacje

dydaktyczne. Są one poddawane regularnej ocenie, także ze strony studentów (Szerzej: Kryterium 4). Poważne znaczenie w tym aspekcie posiada mobilność międzynarodowa pracowników Wydziału i ich uczestnictwo m.in. w programie Erasmus+ w wyjazdach o charakterze dydaktycznym i szkoleniowym (Szerzej: Kryterium 7) oraz udział w prestiżowych stypendiach zagranicznych. Ważne jest również wieloletnie doświadczenie w zakresie organizacji „szkół prawa obcego” na Wydziale w latach ubiegłych.

Wskazać też wypada, iż do koncepcji i celów kształcenia oraz efektów uczenia się dostosowany jest podział na formy zajęć (wykład, ćwiczenia, konwersatorium, lektorat, proseminarium, seminarium). W ramach konkretnej formy zajęć dostępny jest, charakterystyczny dla niej, zestaw instrumentów i narzędzi pozwalających na bieżącą ocenę (weryfikację) osiągania efektów uczenia się. Obejmuje on, poza metodami tradycyjnymi w postaci kolokwiiów i egzaminów pisemnych, ciągłą ocenę pracy studentów w grupach ćwiczeniowych (konwersatoryjnych, w lektoratach). Uwzględnia, m.in. pracę indywidualną i grupową, ocenę przygotowywanych wypowiedzi ustnych i pisemnych, prace cząstkowe czy aktywność w ramach zajęć w formule kształcenia zdalnego. Metody weryfikacji efektów uczenia się, stosownie do formy zajęć i istoty danego efektu, wskazywane są w – dostępnych w systemie USOS – sylabusach do poszczególnych przedmiotów (w części A oraz w części B z wyodrębnieniem sposobu/sposobów weryfikacji w odniesieniu do poszczególnych efektów). Są one również podawane do wiadomości studentom podczas zajęć. W ten sposób stworzono transparentny, przejrzysty system weryfikacji efektów uczenia się. Jego podstawą pozostają zasadniczo egzamin oraz zaliczenie ćwiczeń (w pisemnej lub ustnej formie). Uzupełniają ją metody ciągłej weryfikacji pracy studenta uwzględniające specyfikę efektu/efektów i formę zajęć. W rezultacie system weryfikacji efektów uczenia się stanowi spójną i transparentną całość.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Dobre praktyki:

- 1) Promowanie angażowania w proces dydaktyczny praktyków z obszaru bezpieczeństwa (Zał. nr 61).
- 2) Systemowe rozwiązania motywujące dydaktyków do rozwoju swych kompetencji naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych (Zał. 69 i 70).
- 3) Wprowadzenie do programu studiów konwersatoriów jako alternatywy dla wykładów monograficznych.
- 4) Uwzględnianie w programie studiów szerokiej oferty w zakresie nauczania języków obcych i przedmiotów wykładanych w języku obcym.
- 5) Ukierunkowanie programu studiów na aspekty praktyczne związane z przyszłą aktywnością zawodową absolwentów.
- 6) Skorelowanie składu i konstrukcji merytorycznej kolegium dziekańskiego z głównymi punktami strategii UwB – doskonałością kształcenia (dydaktyka), najwyższą jakością naukową (nauka) i współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym (rozwój).
- 7) Wykorzystywanie formuły „repozytorium wiedzy” dla poszczególnych kierunków (również dla kierunku bezpieczeństwo i prawo) jako elementu wspomagającego osiągnięcie efektów uczenia się.
- 8) Włączanie do składu Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego na kierunku bezpieczeństwo i prawo pracowników Wydziału aktywnych w otoczeniu społeczno-gospodarczym uczelni.

Uzasadnienie

Ad. 1) Proces kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo konsekwentnie ukierunkowywany jest na zapewnienie absolwentom właściwej, konkurencyjnej pozycji na rynku pracy. Niezwykle istotnym

elementem procesu kształcenia staje się w tym kontekście zapewnienie studentom w trakcie studiów kontaktu z przedstawicielami profesji związanych z szeroko pojmowanym bezpieczeństwem – z osobami, które w różnych rolach pozostają w tej sferze aktywne. Stosowna decyzja Dziekana z dnia 31 października 2024 r. możliwość udziału praktyków w zajęciach na kierunku bezpieczeństwo i prawo zapewnia i w odpowiedni sposób formalizuje. O znaczeniu i skuteczności tej praktyki świadczy fakt, iż wdrażana jest również na innych niż bezpieczeństwo i prawo kierunkach oferowanych przez Wydział Prawa UwB.

Ad. 2) Realizacja przyjętej koncepcji i celów kształcenia oraz zakładanych w ich ramach efektów uczenia się opiera się na kwalifikacjach kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału Prawa UwB. Pracownicy Wydziału zaangażowani w działalność naukową i dydaktyczną, także w ramach kierunku bezpieczeństwo i prawo, stale kompetencje te podnoszą. Konsekwentną praktyką w tym zakresie jest natomiast zapewnienie pracownikom odpowiednich warunków do ich zawodowego rozwoju, które na Wydziale Prawa obejmują także mechanizmy rozwój ten promujące. Stosowne decyzje Dziekana (*Decyzja Nr 3/2023 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 1 lutego 2023 r. w sprawie zasad przyznawania okresowego dodatku kwotowego oraz dodatku zadaniowego za 2023 r.* oraz *Decyzja nr 16/2023 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 31 października 2023 r. zmieniająca Decyzję nr 3/2023 Dziekana Wydziału Prawa z dnia 1 lutego 2023 r. w sprawie zasad przyznawania okresowego dodatku kwotowego oraz dodatku zadaniowego za 2023 r.*, Zał. 69 oraz *Decyzja nr 1/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 stycznia 2024 r. w sprawie jednorazowego dodatku za działania projakościowe*, Zał. 70) zakładają m.in. przyznawanie jednorazowych dodatków za opublikowanie wysokopunktowanych artykułów lub monografii czy też przyznawanie (raz w roku) premii (tzw. dziekańskich) uwzględniających aktywność naukową (publikacje, granty badawcze, opinie, ekspertyzy) i organizacyjną pracownika ewaluowaną wg obiektywnych i transparentnych kryteriów.

Ad. 3) Program studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo zakłada wykorzystanie konwersatoriów jako formuły stanowiącej alternatywę dla klasycznych wykładów monograficznych. Dzięki temu położony jest odpowiedni nacisk na interaktywne formy prowadzenia zajęć, co sprzyja osiąganiu efektów uczenia się. Jednocześnie konwersatoria na kierunku bezpieczeństwo i prawo (i I i II stopnia) w największej liczbie wprowadzono do programu w końcowej fazie procesu kształcenia, najczęściej w ramach oferowanych specjalizacji. Rozwiązanie to sprzyja odpowiedniemu wykorzystaniu potencjału studenta opartego na wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach uzyskanych we wcześniejszych etapach kształcenia.

Ad. 4) Kształcenie na kierunku bezpieczeństwo i prawo konsekwentnie opierane jest na zapewnianiu studentom szerokiej możliwości doskonalenia kompetencji w zakresie języków obcych. Element ten jest niezbędny w procesie efektywnego kształcenia profesjonalistów w zakresie prawnych aspektów działalności związanej z bezpieczeństwem. Na kierunku bezpieczeństwo i prawo oferta kształcenia w zakresie języków obcych wykracza poza tradycyjne nauczanie języka obcego. Obejmuje ona również specjalistyczne warsztaty językowe (studia II stopnia). Dodatkowo część z objętych programem studiów przedmiotów oferowana jest w językach obcych (np. prawne aspekty bezpieczeństwa NATO, prawne aspekty bezpieczeństwa Unii Europejskiej, studia I stopnia; strategia bezpieczeństwa narodowego RP, studia II stopnia).

Ad. 5) Program studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo ukierunkowany jest na aspekty praktyczne związane z przyszłą aktywnością zawodową absolwentów. Poza wzmiankowanym wyżej

angażowaniem praktyków w proces kształcenia praktyką w omawianej materii pozostaje stałe i rzetelne rozpoznawanie specyfiki regionalnego i krajowego rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem oczekiwań i potrzeb potencjalnych pracodawców oraz wykorzystaniem wiedzy pozyskiwanej w tym zakresie w formułowaniu oferty kształcenia. Dzięki tym rozwiązaniom możliwa jest m.in. staranna konstrukcja specjalizacji na obu stopniach studiów odpowiadająca oczekiwaniom otoczenia społeczno-gospodarczego.

Ad. 6) Długotrwałą i konsekwentną praktyką Wydziału Prawa UwB jest wiązanie struktury i merytorycznego podziału obowiązków kolegium dziekańskiego z kluczowymi elementami misji i strategii Uniwersytetu w Białymstoku tj. doskonałością kształcenia, najwyższą jakością naukową oraz współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W ramach kolegium dziekańskiego wyodrębnia się – poza Dziekanem – funkcje prodziekanów ds. nauki, dydaktyki oraz rozwoju. Konstrukcja ta pozwala w efektywny sposób łączyć wysiłki władz Wydziału obliczone na rozwój naukowy i dydaktyczny pracowników. Zapewnia to optymalne warunki dla kształtowania koncepcji i celów kształcenia na poszczególnych kierunkach, w tym także na kierunku bezpieczeństwo i prawo oraz monitorowanie ich realizacji jak również wprowadzania pożądaných modyfikacji doskonalących program studiów.

Ad. 7) Rozwiązaniem innowacyjnym, uniwersalnym i skutecznym jest również wprowadzona przez Wydział Prawa praktyka oferowania studentom tzw. repozytoriów wiedzy dedykowanych poszczególnym kierunkom studiów. Repozytorium takie uruchomiona także dla kierunku bezpieczeństwo i prawo. Funkcjonuje ono jako zestaw materiałów dydaktycznych m.in. w formie prezentacji czy nagranych wcześniej wykładów dostępnych na stronie Wydziału Prawa UwB⁷. Tematyka udostępnianych materiałów jest szeroka – założeniem repozytorium nie jest bowiem powielanie wiedzy przekazywanej studentom podczas zajęć z poszczególnych przedmiotów (również z uwzględnieniem zajęć zdalnych asynchronicznych) a stworzenie studentom warunków i możliwości pogłębiania i poszerzania wiedzy o treści pozostające w określonym z związku z problematyką zajęć przewidzianych programem studiów. Praktyka ta stanowi odpowiedni sposób motywowania studentów do indywidualnego rozwoju a także skutecznego osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych kierunkowi bezpieczeństwo i prawo.

Ad. 8) Przyjętą na Wydziale Prawa UwB praktyką jest włączanie do składu Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego na kierunku bezpieczeństwo i prawo pracowników, którzy realizują aktywności i funkcje także w ramach otoczenia społeczno-gospodarczego w obszarach związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem (aktualnie to m.in. porucznik Wojska Polskiego i asesor w Dziale do Spraw Wojskowych Prokuratury Rejonowej Białystok-Północ a także radca prawny i konsul honorowy Republiki Estonii w Białymstoku). Biorąc pod uwagę, że ww. Zespół odpowiada m.in. za monitorowanie programu studiów na ocenianym kierunku m.in. w świetle potrzeb rynku pracy oraz przedkładanie propozycji doskonalenia tego programu wskazane rozwiązanie umożliwia stałe i efektywne uwzględnianie oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego w kształtowaniu programu studiów i jego modyfikacji zgodnie z misją i strategią uczelni i Wydziału.

---

⁷ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/materialy-dydaktyczne/repozytorium-dla-kierunku-bezpieczenstwo-i-prawo>.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

1. Informacje wspólne dla kierunków bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia

Programy studiów kierunków bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) obowiązują od roku akademickiego 2019/2020⁸. Programy te obejmują:

- część A określającą dla poszczególnych modułów kształcenia kod modułu, kierunkowe efekty uczenia się, metody kształcenia oraz sposoby weryfikacji, nazwę przedmiotu/modułu, liczbę punktów ECTS za przedmiot/moduł, wskaźniki ilościowe w postaci punktów ECTS w ramach zajęć;
- część B określającą treści programowe modułów kształcenia;
- plan studiów;
- efekty uczenia się.

Treści programowe są określane mianem modułów kształcenia (MK) i oznaczone kodem.

Część A programów studiów kierunków bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) przyporządkowuje kierunkowe efekty uczenia się do poszczególnych modułów kształcenia składających się na treści programowe. Efekty uczenia się są kompletne, kompleksowe, a także uwzględniają specyfikę modułów/zajęć oraz metod i form kształcenia. Realizacja modułów kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych zapewnia uzyskanie wszystkich efektów uczenia się (Szerzej: Kryterium 1).

Plany i programy studiów kierunków bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) określają liczbę godzin zajęć oraz liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć.

Wiedza, umiejętności i doświadczenie kadry prowadzącej kształcenie, możliwość współprowadzenia zajęć przez praktyków (Szerzej: Kryterium 4), współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym (Szerzej: Kryterium 6), umiędzynarodowienie procesu kształcenia (Szerzej: Kryterium 7), a także polityka jakości (Szerzej: Kryterium 10) gwarantują, że treści programowe są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie wiodącej i pozostałych dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach. Korzyści płynące z powyższego są dostrzegane, analizowane i wykorzystywane przy opracowywaniu oraz realizacji programów studiów.

Na kierunkach bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) moduły kształcenia ułożone są sekwencyjnie, w sposób wzajemnie powiązany i umożliwiający studentom stopniowe osiągnięcie efektów uczenia się, a także ich doskonalenie, poszerzanie oraz osiągnięcie kolejnych w toku realizacji studiów przy

---

⁸ Aktualnie przygotowana jest reforma programu na ocenianym kierunku studiów.

uwzględnieniu specyfiki oraz poziomu zaawansowania i specjalizacji poszczególnych zajęć lub grup zajęć (Szerzej: Kryterium 1).

Konstrukcja programów studiów na kierunkach bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) umożliwia studentom elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia i dostosowanie jej do preferencji i specjalności. Jednocześnie szeroki wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS nie wiąże się z ryzykiem pominięcia, braku realizacji lub nieosiągnięcia określonych w programie studiów efektów uczenia się. Efekty uczenia się określone w programach studiów dla poszczególnych modułów kształcenia do wyboru są bowiem wobec siebie komplementarne i eliminują możliwość ich pominięcia w toku studiów (dotyczy to studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) (Szerzej: Kryterium 1).

Na kierunkach bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) stosowane są różnorodne metody kształcenia. Są one właściwe określonym w planach studiów formom kształcenia tj. wykładom, ćwiczeniom, konwersatoriom, lektoratom, seminariom i proseminariom oraz praktykom zawodowym. Ponadto uwzględniają specyfikę poszczególnych modułów kształcenia, umiejętności i doświadczenie nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, a także potrzeby i sugestie studentów (Szerzej: Kryterium 4, Kryterium 6, Kryterium 7 i Kryterium 10).

Metody kształcenia są sprecyzowane w powszechnie dostępnych (m.in. w systemie USOS) sylabusach przedmiotów/zajęć, a także szczegółowo omawiane przez prowadzących w części organizacyjnej przedmiotów/zajęć. Obejmują przede wszystkim: wykład akademicki, ćwiczenia, wykład i ćwiczenia z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, pracę indywidualną lub pracę w grupach obejmującą analizę przepisów, przegląd orzecznictwa i rozstrzygnięć organów publicznych, poszukiwanie i analizę materiałów źródłowych, rozwiązywanie kasusów, prace projektowe i prezentacje wyników badań i analiz, dyskusje, przygotowanie projektów pism, zapoznanie z formularzami urzędowymi, a także formy charakterystyczne dla zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęć zdalnych/zajęć e-learning) w formie synchronicznej i asynchronicznej. W ich doborze są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się, a ponadto stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Ważne jest również, że czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Na kierunkach bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) liczebność grup studenckich jest dostosowana do form realizacji zajęć i zgodna z *Zarządzeniem nr 24 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 9 kwietnia 2020 r. w sprawie liczebności grup studenckich* (Załącznik 19). W trosce o jakość kształcenia oraz zapewnienie możliwości realizowania przez studentów wybranych przez nich przedmiotów liczebność grup ćwiczeniowych i konwersatoryjnych może być zmniejszana na wniosek Dziekana. Zmniejszenie to następuje dla danego kierunku bądź danego przedmiotu realizowanego na tym kierunku w danym roku akademickim. Podstawą zmniejszenia liczebności grup jest zgoda Prorektora ds. kształcenia.

Metody kształcenia uwzględniają wszystkie przypisane modułom kształcenia efekty uczenia się, a także zasady ich weryfikacji i oceny (Szerzej: Kryterium 1).

Metody kształcenia, w tym ich jakość, skuteczność oraz oczekiwania i oceny studentów, są regularnie monitorowane i oceniane w ramach wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia (Szerzej: Kryterium 10; Zał. 25).

W procesie kształcenia wykorzystuje się środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się (Szerzej: Kryterium 3 i 4), w tym także korzysta z infrastruktury Wydziału i Uniwersytetu w Białymstoku, wyposażonych sal, zasobów bibliotek, elektronicznych baz danych oraz oprogramowania (Szerzej: Kryterium 5). Kształcenie wzbogacane jest o wykłady gościnne (w tym gości zagranicznych), współuczestnictwo praktyków w prowadzeniu zajęć dydaktycznych (zgodnie z *Decyzją nr 15/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 31 października 2024 r. w sprawie udziału praktyków w zajęciach dydaktycznych na kierunku bezpieczeństwo i prawo* (Zał. 61)), wizyty studyjne, spotkania ze specjalistami zewnętrznymi, a także krajowe i międzynarodowe konferencje i seminaria naukowe (Szerzej: Kryteria 6 i 7).

Metody kształcenia i konstrukcja efektów uczenia się na kierunkach bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) wymusza samodzielność i aktywną rolę studenta w procesie uczenia się. Stanowi to konsekwencję konstrukcji realizowanych programów studiów, w tym dywersyfikacji form kształcenia, ich dopasowania do specyfiki przedmiotu/zajęć i przypisanych mu efektów, podziału modułów kształcenia na wykłady i ćwiczenia, konwersatoria oraz dużą liczbę konsultacji indywidualnych. Nie bez znaczenia jest i to, że prowadzący często wskazują w sylabusach, a także akcentują w toku trwania przedmiotów/zajęć ocenianie ciągłe, pracę w grupach, aktywność na zajęciach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęć zdalnych/zajęć e-learning). Warto równocześnie zaznaczyć, że rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się.

Dostosowanie metod kształcenia i procesu uczenia się do potrzeb studentów ze szczególnymi potrzebami (studentów z niepełnosprawnościami) następuje z zachowaniem zasad i wskazówek określonych w:

- a) *Uchwale nr 3105 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami* (Zał. 22);
- b) *Uchwale nr 848 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 23 września 2009 r. w sprawie Programu działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych studentów niepełnosprawnych „Uniwersytet Szansą dla Wszystkich”* (Zał. 23);
- c) *Regulaminie studiów* (§ 10) (Zał. 20);
- d) Wskazówkach dla wykładowców – wzrok;
- e) Wskazówkach dla wykładowców – słuch;
- f) Wskazówkach dla wykładowców – mowa.

Dokumenty te są dostępne na stronie internetowej Uniwersytetu w Białymstoku⁹.

Na Uniwersytecie w Białymstoku funkcjonuje Dział Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami, a także

---

⁹ <https://uwb.edu.pl/student/centrum-wsparcia/warunki-do-studowania-na-uwb-dla-osob-niepelnosprawnych>.

Pełnomocnik Rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi¹⁰.

Student/doktorant z niepełnosprawnością może ubiegać się o wsparcie w postaci usług asystenta dydaktycznego na zasadach określonych w Regulaminie przyznawania asystenta dydaktycznego studentom i doktorantom z niepełnosprawnością oraz udzielenia wsparcia w formie dodatkowych, indywidualnych zajęć dydaktycznych stanowiącym Załącznik do *Zarządzenia nr 56 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 października 2022 r. w sprawie określenia Zasad wsparcia studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami w formie włączenia osób trzecich oraz dodatkowych, indywidualnych zajęć dydaktycznych* (Zał. 58).

Dodatkowo Uniwersytet w Białymstoku w ramach wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami zapewnia dostęp do Tłumacza Polskiego Języka Migowego¹¹.

Warto również podkreślić, że na Uniwersytecie w Białymstoku wszyscy studenci i pracownicy (w tym również osoby ze szczególnymi potrzebami) mogą korzystać z bezpłatnych konsultacji psychologicznych. Wsparcie jest jednym z wielu działań realizowanych w ramach projektu „Nowoczesny Uniwersytet dostępny dla wszystkich” (umowa nr POWR.03.05.00-00-A007/20-00) w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Osi priorytetowej III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działania 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych¹².

Na Wydziale Prawa o realizację praw studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami studiujących w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym w sprawach indywidualnych i całego Wydziału dba Pełnomocnik Dziekana ds. osób ze szczególnymi potrzebami¹³.

Wydział oferuje również osobom prowadzącym zajęcia wsparcie w zakresie informacji dotyczących zapewniania dostępności dydaktyki osobom ze szczególnymi potrzebami¹⁴.

Programy studiów na kierunkach bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) nie przewidują zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Natomiast zgodnie z *Zarządzeniem nr 67 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się poza siedzibą uczelni w Uniwersytecie w Białymstoku* (Zał. 24) część modułów kształcenia, jeżeli pozwala na to ich specyfika, może być realizowana w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających interakcję między studentami i nauczycielem akademickim.

Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość mogą być realizowane w formie:

- 1) synchronicznej – są to zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, prowadzone w czasie rzeczywistym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, zgodnie ze szczegółowym rozkładem zajęć, w ramach których uczestnicy zajęć mogą wypowiadać się w ich

---

¹⁰ <https://uwb.edu.pl/student/centrum-wsparcia/pelnomocnik-ds-osob-niepelnosprawnych>.

¹¹ <https://uwb.edu.pl/student/centrum-wsparcia/tlumacz-polskiego-jezyka-migowego>.

¹² <https://uwb.edu.pl/student/centrum-wsparcia/bezplatne-konsultacje-psychologiczne>.

¹³ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/kolegium-dziekanskie/pelnomocnicy-dziekana>.

¹⁴ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/pracownik/dydaktyka/dydaktyka-dostepna---informator>.

toku, lub

2) asynchronicznej – są to zajęcia bez bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, poprzez udostępnianie studentom materiałów dydaktycznych w postaci elektronicznej (np. prezentacje multimedialne, filmy instruktażowe, opracowania, nagrania ćwiczeń i wykładów) oraz zobowiązanie studentów do opracowania zadanego tematu (np. rozwiązania problemu, przygotowania prezentacji, referatu, projektu itp.) i przesłanie prowadzącemu w wyznaczonym terminie.

Zgodnie z *Decyzją nr 4/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie formy prowadzenia zajęć dydaktycznych na Wydziale Prawa w roku akademickim 2024/2025* (Zał. 34) na kierunkach bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia w formie stacjonarnej:

- do 50 % zajęć: a) w formie wykładu lub seminarium, b) w ramach przedmiotów specjalizacyjnych i do wyboru, c) zajęć prowadzonych w ramach programu Erasmus + bez względu na ich formę – może być prowadzonych w formie e-learningu zgodnie ze zgłoszonymi scenariuszami,
- do 30 % zajęć prowadzonych w formie ćwiczeń lub konwersatorium (z wyłączeniem przedmiotów specjalizacyjnych i do wyboru), może być prowadzonych w formie e-learningu zgodnie ze zgłoszonymi scenariuszami.

Zgodnie z *Decyzją nr 4/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie formy prowadzenia zajęć dydaktycznych na Wydziale Prawa w roku akademickim 2024/2025* (Zał. 34) zajęcia na kierunkach bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia w formie niestacjonarnej realizowane są, zgodnie z sylabusem, obligatoryjnie w proporcjach:

- 50% godzin zajęć z poszczególnych przedmiotów w formie kontaktu bezpośredniego oraz
- 50 % godzin zajęć w formie zdalnej, z czego co najmniej 3/5 zajęć w formie zdalnej synchronicznej (w przypadku nieparzystej liczby godzin danego przedmiotu w semestrze odpowiednio zwiększa się liczbę godzin na korzyść zajęć w formie kontaktu bezpośredniego).

Zastosowanie przy realizacji modułów kształcenia zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość korzystnie wpływa na atrakcyjność i innowacyjność przedmiotu, ułatwia organizację zajęć, a także usprawnia kontakt ze studentami. Umożliwia udostępnianie materiałów wykorzystywanych bądź uzupełniających treści przedmiotu, a jednocześnie nie pozbawia studentów możliwości osobistego kontaktu z prowadzącym. Weryfikacja efektów uczenia się nie następuje na platformie edukacyjnej – sposoby zaliczenia części modułu kształcenia realizowanej w formie zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz kryteria zaliczenia całego przedmiotu określone są w sylabusach przedmiotów.

Decyzję o realizacji modułu kształcenia z wykorzystaniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość podejmuje Dziekan Wydziału Prawa zgodnie z procedurą określoną w *Zarządzeniu nr 67 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się poza siedzibą uczelni w Uniwersytecie w Białymstoku* (Zał. 24). Istotne jest przy tym, że Dziekan decyzję w tym zakresie podejmuje na wniosek nauczyciela akademickiego zaopiniowany przez bezpośredniego przełożonego (wzór wniosku stanowi Załącznik nr

1 do ww. zarządzenia), a realizacja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest na bieżąco kontrolowana przez Dziekana.

Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzone są przy użyciu wskazanej przez Rektora Uniwersytetu w Białymstoku platformy edukacyjnej (platforma EduPortal¹⁵). O prawidłową realizację zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na Uniwersytecie w Białymstoku dba Dział Aplikacji Komputerowych. Prowadzący zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zobowiązani są do niezwłocznego informowania Dziekana o występujących trudnościach w prowadzeniu tych zajęć.

Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizowane są wyłącznie przez osoby (nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia) posiadające przygotowanie do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dodatkowo na stronie internetowej Wydziału Prawa w zakładce „Zdalne Kształcenie” dostępne są elektroniczne instrukcje w postaci pomocy dla prowadzących i samouczka dla studentów (i inne)¹⁶.

Doraźną pomoc w zakresie funkcjonowania platformy edukacyjnej EduPortal, realizacji i uczestnictwa w zajęciach prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w tym wsparcie techniczne, organizacyjne i metodyczne świadczą pracownicy Pracowni Komputerowej¹⁷ i Działu Aplikacji Komputerowych¹⁸, których dane kontaktowe są dostępne powszechnie na stronie internetowej Uniwersytetu w Białymstoku.

Wart odnotowania jest również fakt, iż zasady organizacji i realizacja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość podlegają ocenie jakości w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.

Organizację procesu nauczania i uczenia się na kierunkach bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia oraz bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) określają szczegółowo:

- a) *Zarządzenie nr 4 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 23 stycznia 2024 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2024/2025 w Uniwersytecie w Białymstoku* (Zał. 31);
- b) harmonogram zapisów na przedmioty w roku akademickim 2024/2025 (Zał. 21);
- c) terminarz zjazdów studiów niestacjonarnych w roku akademickim 2024/2025 (Zał. 32);
- d) harmonogramy zajęć na kierunkach bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia i bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) (Część III raportu, Zał. 2 cz. I pkt 3);
- e) Regulamin studiów Uniwersytetu w Białymstoku (w tym w szczególności § 17-18 odnoszące się do Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) albo Indywidualnego Programu Studiów (IPS) (Zał. 20);
- f) ogłoszenia na stronie internetowej Wydziału Prawa.

Dokumenty te dostępne są na stronie internetowej Wydziału Prawa. Harmonogramy zajęć dostępne

---

¹⁵ <https://eduportal.uwb.edu.pl>.

¹⁶ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/zdalne-ksztalcenie>.

¹⁷ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/struktura/pracownia-komputerowa>.

¹⁸ <https://uwb.edu.pl/universytet/struktura/administracja-centralna-struktura>.

są w systemie USOS (od semestru letniego roku akademickiego 2016/2017 informacje dotyczące odwołania i odpracowania zajęć znajdują się w systemie USOS).

Zasady sprawdzania i oceny efektów uczenia się, a także informowania o uzyskanych efektach określone są szczegółowo w Regulaminie studiów (przede wszystkim § 20-26) oraz Zarządzenie nr 44 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 21 września 2022 r. w sprawie dokumentowania przebiegu studiów z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS i USOSweb) (Załącznik 33). Zarządzenie znajduje się na stronie internetowej Wydziału Prawa¹⁹. Ponadto, sprawdzenie i ocena efektów uczenia się, a także informowanie o uzyskanych efektach następuje w ramach regularnych konsultacji, a także oceniania ciągłego w toku zajęć dydaktycznych.

2. Bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia

Na kierunku bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej realizowany jest program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2019/20. Program ten stanowi podstawę analiz w niniejszym raporcie.

Treści programowe studiów w formie stacjonarnej obejmują 48 modułów kształcenia. 5 modułów kształcenia (tj. MK_5-5a, MK_14-14a, MK_16-16a, MK_19-19a, MK_24-24a) stanowią moduły kształcenia do wyboru, gdzie każdy obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładów w wymiarze 30 godzin dydaktycznych, którym odpowiadają 3 punkty ECTS (wyjątkiem jest moduł kształcenia do wyboru MK_16-16a, który obejmuje wykłady w wymiarze 45 godzin dydaktycznych i ćwiczenia w wymiarze 45 godzin dydaktycznych odpowiadające 9 punktom ECTS). Ponadto 12 modułów kształcenia (tj. od MK_36 do MK_47) stanowią specjalistyczne moduły kształcenia do wyboru przyporządkowane dwóm specjalizacjom tj. Bezpieczeństwo narodowe (od MK_36 do MK_41) oraz Bezpieczeństwo wewnętrzne (od MK_42 do MK_47).

Moduły kształcenia na studiach w formie stacjonarnej są prowadzone odrębnie od modułów kształcenia na studiach w formie niestacjonarnej.

Treści programowe studiów w formie niestacjonarnej obejmują 47 modułów kształcenia. 5 modułów kształcenia (tj. MK_5-5a, MK_13-13a, MK_15-15a, MK_18-18a, MK_23-23a) stanowią moduły kształcenia do wyboru, gdzie każdy obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładów i konwersatoriów w wymiarze 16 godzin dydaktycznych, którym odpowiadają 3 punkty ECTS (wyjątkiem jest moduł kształcenia do wyboru MK_15-15a, który obejmuje wykłady w wymiarze 32 godzin dydaktycznych, którym odpowiada odpowiadające 9 punktów ECTS). Ponadto 12 modułów kształcenia (tj. od MK_35 do MK_46) stanowią specjalistyczne moduły kształcenia do wyboru przyporządkowane dwóm specjalizacjom tj. Bezpieczeństwo narodowe (od MK_35 do MK_40) oraz Bezpieczeństwo wewnętrzne (od MK_41 do MK_46).

W odróżnieniu od studiów w formie niestacjonarnej studia stacjonarne przewidują przedmiot Wychowanie fizyczne (MK_12) realizowany w wymiarze po 30 godzin ćwiczeń w semestrze 1. i 2. (ogółem 60 godzin ćwiczeń). Ten moduł kształcenia nie ma przypisanych punktów ECTS.

Treści programowe obejmują zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie wiodącej i pozostałych dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze punktów ECTS. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów kształcenia związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w

---

¹⁹ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/organizacja-roku-akademickiego>.

dyscyplinie/dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, dla kierunków o profilu ogólnoakademickim wynosi 69,45%. Jest taki sam na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Natomiast procentowe udziały poszczególnych (wszystkich) dyscyplin naukowych, do których odnosi się program studiów wynoszą (są takie same na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych): nauki prawne (69,45%), nauki o polityce i administracji (8,33%), nauki o bezpieczeństwie (6,11%), filozofia (5%), językoznawstwo (4,4%), historia (4%), informatyka (1,67%), ekonomia i finanse (1,67%).

Studia na kierunku bezpieczeństwo i prawo pierwszego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej trwają 6 semestrów.

Na studiach stacjonarnych liczba godzin zajęć obejmuje 1845 godzin dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Na studiach niestacjonarnych liczba godzin zajęć jest dostosowana do formy kształcenia i proporcjonalnie mniejsza. Obejmuje 890 godzin dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia jest taka sama na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej i wynosi 180 punktów ECTS. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 103 punkty ECTS na studiach w formie stacjonarnej i 114 punktów ECTS na studiach w formie niestacjonarnej. Procentowy udział punktów ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodny z wymaganiami i wynosi: - na studiach w formie stacjonarnej: 57,22%, - na studiach w formie niestacjonarnej: 63,33%.

Na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia wynosi 30 punktów ECTS w każdym semestrze (w semestrze 4. wynosi 25 punktów ECTS, które są uzupełniane o 5 punktów ECTS przypisane obowiązkowym studenckim praktykom zawodowym).

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Formy realizacji zajęć są zróżnicowane, dostosowane do form kształcenia oraz specyfiki poszczególnych modułów kształcenia i przypisanych im efektów uczenia się. W planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przewidziano takie same formy realizacji zajęć:

a) na studiach stacjonarnych:

- wykłady: ogółem 900 godzin dydaktycznych;
- ćwiczenia: ogółem 525 godzin dydaktycznych;
- konwersatoria: ogółem 210 godzin dydaktycznych;
- lektoraty: ogółem 120 godzin dydaktycznych;
- seminaria i proseminaria: ogółem 90 godzin dydaktycznych;

– praktyki zawodowe: 3 tygodnie;

b) na studiach niestacjonarnych:

– wykłady: ogółem 606 godzin dydaktycznych;

– ćwiczenia: ogółem 16 godzin dydaktycznych;

– konwersatoria: ogółem 100 godzin dydaktycznych;

– lektoraty: ogółem 120 godzin dydaktycznych;

– seminaria i proseminaria: ogółem 48 godzin dydaktycznych;

– praktyki zawodowe: 3 tygodnie.

Sekwencja zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Programy studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej umożliwiają szeroki wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS na każdym roku studiów i pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów kształcenia do wyboru jest taki sam na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych i wynosi 34,44%, jest więc nie mniejszy niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie.

Szerokie możliwości wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS, wynikają z tego, że:

a) w planie studiów przewidziano ogółem aż 10 przedmiotów/zajęć składających się na 5 modułów kształcenia do wyboru,

– każdy z 5 modułów kształcenia do wyboru obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładów i konwersatoriów w wymiarze 30 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych oraz 16 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych, którym odpowiadają 3 punkty ECTS (wyjątkami są moduł kształcenia do wyboru MK_16-16a na studiach stacjonarnych, który obejmuje wykłady w wymiarze 45 godzin dydaktycznych i ćwiczenia w wymiarze 45 godzin dydaktycznych odpowiadające 9 punktom ECTS oraz moduł kształcenia do wyboru MK_15-15a na studiach niestacjonarnych, który obejmuje wykłady w wymiarze 32 godzin dydaktycznych, którym odpowiada odpowiadające 9 punktów ECTS);

– student wybiera do realizacji 1 przedmiot/zajęcia z każdej grupy modułów kształcenia do wyboru;

– na studiach stacjonarnych są to: MK_5-5a, MK_14-14a, MK_16-16a, MK_19-19a, MK_24-24a;

– na studiach niestacjonarnych są to: MK_5-5a, MK_13-13a, MK_15-15a, MK_18-18a, MK_23-23a;

b) w semestrze 2. studenci dokonują wyboru proseminarium (Zał. 26),

– możliwości, terminy i zasady wyborów są szczegółowo opisane na stronie internetowej Wydziału Prawa²⁰;

c) w semestrze 4. studenci dokonują wyboru jednej z dwóch specjalizacji, tj. Bezpieczeństwo

---

²⁰ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/organizacja-roku-akademickiego>.

narodowe albo Bezpieczeństwo wewnętrzne,

- każda ze specjalizacji obejmuje grupę 6 specjalistycznych modułów kształcenia do wyboru;
- specjalizacja Bezpieczeństwo narodowe obejmuje moduły kształcenia od MK_36 do MK_41 na studiach stacjonarnych oraz moduły kształcenia od MK_35 do MK_40 na studiach niestacjonarnych;
- specjalizacja Bezpieczeństwo wewnętrzne obejmuje moduły kształcenia od MK_42 do MK_47 na studiach stacjonarnych oraz moduły kształcenia od MK_41 do MK_46 na studiach niestacjonarnych;

d) zróżnicowane, pozostające do decyzji studenta, formy realizacji/zaliczenia zajęć oferowanych również w języku obcym, które student może zaliczyć poprzez:

- realizację zajęć w języku obcym oferowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, w szczególności w ramach: a) kierunków studiów prowadzonych w językach obcych, b) programu Erasmus+, c) zajęć prowadzonych przez profesora wizytującego, d) wykładów gościnnych prowadzonych w języku obcym, e) specjalistycznych szkół prowadzonych w języku obcym, f) modułów do wyboru przewidzianych w programach innych kierunków studiów (uwzględniając w tym przypadku tożsamość efektów kształcenia);
- realizację zajęć w języku obcym na innej uczelni w ramach międzynarodowej wymiany studentów, w tym programu Erasmus+ lub w ramach programu MOST;
- realizację części studiów lub praktyk za granicą w ramach programu Erasmus+ lub zajęć realizowanych w języku obcym w uczelni zagranicznej w ramach międzynarodowych umów o współpracy w okresie nie krótszym niż 3 miesiące;

e) studenci mają możliwość uczęszczania na zajęcia realizowane w ramach programu Erasmus+ (Część III raportu, Zał. 1, Tab. 6);

f) studenci mają możliwość korzystania z repozytorium z materiałami dydaktycznymi dla kierunku bezpieczeństwo i prawo dostępnym na stronie internetowej Wydziału Prawa²¹;

g) studenci mają możliwość korzystania z Programu Mobilności Studentów i Doktorantów MOST²².

Ponadto, student może wystąpić do Dziekana Wydziału Prawa z wnioskiem o Indywidualną Organizację Studiów (IOS) albo Indywidualny Program Studiów (IPS). Szczegółowe zasady w tym zakresie określa odpowiednio § 17 i § 18 Regulaminu Studiów (Zał. 20).

Zasady, formy i terminy zapisów na przedmioty do wyboru są określone w dostępnym powszechnie na stronie internetowej Wydziału²³ harmonogramie zapisów na przedmioty opracowanym na dany rok akademicki (Zał. 21).

Dopełnieniem możliwości elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia i dostosowania jej do preferencji jest pomoc opiekunów roku – na kierunku bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego

---

²¹ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/materialy-dydaktyczne/repozytorium-dla-kierunku-bezpieczenstwo-i-prawo>.

²² <https://uwb.edu.pl/student/programy-wymiany-studentow-i-doktorantow/most>.

²³ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/organizacja-roku-akademickiego>.

stopnia powołany jest opiekun dla każdego roku formy studiów stacjonarnej²⁴ i niestacjonarnej²⁵.

Program studiów obejmuje zróżnicowane zajęcia poświęcone kształceniu z co najmniej jednego języka obcego. Są to:

a) obligatoryjne zajęcia z języka obcego (cz. I-II) w wymiarze ogółem 120 godzin dydaktycznych realizowanych w formie lektoratów w semestrach od 1 do 4, po 30 godzin dydaktycznych w każdym, odpowiadające ogółem 8 punktom ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (na studiach w formie stacjonarnej: MK_13, MK_25, zaś na studiach w formie niestacjonarnej: MK_12, MK_24:

– oferta lektoratów przygotowywana jest przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UwB na dany rok akademicki;

– grupy tworzone są wg deklaracji wyboru lektoratu studenta i dostosowane do poziomu znajomości języka obcego (weryfikowanego przede wszystkim na podstawie wyników na świadectwach maturalnych) przy zachowaniu wymaganej liczebności grup studenckich;

b) w semestrze 2. studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej student może zaliczyć przedmiot/zajęcia w języku obcym w formie konwersatorium (na studiach stacjonarnych: MK_19-19a w wymiarze 30 godzin dydaktycznych odpowiadających 3 punktom ECTS, zaś na studiach niestacjonarnych: MK_18-18a w wymiarze 16 godzin dydaktycznych odpowiadających 3 punktom ECTS);

c) zajęcia w języku obcym student może zaliczyć również poprzez:

– realizację zajęć w języku obcym oferowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, w szczególności w ramach: a) kierunków studiów prowadzonych w językach obcych, b) programu Erasmus+, c) zajęć prowadzonych przez profesora wizytującego, d) wykładów gościnnych prowadzonych w języku obcym, e) specjalistycznych szkół prowadzonych w języku obcym, f) modułów do wyboru przewidzianych w programach innych kierunków studiów (uwzględniając w tym przypadku tożsamość efektów kształcenia);

– realizację zajęć w języku obcym na innej uczelni w ramach międzynarodowej wymiany studentów, w tym programu Erasmus+ lub w ramach programu MOST;

– realizację części studiów lub praktyk za granicą w ramach programu Erasmus+ lub zajęć realizowanych w języku obcym w uczelni zagranicznej w ramach międzynarodowych umów o współpracy w okresie nie krótszym niż 3 miesiące.

Metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego (są to przede wszystkim MK_13 i MK_25, a także MK_19-19a na studiach w formie stacjonarnej i odpowiednio MK_12 i MK_24, a także MK_18-18a na studiach w formie niestacjonarnej).

Ponadto, student może poszerzać kompetencje językowe uczestnicząc w Studiach Podyplomowych Kształcenie Tłumaczy Przysięgłych Języka Angielskiego, a także w zajęciach realizowanych w ramach programu Erasmus+ (Część III raportu, Zał. 1, Tab. 6) (Szerzej: Kryterium 7).

---

²⁴ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-stacjonarne/opiekunowie>.

²⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-niestacjonarne/opiekunowie>.

Metody kształcenia umożliwiają nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu prowadzonej w uczelni działalności naukowej w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany (są to m.in. MK_1, MK_9, MK_13, MK_15, MK_16-16a, MK_20, MK_21, MK_22, MK_25, MK_26, MK_27, MK_28, MK_29, MK_31, MK_32, MK_35, MK_48 na studiach w formie stacjonarnej i odpowiednio MK_5, MK_8, MK_12, MK_15-15a, MK_21, MK_24, MK_25, MK_26, MK_27, MK_28, MK_31, MK_34 i MK_48 na studiach w formie niestacjonarnej) (Szerzej: Kryterium 1).

Na kierunku bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia w roku akademickim 2024/2025 zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:

- na studiach w formie stacjonarnej: wykorzystywane są w realizacji 19 modułów kształcenia (Zał. 59),
- na studiach w formie niestacjonarnej: realizowane są obligatoryjnie w proporcjach – 50% godzin zajęć z poszczególnych przedmiotów w formie kontaktu bezpośredniego oraz – 50 % godzin zajęć w formie zdalnej, z czego co najmniej 3/5 zajęć w formie zdalnej synchronicznej (w przypadku nieparzystej liczby godzin danego przedmiotu w semestrze odpowiednio zwiększa się liczbę godzin na korzyść zajęć w formie kontaktu bezpośredniego (zgodnie z *Decyzją nr 4/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie formy prowadzenia zajęć dydaktycznych na Wydziale Prawa w roku akademickim 2024/2025* (Zał. 34).

Programy studiów kierunku bezpieczeństwo i prawo studia pierwszego stopnia przewidują realizację praktyk zawodowych (w formie stacjonarnej: MK_48, w formie niestacjonarnej: MK_47).

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk zawodowych są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć, a wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Praktyki zawodowe są obligatoryjne. Wymiar praktyk obejmuje trzy tygodnie na II roku studiów – zaliczenie po semestrze 4, co odpowiada 5 punktom ECTS (zarówno w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej).

Celem praktyki jest praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodu, w tym umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy w pracy zawodowej.

Program praktyki obejmuje zarówno sferę działalności instytucji, w której student odbywa praktykę o charakterze techniczno-organizacyjnym jak i sferę merytoryczną.

W ramach sfery techniczno-organizacyjnej student powinien zapoznać się z zakresem działania poszczególnych komórek organizacyjnych i stanowisk komórki, gdzie odbywana jest praktyka, zapoznać się ze strukturą organizacyjną instytucji, w której odbywa praktykę oraz przepisami regulującymi działanie instytucji, wykonywać inne zadania techniczno-organizacyjne, uznane przez osoby bezpośrednio nadzorujące przebieg praktyki za istotne, z punktu widzenia specyfiki działalności instytucji, w której student odbywa praktykę oraz kierunku studiów, zapoznać się z zasadami obiegu dokumentacji, uczestniczyć w czynnościach techniczno-organizacyjnych komórki, gdzie odbywana jest praktyka.

W ramach sfery merytorycznej student powinien zapoznać się z przedmiotem działania instytucji, w której odbywa praktykę, podjąć próbę przygotowania projektów pism i rozstrzygnięć w ramach postępowań prowadzonych w instytucji, w której odbywana jest praktyka, zapoznać się ze specyfiką

czynności podejmowanych przez strony postępowania i organ, przed którym się ono toczy, zapoznać się z poszczególnymi czynnościami podejmowanymi w związku z przedmiotem działania instytucji, w miarę możliwości zapoznać się ze specyfiką, uwarunkowaniami prawnymi oraz faktycznymi funkcjonowania systemu bezpieczeństwa państwa, wykonywać inne zadania merytoryczne, uznane przez osoby nadzorujące przebieg praktyki za ważne, z punktu widzenia specyfiki działalności instytucji, w której student odbywa praktykę oraz kierunku studiów.

Studenci zobowiązani są do zaliczenia praktyki na II roku studiów w wymiarze trzech tygodni – 5 pkt ECTS. Student ma możliwość odbycia praktyki w okresie wakacyjnym po zaliczeniu I roku studiów.

Praktykę studenci mogą odbywać w: urzędach administracji publicznej, sądach, prokuraturach, kancelariach prawnych, Studenckiej Poradni Prawnej i Centrum Praktyk Sądowych, instytucjach i organizacjach krajowych, organach administracji, biurach poselskich, senatorskich, posłów Parlamentu Europejskiego i innych instytucjach wskazanych przez Dziekana.

Zatrudnienie studenta w jednej z wyżej wymienionych instytucji lub udział w pracach obozu naukowego jest podstawą do zaliczenia praktyki zawodowej.

Wydział jest zobowiązany do zapewnienia odbywania praktyk w wyżej wymienionych instytucjach poprzez zawarcie stosownych porozumień.

Praktyki zawodowe zaliczane są przez opiekunów praktyk powołanych przez Dziekana Wydziału Prawa na podstawie dziennika praktyk przedłożonego przez studenta lub umowy o pracę i innych dokumentów potwierdzających zatrudnienie studenta.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk obejmują: KA6_WG1, KA6_UW1, KA6_UU1, KA6_KO3 i są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć przewidzianych programem studiów (Szerzej: Kryterium 1).

Organizacja, realizacja, weryfikacja i ocena osiągnięć efektów uczenia się praktyk zawodowych odbywa się zgodnie ze szczegółowymi, powszechnie dostępnymi, zasadami ujętymi w:

- 1) *Zarządzeniu Nr 95 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 listopada 2020 r. w sprawie praktyk zawodowych realizowanych od roku akademickiego 2020/2021 (Załącznik 28);*
- 2) *Zarządzeniu Nr 96 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 listopada 2020 r. w sprawie zasady i trybu organizacji studenckich praktyk pozaprogramowych (Załącznik 29);*
- 3) *Regulaminie studiów (§ 15);*
- 4) *Decyzji nr 12/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zasad i trybu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych (Załącznik 30);*
- 5) *Regulaminie Studenckich Praktyk Zawodowych na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku stanowiącym Załącznik nr 1 Decyzji nr 12/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zasad i trybu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych (Załącznik 30);*
- 6) *Umowie o Organizację Praktyki Zawodowej stanowiącej Załącznik nr 2 Decyzji nr 12/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zasad i trybu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych (Załącznik 30);*
- 7) *Ankiecie Oceny Praktyk Zawodowych stanowiącej Załącznik nr 3 Decyzji nr 12/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zasad i trybu*

odbywania i zaliczania praktyk zawodowych (Załącznik 30);

8) Zaświadczeniu potwierdzającym realizację efektów uczenia się stanowiącym Załącznik nr 4 *Decyzji nr 12/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zasad i trybu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych (Załącznik 30).*

Powyższe szczegółowo regulują przede wszystkim zasady organizacji, rodzaje, okres i terminy praktyk studenckich, zapisy na praktyki studenckie oraz sposób ich dokumentowania oraz zaliczenia.

Ze względu na potrzebę dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów, a także w trosce o produktywną realizację, weryfikację i ocenę efektów uczenia się:

a) student ma zagwarantowaną w programie studiów możliwość odbycia praktyki również w okresie wakacyjnym po zaliczeniu odpowiednio I roku studiów, a także możliwość realizacji praktyki zawodowej za granicą, np. w ramach programu Erasmus+;

b) poza właściwym dziekanatem, obsługę administracyjną praktyk zawodowych zapewnia Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk Zawodowych wraz z dwoma pracownikami administracyjnymi – dane teleadresowe oraz godziny załatwiania spraw określone są na stronie internetowej Wydziału Prawa²⁶ oraz w gablocie;

c) nadzór merytoryczny nad realizacją praktyk zawodowych sprawują przypisani do form studiów opiekunowie powoływani na dany rok akademicki z grona nauczycieli akademickich posiadających wiedzę, umiejętności i doświadczenie w tym zakresie. Na rok akademicki 2024/2025 zostało powołanych 2 opiekunów praktyk przypisanych do konkretnych specjalizacji i form studiów²⁷;

d) opiekunowie praktyk powierzone im obowiązki realizują w ramach regularnych dyżurów, w tym również w okresach wolnych od zajęć dydaktycznych (np. w okresie przerwy wakacyjnej)²⁸;

e) opiekunowie praktyk z końcem roku akademickiego przedkładają Dziekanowi Wydziału Prawa sprawozdania z realizacji powierzonych im zadań;

f) podstawę zaliczenia praktyki zawodowej stanowią dokumenty wskazane w § 5 Regulaminu Studenckich Praktyk Zawodowych na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku stanowiący Załącznik nr 1 do *Decyzji nr 12/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zasad i trybu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych (Załącznik 30);*

g) poza formalnym sprawdzeniem dokumentu stanowiącego podstawę zaliczenia praktyki w ramach weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk opiekun praktyk prowadzi wywiad ze studentem dotyczący zrealizowanej praktyki (ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się);

h) program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji – przy zaliczeniu praktyk zawodowych student wyraża opinię o praktyce (fakultatywnie w formie ustnej przed opiekunem lub Koordynatorem praktyk oraz

---

²⁶ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/praktyki-staze-praca/informacje-podstawowe>.

²⁷ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/praktyki-staze-praca/opiekunowie-praktyk>.

²⁸ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/praktyki-staze-praca/opiekunowie-praktyk>.

obligatoryjnie w formie ankiet przedkładanych opiekunom praktyk, które są analizowane na potrzeby ustawicznego doskonalenia programu praktyk i ich realizacji w ramach wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia). Wzór ankiety oceny praktyk zawodowych na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku stanowi Załącznik nr 3 do *Decyzji nr 12/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zasad i trybu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych* (Zał. 30);

i) Wydział Prawa zapewnia na podstawie zawartych stosownych porozumień możliwość odbywania praktyk zawodowych w 75 zróżnicowanych instytucjach (tzw. instytucjach przyjmujących, w których student odbywa praktykę zawodową). Wykaz instytucji, z którymi Wydział Prawa podpisał umowy na realizację praktyk studenckich znajduje się na stronie internetowej²⁹;

j) student ma również możliwość realizacji praktyki zawodowej w instytucjach innych niż wskazane/proponowane przez Wydział. W takim przypadku wybór następuje w konsultacji z właściwym opiekunem praktyk i po uzyskaniu jego akceptacji; podstawą do zaliczenia praktyki zawodowej może być również zatrudnienie studenta w instytucji lub udział w pracach obozu naukowego;

k) na stronie internetowej Wydziału zamieszczane są ogłoszenia/oferty realizacji praktyk studenckich w instytucjach innych niż wskazane/proponowane przez Wydział³⁰;

l) praktyka zawodowa realizowana jest na podstawie umowy o organizację praktyki zawodowej uwzględniającej potrzeby procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiającej osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk (w tym m.in. czas trwania praktyki, niezbędną infrastrukturę, wyposażenie miejsc odbywania praktyk, wskazanie osoby lub osób nadzorujące realizację praktyki). Wzór umowy o organizację praktyki zawodowej stanowi Załącznik nr 2 do *Decyzji nr 12/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zasad i trybu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych* (Zał. 30);

m) zasady odbywania praktyk, procedura zaliczenia praktyk, program i regulamin praktyk, proponowane miejsca odbywania praktyk, dyżury opiekunów praktyk, formularze oraz ogłoszenia (przy uwzględnieniu także praktyk zdalnych) dostępne są na stronie internetowej w dedykowanych zakładkach³¹ oraz w gablocie w budynku Wydziału.

3. Bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia

Na kierunku bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej realizowany jest program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2019/20. Program ten stanowi podstawę analiz w niniejszym raporcie.

Treści programowe studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej obejmują 32 moduły kształcenia, przy czym:

- 2 moduły kształcenia (tj. MK_2-2a i MK_19-19a) stanowią moduły kształcenia do wyboru;
- na studiach stacjonarnych moduł kształcenia MK_2-2a obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładu i ćwiczeń w wymiarze odpowiednio 30 i 15 godzin dydaktycznych, zaś na studiach

---

²⁹ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/praktyki-staze-praca/proponowane-miejsca-odbywania-praktyk>.

³⁰ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/praktyki-staze-praca/ogloszenia>.

³¹ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/praktyki-staze-praca>.

niestacjonarnych moduł kształcenia MK_2-2a obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładu w wymiarze 15 godzin dydaktycznych;

– moduł kształcenia MK_19-19a obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładu w wymiarze 20 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 14 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych;

– 8 modułów kształcenia (tj. od MK_25 do MK_32) stanowią przedmioty/zajęcia specjalistyczne w formie konwersatoriów (w wymiarze 20 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 15 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych), którym odpowiadają po 4 punkty ECTS, i z których student ma obowiązek zaliczenia 4 w ramach specjalizacji: Bezpieczeństwo państwowe albo Bezpieczeństwo społeczne;

– specjalizacja Bezpieczeństwo państwowe obejmuje 4 przedmioty/zajęcia specjalistyczne (od MK_25 do MK_28);

– specjalizacja Bezpieczeństwo społeczne obejmuje 4 przedmioty/zajęcia specjalistyczne (od MK_29 do MK_32).

Moduły kształcenia na studiach w formie stacjonarnej są prowadzone odrębnie od modułów kształcenia na studiach w formie niestacjonarnej.

Treści programowe obejmują zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie wiodącej i pozostałych dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze punktów ECTS. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów kształcenia związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, dla kierunków o profilu ogólnoakademickim wynosi 73,34%. Jest taki sam na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Natomiast procentowe udziały poszczególnych (wszystkich) dyscyplin naukowych, do których odnosi się program studiów wynoszą (są takie same na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych): nauki prawne (73,34%), nauki o bezpieczeństwie (20,84%), psychologia (4,16%) i językoznawstwo (1,66%).

Studia na kierunku bezpieczeństwo i prawo drugiego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej trwają 4 semestry.

Na studiach stacjonarnych liczba godzin zajęć obejmuje 820 godzin dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Na studiach niestacjonarnych liczba godzin zajęć jest dostosowana do formy kształcenia i proporcjonalnie mniejsza. Obejmuje 453 godziny dydaktyczne wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia jest taka sama na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej i wynosi 120 punktów ECTS. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 67 punktów ECTS na studiach w formie stacjonarnej i 66,5 punktu ECTS na studiach w formie niestacjonarnej. Procentowy udział punktów ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych

osób prowadzących zajęcia jest zgodny z wymaganiami i wynosi: - na studiach formie stacjonarnej: 55,83%, - na studiach w formie niestacjonarnej: 55,42%.

Na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia wynosi 30 punktów ECTS w każdym semestrze.

Formy realizacji zajęć są zróżnicowane, dostosowane do form kształcenia oraz specyfiki poszczególnych modułów kształcenia i przypisanych im efektów uczenia się. W planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przewidziano następujące formy realizacji zajęć:

a) na studiach stacjonarnych:

- wykłady: ogółem 515 godzin dydaktycznych;
- ćwiczenia: ogółem 75 godzin dydaktycznych;
- konwersatoria: ogółem 110 godzin dydaktycznych;
- lektoraty: ogółem 30 godzin dydaktycznych;
- seminaria i proseminaria: ogółem 90 godzin dydaktycznych;

b) na studiach niestacjonarnych:

- wykłady: ogółem 287 godzin dydaktycznych;
- konwersatoria: ogółem 90 godzin dydaktycznych;
- lektoraty: ogółem 30 godzin dydaktycznych;
- seminaria i proseminaria: ogółem 46 godzin dydaktycznych.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć oraz sekwencja zajęć oraz dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Programy studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej umożliwiają szeroki wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS na każdym roku studiów i pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów kształcenia do wyboru jest taki sam na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych i wynosi 30,83%, jest więc nie mniejszy niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie.

Szerokie możliwości wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS, wynikają z tego, że:

a) w planie studiów przewidziano 4 przedmioty/zajęcia składające się na 2 moduły kształcenia do wyboru:

- na studiach stacjonarnych moduł kształcenia MK_2-2a obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładu i ćwiczeń w wymiarze odpowiednio 30 i 15 godzin dydaktycznych, którym odpowiada 5 punktów ECTS;
- na studiach niestacjonarnych moduł kształcenia MK_2-2a obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładu w wymiarze 15 godzin dydaktycznych, którym odpowiada 5 punktów ECTS;
- moduł kształcenia MK_19-19a obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładu w wymiarze

20 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 14 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych, którym odpowiadają 5 punkty ECTS;

– student wybiera do realizacji 1 przedmiot/zajęcia z każdej grupy modułów kształcenia do wyboru;

b) w semestrze 2. studenci dokonują wyboru specjalizacji: Bezpieczeństwo państwowe albo Bezpieczeństwo społeczne:

– możliwości, terminy i zasady wyborów są szczegółowo wskazane i opisane na stronie internetowej Wydziału Prawa³²;

– 8 modułów kształcenia (tj. od MK_25 do MK_32) stanowią przedmioty/zajęcia specjalistyczne w formie konwersatoriów (w wymiarze 20 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 15 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych), którym odpowiadają po 4 punkty ECTS, i z których student ma obowiązek zaliczenia 4 w ramach specjalizacji: Bezpieczeństwo państwowe albo Bezpieczeństwo społeczne;

– specjalizacja Bezpieczeństwo państwowe obejmuje 4 przedmioty/zajęcia specjalistyczne (od MK_25 do MK_28);

– specjalizacja Bezpieczeństwo społeczne obejmuje 4 przedmioty/zajęcia specjalistyczne (od MK_29 do MK_32);

c) przy rekrutacji studenci dokonują wyboru proseminarium (Zał. 27),

– możliwości, terminy i zasady wyborów są szczegółowo opisane na stronie internetowej Wydziału Prawa³³;

d) przy rekrutacji studenci dokonują wyboru przedmiotów/zajęć do wyboru realizowanych na I roku studiów (tj. MK_2-2a);

e) w semestrze 2. studenci dokonują wyboru przedmiotów/zajęć do wyboru realizowanych na II roku studiów (tj. MK_19-19a);

f) w semestrze 2. student dokonuje wyboru przedmiotu do wyboru w formie wykładu oferowanego także w języku obcym (MK_18) realizowanego na studiach stacjonarnych w wymiarze 30 godzin dydaktycznych zaś na studiach niestacjonarnych w wymiarze 15 godzin dydaktycznych;

g) zróżnicowane, pozostające do decyzji studenta, formy realizacji/zaliczenia zajęć oferowanych również w języku obcym, które student może zaliczyć poprzez:

– realizację zajęć w języku obcym oferowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, w szczególności w ramach: a) kierunków studiów prowadzonych w językach obcych, b) programu Erasmus+, c) zajęć prowadzonych przez profesora wizytującego, d) wykładów gościnnych prowadzonych w języku obcym, e) specjalistycznych szkół prowadzonych w języku obcym, f) modułów do wyboru przewidzianych w programach innych kierunków studiów (uwzględniając w tym przypadku tożsamość efektów kształcenia);

---

³² <https://prawo.uwb.edu.pl/student/organizacja-roku-akademickiego>.

³³ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/organizacja-roku-akademickiego>.

– realizację zajęć w języku obcym na innej uczelni w ramach międzynarodowej wymiany studentów, w tym programu Erasmus+ lub w ramach programu MOST;

– realizację części studiów lub praktyk za granicą w ramach programu Erasmus+ lub zajęć realizowanych w języku obcym w uczelni zagranicznej w ramach międzynarodowych umów o współpracy w okresie nie krótszym niż 3 miesiące;

h) studenci mają możliwość uczęszczania na zajęcia realizowane w ramach programu Erasmus+ (Część III raportu, Zał. 1, Tab. 6);

i) studenci mają możliwość korzystania z repozytorium z materiałami dydaktycznymi dla kierunku bezpieczeństwo i prawo dostępnym na stronie internetowej Wydziału Prawa³⁴;

j) studenci mają możliwość korzystania z Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST³⁵.

Ponadto, student może wystąpić do Dziekana Wydziału Prawa z wnioskiem o Indywidualną Organizację Studiów (IOS) albo Indywidualny Program Studiów (IPS). Szczegółowe zasady w tym zakresie określa odpowiednio § 17 i § 18 *Regulaminu studiów* (Zał. 20).

Zasady, formy i terminy zapisów na przedmioty do wyboru są określone w dostępnym powszechnie na stronie internetowej Wydziału Prawa³⁶ harmonogramie zapisów na przedmioty opracowanym na dany rok akademicki, a także ogłaszane (Zał. 21).

Dopełnieniem możliwości elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia i dostosowania jej do preferencji jest pomoc opiekunów roku – na kierunku bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia powołany jest opiekun dla każdego roku studiów stacjonarnych³⁷ i niestacjonarnych³⁸.

Program studiów obejmuje zróżnicowane zajęcia poświęcone kształceniu z co najmniej jednego języka obcego. Są to:

a) obowiązkowe zajęcia z języka obcego (MK_6) w wymiarze 30 godzin dydaktycznych realizowanych w formie lektoratów w semestrze 1. odpowiadające 2 punktom ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych:

– oferta lektoratów przygotowywana jest przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UwB na dany rok akademicki;

– grupy tworzone są wg deklaracji wyboru lektoratu studenta i dostosowane do poziomu znajomości języka obcego (weryfikowanego przede wszystkim na podstawie wyników na świadectwach maturalnych) przy zachowaniu wymaganej liczebności grup studenckich;

b) obowiązkowe specjalistyczne warsztaty językowe (w języku obcym) (MK_9) w wymiarze 30 godzin dydaktycznych realizowanych w formie konwersatoriów w semestrze 2. odpowiadające 2 punktom ECTS;

c) w semestrze 2. studiów student ma do wyboru przedmiot/zajęcia oferowane w języku obcym realizowany w formie wykładu w wymiarze 30 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych i

---

³⁴ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/materialy-dydaktyczne/repozytorium-dla-kierunku-bezpieczenstwo-i-prawo>.

³⁵ <https://uwb.edu.pl/student/programy-wymiany-studentow-i-doktorantow/most>.

³⁶ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/organizacja-roku-akademickiego>.

³⁷ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-stacjonarne/opiekunowie>.

³⁸ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-niestacjonarne/opiekunowie>.

15 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych (MK_18) odpowiadający 5 punktom ECTS;

d) zajęcia w języku obcym student może zaliczyć również poprzez:

- realizację zajęć w języku obcym oferowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, w szczególności w ramach: a) kierunków studiów prowadzonych w językach obcych, b) programu Erasmus+, c) zajęć prowadzonych przez profesora wizytującego, d) wykładów gościnnych prowadzonych w języku obcym, e) specjalistycznych szkół prowadzonych w języku obcym, f) modułów do wyboru przewidzianych w programach innych kierunków studiów (uwzględniając w tym przypadku tożsamość efektów kształcenia);
- realizację zajęć w języku obcym na innej uczelni w ramach międzynarodowej wymiany studentów, w tym programu Erasmus+ lub w ramach programu MOST;
- realizację części studiów lub praktyk za granicą w ramach programu Erasmus+ lub zajęć realizowanych w języku obcym w uczelni zagranicznej w ramach międzynarodowych umów o współpracy w okresie nie krótszym niż 3 miesiące;

Metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego (są to przede wszystkim MK_6 na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej).

Ponadto, student może poszerzać kompetencje językowe uczestnicząc w Studiach Podyplomowych Kształcenie Tłumaczy Przysięgłych Języka Angielskiego, a także w zajęciach realizowanych w ramach programu Erasmus+ (Część III raportu, Zał. 1, Tab. 6) (Szerzej: Kryterium 7).

Metody kształcenia umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany (są to MK_1, MK_6, MK_7, MK_9, MK_10, MK_11, MK_12, MK_14, MK_19, MK_24 na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) (Szerzej: Kryterium 1).

Na kierunku bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia w roku akademickim 2024/2025 zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:

- na studiach w formie stacjonarnej: wykorzystywane są w realizacji 14 modułów kształcenia (Zał. 60),
- na studiach w formie niestacjonarnej: realizowane są obligatoryjnie w proporcjach – 50% godzin zajęć z poszczególnych przedmiotów w formie kontaktu bezpośredniego oraz – 50 % godzin zajęć w formie zdalnej, z czego co najmniej 3/5 zajęć w formie zdalnej synchronicznej (w przypadku nieparzystej liczby godzin danego przedmiotu w semestrze odpowiednio zwiększa się liczbę godzin na korzyść zajęć w formie kontaktu bezpośredniego (zgodnie z *Decyzją nr 4/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie formy prowadzenia zajęć dydaktycznych na Wydziale Prawa w roku akademickim 2024/2025* (Zał. 34)).

Programy studiów kierunku bezpieczeństwo i prawo studia drugiego stopnia nie przewidują realizacji obligatoryjnych studenckich praktyk zawodowych.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Dobre praktyki:

- 1) Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

- 2) Elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.
- 3) Jakościowa i prostudencka polityka realizacji studenckich praktyk zawodowych.
- 4) Rozbudowane i elastyczne kształtowanie kompetencji językowych.

Uzasadnienie

Ad. 1) Szerokie wykorzystanie kształcenia z zastosowaniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które pozytywnie wpływa na atrakcyjność i innowacyjność realizacji przedmiotu. Warto przy tym zaznaczyć, że organizacja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest kompleksowo i szczegółowo uregulowana na poziomie Uniwersytetu w Białymstoku i Wydziału Prawa, jest monitorowana (m.in. przez prodziekana ds. dydaktyki), a także nie ogranicza możliwości osobistego kontaktu studenta z prowadzącym zajęcia.

Ad. 2) Student ma szerokie możliwości wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS na każdym roku studiów i rzeczywistą możliwość elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia. W planie studiów przewidziano bowiem kilkanaście przedmiotów/zajęć składających się na moduły kształcenia do wyboru, wybór specjalizacji, wybór proseminarium, a także wybór wykładów i innych zajęć w językach obcych.

Ad. 3) Organizacja, realizacja, weryfikacja i ocena osiągnięć efektów uczenia się praktyk zawodowych odbywa się zgodnie ze szczegółowymi, powszechnie dostępnymi, zasadami ukierunkowanymi na wysoką jakość realizacji studenckich praktyk zawodowych. Ważne jest również, że student ma możliwość przedłużenia studenckich praktyk zawodowych ponad wymogi przewidziane w programie studiów, a także możliwość realizacji praktyk wykraczających ponad program (tzw. praktyk pozaprogramowych) z możliwością ich potwierdzenia w suplemencie do dyplomu ukończenia studiów.

Ad. 4) Rozbudowane możliwości kształtowania kompetencji językowych obejmujące duży wymiar obligatoryjnych zajęć z języka obcego, a także specjalistyczne warsztaty językowe oraz zróżnicowane, pozostawiona do decyzji studenta, możliwość realizacji zajęć oferowanych w języku obcym, które student może zaliczyć m.in. poprzez uczęszczanie na zajęcia realizowane w ramach programu Erasmus+, zajęć prowadzonych przez profesora wizytującego, wykładów gościnnych prowadzonych w języku obcym, jak również realizację części studiów lub praktyk za granicą w ramach programu Erasmus+ lub zajęć realizowanych w języku obcym w uczelni zagranicznej w ramach międzynarodowych umów o współpracy w okresie nie krótszym niż 3 miesiące. Ważna jest też możliwość uczestnictwa w Studiach Podyplomowych Kształcenie Tłumaczy Przysięgłych Języka Angielskiego.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Przyjęte na Wydziale Prawa kryteria przyjęcia na studia są spójne i przejrzyste. Formy przyjęcia na studia określone zostały w Statucie Uniwersytetu w Białymstoku³⁹, potwierdzającym ustawowe przesłanki przyjęcia na studia. Zasady rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne, w tym termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji określone zostały w *Uchwale nr 3228 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2024/2025* (Zał. 35), zmienionej *Uchwałą nr 3344 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 lutego 2024 r. zmieniającej Uchwałę nr 3228 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2024/2025* (Zał. 36). Szczegółowy harmonogram terminów czynności rekrutacyjnych oraz etapów rekrutacji, w tym także rekrutacji uzupełniającej ujęty jest w *Zarządzeniu nr 31 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie szczegółowego harmonogramu przeprowadzenia rekrutacji na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia i jednolite studia magisterskie na rok akademicki 2024/2025 w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów* (Zał. 37), zaktualizowanym poprzez *Zarządzenie nr 39 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2024 r. zmieniające Zarządzenie nr 31 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie szczegółowego harmonogramu przeprowadzenia rekrutacji na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia i jednolite studia magisterskie na rok akademicki 2024/2025 w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów* (Zał. 38).

Niewątpliwie, warunki rekrutacji, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są transparentne, a także umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie umożliwiającym osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Wymagania stawiane kandydatom ubiegającym się o przyjęcie na studia są adekwatne do profilu kształcenia i pozwalają na dokonanie obiektywnej selekcji spośród zarejestrowanych kandydatów. Służą temu przede wszystkim: określenie wykazu przedmiotów uwzględnianych w procesie rekrutacji oraz zasady przeliczania wyników uzyskanych z pisemnej części egzaminu maturalnego (w przypadku studiów pierwszego stopnia) oraz – w przypadku studiów drugiego stopnia - określenie tego, które z ukończonych studiów uprawniają do kontynuacji studiów i w jaki sposób przeliczany jest wynik ukończonych studiów pierwszego stopnia lub jednolitych magisterskich (odbywa się to na podstawie średniej arytmetycznej z przebiegu studiów). W rezultacie, w przypadku rekrutacji na studia stacjonarne, w rezultacie zastosowania klarownego i obiektywnego kryterium, tworzy się listę rankingową, która jest podstawą do przyjęcia na studia. W odniesieniu do studiów niestacjonarnych rekrutacyjna lista rankingowa nie ma aż takiego znaczenia ze względu na faktyczną elastyczność co do liczby przyjmowanych kandydatów (potencjalnie większa liczba miejsc niż kandydatów).

Podjęcie studiów pierwszego stopnia na kierunku bezpieczeństwo i prawo możliwe jest przez absolwentów szkół średnich, którzy legitymują się świadectwem dojrzałości uzyskanym w systemie tzw. nowej matury (tj. od 2005 r.) lub świadectwem dojrzałości uzyskanym w systemie tzw. starej matury (tj. do 2004 r. włącznie) lub Maturą Europejską (*EB, European Baccalaureate*) lub Maturą

---

³⁹ <https://bip.uwb.edu.pl/download/64/56149/STATUTUniwersytetuBialymstoku-tekstjednolity.pdf>.

Międzynarodową (*IB, International Baccalaureate*) lub dokumentem uzyskanym za granicą, uprawniającym do podjęcia studiów. Podstawą kwalifikacji na studia jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu kwalifikacyjnego z zachowaniem zasady, że to kandydat samodzielnie wskazuje przedmiot z korzystniejszym wynikiem z egzaminu pisemnego. Wykaz przedmiotów branych pod uwagę w procesie rekrutacji określają załączniki do wspomnianej wyżej uchwały rekrutacyjnej (pkt 1.2 załącznika nr 1 dla formy stacjonarnej studiów oraz pkt 1.2 załącznika nr 3 dla formy niestacjonarnej studiów).

W przypadku kandydatów z tzw. nową maturą podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: historia, język łaciński, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie - poziom podstawowy lub rozszerzony. W przypadku kandydatów z tzw. starą maturą podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: historia, język łaciński, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie. W przypadku kandydatów dysponujących Maturą Europejską (EB) podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: historia, język łaciński, język polski, matematyka – poziom podstawowy lub rozszerzony. W odniesieniu do kandydatów dysponujących Maturą Międzynarodową (IB) podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: historia, język łaciński, język polski, matematyka – poziom niższy (SL) lub poziom wyższy (HL). Z kolei dla kandydatów posiadających dokument uzyskany za granicą, uprawniający do podjęcia studiów podstawą rekrutacji jest wynik/ocena z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: historia, język łaciński, wiedza o społeczeństwie.

Nabór na studia prowadzony jest za pośrednictwem ogólnouczelnianego systemu Internetowej Rekrutacji Kandydatów (IRK). Stosowanie tego narzędzia, oprócz tego, że czyni zadość wymaganym przez prawo i oczekiwanym wysokim standardom ochrony danych osobowych, gwarantuje bezstronność i zapewnia kandydatom równe szanse w podjęciu studiów prawniczych. W procedurze kwalifikacji na studia każdego kandydata stosowany jest bowiem wskaźnik punktowy.

Ze względu na to, że zasady rekrutacji na kierunek bezpieczeństwo i prawo (pierwszego stopnia) przewidują tylko jeden przedmiot kwalifikacyjny, jako wynik ostateczny przyjmuje się liczbę punktów uzyskaną z tego przedmiotu. Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 100. W odniesieniu do nowej matury zasadą jest, że 1 pkt procentowy wyniku egzaminu maturalnego odpowiada 1 pkt w postępowaniu kwalifikacyjnym, przy czym: - wynik procentowy egzaminu z przedmiotu branego pod uwagę, uzyskany na poziomie podstawowym mnożony jest przez współczynnik 0,65; - wynik procentowy egzaminu z przedmiotu branego pod uwagę, uzyskany na poziomie rozszerzonym mnożony jest przez współczynnik 1,0; - wynik egzaminu kandydata uzyskany na poziomie klas dwujęzycznych mnożony jest przez współczynnik 1,3, z zastrzeżeniem że jeśli wynik uzyskany po zastosowaniu współczynnika przekroczy liczbę 100, przyjmuje się, że kandydat uzyskał 100 pkt.

Uchwała rekrutacyjna przewiduje też ponowną kwalifikację dla kandydatów, którzy ubiegali się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia na danym kierunku studiów, a nie zostali na niego zakwalifikowani, oraz których wynik egzaminu maturalnego z danego przedmiotu lub przedmiotów został podwyższony w wyniku odwołania złożonego do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej.

W odniesieniu do starej matury oceny uzyskane z egzaminu dojrzałości z przedmiotów branych pod uwagę w postępowaniu kwalifikacyjnym przelicza się na punkty w ten sposób, że: - w przypadku skali

6-stopniowej (6,0; 5,0; 4,0; 3,0; 2,0) kandydat uzyskuje odpowiednio: 90; 75; 55; 40; 20 pkt; a w przypadku skali 4-stopniowej (5,0; 4,0; 3,0) odpowiednio: 80; 60; 40 pkt.

Uchwała rekrutacyjna określa także odrębne zasady przeliczania wyników egzaminów dojrzałości dla kandydatów posiadających dyplom IB uzyskany w ramach programu matury między międzynarodowej oraz kandydatów posiadających dyplomy EB wydawane przez Szkoły Europejskie (odpowiednio: § 12 oraz § 13 uchwały).

W uchwale nr 2480 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie zasad przyjmowania na studia, od roku akademickiego 2023/2024 laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich określone zostały odrębne zasady rekrutacji dla laureatów i finalistów stopnia centralnego wskazanych w niej olimpiad przedmiotowych. W zakresie kierunku bezpieczeństwo i prawo dotyczy to pięciu wskazanych olimpiad przedmiotowych: Olimpiady Historycznej, Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, Olimpiady Wiedzy o Prawie, Olimpiady Wiedzy o Świecie Antycznym, Olimpiady Języka Łacińskiego (Załącznik 39). Kandydaci posiadający status finalisty lub laureata zapisują się w systemie IRK na wybrany kierunek i wnoszą opłatę rekrutacyjną. Są natomiast zwolnieni z postępowania kwalifikacyjnego i przyjmowani na studia z maksymalną liczbą punktów na podstawie dokumentu wydanego przez komitet organizacyjny olimpiady potwierdzającego ich status (zgodny z wzorem określonym odrębnymi przepisami). Uprawnienie do korzystania ze statusu laureata lub finalisty w postępowaniu rekrutacyjnym przysługuje w roku uzyskania świadectwa dojrzałości. Jednak w przypadku niewykorzystania tego uprawnienia w roku uzyskania świadectwa dojrzałości kandydat może z niego skorzystać w roku następnym, jeśli regulamin olimpiady lub dokument potwierdzający posiadanie tytułu laureata lub finalisty olimpiady nie stanowią inaczej. Obowiązkiem kandydata jest dostarczenie do komisji rekrutacyjnej w określonym harmonogramem właściwym terminie dokumentu potwierdzającego uprawnienie i pozostałych wymaganych dokumentów.

Podjęcie studiów drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo i prawo prowadzonym w trybie stacjonarnym możliwe jest natomiast przez absolwentów kierunków studiów pierwszego stopnia, względnie studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich na kierunkach należących do dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych. Oprócz tego podstawowego wymogu, w procesie rekrutacji brane są pod uwagę: ocena na dyplomie ukończenia studiów oraz średnia arytmetyczna ocen ze studiów. Zestawienie tych danych stanowi wskaźnik decydujący o miejscu w rankingu kandydatów zakwalifikowanych. Odbywa się to w ten sposób, że końcowy wynik studiów przelicza się na wynik punktowy: ocena bardzo dobra (5,0) to 100 pkt; ocena dobra plus (4,5) to 80 pkt; ocena dobra (4,0) to 60 pkt; ocena dostateczna plus (3,5) to 40 pkt; ocena dostateczna (3,0) to 20 pkt. Do tej wartości dodaje się średnią arytmetyczną i suma ta stanowi punktowy wynik na liście rankingowej, a maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania to 105.

W przypadku studiów niestacjonarnych, w odniesieniu do kandydatów legitymujących się dyplomem licencjata, inżyniera, magistra lub dyplomem równoważnym z innej dziedziny niż humanistyczne lub społeczne uchwała rekrutacyjna przewiduje obowiązkową rozmowę kwalifikacyjną.

Przyjęcie na studia następuje po przedłożeniu przez zakwalifikowanego kandydata kompletu wymaganych dokumentów w siedzibie Wydziału w terminie wskazanym w harmonogramie rekrutacji. Zgodnie z uchwałą rekrutacyjną (Załącznik 35) postępowanie rekrutacyjne w sprawie przyjęcia na studia prowadzi Uczelniana Komisja Rekrutacyjna (UKR), natomiast weryfikacja i przyjmowanie dokumentów od zakwalifikowanych kandydatów oraz import niezbędnych danych z systemu IRK do USOS należy do

kompetencji przedstawiciela Wydziału (jednocześnie członka UKR) i wyznaczonych przez Dziekana pracowników Wydziału (tzw. komisja rekrutacyjna). Do obowiązków komisji należy m. in. weryfikowanie poprawności wprowadzonych informacji przez kandydata do IRK, w tym w szczególności wskazanego tam przedmiotu i wyniku egzaminu maturalnego (rekrutacja na studia pierwszego stopnia), ukończonego kierunku studiów i średniej arytmetycznej z przebiegu studiów (rekrutacja na studia drugiego stopnia).

W procesie rekrutacji na studia prowadzone przez Wydział Prawa szczególna pomoc oferowana jest osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami poprzez umożliwienie prowadzenia przez komisję rekrutacyjną postępowania rekrutacyjnego w oparciu o zasadę równości szans podjęcia kształcenia, adekwatnie do potrzeb zainteresowanych i w sposób zapewniający nieskrępowaną realizację obowiązków wymaganych od kandydatów w procesie rekrutacji. Zgodnie z uchwałą rekrutacyjną (Załącznik 35) kandydat będący osobą ze szczególnymi potrzebami może ubiegać się o dostosowanie postępowania w sprawie przyjęcia na studia do swoich potrzeb zdrowotnych w postaci przyznania mu alternatywnych form wsparcia wskazanych we właściwej uchwale senatu w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych dla studiujących osób ze szczególnymi potrzebami.

W celu uzyskania dodatkowego wsparcia kandydat musi zgłosić się do pełnomocnika rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, natomiast decyzję o przyznaniu alternatywnych rozwiązań podejmuje przewodniczący Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej.

Kandydaci będący cudzoziemcami, podobnie jak pozostali kandydaci, mają obowiązek założenia osobistego konta w IRK i rejestracji na kierunek oraz wniesienia opłaty rekrutacyjnej. Winni ponadto załączyć w IRK zalegalizowane lub opatrzone *apostille* wymagane dokumenty, t.j. w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia - skan dokumentu, stanowiącego podstawę ubiegania się o przyjęcie na studia, a w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia - skan dyplomu ukończenia studiów, uprawniającego do ubiegania się o przyjęcie na te studia.

Postępowanie w sprawie przyjęcia kandydata cudzoziemca na studia prowadzone w języku polskim (i języku obcym) przeprowadza UKR wraz z pracownikami wyznaczonymi do rekrutacji z Wydziału.

Wszystkie niezbędne kwestie związane z przyjęciem na studia cudzoziemców, w tym wymogi związane z tłumaczeniem dokumentów na język polski, zasady przeliczania punktów uzyskanych przez cudzoziemca w postępowaniu w sprawie przyjęcia na studia prowadzone w języku polskim, a także wykaz dokumentów wymaganych od cudzoziemców zakwalifikowanych do przyjęcia na studia określa wspomniana uchwała rekrutacyjna (§ 20-24).

Szczegółowe zasady rekrutacji cudzoziemców, w tym wymogi w zakresie uznawalności świadectw dojrzałości lub dyplomów uzyskanych poza Polską, wymaganych dokumentów oraz opłat są dostępne także na stronie internetowej uczelni (wraz z przekierowaniem do dedykowanych podstron)⁴⁰.

Wszystkie niezbędne informacje dotyczące rekrutacji, w tym w szczególności jej zasad, warunków przyjęcia na studia, harmonogramu czynności oraz miejsca i godzin pracy osób wyznaczonych w ramach Wydziału do czynności rekrutacyjnych zostały ujęte syntetycznie i udostępnione na stronie internetowej Wydziału Prawa (wraz z przekierowaniem do właściwych podstron), odrębnie dla

---

⁴⁰ <https://uwb.edu.pl/kandydat/podstawowe-informacje/cudzoziemcy-1372>.

stacjonarnej i niestacjonarnej formy studiów. Taka forma prezentacji ww. informacji jest bardzo czytelna dla zainteresowanych⁴¹. Na stronie internetowej Wydziału w odniesieniu do kierunku bezpieczeństwo i prawo oraz wszystkich pozostałych kierunków studiów oferowanych przez Wydział, figurują też przejrzyste, uszeregowane w odrębnych zakładkach informacje odnośnie planów i programów studiów oraz efektów uczenia się⁴².

Niezależnie od tego, informacje o zasadach i warunkach rekrutacji, a także szczegółowy opis kierunku studiów obejmujący plan, program studiów oraz efekty uczenia się jest dostępny - bez konieczności indywidualnego logowania się - na stronie systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK)⁴³.

Zarządzenie nr 29 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 marca 2024 r. w sprawie limitu przyjęć na poszczególne kierunki studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na rok akademicki 2024/2025 (Zał. 40) określa limit miejsc na poszczególnych kierunkach studiów. W odniesieniu do kierunku bezpieczeństwo i prawo w trybie stacjonarnym wynoszą one 25 miejsc na studiach pierwszego i drugiego stopnia, z kolei dla studiów w trybie niestacjonarnym w ramach tego kierunku wynoszą one 60 miejsc, odrębnie dla każdego poziomu studiów.

Wydział Prawa zapewnia możliwość podjęcia studiów w inny sposób niż w trybie rekrutacji, tj. poprzez uznanie efektów uczenia się, wznowienie studiów lub przeniesienie z innej uczelni (w tym uczelni zagranicznej).

Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem edukacji formalnej zostały określone w *Uchwale nr 2541 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 13 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie w Białymstoku* (Zał. 41). Przyjęte zasady oraz procedura potwierdzenia efektów uczenia się zapewniają możliwość weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych poza systemem edukacji formalnej w celu przyjęcia na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu. Liczba studentów, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu. Potwierdzenia efektów uczenia się przeprowadza komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się, która m. in. dokonuje sprawdzenia i weryfikacji doręczonych przez wnioskodawcę dokumentów, przeprowadza egzamin w celu potwierdzenia efektów uczenia się, wystawia ocenę zgodną ze skalą przyjętą w regulaminie studiów, informuje kandydata o wyniku procedury i wydaje zainteresowanemu stosowne zaświadczenie. Zasadniczym celem prac komisji jest dokonanie oceny, w jakim stopniu osiągnięte przez wnioskodawcę efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów odpowiadają efektom uczenia się określonym w programie studiów dla konkretnych zajęć (przedmiotów). Zakres egzaminu, sposoby weryfikacji efektów uczenia się, a także ustalenie oceny końcowej winny być koherentne z treścią sylabusu. Do dnia sporządzenia niniejszego raportu postępowanie takie w zakresie kierunku bezpieczeństwo i prawo nie zostało przeprowadzone.

Szczegółowe zasady dotyczące wznowienia studiów oraz przeniesienia z innej uczelni lub uczelni zagranicznej regulują przepisy rozdziału VI *Regulaminu studiów* (Zał. 20). Rozstrzygnięcie w sprawie przyjęcia studenta przenoszącego się z innej szkoły wyższej podejmuje Dziekan, a w przypadku cudzoziemców, na wniosek Dziekana, decyzję administracyjną podejmuje Rektor. Zasadniczym warunkiem przeniesienia, w tym uznania realizacji określonych zajęć zaliczonych w innej jednostce

---

⁴¹ <https://prawo.uwb.edu.pl/kandydat/rekrutacja>.

⁴² Zob. np. <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-stacjonarne/bezpieczenstwo-i-prawo-i-stopnia>.

⁴³ <https://irk.uwb.edu.pl/pl/offer/PELNE2024/registration/>.

organizacyjnej uczelni macierzystej albo poza uczelnią macierzystą, w tym w uczelni zagranicznej w miejsce punktów przypisanych zajęciom określonym w planie studiów - jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. W razie stwierdzenia rozbieżności pomiędzy efektami uczenia się osiągniętymi podczas realizacji dotychczas obowiązującego studenta programu studiów, a efektami uczenia się określonymi dla kierunku, profilu i poziomu studiów, na którym student będzie kontynuował kształcenie, wydaje rozstrzygnięcie o przyjęciu, określa warunki, termin i sposób uzupełnienia różnic programowych.

W praktyce przypadki wznowienia studiów lub przeniesienia z innej uczelni w ramach kierunku bezpieczeństwo i prawo występują rzadko. W odniesieniu do studiów stacjonarnych obu poziomów kształcenia, w bieżącym roku akademickim nie odnotowano żadnego przypadku wznowienia studiów (identycznie w roku akad. 2023/24 oraz 2022/23, natomiast w tych latach odnotowano po jednym przypadku przeniesienia z innej uczelni). Z kolei na studiach niestacjonarnych obu poziomów kształcenia, wznowienia studiów są nieznacznie częstsze, ponieważ były trzy przypadki w roku akad. 2023/24 i żadnego w roku akad. 2022/23 oraz bieżącym. Podobnie kształtuje się statystyka przeniesień z innej uczelni, gdyż we wskazywanych tu latach jedynie w roku akad. 2023/24 nastąpiły dwa takie przypadki.

Przyjęte i stosowane na wydziale ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są dostosowane do treści programowych, a ich celem jest zapewnienie realizacji założonych w programie studiów efektów uczenia się, osiąganych w ramach poszczególnych zajęć (grup zajęć). Wspomniane tu zasady ujęte są w sylabusach opracowywanych przez prowadzących zajęcia odrębnie dla każdej formy zajęć (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, proseminaria, seminaria, lektoraty, a także praktyki). Podkreślić należy zarówno znaczną dywersyfikację metod kształcenia (m. in. prace w grupach, dyskusje, rozwiązywanie przypadków, zajęcia zdalne asynchroniczne, symulacje rozpraw sądowych), jak też towarzyszącą jej dywersyfikację metod weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się (np. zaliczeniowe prace pisemne, regularne prace sprawdzające - tzw. wejściówki, dyskusja moderowana, samodzielne rozwiązywanie przypadków, ale także udział w wewnętrznych i zewnętrznych konkursach przedmiotowych, zaliczenia ustne zajęć, korzystanie z konsultacji).

W procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się stosowana jest wytyczna równego traktowania studentów. Wdrożone są wytyczne określone w *Zarządzeniu nr 86 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia procedury przeciwdziałania dyskryminacji w Uniwersytecie w Białymstoku* (Zał. 66). Wskazać należy, że zasady reagowania na potencjalne zjawiska kryzysowe zostały także ujęte w *Piśmie okólnym Dziekana Wydziału Prawa nr 2/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 22 listopada 2024 r. w sprawie zasad reagowania na konflikty, dyskryminację i przemoc oraz zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa na Wydziale Prawa UwB* (Zał. 80).

Podkreślić należy, iż w zakresie wdrożenia i stosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami respektowane są przepisy *Uchwały nr 3105 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami* (Zał. 22). Zgodnie z tym dokumentem, Wydział zobowiązany jest do podejmowania działań zmierzających do zapewnienia równych szans realizacji programu studiów przez studentów, w tym studentów ze szczególnymi potrzebami, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i specyfiki studiów. Działania te

nie mogą prowadzić do zmniejszenia wymagań merytorycznych wobec tych osób. Praktyka potwierdza realizację w pełni tych zadań. Dodatkowo Wydział promuje dostępność dydaktyki również poprzez udostępnianie nauczycielom akademickim wszechstronnej informacji dot. m.in. przygotowania i prowadzenia zajęć, komunikacji i organizacji wydarzeń w sposób przyjazny dla osób ze szczególnymi potrzebami⁴⁴.

Przyjęte zasady równego traktowania studentów uwzględniają także możliwość adaptacji metod i weryfikacji efektów uczenia się dla studentów, w tym studentów ze szczególnymi potrzebami. Regulamin studiów przede wszystkim definiuje osoby ze szczególnymi potrzebami i gwarantuje im alternatywne formy ich wspierania. Na Wydziale Prawa respektowane jest prawo składania wniosków o zastosowanie alternatywnych rozwiązań umożliwiających studiowanie i zapewnione jest wsparcie, które obejmuje m.in. możliwość realizowania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń w formie dostosowanej do możliwości studenta ze szczególnymi potrzebami. Wsparcie w tym zakresie zapewnia Pełnomocnik Dziekana ds. osób ze szczególnymi potrzebami. Warto nadmienić, że na poziomie ogólnouniwersyteckim funkcjonuje Pełnomocnik rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi (Szerzej: Kryterium 2). Na Wydziale Prawa UwB w bieżącym roku akademickim studiują 24 osoby ze szczególnymi potrzebami.

Na uwagę zasługuje transparentność zasad przekazywania studentom informacji zwrotnej, a także procesu weryfikacji wyników postępów studenta, ponieważ zgodnie z określonymi regulaminem studiów i stosowanymi zasadami student ma prawo wglądu do swojej pracy, która podlegała ocenie, a także zgłoszenia zastrzeżeń i prośby o ponowną weryfikację wyników. Dotyczy to także ocen już wprowadzonych do systemu USOS. Szczegóły w tym zakresie sformułowano w *Zarządzeniu nr 44 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 21 września 2022 r. w sprawie dokumentowania przebiegu studiów z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS i USOSweb)* (Zał. 33). Przyjęte na wydziale standardy w zakresie procesu weryfikacji ocen, a także ich wiarygodności zapewniają bezstronność i rzetelność tego procesu. Upowszechnioną, subsydiarną formułą bieżącego kontaktu ze studentami są, oprócz tradycyjnych konsultacji, kontakty e-mailowe *via* USOS zapewniające m. in. szybkość w przekazywaniu informacji zwrotnej w zakresie oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Wyniki prac wysyłane zbiorczo zawsze podlegają anonimizacji.

W przypadku wystąpienia sytuacji konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się wsparcie zapewnia opiekun roku i prodziekan. Obowiązki studenta w omawianym zakresie określa także Regulamin studiów. Z kolei na etapie dyplomowania student winien podpisać oświadczenie o autorskim sporządzeniu pracy i zgodnym z prawem korzystaniu z innych opracowań. Podkreślić należy w tym aspekcie istotną rolę promotora w zapoznaniu studentów z metodologią przygotowania pracy licencjackiej (studia pierwszego stopnia) lub magisterskiej (studia drugiego stopnia) oraz w zakresie zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem (np. brak akceptacji pracy lub jej fragmentów w przypadku stwierdzenia wskazanych tu naruszeń).

Warunkiem zaliczenia zajęć (przedmiotu) jest wypełnienie przez studenta wymagań określonych w sylabusie do przedmiotu. Sylabusy są dostępne na stronie USOS. Na kierunku bezpieczeństwo i prawo, podobnie jak na innych kierunkach prowadzonych przez Wydział, zgodnie z regulaminem studiów obowiązuje system rocznego rozliczenia realizacji programu studiów przez studenta. Jednakże liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w każdym semestrze wynosi nie mniej niż 50% liczby

---

⁴⁴ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/pracownik/dydaktyka/dydaktyka-dostepna---informator>.

punktów przewidzianych w semestrze dla danego etapu studiów, a nieuzyskanie tej wartości może być uznane jako brak postępów w nauce i może stanowić podstawę do skreślenia studenta z listy studentów (§ 26 w zw. z § 20 ust. 4 Regulaminu studiów).

Warunkiem zaliczenia roku studiów jest zaliczenie w terminie ustalonym organizacją roku akademickiego wszystkich zajęć oraz spełnienie innych wymagań określonych w programie studiów, a tym samym uzyskanie określonej liczby punktów ECTS przewidzianej w programie studiów dla danego roku studiów.

Wydział systematycznie prowadzi analizy związane z liczbą kandydatów oraz osób przyjętych na studia, z tzw. współczynnikiem odsiewu studentów oraz liczbą studentów kończących studia w terminie. Podkreślić należy, że studia stacjonarne i niestacjonarne różnią się w tym zakresie swoją specyfiką, co dotyczy w szczególności studiów pierwszego stopnia, gdzie odsetek studentów, którzy nie ukończyli studiów jest zauważalnie wyższy. Znacznie niższe są współczynniki tzw. odsiewu na studiach stacjonarnych – maksymalnie po kilka osób na studiach pierwszego stopnia i studiach drugiego stopnia. Szczegółowe dane liczbowe prezentują poniższe tabele:

Bezpieczeństwo i prawo, studia pierwszego stopnia

Studia stacjonarne

Rok rozpoczęcia studiów	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
kandydaci ubiegający się	186	191	170	132	156	156
kandydaci przyjęci	20	23	24	34	31	28
ukończyli w terminie	17	21	20	0	0	0
odsiew	3	2	4	0	0	0

Studia niestacjonarne

Rok rozpoczęcia studiów	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
kandydaci ubiegający się	145	123	112	87	73	122
kandydaci przyjęci	72	59	67	55	40	53
ukończyli w terminie	41	31	38	0	0	0
odsiew	31	29	29	0	0	0

Bezpieczeństwo i prawo, studia drugiego stopnia

Studia stacjonarne

Rok rozpoczęcia studiów	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
kandydaci ubiegający się	50	40	39	44	38	56
kandydaci przyjęci	25	24	25	24	25	22

ukończyli w terminie	22	16	16	19	0	0
odsiew	3	8	9	5	0	0

Studia niestacjonarne

Rok rozpoczęcia studiów	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
kandydaci ubiegający się	59	48	38	47	41	50
kandydaci przyjęci	42	24	28	33	34	31
ukończyli w terminie	35	19	25	31	0	0
odsiew	7	5	3	2	0	0

Do najczęstszych powodów niekończenia studiów w terminie należą w szczególności rezygnacje, a największy odsetek rezygnacji obserwuje się na poziomie studiów pierwszego stopnia w trybie niestacjonarnym. Do pozostałych przyczyn nieukończenia studiów w terminie należą: niezłożenie ślubowania, niezłożenie pracy dyplomowej, niezaliczenie roku, brak postępów w nauce, przeniesienia, a w przypadku studiów w trybie niestacjonarnym - także brak opłaty za studia. Zaznaczyć jednak należy, że statystycznie nie jest to odsetek znaczny, ponieważ kształtuje się na poziomie od jednego do kilku przypadków. Zauważalnym powodem są także problemy studentów z opanowaniem materiału oraz przyswojeniem wiedzy i umiejętności zakładanych w procesie studiów. Dziekan na bieżąco monitoruje proces realizacji studiów przez studiujących, podejmuje liczne decyzje w sprawach indywidualnych na wniosek zainteresowanych, np. w zakresie powtórzenia roku czy warunkowego wpisu na kolejny rok studiów. Problem zwiększenia się liczby osób niekończących studiów to zjawisko ogólnokrajowe, natomiast jest przedmiotem szczególnej troski władz Wydziału.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczność w ten sposób, że także na kierunku bezpieczeństwo i prawo weryfikacja i ocena odbywa się regularnie i cyklicznie. W szczególności w odniesieniu do ćwiczeń (a także częściowo w przypadku konwersatoriów) przeprowadzane są systematyczne prace etapowe, przybierające postać prac opisowych, testów (tzw. otwartych i zamkniętych), postać mieszaną (opisowo-testową), swobodnych wypowiedzi pisemnych (np. esej), czy pracy w grupach. W odniesieniu do seminariów są to najczęściej wypowiedzi ustne (referaty). Tematyka prac etapowych odpowiada formie zajęć i jest spójna z wytycznymi wskazanymi w sylabusach do przedmiotów. Konkretne pytania egzaminacyjne bądź pytania na zaliczenie przedmiotu są w wielu przypadkach oparte o wykaz wcześniej opracowanych zagadnień (pytań) przez prowadzącego zajęcia. Weryfikacja i ocena osiągnięcia efektów uczenia się realizowana jest także poprzez projekty rozwijające myślenie analityczne. Chodzi tu w szczególności o prace w zespołach, czy przygotowanie prezentacji.

Do regularnych czynności podejmowanych przez studentów, które służą pogłębieniu wiedzy i osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się należy udział w pracach kół naukowych i zaangażowanie w działalność tychże poprzez np. członkostwo w komitetach organizacyjnych konferencji i innych wydarzeń (prelekcje, spotkania, warsztaty), spotkań z praktykami i doradcami zawodowymi. Studenci podejmują także działania *stricte* naukowe, tj. przygotowywanie tekstów naukowych (referaty,

artykuły). Wykaz różnorodnych osiągnięć studentów ocenianego kierunku, w tym m. in. publikacji, a także pozostałych osiągnięć, takich jak sportowe i artystyczne - prezentuje Zał. 56.

Metodą oceny stopnia osiągania efektów uczenia się jest analiza właściwej dokumentacji. Osiągnięcie efektów uczenia się jest stale dokumentowane zgodnie z obowiązującymi w uczelni zasadami. Dotyczy to zarówno prac pisemnych (są przechowywane), jak i przeprowadzonych zaliczeń oraz egzaminów ustnych. Protokół potwierdzający przeprowadzenie egzaminu lub zaliczenia w formie ustnej jest podpisywany przez studenta i przeprowadzającego egzamin (zaliczenie).

Z kolei realizacja studenckich praktyk ujętych w programie studiów wymaga respektowania określonej procedury, podobnie jak kwestia ich rozliczenia (Szerzej: Kryterium 2). Dowodem realizacji praktyki jest dziennik praktyk, który obejmuje szczegółowy opis przebiegu praktyki. Dziennik winien być przedstawiony opiekunowi praktyk, który jest przez niego następnie przekazywany do właściwego dziekana. Procedura ta wynika z przepisów wewnętrznych (zob. Zał. 28 i Zał. 30), ale jest także odrębnie zaprezentowana na stronie www Wydziału Prawa³. Warto dodać, że zaliczenie studenckiej praktyki może nastąpić w rezultacie wykorzystania alternatywnych form (na podstawie umowy o pracę lub w ramach funkcjonującego na Wydziale Centrum Praktyk Sądowych lub w ramach pracy w Poradni Prawnej lub praktyki bądź wolontariatu w instytucjach, z którymi Wydział nie zawarł umowy o organizacji praktyki zawodowej). Oprócz obowiązkowych praktyk studenci mają możliwość podjęcia praktyki nieobowiązkowej, tzw. pozaprogramowej, co wynika z *Zarządzenia nr 96 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 listopada 2020 r. w sprawie zasad i trybu organizacji studenckich praktyk pozaprogramowych* (Zał. 29). Wsparcie w sprawach dotyczących praktyk zapewnia Pełnomocnik Dziekana ds. Studenckich praktyk zawodowych. Metodą weryfikacji osiągnięć efektów uczenia się w odniesieniu do praktyk studenckich jest także rozmowa opiekuna praktyki ze studentem w trakcie rozliczenia praktyki (każdorazowo przed wpisaniem zaliczenia w USOS). Dodatkowo student ma możliwość wypełnienia anonimowo ankiety odnoszącej się do zalet i trudności podjętej praktyki. Ankiety są następnie analizowane przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Następnie zbiorcze wnioski ze wszystkich kierunków zamieszczane są w corocznym sprawozdaniu z działania wewnętrznego systemu jakości kształcenia.

Podkreślenia wymaga, że weryfikacja i ocena osiągniętych przez studenta efektów uczenia się nigdy nie opiera się wyłącznie na metodzie kształcenia na odległość. Zachowana jest zatem akademicka reguła bezpośredniego spotkania dydaktyka ze studentem, a egzaminy (zaliczenia) przybierają także postać ustną. Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeprowadzanie zaliczeń i egzaminów kończących określone zajęcia odbywa się w każdym przypadku w siedzibie uczelni.

Przyjęte metody weryfikacji, o których mowa wyżej, odnoszą się także do sprawdzenia stopnia opanowania języka obcego; w przypadku studiów pierwszego stopnia - na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), a w odniesieniu do studiów drugiego stopnia - na poziomie B2+ ESOKJ (wraz z przyswojeniem terminologii prawniczej związanej z obszarem bezpieczeństwa). Oprócz obowiązkowego kursu języka obcego w ramach programu studiów studenci mają nadto obowiązek uczestnictwa w zajęciach specjalistycznych warsztatów językowych, a także zrealizowania jednego przedmiotu w języku obcym. Inną ścieżką uzyskania efektów uczenia się jest możliwość wyboru przedmiotów realizowanych w języku obcym, czy uczestnictwo w programie Erasmus+.

Regulamin studiów zapewnia możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, a student może odbywać studia według indywidualnej organizacji studiów (IOS) oraz indywidualnego programu

studiów (IPS). Studentom ze szczególnymi potrzebami przepisy regulaminu gwarantują równość szans realizacji studiów prowadzonych przez Wydział, m. in. poprzez zastosowanie na wniosek zainteresowanego alternatywnych rozwiązań umożliwiających studiowanie (np. zmianę zasad uczestnictwa w zajęciach). Szczegóły wspomnianych rozwiązań alternatywnych określa wymieniona wyżej *Uchwała nr 3105 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami* (Zał. 22). Statystyka dowodzi, że na kontrolowanym kierunku występują przypadki osób, którym przyznano IOS (w latach 2021/22, 2022/23 i 2023/24 - łącznie 17 osób).

Opisany powyżej system weryfikacji efektów uczenia się, oparty o wskazane, zdywersyfikowane formy i metody (w tym: prace egzaminacyjne i etapowe, dziennik praktyk), uwzględniający także bieżący monitoring postępów w przyswajaniu i wiedzy oraz standardy w zakresie klarowności i transparentności przekazywanych informacji, a także zindywidualizowane potrzeby studentów gwarantuje rzetelność i wiarygodność oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Istotnym elementem procesu weryfikacji efektów uczenia się jest także czynny udział studentów w tym procesie.

W toku studiów student może ubiegać się o przeniesienie do innej uczelni lub na inny kierunek studiów w ramach Uniwersytetu w Białymstoku oraz zmianę formy studiów na danym kierunku. Warunkiem ubiegania się o zmianę formy studiów z niestacjonarnej na stacjonarną jest spełnienie przez studenta kryteriów określonych w regulaminie studiów (§30). Zgodnie z tym dokumentem średnia ocen uzyskana przez studenta w roku akademickim poprzedzającym złożenie wniosku o zmianę trybu studiów nie może być mniejsza niż 4,50.

Wykazanie osiągnięcia efektów uczenia się weryfikowane jest także – oprócz wskazanych wyżej metod bieżącej weryfikacji na poszczególnych zajęciach (prowadzący) oraz pracy dyplomowej (promotor) – w odniesieniu do praktyk studenckich (opiekun praktyki) poprzez monitorowanie losów absolwentów (we współpracy z Biurem Karier UwB). Pracownicy tego biura przygotowują odpowiednie raporty na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych na poszczególnych kierunkach studiów. Badania losów absolwentów stanowią sposób na zweryfikowanie tego, w jakim stopniu studia na Uniwersytecie w Białymstoku przygotowują studentów do wejścia na rynek pracy (zob. Zał. 51- Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2022/2023. Raport z badań, Białystok, luty – marzec 2024).

Weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, a jednocześnie uzupełnieniu informacji zwrotnej od studentów/absolwentów służy system ankietyzacji. Ankieta absolwenta (gdy kończy studia) dostępna jest w dziekanacie, a odrębna ankieta adresowana jest do potencjalnych pracodawców (Ankieta pracodawców), tj. w szczególności organów państwowych, służb mundurowych. Z ankiet skierowanych do pracodawców wynikać mogą także ewentualne braki absolwentów w zakresie kompetencji (tzw. luki kompetencyjne). Szczegółowe informacje, w tym dane statystyczne oraz wnioski z badań losów absolwentów stanowią część corocznych raportów Wydziałowego zespołu do spraw jakości kształcenia (Szerzej: Kryterium 10).

Zasady i procedury dyplomowania na Wydziale Prawa zostały określone regulaminem studiów (rozdział XI). Dyplomowanie jest ostatnim etapem potwierdzenia oceny osiągnięć studenta. Po ukończeniu studiów student uzyskuje – w przypadku studiów pierwszego stopnia - tytuł licencjata, a w przypadku studiów drugiego stopnia - tytuł magistra.

Szczegółowe zasady przystąpienia do egzaminu dyplomowego wskazane zostały w *Komunikacie nr 1/2023 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 8 maja 2023 r. w sprawie warunków przystąpienia do egzaminu dyplomowego* (Zał. 43). Wewnętrzne zasady dotyczące procedury dyplomowania, w tym obowiązki studentów, promotorów i recenzentów związane z funkcjonowaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) określa *Zarządzenie nr 35 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 maja 2023 r. w sprawie elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych* (Zał. 44). Zgodnie z *Zarządzeniem nr 3 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie zasad weryfikacji pisemnych prac dyplomowych w ramach obowiązujących w Uniwersytecie w Białymstoku procedur antyplagiatowych* (Zał. 45) na Wydziale Prawa funkcjonują koordynatorzy Archiwum Prac Dyplomowych (APD) wyznaczeni przez Dziekana, a każda praca magisterska podlega weryfikacji w systemie JSA.

Warunkiem ukończenia studiów licencjackich (pierwszego stopnia) na kierunku bezpieczeństwo i prawo jest uzyskanie wszystkich zaliczeń, złożenie egzaminów oraz realizacja praktyk przewidzianych programem studiów, przygotowanie pracy dyplomowej i złożenie egzaminu dyplomowego. Analogiczne wymogi dotyczą ukończenia studiów drugiego stopnia, które wieńczy egzamin magisterski i uzyskanie tytułu magistra. Warunki przystąpienia do egzaminu dyplomowego ujęte zostały we wspomnianym *Komunikacie nr 1/2023 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 8 maja 2023 r. w sprawie warunków przystąpienia do egzaminu dyplomowego* (Zał. 43), opublikowanym wraz z innymi niezbędnymi informacjami i załącznikami na stronie internetowej Wydziału⁴⁵. Student winien zamieścić pracę w APD wraz ze stroną tytułową i spisem treści w formacie PDF, a także zapoznać się z treścią oświadczenia dot. m. in. kwestii autorstwa pracy czy zgodności treści pracy złożonej w dziekanacie i przesłanej w pliku do APD oraz zatwierdzić oświadczenie w systemie APD. Weryfikację spełnienia formalnych kryteriów przystąpienia do egzaminu dyplomowego przeprowadza promotor (w ramach kompetencji weryfikowania kompletności i poprawności informacji oraz plików załączonych przez studenta w APD) oraz pracownik dziekanatu. Stosowne instrukcje tworzenia przez studentów plików na potrzeby APD oraz posługiwania się tym systemem – także przez promotorów i recenzentów - znajdują się na tej samej stronie internetowej Wydziału.

W tym miejscu w szczególności należy wskazać, że opiekę promotorską pełnią w tym zakresie doświadczeni pracownicy Wydziału, co daje gwarancję wysokiego poziomu prezentowanych prac i w rezultacie - rzetelnych kwalifikacji absolwentów. Prace magisterskie przygotowywane są według ściśle określonych kryteriów, co warunkuje uzyskanie przez te pracę wartości naukowej. Studenci uczestniczą w proseminariach (czwarty semestr studiów pierwszego stopnia i drugi semestr studiów drugiego stopnia) i seminariach (ostatni rok studiów na obu poziomach kształcenia). Tematyka i treść pracy powinny odpowiadać treściom zawartym w sylabusie i spełniać określone efekty uczenia się.

Odrębne uchwały Rady Wydziału: nr 3478 z dnia 7 lutego 2020 r., nr 3427 z dnia 6 grudnia 2019 r., nr 3425 z dnia 15 listopada 2019 r., określają odpowiednio: szczegółowe kryteria formalne i merytoryczne przygotowania prac dyplomowych (Zał. 46), sposób zatwierdzania oraz warunki dokonywania zmian tematów pracy dyplomowych (Zał. 47), a także zasady przeprowadzenia egzaminu dyplomowego (Zał. 48). Tematy prac dyplomowych ze wskazaniem promotorów i recenzentów zatwierdza Dziekan po uzyskaniu opinii Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia. Zmiana tematów może nastąpić nie później niż z dniem zakończenia przedostatniego semestru danego cyklu kształcenia (na kierunku bezpieczeństwo i prawo w przypadku studiów pierwszego stopnia – semestru 5, a w przypadku studiów

---

⁴⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/egzaminy-dyplomowe/warunki-przystapienia>.

drugiego stopnia – semestru 3). Student składa egzamin magisterski w formie ustnej przed trzyosobową komisją powołaną przez Dziekana. W skład komisji wchodzi: Dziekan lub Prodziekan (albo wskazany przez Dziekana nauczyciel akademicki), promotor pracy magisterskiej i recenzent. Student odpowiada na trzy pytania: dwa losowane z katalogu pytań opracowanych dla danego seminarium oraz jedno z zakresu przygotowanej przez siebie pracy dyplomowej (magisterskiej). Ostateczny wynik studiów jest sumą trzech elementów: 0,7 średniej arytmetycznej z przebiegu studiów, 0,2 oceny pracy dyplomowej oraz 0,1 oceny egzaminu dyplomowego (magisterskiego).

W odniesieniu do rodzaju, formy, tematyki i metodyki prac egzaminacyjnych, a także pracy dyplomowej (magisterskiej) dodać należy, że są one określone szczegółowo w sylabusie przedmiotu. Obowiązkiem prowadzącego jest ich sprecyzowanie w sylabusie w odniesieniu do przypisanych przedmiotowi efektów uczenia się. Prace magisterskie przybierają charakter prac dogmatycznych oraz dogmatyczno-empirycznych. Ich tematyka jest różnorodna, dostosowana do profilu seminarium. Podejmowane w pracach problemy badawcze mają niekiedy także postać interdyscyplinarną.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Dobre praktyki:

- 1) Mała liczebność grup zajęciowych, w szczególności seminaryjnych.
- 2) Opieka promotorska jest sprawowana przez doświadczonych pracowników Wydziału.
- 3) Szerokie spektrum możliwości nabywania przez studentów kompetencji językowych.
- 4) Stworzenie repozytorium obejmującego dodatkowe materiały dydaktyczne, w tym odrębnego dla kierunku bezpieczeństwo i prawo.
- 5) Możliwość przedłużenia obowiązkowej praktyki studenckiej oraz możliwość realizowania praktyk studenckich w ramach formuły Centrum Praktyk Sądowych (CPS).
- 6) Względnie stały skład osobowy pracowników obsługujących proces rekrutacji na studia i doświadczenie osób pracujących przy procesie rekrutacji sprzyjają profesjonalizacji działań podejmowanych w tym obszarze.
- 7) Relatywnie częste przypadki rejestracji w systemie IRK kandydatów z Białorusi, co wpływa na ocenę stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Uzasadnienie

Ad. 1) Mała liczebność grup zajęciowych, w szczególności seminaryjnych umożliwia rzetelny nadzór w zakresie nabywania przez studentów efektów uczenia się, a w przypadku procesu dyplomowania – efektywną pracę pod opieką promotora. Ułatwia także bieżący nadzór prowadzącego zajęcia w zakresie odpowiednio przyswajania wiedzy oraz umiejętności jej zastosowania, a w odniesieniu do procesu dyplomowania – postępy w zakresie realizacji obowiązków seminarzystów, w tym przedstawiania fragmentów pracy dyplomowej (magisterskiej).

Ad. 2) Opieka promotorska jest sprawowana przez doświadczonych pracowników Wydziału i w rezultacie przedstawione przez studentów prace charakteryzują się wysokim poziomem merytorycznym. Podkreślić należy powtarzalność w zakresie przyporządkowania konkretnych seminariów konkretnym prowadzącym.

Ad. 3) Niezależnie od obowiązkowych zajęć językowych ujętych w programie studiów oraz przedmiotu specjalistyczne warsztaty językowe (studia II stopnia) studenci mają możliwość uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w języku obcym (dotyczy to części przedmiotów), a także korzystania z innych form nabywania kompetencji językowych, takich jak program Erasmus +. Ta wszechstronna oferta niewątpliwie przyczynia się do doskonalenia kompetencji językowych studentów.

Ad. 4) Wydział oferuje studentom tzw. repozytoria wiedzy. Są one dedykowane poszczególnym kierunkom studiów, a odrębne uruchomione dla kierunku bezpieczeństwo i prawo. Repozytorium składa się z zestawu materiałów dydaktycznych m.in. w formie prezentacji oraz nagranych wcześniej wykładów udostępnionych na stronie Wydziału⁴⁶. Materiały zamieszczone w repozytorium obejmują zarówno treści pokrywające się z programem studiów (w ramach poszczególnych przedmiotów), jak i wychodzące poza ten obszar, ale pozostające w bezpośrednim związku z materiałami omawianymi w ramach odrębnym przedmiotów. W ten sposób Wydział sprzyja wzbogaceniu metod pracy studentów w celu przyswojenia wiedzy i nabycia efektów uczenia się, ale jednocześnie inspiruje studentów do poszerzenia wiedzy i zwiększenia stopnia indywidualnego rozwoju.

Ad. 5) Program studiów zapewnia racjonalny stopień elastyczności w zakresie praktyk studenckich. Umożliwia bowiem przedłużenie obowiązkowej praktyki studenckiej, a także przewiduje realizację praktyki w ramach Centrum Praktyk Sądowych. Działalność CPS ukierunkowana jest na organizowanie specjalnych, zinstytucjonalizowanych, cyklicznych praktyk w sądach, gdzie pod opieką profesjonalistów (sędziów) studenci mogą uczestniczyć w rozprawach sądowych, omawiać rzeczywiste stany faktyczne oraz kończyć taką praktykę symulacją rozprawy sądowej. W ten sposób studentom zapewnia się także możliwość poznania szeregu istotnych aspektów funkcjonowania sądownictwa, jak np. specyfiki poszczególnych rodzajów spraw, roli stron (uczestników) postępowania sądowego, znaczenia wewnętrznego toku postępowania z dokumentacją sądową.

Ad. 6) W procesie rekrutacji na studia istotne znaczenie ma względnie stały skład osobowy pracowników obsługujących proces rekrutacji na studia i doświadczenie osób pracujących przy procesie rekrutacji. Sprzyja to profesjonalizacji działań podejmowanych w tym obszarze. Na Wydziale w skład osób wyznaczonych do weryfikacji poprawności dokumentów przedkładanych przez kandydatów wchodzi nauczyciel akademicki, informatyk oraz pracownicy administracyjnie. Ten ukształtowany skład gwarantuje respektowanie wysokich standardów w procesie kwalifikacji na studia i weryfikacji spełnienia wszystkich wymaganych kryteriów.

Ad. 7) Na Wydziale relatywnie częste są przypadki rejestracji w systemie IRK kandydatów z Białorusi. Zdecydowana większość z tych osób, zakwalifikowanych do przyjęcia na studia i przyjętych, podejmuje je na zasadach dotyczących obywateli polskich ze względu na udokumentowane pochodzenie polskie, potwierdzone posiadaniem Karty Polaka. Niemniej, stanowi to jeden z istotnych elementów weryfikacji stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na omawianym kierunku. Jednocześnie, wskazuje to na wykorzystywanie przez uczelnię potencjału położenia geograficznego. Obszar umiędzynarodowienia, działania udokumentowane w tym zakresie, w tym statystyka obrazująca liczbę cudzoziemców (pochodzących z Białorusi) studiujących na kierunku bezpieczeństwo i prawo zaprezentowana jest w ramach Kryterium 7 niniejszego Raportu.

---

46 <https://prawo.uwb.edu.pl/student/materialy-dydaktyczne/repozytorium-dla-kierunku-bezpieczenstwo-i-prawo>.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Tabela 1. Struktura zatrudnienia nauczycieli akademickich Wydziału Prawa w roku akad. 2024/2025*

Tytuł/stopień naukowy/tytuł zawodowy	Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale Prawa	Liczba nauczycieli akademickich Wydziału Prawa prowadzących zajęcia na kierunku bezpieczeństwo i prawo			
		ogółem	z tego:		
			podstawowe miejsce pracy	dodatkowe miejsce pracy	
				w niepełnym wymiarze czasu pracy	w pełnym wymiarze czasu pracy
Prof. dr hab.	15	3	3	0	0
Dr hab.	31	19	19	0	0
Dr	56	34	28	6	0
Mgr	12	4	4	0	0
Razem	114	60	54	6	0

*Wg stanu na dzień przygotowywania raportu (22.11.2024 r.).

Na Wydziale Prawa zatrudnionych jest 118 nauczycieli akademickich, z czego zajęcia na kierunku bezpieczeństwo i prawo prowadzą 53 osoby. Stosunek liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich Wydziału realizujących dydaktykę na ocenianym kierunku wynosi 6,1. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwia prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicy pracujący na Wydziale Prawa, oprócz prowadzenia zajęć na kierunku ocenianym, prowadzą także zajęcia na kierunkach: Administracja oraz Kryminologia I i II stopnia, Prawo i podatki w biznesie I stopnia, Doradztwo podatkowe i administracja skarbową II stopnia, a także na jednolitych magisterskich studiach prawniczych.

Nauczyciele prowadzący zajęcia przypisane do dyscypliny wiodącej nauki prawne posiadają tytuły/stopnie naukowe/tytuły zawodowe w zakresie nauk prawnych. W procesie kształcenia uczestniczą także doktoranci Szkoły Doktorskiej (będący absolwentami kierunku Prawo lub/i ekonomia), którzy prowadzą/współprowadzą zajęcia w ramach realizacji praktyk określonych w programach kształcenia Szkoły Doktorskiej, a także specjaliści oraz pracownicy innych wydziałów UwB realizujących badania naukowe w innych dyscyplinach, wspomagający proces kształcenia, w przypadku tych przedmiotów, które realizują efekty kształcenia z zakresu dyscyplin innych niż nauki prawne. Zajęcia z języka obcego prowadzone są przez lektorów Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UwB, natomiast z bezpieczeństwa informatycznego – przez pracownika dydaktycznego Wydziału Fizyki oraz pracownika Działu Aplikacji Komputerowych UwB posiadającego praktyczną wiedzę w tym zakresie. Ponadto w prowadzenie zajęć na ocenianym kierunku zaangażowany jest funkcjonariusz ABW.

Kadra realizująca kształcenie odznacza się wysokim i uznanym dorobkiem naukowym oraz wszechstronnym przygotowaniem dydaktycznym. Zakres prowadzonych badań, tematyka publikacji naukowych oraz ich doświadczenie zawodowe są zgodne z programem studiów, a realizowane podczas zajęć zagadnienia pozwalają na przekazanie studentom aktualnej wiedzy zgodnie z dobrymi praktykami dydaktycznymi. Za dobrą praktykę należy także uznać liczne wyjazdy zagraniczne nauczycieli

akademickich do uczelni partnerskich. Zdobyte w ten sposób doświadczenie z powodzeniem jest wykorzystywane w pracy zawodowej ze studentami. Zatem zarówno dorobek naukowy jak i doświadczenie dydaktyczne kadry (nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia) zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiąganie stosownych efektów uczenia się (w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych oraz merytorycznej wiedzy i umiejętności praktycznych, niezbędnych do wykonywania w przyszłości zawodów związanych ze stosowaniem prawa w sektorze bezpieczeństwa).

Kadra wypracowuje własne zasoby dydaktyczne - pracownicy są autorami/współautorami m.in. podręczników, tablic, komentarzy wydawanych przez najlepsze wydawnictwa prawnicze. Na odrębną uwagę zasługuje także to, że w ramach zasobów dydaktycznych zdecydowana większość pracowników wykorzystuje własne publikacje naukowe, przygotowuje prezentacje multimedialne, zestawy przypadków, pytania sprawdzające, oryginalne zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dla studentów kierunku bezpieczeństwo i prawo na stronie Wydziału w Repozytorium dostępne są ok. 45 min. wykłady⁴⁷. Ponadto w Cyfrowej Bazie Wiedzy (projekt "Misja 3.0 - Uniwersytet Otwarty" współfinansowany ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach konkursu "Społeczna odpowiedzialność nauki") znajdują się wykłady (również w języku angielskim) dotyczące m.in.: odpowiedzialności za szkody wojenne, polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE czy zagadnień szeroko pojmowanej ochrony praw człowieka⁴⁸. Wszystkie proponowane formy kształcenia zdalnego mają na celu (oprócz realizacji zakładanych efektów uczenia się), zapewnienie możliwie najbardziej efektywnego kontaktu studenta z prowadzącym. Realizacja zajęć zdalnych na wydziale odbywa się przy użyciu form angażujących studenta, przy bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi w czasie rzeczywistym oraz prowadzenie zajęć w sposób, który powoduje adekwatne obciążenie studenta pracą własną, jak w przypadku zajęć prowadzonych w trybie standardowym. W ankiecie ewaluacyjnej, którą studenci wypełniają na potrzeby sprawozdania z działania systemu zapewniania jakości kształcenia, w roku akademickim 2023-2024 66% badanych pozytywnie odpowiedziało na pytanie: Czy zajęcia realizowane w formie zdalnej zostały przeprowadzone w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się?. Na uwagę zasługują również dydaktyczne opracowania obcojęzyczne, w tym cykl kilkunastu publikacji wydawanych od 2011 r. w ramach serii Białystok Law Books oraz podręcznik do nauki prawniczego języka angielskiego wykorzystywanych w ramach zajęć z zakresu specjalistycznych warsztatów językowych. Zauważyć należy, że pracownicy stale aktualizują swoje zasoby dydaktyczne, tak aby przekazywane studentom treści były jak najbardziej aktualne oraz korelowały ze zmieniającą się rzeczywistością prawną i odpowiadały zaawansowanym technikom informacyjno-komunikacyjnym (Część III raportu, Zał. nr 2, cz. I, pkt 4).

Osiągnięcia dydaktyczne dotyczą także popularyzacji nauki, która przejawia się w formie członkostwa w komitetach redakcyjnych, radach naukowych czasopism, towarzystwach i stowarzyszeniach (Zał. 77), organizacji konferencji, seminariów, warsztatów, wykładów, spotkań, wizyt studyjnych w ramach działalności kół naukowych, organizacji studenckich, pełnomocnika Dziekana Wydziału Prawa ds. kierunku bezpieczeństwo i prawo oraz pracowników prowadzących zajęcia, a także udziału w Podlaskim Festiwalu Nauki i Sztuki. Inicjatywy mające szczególne znaczenie dla kierunku bezpieczeństwo i prawo to szereg wizyt studyjnych np. w Areszcie Śledczym w Białymstoku, Wojskowym Centrum Rekrutacji w Białymstoku, Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku. To także

---

⁴⁷ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/materialy-dydaktyczne/repozytorium-dla-kierunku-bezpieczenstwo-i-prawo>.

⁴⁸ https://otwarty.uwb.edu.pl/?page_id=819.

spotkania studyjne z przedstawicielami Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w Białymstoku, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, CBA, ABW oraz wykłady gości ppłk. Ireneusza Kuleszy - Działania wywiadowcze w czasie konfliktu libijskiego, ppłk Małgorzaty Repnik - Praktyczne aspekty służby wojskowej, dr Kamil Goryń - Problemy cyberbezpieczeństwa. Bardzo cennym wydarzeniem było I Forum Mundurowe Wydziału Prawa.⁴⁹

Na uwagę zasługuje również inicjatywa powołania na Wydziale Prawa Zespołu ds. współpracy ze szkołami, który w ramach swojej działalności ma m.in. za zadanie nawiązywanie i realizację współpracy ze szkołami z województwa podlaskiego, organizowanie przedsięwzięć naukowych skierowanych do uczniów oraz popularyzowanie nauki w społeczności szkolnej.⁵⁰ Można tu wymienić m.in. liczne warsztaty prowadzone w szkołach przez pracowników Wydziału Prawa oraz Dzień Otwarty Wydziału Prawa UwB.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku bezpieczeństwo i prawo posiadają także kompetencje merytoryczne i dydaktyczne do prowadzenia zajęć w językach obcych. Wykaz przedmiotów przez nich prowadzonych, które mogą być wybrane przez studentów przedstawia załącznik (Zał. 79). Kompetencje kadry badawczo-dydaktycznej Wydziału, potwierdzone licznymi nagrodami, stypendiami oraz publikacjami naukowymi (Zał. 68), w odniesieniu do jej dorobku naukowego we wszystkich kluczowych obszarach nauk prawnych (także tych, które są merytorycznie związane z programem studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo), w tym kompetencje dydaktyczne, udokumentowane w postaci grantów oraz szkoleń (Zał. 71 i 72) oraz prowadzone w jednostce badania naukowe (Zał. 67) zapewniają realizację programu kształcenia oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, co w efekcie umożliwi nabywanie kompetencji zawodowych, niezbędnych do wykonywania pracy w instytucjach wymiaru sprawiedliwości, służbach mundurowych czy jednostkach administracyjnych związanych z zachowaniem bezpieczeństwa państwa lub prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie ochrony mienia i ludzi, usług detektywistycznych oraz doradzania w kwestiach bezpieczeństwa. Ponadto, w celu zagwarantowania wysokiego poziomu działalności naukowej i zawodowej oraz przestrzegania zasad prawa autorskiego przez pracowników Uniwersytetu w Białymstoku, w tym pracowników Wydziału Prawa, wypracowano własne procedury w tym obszarze. Stosownie do *Uchwały nr 3107 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2022 r.* (Zał. 49) do pracowników Uniwersytetu w Białymstoku, w tym pracowników Wydziału Prawa, stosuje się *Regulamin zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji w Uniwersytecie w Białymstoku*, który spełnia wymogi przewidziane w art. 152 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Niezależnie od tego, wysokie standardy przestrzegania zasad prawa autorskiego przez pracowników Uniwersytetu w Białymstoku, w tym pracowników Wydziału Prawa, określa *Kodeks Etyki Pracownika Naukowego* opracowany przez Komisję do spraw etyki w nauce i uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne Polskiej Akademii Nauk w dniu 25 czerwca 2020 r.⁵¹ Uwzględnienie obu dokumentów zabezpiecza wysoki poziom przestrzegania zasad prawa autorskiego w działalności naukowej i zawodowej. Weryfikacja poziomu działalności naukowej i zawodowej oraz przestrzegania zasad prawa autorskiego jest realna i ułatwiona w następstwie tego, że:

---

⁴⁹ <https://prawo.uwb.edu.pl/aktualnosci/forum-mundurowe-na-wydziale-prawa-1538.html>.

⁵⁰ <https://prawo.uwb.edu.pl/wspolpraca/szkoly-srednie>.

⁵¹ https://pan.pl/wp-content/uploads/2022/10/Kodeks_Etyki_Pracownika_Naukowego_Wydanie_III_na_strone.pdf.

–każdy z pracowników otrzymał informację oraz treść *Kodeksu Etyki Pracownika Naukowego* oraz złożył/składa w momencie zatrudnienia pisemne oświadczenie o zapoznaniu się z jego treścią oraz zapewniające o kierowaniu się w działalności naukowej i zawodowej zasadami, o których mowa w kodeksie,

–w Uniwersytecie w Białymstoku został powołany Pełnomocnik Rektora ds. własności intelektualnej,

–pracownicy Biblioteki na bieżąco monitorują działalność badawczą pracowników Wydziału Prawa, w tym prowadzą ewidencję prac badawczych i weryfikują afiliacje prac badawczych, a każdy z pracowników okresowo przedstawia stosowne sprawozdanie w tym zakresie,

–powołany przez Dziekana zespół ds. ewaluacji jakości działalności naukowej (Zał. 73) monitoruje na bieżąco indywidualną ścieżkę rozwoju pracowników i jest z nimi w stałym kontakcie. Członkowie zespołu kontrolują wypełnianie slotów przez pracowników. Osoby w szczególnej potrzebie otrzymują indywidualne wsparcie w postaci przesyłania informacji o możliwościach publikacji w danych czasopismach prawniczych. Prodziekan ds. nauki jest w bieżącym kontakcie z kierownikami katedr/zakładów/pracowni w odniesieniu do planów publikacyjnych pracowników.

Ponadto, kierowanie się przez pracowników Wydziału Prawa zasadami prawa autorskiego jest skorelowane z wysokim poziomem naukowym prowadzonych badań, co skutkuje publikacjami znajdującymi zainteresowanie redakcji czasopism naukowych, w tym wysoko punktowanych (Zał. 68).

Wskazać należy, że obsada zajęć zawsze następuje z uwzględnieniem naukowej oraz dydaktycznej specjalizacji poszczególnych pracowników, co zapewnia najwyższą ich jakość. Obsady zajęć dydaktycznych dokonuje Dziekan Wydziału w porozumieniu z kierownikami katedr, zakładów i pracowni. Kryterium doboru stanowi doświadczenie naukowe i zawodowe oraz kompetencje merytoryczne i dydaktyczne pracownika. W tym zakresie całość kompetencji kształcenia oraz organizacja studiów zorientowana jest na maksymalizację efektów uczenia się w zakresie uzyskania odpowiednich kompetencji przez absolwentów kierunku bezpieczeństwo i prawo. Wydział stwarza szeroką możliwość indywidualnego i zbiorowego podnoszenia kwalifikacji przez przyszłych absolwentów poprzez np. współpracę wykładowców ze studentami, obejmującą szerokie wsparcie studentów i aktywną pracę w ruchu naukowym, m.in. poprzez działalność w kołach naukowych (Szerzej: Kryterium 8).

Istotnym czynnikiem wzmacniającym potencjał kierunku bezpieczeństwo i prawo jest zaangażowanie w proces dydaktyczny licznej grupy nauczycieli akademickich Wydziału posiadających bogate doświadczenie praktyczne w obszarze prowadzonych przedmiotów: sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, sędziów sądów powszechnych, członków samorządowych kolegiów odwoławczych, przedstawicieli zawodów prawniczych, mediatorów sądowych, pracowników prokuratur, służb oraz członków komitetów, komitetów sterujących, grup doradczych *etc.* (Zał. 77). Biorąc pod uwagę oczekiwany poziom kwalifikacji przyszłych absolwentów oraz właściwe ich przygotowanie do pracy zawodowej, w której winni wykorzystywać posiadaną wiedzę do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów praktycznych z zakresu funkcjonowania podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa jest wprowadzone działanie umożliwiające współuczestnictwo w prowadzeniu zajęć dydaktycznych w ramach 1-2 godz. dydaktycznych danego przedmiotu na kierunku bezpieczeństwo i prawo przez osoby spoza Wydziału

będące praktykami i specjalistami w danym obszarze związanym z profilem kształcenia w ramach kierunku (Zał. 61). Jest to rozwiązanie wysoce pożądane i zasługujące na adaptację na innych uczelniach.

Rekrutacja na stanowiska nauczycieli akademickich prowadzona jest zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz według procedur określonych w Statucie UwB⁵² oraz *Zarządzeniu nr 63 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 2 października 2023 r. w sprawie sposobu dokumentowania oraz przeprowadzania postępowania konkursowego na stanowiska nauczycieli akademickich* (Zał. 74). Kadra jest zobowiązana przechodzić cyklicznie odpowiednie szkolenie w zakresie BHP, jest przygotowana i stale szkolona w zakresie kompetencji dydaktycznych, metod i technik kształcenia na odległość.

Wydział stale wspiera i motywuje do rozwoju naukowego i dydaktycznego, czemu sprzyjają transparentne procedury awansowe. Na Wydziale Prawa obowiązują zasady podziału środków finansowych na poszczególne katedry/zakłady/pracownie, który zależy od liczby zatrudnionych osób oraz posiadanych przez nich tytułów/stopni naukowych/zawodowych. Środki te są przeznaczone na dofinansowanie artykułów i monografii punktowanych, tłumaczeń publikacji i wniosków grantowych, udziału w konferencjach naukowych i szkoleniowych, organizacji konferencji. Ponadto Dziekan dofinansowuje określoną kwotą wydanie monografii w serii wydawniczej Monografie Wydziału Prawa oraz publikacje najwyżej punktowane i o największym znaczeniu w kontekście ewaluacji. Rozwój naukowy pracowników wspomagany jest w formie dofinansowania kosztów wydania monografii habilitacyjnych i profesorskich. Zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce Wydział finansuje koszty postępowań doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich pracowników.

System wsparcia kadry stymuluje jej rozwój, stabilizuje zatrudnienie i motywuje do wszechstronnego doskonalenia naukowego i dydaktycznego. W roku akad. 2022/2023 pracownicy Wydziału mogli wziąć udział w następujących szkoleniach organizowanych przez Uniwersytet w Białymstoku:

- szkolenia w ramach projektu Nowoczesny Uniwersytet szansą na rozwój przyszłych kadr regionu zorganizowane przez UwB w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój,
- szkolenia w ramach projektu „Doskonałość dydaktyczna uczelni” zorganizowane przez UwB w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego,
- szkolenia antymobbingowe przeprowadzone przez inspektorów Państwowej Inspekcji Pracy w Białymstoku.

Na uwagę zasługuje fakt powołania na Wydziale Prawa Pełnomocnika Dziekana ds. nowoczesnych technologii i metod nauczania, którego zadaniem jest wspieranie i rozwijanie innowacyjnych metod pracy, inspirowanie do twórczego wykorzystania dostępnych narzędzi informatycznych i interaktywnych metod nauczania (serwisy i techniki, angażujące zajęcia stacjonarne, platformy e-learningowych, systemy sztucznej inteligencji). W tym celu pełnomocnik prowadzi szkolenia, spotkania oraz seminaria dla pracowników Wydziału, a przygotowane materiały (m.in. 19 tutoriali na temat

---

⁵² <https://bip.uwb.edu.pl/download/64/56149/STATUTUniwersytetuwbBialymstoku-tekstjednolity.pdf>.

posługiwania się oprogramowaniem i serwisami dla celów pracy dydaktycznej oraz badawczej) udostępnia na platformie MS Teams.

Ponadto, pracownicy Wydziału na bieżąco otrzymują informacje na temat warsztatów i szkoleń z zakresu pisania projektów, udoskonalania technik dydaktycznych oraz możliwości udziału w konkursach grantowych.

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczyciele akademicy Wydziału dbają o rozwój naukowy, czego przejawem są awanse naukowe.

Tabela 2. Rozwój nauczycieli akademickich w zakresie awansów naukowych*

ROK	STOPIEŃ DOKTORA	STOPIEŃ DOKTORA HABILITOWANEGO	TYTUŁ PROFESORA
2019	6	1	-
2020	-	8	2
2021	3	3	1
2022	6	-	2
2023	4	1	2
2024	2	1	-
Razem	21	14	7

*Wg stanu na dzień przygotowywania raportu (22.11.2024 r.).

W ramach systemu wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego i dydaktycznego należałoby wymienić określone w *Regulaminie wynagradzania Uniwersytetu w Białymstoku* (Załącznik 75) nagrody Rektora UwB za działalność naukową, dydaktyczną lub organizacyjną oraz wynagrodzenie motywacyjne, które może być przyznane pracownikowi za publikacje naukowe z afiliacją Uniwersytetu w Białymstoku oraz projekty realizowane w uczelni lub zaangażowanie w realizację projektów badawczych albo badawczo-rozwojowych, finansowanych ze środków pochodzących z innych źródeł niż określone w art. 365 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz w art. 459 ustawy lub za przygotowanie wniosków projektowych i ich uzyskanie. Ponadto na Wydziale Prawa w ramach systemu motywacyjnego Dziekan przyznaje pracownikom jednorazowy dodatek za działania pro jakościowe (Załącznik 70) oraz raz w roku dodatki za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną na podstawie wypełnionych przez pracowników ankiet, które jednocześnie stanowią sposób weryfikacji ich aktywności na poszczególnych płaszczyznach (Załącznik 69).

Wszyscy nauczyciele akademicy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, są poddawani ocenie w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej, przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych, na podstawie *Regulaminu okresowego oceniania nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku* (Załącznik 76). W zakresie oceny jakości dydaktyki brane są pod uwagę opinie studentów wyrażone w ankietach oraz hospitacje zajęć dokonywane przez Dziekana lub upoważnionych przez niego kierowników katedr/zakładów/pracowni. Wyniki ankietyzacji i hospitacji w każdym roku akademickim są poddawane analizie w sprawozdaniu z funkcjonowania wydziałowego systemu jakości kształcenia, a wnioski z niej płynące pozwalają na podjęcie stosownych działań w celu doskonalenia jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych przez poszczególnych nauczycieli akademickich. Ponadto dwa razy do roku Prodziekan ds. rozwoju omawia

wyniki ankiet na posiedzeniach rady Wydziału, natomiast z osobami, które mają niskie oceny i przeważające nieprzychylnie komentarze przeprowadzane są rozmowy indywidualne.

W konsekwencji uznać należy, że przyjęte na Wydziale rozwiązania (m.in. w zakresie oceny pracowników, awansów, motywowania do doskonalenia własnych kompetencji) gwarantują jasne zasady angażowania nauczycieli akademickich (i innych osób prowadzących zajęcia) w proces dydaktyczny oraz właściwy ich dobór w kontekście prawidłowej realizacji zajęć.

Ponadto pracownicy, poza prowadzeniem zajęć, mają adekwatne do ich kompetencji obowiązki dydaktyczne; są to m.in. opieka nad zawodowymi praktykami studenckimi, opieka nad kołami naukowymi czy rozbudowane indywidualne konsultacje.

Wydział stara się być atrakcyjnym miejscem pracy dla zatrudnionych osób, poprzez tworzenie przyjaznej atmosfery. Warto podkreślić, że Wydział stwarza możliwość zatrudnienia młodym pracownikom, wykazującym duże zaangażowanie w pracę naukową, jak i organizacyjną Wydziału podczas studiów, w szkole doktorskiej lub po uzyskaniu stopnia doktora.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Dobre praktyki:

- 1) Wsparcie rozwoju kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich.
- 2) Zagwarantowania wysokiego poziomu działalności naukowej i zawodowej pracowników Wydziału Prawa.
- 3) Podniesienie poziomu kwalifikacji przyszłych absolwentów oraz właściwe ich przygotowanie do pracy zawodowej.
- 4) Rozbudowany system wsparcia studentów w nauce zdalnej.

Uzasadnienie:

Ad. 1) Powołanie na Wydziale Prawa Pełnomocnika Dziekana ds. nowoczesnych technologii i metod nauczania, który prowadzi szkolenia, spotkania, seminaria oraz zamieszcza materiały dla pracowników Wydziału.

Ad. 2) Powołanie przez Dziekana Zespołu ds. ewaluacji jakości działalności naukowej mającego za zadanie analizę publikacji naukowych pracowników badawczo-dydaktycznych i badawczych Wydziału Prawa pod kątem ewaluacji jakości działalności naukowej, monitorowanie indywidualnej ścieżki rozwoju pracowników Wydziału Prawa, organizację spotkań informacyjnych z pracownikami w sprawie publikacji naukowych. W ramach systemu motywacyjnego Dziekan przyznaje pracownikom jednorazowy dodatek za działania projakościowe oraz raz w roku dodatki za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną na podstawie wypełnionych przez pracowników ankiet, które jednocześnie stanowią sposób weryfikacji ich aktywności na poszczególnych płaszczyznach.

Ad. 3) Czynnikiem wzmacniającym potencjał kierunku bezpieczeństwo i prawo jest zaangażowanie w proces dydaktyczny licznej grupy nauczycieli akademickich Wydziału posiadających bogate doświadczenie praktyczne w obszarze prowadzonych zajęć. Wartą podkreślenia inicjatywą Wydziału jest także możliwość współuczestnictwa praktyków w prowadzeniu zajęć w ramach 1-2 godz. dydaktycznych danego przedmiotu przez osoby spoza wydziału a także spotkania studentów z praktykami i wizyty w potencjalnych miejscach pracy.

Ad. 4) Udostępnienie na stronie Wydziału Repozytorium, w którym zdeponowane zostały ok. 45 min. wykłady oraz w ramach Cyfrowej Bazy Wiedzy.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Wydział Prawa mieści się przy ul. Mickiewicza 1. Budynek znajduje się w ścisłym centrum Białegostoku, z dobrym dostępem do komunikacji publicznej (bezpośrednie połączenia z dworcami PKS i PKP).

Wydział dysponuje:

- 1) 4 salami wykładowymi (o łącznej liczbie 902 miejsc) wyposażonymi w nagłośnienie, rzutniki, ekrany zdalnie sterowane, komputery lub laptopy z aktualnym oprogramowaniem oraz tablice suchościeralne. Jedną z nich to sala audytoryjna (na 380 miejsc), wyposażona w system nagłośnienia konferencyjnego, system prezentacji obrazu i cyfrowy system tłumaczeń symultanicznych oraz pętlę indukcyjną wspomagającą słyszenie osób niedosłyszących. Jest klimatyzowana, ze sterowanymi roletami okiennymi i sterowanym oświetleniem. W sali tej, dla bezpieczeństwa korzystających, zostały zamontowane drzwi antypaniczne, przez które wychodzi się bezpośrednio na podwórze. Dwie sale wykładowe (na 202 i 140 miejsc) mają zamontowane na stałe krzesła i odkładane stoliki, natomiast jedna sala (na 150 miejsc) wyposażona jest w mobilne krzesła z pulpitemi i może być wykorzystywana nie tylko do celów dydaktycznych;
- 2) 10 salami ćwiczeniowymi (o łącznej liczbie 454 miejsc), wyposażonymi w rzutniki, ekrany zdalnie sterowane oraz komputery lub laptopy z aktualnym oprogramowaniem. W salach są też ławki i krzesła lub krzesła z pulpitemi oraz tablice suchościeralne lub *flipchart* (na papier). Jedną z sal ćwiczeniowych, tzw. sala sądowa, jest przystosowana do prowadzenia symulacji rozpraw sądowych. Wyposażona jest w komputer oraz zdalnie sterowane rzutnik i ekran. Dla wygody studentów, ławy zostały doposażone w odkładane stoliki. Na potrzeby przeprowadzania symulacji rozpraw studenci mają do dyspozycji togi (1 adwokacką, 1 prokuratorską, 3 sędziowskie, 2 radcowskie), łańcuch sędziowski i młotek;
- 3) 19 salami seminaryjnymi (o łącznej liczbie 330 miejsc), a w każdej z nich znajduje się stół konferencyjny z ustawionymi wokół krzesłami, tablica typu *flipchart* oraz komputer z aktualnym oprogramowaniem;
- 4) Pracownię Kryminalistyki (na 30 miejsc), w której znajduje się 8 zestawów do daktyloskopii, 3 stanowiska przenośne do daktyloskopowania ludzi, 8 różnych urządzeń do badania autentyczności dokumentów i banknotów oraz jedno stanowisko do informatyki śledczej (jednostka centralna z oprogramowaniem oraz specjalistycznymi urządzeniami peryferyjnymi). Ponadto, w sali nr 106 znajduje się gabłota zawierające odlewy śladów traseologicznych (butów i opon) przygotowanych przez studentów oraz repliki broni palnej;
- 5) salą posiedzeń z 68 miejscami, wyposażoną w rzutnik i ekran zdalnie sterowane, w nagłośnienie z rejestracją dźwięku, telewizor do zastosowań multimedialnych oraz system do głosowania. Sala jest klimatyzowana, udostępniana pracownikom i studentom;
- 6) pracownią komputerową do prowadzenia zajęć na komputerach – sala 214 (25 stanowisk komputerowych), wyposażoną w rzutnik, ekran, głośniki i kamerę z mikrofonem. Można w niej korzystać z sieci Internet i sieci bezprzewodowej (EDUROAM) oraz z oprogramowania: MS Office Standard 2016 (Word, Excel, PowerPoint), systemów informacji prawnej LEX i Legis

oraz bazy czasopism i książek Polska Bibliografia Prawnicza. Pracownia przeznaczona jest do prowadzenia zajęć grupowych, również zdalnie;

7) pracownią komputerową indywidualną – sala 110 (klimatyzowana, jedno stanowisko komputerowe przystosowane do prowadzenia zajęć zdalnych), wyposażoną w rzutnik i ekran, głośniki, kamerę z mikrofonem oraz skaner z automatycznym podajnikiem. Można w niej korzystać z sieci Internet i sieci bezprzewodowej (EDUROAM) oraz z oprogramowania: MS Office Standard 2016 (Word, Excel, PowerPoint), systemów informacji prawnej LEX i Legalis oraz bazy czasopism i książek Polska Bibliografia Prawnicza. Z pracowni można korzystać 6 dni w tygodniu (poniedziałek-czwartek w godz. 8:00 - 14:30, piątek w godz. 8:00 – 13:00, sobota w godz. 8:00 - 11:00), z wyłączeniem godzin, w których prowadzone są zajęcia.

Stan infrastruktury Wydziału (dydaktycznej, naukowej, bibliotecznej, informatycznej) oraz wyposażenie jego pomieszczeń zapewniają właściwy przebieg procesu dydaktycznego i realizacji zajęć wraz z osiągnięciem stosownych efektów uczenia się łącznie z przygotowaniem do prowadzenia działalności naukowej.

Każdy student i pracownik UwB ma darmowy dostęp do pakietu Microsoft Office 365 oraz aplikacji MS Teams. Uniwersytet dysponuje także własną platformą e-learningową – EduPortal, umożliwiającą prowadzenie zajęć synchronicznych i asynchronicznych (umożliwia interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia, jest połączona z innymi systemami uczelnianymi, dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami).

Wszystkie jednostki organizacyjne Wydziału Prawa (katedry, zakłady, pracownie) wyposażone są w komputery i drukarki lub urządzenia wielofunkcyjne. Ponadto wyposażono je w sprzęt umożliwiający prowadzenie zajęć zdalnych (kamera z mikrofonem, głośniki). W uzasadnionych przypadkach Dziekan może wyrazić zgodę na wykorzystanie sprzętu komputerowego będącego własnością prowadzącego zajęcia do przeprowadzania zajęć lub konsultacji w siedzibie lub poza siedzibą Wydziału. Ponadto Dziekan umożliwia dostęp do komputerów przenośnych w miarę możliwości w uzgodnieniu z poszczególnymi pracownikami. Pracownicy ww. jednostek organizacyjnych mogą korzystać z sieci Internet, oprogramowania służącego do edycji dokumentów MS Office oraz systemów informacji prawnej LEX i Legalis. Polska Bibliografia Prawnicza jest dostępna z dowolnego komputera na Wydziale Prawa.

Uczelnia wykorzystuje do obsługi studiów Uniwersytecki System Obsługi Studenta (USOS), do którego dostęp mają wszyscy pracownicy i studenci na terenie jednostki i poza nim. Funkcjonuje również aplikacja Mobilny USOS UwB, która pozwala na dostęp z urządzeń mobilnych z systemem Android. Wydział dysponuje własnym serwerem plików, jak i posiada serwer www, na którym jest umieszczone są strony związane z działalnością Wydziału Prawa (strony projektów, grantów badawczych, wydawnictwa wydziałowego czy strony organizacji studenckich).

Na parterze budynku znajduje się Biblioteka Prawnicza (szerzej w dalszej części). Oddzielne pomieszczenia w budynku posiadają Studencka Poradnia Prawna (wyposażona w 2 komputery, 2 laptopy, urządzenie wielofunkcyjne, niszczarkę) oraz Samorząd Studencki (z 2 komputerami, lodówką, mikrofalówką). Swoją siedzibę na Wydziale ma również Wydawnictwo Temida 2, które wydaje podręczniki autorstwa pracowników Wydziału, uwzględnianie w sylabusach zajęć – istnieje zatem możliwość zakupu wybranych podręczników na miejscu. Na parterze zlokalizowany jest także punkt informacji europejskiej EUROPE DIRECT Podlaskie, działający w ramach sieci Komisji Europejskiej,

prowadzony przez wydziałową fundację Prawo i Partnerstwo, zapewniający bezpłatny dostęp do materiałów o tematyce europejskiej (na potrzeby spotkań, zajęć oraz w wolnym dostępie na korytarzu Wydziału). Swoją lokalizację na Wydziale ma także Punkt Przyjęć Interesantów Rzecznika Praw Obywatelskich, świadczący pomoc wszystkim zainteresowanym obywatelom.

Uwzględniając potrzeby kół naukowych i organizacji studenckich oraz prowadzone przez nich działania, studentom umożliwiono korzystanie z pomieszczeń na wydziale poza zajęciami.

Wydział jest przystosowany do przyjmowania na studia osób z niepełnosprawnościami. Pozwalają na to: parking z wyznaczonymi miejscami, podjazd, winda, toaleta, pętla indukcyjna wspomagająca słyszenie osób niedosłyszących w auli audytorijnej, stanowisko komputerowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących w czytelni, kserokopiarka w pomieszczeniu bibliotecznym (z której bezpłatnie mogą korzystać studenci z niepełnosprawnościami) a także automatycznie rozsuwane drzwi w Bibliotece. Dla bezpieczeństwa użytkowników, podjazd dla osób z niepełnosprawnością ruchową wraz z przylegającymi do niego schodami oraz schody fasady wyposażono w instalację przeciwoślizgową. W ten sposób poszczególne elementy infrastruktury Wydziału wychodzą naprzeciw potrzebom osób z niepełnosprawnością i zapewniają im pełny dostęp do procesu kształcenia i działalności naukowej.

W związku ze zwiększającą się liczbą studentów cudzoziemców na drzwiach katedr, zakładów, pracowni i biblioteki umieszczono tabliczki informacyjne również w języku angielskim.

Wszystkie pomieszczenia dziekanatów są klimatyzowane, wyposażone w komputery, kserokopiarki i niszczarki. Dziekanaty otrzymały 4 przenośne pętle indukcyjne do lepszej komunikacji z osobami słabo słyszącymi, jak również tablet z oprogramowaniem do porozumiewania się w języku migowym.

W portierni budynku znajdują się rzutniki przenośne, laptopy i przenośny ekran, czy głośniki, z których mogą korzystać pracownicy i studenci.

Wydział posiada 2 mobilne kabiny do tłumaczeń symultanicznych, które, w zależności od potrzeb, mogą być ustawiane w różnych salach.

W pracowni komputerowej dostępne są instrukcje obsługi m.in. skanera, drukarki sieciowej czy rzutnika. Informatycy pracujący w pokoju udzielają też na bieżąco wyjaśnień i pomagają rozwiązywać problemy techniczne.

Wydział posiada własny parking na ok. 100 miejsc, z którego korzystają pracownicy i studenci. W dni robocze na parking mogą wjechać ci studenci i pracownicy, którym wydano pilot otwierający szlaban na parking, od godz. 14:30 do godz. 21:00 parking jest ogólnodostępny. W weekendy parking jest otwarty dla wszystkich studentów i pracowników, co stanowi duże udogodnienie w szczególności dla studentów niestacjonarnych, dojeżdżających na zajęcia własnymi samochodami spoza Białegostoku.

We wszystkich salach ćwiczeniowych i niektórych wykładowych zostały zamontowane wieszaki na ubrania wierzchnie. Tam, gdzie nie było takiej możliwości, wieszaki stoją przed salą. Pozwala to unikać generowania kolejek po ubrania.

W podziemiach budynku znajduje się bufet na ok. 90 miejsc, w którego menu znajdują się zarówno przekąski, jak i dania obiadowe. W okresie wiosenno-letnim na tarasie przed bufetem ustawione są stoliki i parasole. Na holach I. i II. piętra ustawione są automaty z napojami zimnymi i gorącymi oraz z przekąskami. Miejsca te, będąc oddalone od sal, stanowią przestronne strefy relaksu dla studentów. Strefa relaksu z kanapami i stolikiem znajduje się również w *foyer* auli. Na wszystkich korytarzach

zamontowano stoliki i ustawiono ławy, z których korzystają studenci oczekujący na zajęcia, egzaminy itp. Na parterze budynku oraz na dwóch półpiętrach głównej klatki schodowej znajdują się tablice, na których studenci mogą wywieszać informacje o organizowanych imprezach. Poza tym koła naukowe i organizacje studenckie mają do dyspozycji gabloty, które zawieszono na korytarzach. W holu auli znajduje się tablica, która jest wykorzystywana do organizowania tematycznych wystaw oraz przedstawiania osiągnięć pracowników Wydziału. Na parterze budynku w lewej jego części oraz w *foyer* auli wywieszono osiągnięcia Wydziału oraz nagrody i wyróżnienia pracowników Wydziału, natomiast na pierwszym piętrze znajduje się wystawa zatytułowana „Wizerunek sprawiedliwości na kopertach i kartach pocztowych świata”. Ponadto przy katedrach i zakładach zawieszono są gabloty przeznaczone do umieszczania informacji o rozwoju naukowym tych jednostek oraz informacji dla studentów. Gabloty znajdują się także przy dziekanatach i służą do wywieszania informacji niezbędnych studentom.

Budynek wyposażony jest w sieć centralnego ogrzewania z węzłem c.o. wyposażonym w automatykę, w instalację wodno-kanalizacyjną przyłączoną do sieci miejskiej (z bieżącą ciepłą wodą), kanalizację deszczową podłączoną do sieci miejskiej, instalację oświetleniową i gniazd wtykowych, telefoniczną, komputerową, odgromową. W sierpniu 2020 r. na Wydziale Prawa UwB został zamontowany monitoring wizyjny na wszystkich drzwiach wejściowych – CCTV. Zostały też podłączone czujki ruchu obejmujące wewnętrzną strefę wejścia. Centralny nadzór nad systemem znajduje się w Rektoracie na ul. Świerkowej 20B.

Sale ćwiczeniowe, część sal seminaryjnych oraz hole wyposażone są w wentylację mechaniczną i układy wentylacyjne z odsysaniem ciepła.

W budynku jest zamontowany elektronicznie sterowany system przeciwoblodzeniowy rynien i rur spustowych, schodów fasady oraz podjazdu dla osób z niepełnosprawnością ruchową wraz z przylegającymi do niego schodami.

Na każdej kondygnacji budynku znajdują się sanitariaty: na parterze damski i męski – w lewej części budynku, na I piętrze (2 damskie, 3 męskie, toaleta dla osób z niepełnosprawnościami i toaleta dla personelu) – w lewej i prawej części budynku, na II piętrze (2 damskie – w prawej i lewej części budynku i 1 męski – w lewej części budynku). Sanitariaty wyposażone są w pojemniki z papierem toaletowym, mydłem oraz w suszarki do rąk.

W budynku prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów – wystawione są kosze na szkło i plastiki. Oddzielnie zbierana jest również makulatura.

Budynek podlega okresowej kontroli stanu technicznego sprawności obiektu. Budynek podlega okresowej kontroli stanu technicznego sprawności obiektu budowlanego. Przeprowadzane są przeglądy techniczne (konstrukcyjno-budowlane, sanitarne, elektryczne). Przeprowadzane są także okresowe kontrole instalacji przewodów wentylacyjnych, sprzętu ppoż., klimatyzacji, windy. Na bieżąco stan techniczny monitoruje administrator budynku oraz konserwator.

W latach 2019-2020 w części budynku został przeprowadzony generalny remont, łącznie z wymianą stropów. Na nowo zostały postawione ścianki działowe, pomalowane ściany, położono nową wykładzinę. W 2023 r. wyremontowano następane trzy sale ćwiczeniowe. Malowanie ścian, nowa wykładzina, podwieszany sufit dźwiękochłonny, co zwiększyło komfort prowadzenia zajęć. W części budynku zostało wymienione stare oświetlenie na oświetlenie ledowe. Do końca roku planowana jest wymiana w pozostałej części.

W 2024 r. w głównej auli Wydziału Prawa (s. 104) również został przeprowadzony remont. Wycylinowano podłogę, poprawiono mocowanie siedzeń z pulpitemi, wymieniono na nowe automatyczne rolety, zamontowano dodatkowy rzutnik.

Biblioteka Uniwersytecka im. J. Giedroycia ma kilka lokalizacji, a najdogodniejszą dla studentów prawa jest Biblioteka Prawnicza zlokalizowana w siedzibie Wydziału. Biblioteka Uniwersytecka gromadzi piśmiennictwo polskie i zagraniczne w zakresie odpowiadającym potrzebom Uniwersytetu, w tym z dyscypliny nauk prawnych oraz nauki o polityce i administracji. Umożliwia studentom i pracownikom dostęp do swoich zasobów w formie tradycyjnej oraz *on-line* do wydawnictw elektronicznych (pełnotekstowych i abstraktów), w tym do książek elektronicznych na platformie EBSCO, Springer, Wiley oraz IBUK libra.

W bazach Lex i Legalis również jest dostęp do monografii prawniczych, komentarzy, czasopism oraz systemów prawa.

Biblioteka Prawnicza znajduje się na parterze budynku Wydziału Prawa. Dla zapewnienia komfortu czytelnikom, została oddzielona od reszty budynku przeszkloną ścianką z automatycznie otwieranymi drzwiami, a jej pomieszczenia są klimatyzowane.

W 2017 r., dla poprawy komfortu czytelników zmodernizowano i wyremontowano część pomieszczeń bibliotecznych. Wyodrębniona została nowa, mniejsza czytelnia. Miejsce rejestracji do czytelni oraz wypożyczalnia zostały połączone. W jednym miejscu znajduje się punkt rejestracji użytkowników biblioteki (26,50 m²), wypożyczenia i zwroty książek, kserokopiarka przeznaczona dla studentów z niepełnosprawnościami oraz 1 stanowisko komputerowe z dostępem do katalogów.

We wrześniu 2021 r. został przeprowadzony remont w Bibliotece Prawniczej w celu uzyskania większej powierzchni magazynowej. Z czytelni został wyodrębniony pokój pracy bibliotekarzy. Po zmianach czytelnia Biblioteki Prawniczej składa się z 2 pomieszczeń. Czytelnicy mają do dyspozycji łącznie 24 miejsca, w tym 7 stanowisk komputerowych z dostępem do elektronicznych baz naukowych, 2 skanery, drukarkę sieciową oraz 2 stanowiska komputerowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących. Dodatkowo z funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych do biblioteki zakupiony został specjalistyczny stół z ruchomym blatem przeznaczonym dla osób z niepełnosprawnościami. Mniejsza czytelnia ze względu na kameralny charakter, wykorzystywana jest jako miejsce „pracy cichej”. W większej części czytelni znajduje się ok. 7 tysięcy książek w wolnym dostępie oraz bieżące numery czasopism (ok 37 tytułów).

W bibliotece znajdują się 3 magazyny książek, pracownia bibliotekarzy, miejsce pracy kierownika.

Dla wygody czytelników w holu znajdują się szafy ze skrytkami (38 skrytek), w których osoby korzystające z czytelni mogą zostawić zbędne rzeczy.

Biblioteka Prawnicza jest czynna siedem dni w tygodniu (poniedziałek - czwartek w godz. 9:00-17:00, piątek w godz. 9:00-15:00, sobota - niedziela zjazdowa w godz. 9:00-13:00, a więc korzystanie z czytelni, wypożyczalni, katalogów i komputerowych baz danych dostosowane jest do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych.

W Bibliotece Prawniczej zatrudnionych jest 7 osób w pełnym wymiarze godzin: 5 osób z wykształceniem wyższym bibliotekoznawczym, 1 osoba z wykształceniem wyższym - filologia angielska oraz 1 osoba z wykształceniem wyższym – prawo. Jeden z pracowników jest wyznaczony do obsługi studentów i pracowników przyjeżdżających w ramach programów wymiany (przede wszystkim

Erasmus+). Dwóch pracowników posiada certyfikaty z obsługi osób z niepełnosprawnościami. Na prośbę zainteresowanych osób sporządza się wydruki i zestawienia bibliograficzne z poszczególnych baz oraz udziela informacji bibliotecznej i bibliograficznej.

Biblioteka realizuje wszystkie funkcje biblioteczne, tj. gromadzenie, ewidencja, opracowanie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów. Stan księgozbioru na dzień 17.10.2024 r. to 49 605 wol., w tym: 37798 (stan na 17.10.2024). wol. wydawnictw zwartych, 11 448 wol. czasopism oraz 359 zbiorów specjalnych. Aktualnie wpływa 65 tytułów wydawnictw periodycznych i nieperiodycznych w tym: 34 tytuły – prenumerata krajowa; 31 tytułów – dary z Polski; należy wyróżnić tu m.in. takie tytuły czasopism, jak: „Problemy Współczesnego Prawa Międzynarodowego, Europejskiego i Porównawczego”, „Europejski Przegląd Prawa i Stosunków Międzynarodowych”, „Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych”, „Forum Prawnicze”, „Kontrola Państwowa”, „Kwartalnik Prawa Międzynarodowego”, „Państwo i Prawo”, „Review of European and Comparative Law”.

Biblioteka Prawnicza tworzy w programie Expertus bazę bibliograficzną rejestrującą dorobek pracowników Wydziału Prawa od roku 1998. Baza liczy 13 412 rekordów (stan na 17.10.2024 r.).

Wszystkie wydawnictwa opracowywane są pod względem formalnym i rzeczowym, tj. alfabetycznie i przedmiotowo (wg treści i formy), zgodnie z obowiązującymi zasadami NUKAT (Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny). Całość księgozbioru widoczna jest w elektronicznych katalogach powiązanych z zasobami i bazami Biblioteki Uniwersyteckiej.

Udostępnianie i obsługa użytkowników odbywa się w dwóch miejscach:

- 1) w czytelni, do której wstęp mają wszyscy chętni. Stosuje się tu udostępnianie prezencyjne. W działach tematycznych wystawionych jest ok. 7 tys. wol. książek oraz czasopisma bieżące - do półek jest wolny dostęp. Pozostałe wydawnictwa wydawane są z magazynu na prośbę czytelnika.
- 2) w wypożyczalni, która jest zautomatyzowana – wypożyczenia, zwroty, rezerwacja, przedłużanie terminu zwrotu odbywa się przez komputer, z dowolnego miejsca.

Zbiory są chronione elektronicznie.

W Bibliotece Prawniczej studenci korzystają m.in. z następujących baz danych:

- Centralnego Katalogu *on-line* Biblioteki Uniwersyteckiej w systemie ALEPH - która pozwala na przeszukiwanie zawartości księgozbiorów wszystkich bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego UwB (m.in. wg autora bądź innych opracowujących, tytułu, hasła przedmiotowego, wydawcy, dowolnego słowa);
- Bazy własnej publikacji naukowych pracowników Wydziału Prawa;
- Baz Biblioteki Uniwersyteckiej: bazy prac magisterskich absolwentów UwB (wcześniej Filii UW); bazy prac doktorskich i habilitacyjnych oraz bazy publikacji o UwB;
- Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku – w której są w nim gromadzone i udostępniane cyfrowe wersje publikacji naukowych, materiałów dydaktycznych i wydawnictw Uniwersytetu w Białymstoku, a w szczególności: prace doktorskie, wybrane prace dyplomowe, artykuły naukowe (preprint, postprint), materiały konferencyjne, kolekcja materiałów dydaktycznych, czasopism uniwersyteckich, sprawozdań i raportów, a także publikacje wydane nakładem wydziałowego wydawnictwa Temida 2;

- Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej – to platforma, w której skład wchodzi m.in. Kolekcja Naukowo-Dydaktyczna, zawierająca podręczniki dla studentów, monografie, skrypty i artykuły naukowe pracowników białostockich uczelni należących do Konsorcjum tworzących platformę;
- Systemu informacji prawnej LEX - Zbiór pełnych tekstów glos do orzeczeń, tez z piśmiennictwa, czyli zbiór cytatów z polskich i zagranicznych publikacji prawniczych;
- Legalis - który jest najobszerniejszą i kompleksową bazą prawa polskiego; wszystkie typy danych w wersji Legalis on-line aktualizowane są codziennie (dni robocze);
- Polskiej Bibliografii Prawniczej - która obejmuje - obok pozycji prawniczych (z teorią i historią państwa i prawa, prawem międzynarodowym publicznym, naukami penalnymi) także (tylko wybrane z uwagi na związek z zasadniczym przedmiotem PBP) pozycje z historii powszechnej, doktryn politycznych, stosunków międzynarodowych, pomocniczych nauk prawa karnego;
- IBUK Libra - kolekcję podręczników akademickich i książek naukowych z różnych dziedzin nauki, dostępnych w formie czytelnicy online;
- Legal Source - która to baza zawiera pełny tekst najbardziej znanych 960 czasopism naukowych z zakresu prawa. Jest ważnym źródłem informacji na temat aktualnych problemów, badań i trendów w dziedzinie prawodawstwa;
- HeinOnline - która to baza zawiera pełnotekstowe wersje anglojęzycznych czasopism prawniczych, dzieła klasyków prawniczych (monografie i opracowania z XIX i XX w.) - nieobjęte prawami autorskimi, materiały dotyczące prawa amerykańskiego (traktaty i porozumienia zawierane przez USA, ustawodawstwo federalne, archiwum Sądu Najwyższego USA);
- ArsLege - bazę zawierającą ponad 80 000 pytań testowych z prawa (w tym teksty dla aplikantów), audiobooki dla prawników, materiały, notatki oraz wzory pism i umów;
- Wideozbiórka Uniwersytecka WATCH DOCS - której zasoby obejmują filmy poświęcone szeroko rozumianej problematyce praw człowieka. Są to filmy pochodzące z repertuaru dotychczasowych edycji Międzynarodowego Festiwalu Filmowego WATCH DOCS Prawa Człowieka w Filmie odbywającego się co roku w Warszawie;
- Oxford University Press Journals - bazę zawierającą anglojęzyczną kolekcję HSS (kolekcja nauk humanistycznych i społecznych), w skład której wchodzi czasopisma z kolekcji tematycznych Humanities, Social Science oraz Law;
- Ebsco eBooks (Legal Source) - która to baza zawiera czasopisma prawnicze, oferuje informacje dotyczące następujących dziedzin prawa: sądownictwa karnego, prawa międzynarodowego, prawa federalnego, zorganizowanej przestępczości, prawa medycznego, prawa pracy, etyki i ochrony środowiska;
- eBook Academic Collection (EBSCOhost) - bazę zawierającą szeroki pakiet subskrypcji książek elektronicznych, w tym ok. 9 tys. publikacji jest z zakresu prawa i administracji;
- Science Direct - bazę zawierającą artykuły z zakresu prawa w powiązaniu z innymi dyscyplinami naukowymi;
- Scopus - bazę zawierającą tematycznie usystematyzowane artykuły np. Laws and legislation – ok. 71 tys. art.; International law – ok. 4 700 tys. art.; Human rights – ok. 2 500 tys. art.;

- Springer – bazę zawierającą kolekcję “Law” – 112 335 artykułów i książek z zakresu prawa;
- Web of Science - bazę zawierającą artykuły z różnych dyscyplin. W zależności od wprowadzonego hasła pojawiają się różne tematycznie artykuły;
- Wiley - bazę zawierającą publikacje z dwóch kolekcji Law i Criminal, a ponadto artykuły z różnych dyscyplin.

Z przeważającej części baz można korzystać w domu. Kompletny wykaz baz zakupionych przez Uniwersytet znajduje się na stronie internetowej Biblioteki Uniwersyteckiej⁵³. Uniwersytet oferuje także dostęp testowy do wielu baz⁵⁴.

Dostęp do zasobów elektronicznych z komputerów prywatnych mogą uzyskać:

- pracownicy Uniwersytetu w Białymstoku – posiadający konto w Bibliotece Uniwersyteckiej, po wypełnieniu drukowanego formularza umieszczonego na stronie Biblioteki Uniwersyteckiej, składając go do Wypożyczalni Biblioteki Uniwersyteckiej, Czytelni Humanistycznej lub w bibliotekach specjalistycznych oraz w Bibliotece Wydziału Ekonomiczno-Informatycznego w Wilnie;
- studenci Uniwersytetu w Białymstoku – poprzez rejestrację online.

Od roku akademickiego 2018/2019 studenci aktywujący konto w Bibliotece Uniwersyteckiej otrzymują dostęp do wydawnictw elektronicznych (wygenerowane hasło jest przesyłane na adres *e-mail* podany w systemie USOS).

Zakres licencji Legalis jest nieograniczony w ramach sieci UwB, a dostęp z domu przebiega przez Ez-Proxy. Uczelnia posiada pełny dostęp do monografii, systemów, komentarzy, czasopism.

Zakres licencji Lex również jest nieograniczony dostęp w ramach sieci UwB, a dostęp z domu przebiega przez Ez-Proxy. Uczelnia posiada pełny dostęp do monografii, systemów, komentarzy, czasopism.

Studenci i pracownicy Uniwersytetu w Białymstoku mogą korzystać z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia.

Wirtualna Biblioteka Nauki umożliwia dostęp do pełnych kolekcji czasopism kilkunastu najważniejszych światowych wydawnictw naukowych, zawierających łącznie ponad 8 tysięcy tytułów bieżących, z czego ok. 5 tysięcy dostępne jest w ramach licencji krajowych Elsevier, Springer i Wiley z prawem krajowej archiwizacji. W ramach licencji krajowych zakupiono także ok. 30 tysięcy e-książek oraz ponad 10 tysięcy tomów serii książkowych, a dalsze 86 tysięcy e-książek Springera jest obecnie dostępnych testowo. Na zasadzie licencji krajowych dostępne są także czasopisma Science i Nature, platforma Ebsco agregująca czasopisma różnych wydawców oraz bazy abstraktowo-bibliometryczne Web of Science i Scopus wraz z dodatkowymi narzędziami analitycznymi InCites i SciVal. Obok licencji krajowych w ramach WBN dofinansowywane są licencje konsorcyjne na dostęp do międzynarodowych kolekcji czasopism ACS, AIP, APS, CUP, Emerald, IEEE, IOP, LWW, NPG, OUP i T&F; chemicznych baz danych Reaxys i CAS SciFinder; ekonomicznych baz danych EMIS, Passport i OECD oraz platform JSTOR,

⁵³ Stale aktualizowany wykaz baz znajduje się pod adresem: <https://biblioteka.uwb.edu.pl/zasoby/e-zasoby/bazy-danych/bazy-danych>.

⁵⁴ Stale aktualizowany wykaz baz testowych znajduje się pod adresem: <https://biblioteka.uwb.edu.pl/zasoby/e-zasoby/bazy-danych/bazy-testowane>.

Knovel i Proquest agregujących czasopisma lub książki naukowe pochodzące od różnych wydawców. Dostęp do zasobów WBN możliwy jest z domu lub z komputerów sieci UwB.

Cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna Academica jest innowacyjnym narzędziem pozwalającym na udostępnienie w bibliotekach naukowych i publicznych na terenie całego kraju kilkuset tysięcy publikacji naukowych. Dzięki systemowi elektronicznych wypożyczeń międzybibliotecznych użytkownicy bibliotek mają możliwość natychmiastowego dostępu do współczesnych publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy z poszanowaniem zapisów prawa autorskiego. Publikacje nie chronione prawem autorskim są dostępne dla każdego użytkownika Internetu bez ograniczeń. Dostęp do publikacji chronionych jest możliwy za pośrednictwem terminala Biblioteki Uniwersyteckiej, znajdującego się w Czytelni Ogólnej na kampusie (budynek Wydziału Chemii, ul. Ciołkowskiego 1K).

Kształtowanie polityki jakości kształcenia na Wydziale Prawa odbywa się na podstawie *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*. W corocznych sprawozdaniach z działania wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia zawarte są między innymi takie elementy, jak:

- ocena zasobów bibliotecznych, w szczególności ich aktualizowania pod kątem potrzeb pracowników, studentów/doktorantów/uczestników studiów podyplomowych oraz ich dostępu do komputerowych baz danych,
- ocena jakości infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, wyposażenie laboratoriów, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości studentów/doktorantów/uczestników studiów podyplomowych.

Sprawozdanie z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia w roku akademickim 2023/2024, zawierające informacje o wynikach przeprowadzonych badań ankietowych oraz wnioskach do realizacji, stanowi załącznik do raportu (Zał. 25). Ocena warunków kształcenia dokonywana jest za pomocą ankiet, które wypełniają anonimowo studenci i absolwenci w systemie USOS. W ramach monitorowania warunków kształcenia i organizacji studiów uwagi oraz propozycje zgłoszone przez studentów są poddawane analizie. Pracownicy na bieżąco zgłaszają wszelkie uwagi dotyczące infrastruktury i zasobów bezpośrednio władzom dziekańskim Wydziału Prawa, Bibliotece Prawniczej lub też właściwym osobom odpowiedzialnym za poszczególne elementy infrastruktury.

Władze dziekańskie dbają o jakość infrastruktury Wydziału Prawa, zapewniając odpowiednie do studiowania warunki organizacyjne oraz techniczne. Pracownicy Biblioteki Prawniczej stale dbają o rozbudowę księgozbiorów, o zapewnienie przyjaznej i sprawnej obsługi czytelników oraz o poprawę infrastruktury pomieszczeń. W oparciu o sylabusy dostarczane do Biblioteki Prawniczej, dokonywany jest zakup podstawowej literatury wymaganej przez prowadzących zajęcia. Brakujące tytuły w razie potrzeby są dostarczane z Biblioteki Uniwersyteckiej lub pozyskiwane drogą wypożyczeń międzybibliotecznych, a czas oczekiwania na zamówioną w taki sposób książkę jest bardzo krótki. Studenci i pracownicy mają bezpośredni wpływ na zakupy książek i czasopism, wypełniając formularz na stronie Biblioteki. Zakupy książek dokonywane są raz na trzy tygodnie. Nowości wydawnicze analizowane są raz na tydzień, powiadomienia przychodzą również pocztą elektroniczną. Czas realizacji zamówień to 3-5 dni, a czas opracowania wydawnictw do 3 dni. Wszystkie wydawnictwa z najnowszym stanem prawnym trafiają do czytelni. Starsze wycofywane są do magazynu.

Sprzęt elektroniczny i audiowizualny jest systematycznie przeglądany (także pod kątem jego zgodności z zasadami BHP) przez specjalistę ds. aparatury i wydziałowych informatyków zatrudnionych na pełnych etatach (4 osoby). Dotyczy to także przeglądu infrastruktury dydaktycznej w odniesieniu do platformy EduPortal. Stałe wsparcie gwarantuje tu także Dział Aplikacji Komputerowych Uniwersytetu w Białymstoku.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Dobre praktyki:

- 1) Zorganizowanie na wydziale specjalistycznych pracowni – pracowni kryminalistyki, sali sądowej oraz Studenckiej Poradni Prawnej.
- 2) Oddanie do użytku dodatkowej czytelnicy, stanowiącej miejsce cichej pracy.
- 3) Umożliwienie korzystania z baz prawnych i naukowych o światowej renomie (m.in. Web of Science, Scopus, SPRINGER: e-czasopisma, e-książki, Wiley: e-czasopisma, e-książki, HeinOnline, Oxford University Press Journals).
- 4) Wyznaczenie pracownika biblioteki do obsługi studentów i pracowników przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+, przeszkolenie w zakresie obsługi studentów z niepełnosprawnościami oraz świadczenie ponadstandardowych usług (wydruków i zestawień bibliograficznych z baz) na rzecz studentów i pracowników Wydziału.
- 5) Funkcjonowanie na wydziale Wydawnictwa Temida 2 umożliwiającego zakup na miejscu wybranych podręczników akademickich oraz punktu informacji europejskiej EUROPE DIRECT Podlaskie, zapewniającego bezpłatny dostęp do materiałów o tematyce europejskiej.

Uzasadnienie

Ad. 1) Studenci mogą korzystać ze specjalistycznych pracowni na potrzeby zajęć i aktywności dodatkowych (np. warsztatów, pracy w kołach naukowych). Dzięki temu mają możliwość nabywania i podnoszenia poziomu praktycznych umiejętności. Mogą przy tym liczyć na wsparcie kadry dydaktycznej.

Ad. 2) Dodatkowa czytelnica zapewnia możliwość cichej i indywidualnej pracy. Na miejscu studenci mogą korzystać ze swoich materiałów i sprzętu elektronicznego oraz ze zbiorów i wyposażenia biblioteki. Zainteresowanie korzystaniem z czytelnicy jest szczególnie widoczne w okresie poprzedzającym sesję egzaminacyjną i obrony prac dyplomowych.

Ad. 3) Zapewnienie dostępu do baz elektronicznych o światowej renomie pozwala na oferowanie dostępu do rzetelnej i aktualnej wiedzy polskim oraz zagranicznym studentom i naukowcom – należy podkreślić, że z większości baz można korzystać z domu. Sprzyja to zarówno uczeniu się (w tym przygotowywaniu prac dyplomowych), jak i stwarza dobre warunki do podejmowania aktywności naukowej.

Ad. 4) Przeszkoleni pracownicy biblioteki stanowią nieocenione wsparcie zarówno dla przyjeżdżających cudzoziemców, jak i osób ze szczególnymi potrzebami. Zakres usług wykracza ponad standard, co sprzyja uczeniu i pracy naukowej. Przekłada się to też na wysokie statystyki osób korzystających z biblioteki wydziałowej.

Ad. 5) Studenci mają możliwość zaopatrzenia się w publikacje, w tym podręczniki, będące wynikiem pracy naukowej kadry Wydziału Prawa dzięki zlokalizowanemu tam Wydawnictwu Temida 2. Ponadto

mają także możliwość otrzymania darmowych materiałów o tematyce europejskiej dzięki punktowi informacji europejskiej EUROPE DIRECT Podlaskie. Materiał ten jest stale aktualizowany. Studenci wykorzystują materiały organizując własne wydarzenia (np. konferencje, warsztaty, spotkania). Dodatkowo – organizowane jest przeniesienie na Wydział Prawa UwB (z Biblioteki Głównej Uniwersytetu) Centrum Dokumentacji Europejskiej (CDE), co stanowić będzie organizacyjno-merytoryczne dopełnienie zasobów Wydziału o tematyce europejskiej, w tym w kontekście zagadnień związanych z bezpieczeństwem.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

I. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Do instytucji i podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Wydział Prawa prowadzi współpracę w zakresie projektowania, realizacji i doskonalenia programu studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia), należą podmioty publiczne i prywatne, wśród których są zarówno instytucje publiczne, samorządy branżowe i zawodowe, uczelnie, jak też podmioty gospodarcze. Zasięg ich działalności ma charakter zarówno lokalny (miasto Białystok), regionalny (województwo podlaskie) wschodniej), krajowy (pozostałe województwa Polski wschodniej), jak i międzynarodowy. Formy i zakres współpracy podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego z Wydziałem Prawa w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopnia) jest zróżnicowany, adekwatnie do ich specyfiki, wpływając przez to wielopłaszczyznowo na rozwój tego kierunku studiów. Z podmiotami tymi jako najbliższym Wydziałowi otoczeniem społeczno-gospodarczym i potencjalnymi pracodawcami prowadzona jest intensywna współpraca obejmująca konstrukcję, doskonalenie i realizację programu studiów.

Do instytucji współpracujących z Wydziałem Prawa należą m.in.:

- 1) w zakresie projektowania, realizacji programu studiów i rozwoju kierunku - w ramach stałej Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa: Okręgowa Izba Radców Prawnych w Białymstoku, Okręgowa Rada Adwokacka w Białymstoku, Sąd Apelacyjny w Białymstoku, Sąd Okręgowy w Białymstoku, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku, Izba Notarialna w Białymstoku, Izba Komornicza w Białymstoku, Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku, Izba Administracji Skarbowej w Białymstoku, Podlaski Oddział Straży Granicznej, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Podlaski Urząd Wojewódzki, Urząd Miejski w Białymstoku, Podlaski Klub Biznesu, Izba Przemysłowo-Handlowa w Białymstoku, Państwowa Straż Pożarna w Białymstoku, Białostocki Park Naukowo-Technologiczny⁵⁵ (Zał. 57);
- 2) w zakresie realizacji programu studiów - uczelnie polskie w ramach programów wymiany akademickiej MOST⁵⁶;
- 3) w zakresie realizacji programu studiów – uczelnie zagraniczne w ramach programów wymiany międzynarodowej (Erasmus+ i inne)⁵⁷;
- 4) w zakresie realizacji programu studiów w przedmiocie praktyk m.in.: urzędy miejskie/gminne, instytucje ochrony i kontroli prawa (np. komendy policji, NIK), kancelarie adwokackie/radcowskie⁵⁸;
- 5) w zakresie rozwoju kierunku – nadmienić należy, że na wydziale siedzibę ma Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Prawa UwB (prowadzące wydziałowe wydawnictwo Temida2 z punktacją MNiSW/MEN) akumulujące poprzez swoich członków cenne doświadczenia i relacje wspierające w obszarze rozwoju wydziału i prowadzonych kierunków studiów, w tym także kierunku bezpieczeństwo i prawo.

---

⁵⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/aktualnosci/rada-konsultacyjna-wydzialu-prawa-universytetu-w-bialymstoku-1719.html>

⁵⁶ <https://uwb.edu.pl/student/programy-wymiany-studentow-i-doktorantow/most>

⁵⁷ <https://uwb.edu.pl/student/erasmus-5227>

⁵⁸ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/praktyki-staze-praca/proponowane-miejsca-odbywania-praktyk>

6) w zakresie ochrony wolności, praw człowieka i obywatela – Wydział Prawa współpracuje z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich poprzez utworzenie Punktu Przyjęć Interesantów Rzecznika Praw Obywatelskich, gdzie przedstawiciele RPO pełnią cykliczne dyżury, a studenci mogą podejmować aktywności w ramach tejże współpracy⁵⁹.

Należy podkreślić, że zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi wielu nauczycieli akademickich, którzy są jednocześnie praktykami w otoczeniu społeczno – gospodarczym prowadzącymi działalność zawodową (Załącznik 77). Szeroko rozbudowana, wielopłaszczyznowa sieć współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi ważny aspekt w zakresie kształcenia studentów zgodnie z dyscypliną nauki prawne oraz przyjętą koncepcją i celami kształcenia. Ponadto współpraca z otoczeniem społeczno – gospodarczym pozwala na właściwą ocenę i przygotowanie studentów do wyzwań zawodowego rynku pracy dedykowanego absolwentom kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia.

Również w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia prowadzona jest stała i systematyczna współpraca z instytucjami i podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, gdzie szczególną rolę odgrywają pracodawcy. Oparta jest ona o formułę funkcjonowania Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa. W tym zakresie cykliczne spotkania tego gremium stanowią ważne forum wymiany poglądów oraz prezentację dotychczasowej realizacji i perspektyw dalszego rozwoju programu studiów. Adekwatnie do doświadczeń i potrzeb podmiotów otoczenia społeczno – gospodarczego na rynku pracy, w tym w kontekście oceny wiedzy i umiejętności studentów podczas praktyk i absolwentów jako pracowników⁶⁰ - formułowane są przez te podmioty stosowane zalecenia, które podlegają systematycznym analizom i procesom wdrażania w ramach obowiązujących i projektowanych programów studiów.

Ponadto mając na uwadze zmieniające się potrzeby i wyzwania zawodowego rynku pracy, zmiany w programach studiów podlegają również opiniowaniu przez Radę Samorządu Studenckiego Wydziału Prawa Uwb, który wskazuje na potrzeby, oczekiwania i możliwości rozwoju wiedzy, kompetencji i praktycznych umiejętności studentów z perspektywy wyzwań współczesnego rynku pracy, co pozwala we właściwy sposób uwzględniać zgłaszane postulaty. Zmiany te są uwzględniane poprzez dostosowywanie treści i metod kształcenia do wyzwań na rynku pracy - zarówno w obowiązujących cyklach programowych, jak również w konstruowanych nowych programach studiów.

II. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym poza programem studiów wpływająca na podniesienie poziomu wiedzy, kompetencji i umiejętności studentów i absolwentów kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia

Szeroka i wielopłaszczyznowa współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym poza programem studiów kierunku bezpieczeństwo i Prawo I i II stopnia obejmuje szereg działań edukacyjnych, które podnoszą poziom wiedzy, kompetencji i umiejętności (społecznych i praktycznych) studentów, co znajduje następnie odzwierciedlenie na rynku pracy w liczbie absolwentów zatrudnianych w instytucjach i podmiotach otoczenia społeczno-gospodarczego.

Do najważniejszych działań zaliczyć tu należy:

1. Wizyty studyjne w instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego.

---

⁵⁹ <https://prawo.uwb.edu.pl/aktualnosci/wizyta-dyrektora-generalnego-biura-rzecznika-praw-obywatelskich-1695.html>

⁶⁰ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/praktyki-staze-praca/proponowane-miejsca-odbywania-praktyk>

2. Oferowanie corocznych kursów przygotowujących do egzaminów na aplikacje prawnicze oraz indywidualnych konsultacji przygotowujących na aplikację dyplomatyczno-konsularną.
3. Umowy dwustronne z zagranicznymi uczelniami.
4. Udział w projekcie mieszanego programu intensywnego BIP (*Blended Intensive Programme*) Erasmus+.
5. Współpracę z przedstawicielami korpusu dyplomatycznego w Warszawie i z korpusem konsularnym akredytowanym w Białymstoku.
6. Działalność Studenckiej Poradni Prawnej.
7. Działalność Biura Karier UwB.
8. Działalność Centrum Eksperckiego Uniwersytetu w Białymstoku.
9. Działalność Uniwersytetu w Białymstoku w krajowych i międzynarodowych konsorcjach i sieciach.
10. Organizacja konferencji, seminariów, wykładów gościnnych i spotkań z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego ze szczególnym uwzględnieniem Seminariów dla biznesu oraz projektów dedykowanych wyspecjalizowanej tematyce.
11. Tworzenie i realizacja oferty kształcenia na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.
12. Współpraca ze szkołami średnimi.

Ad. 1) Wizyty studyjne w instytucjach i podmiotach otoczenia społeczno-gospodarczego ukazują praktyczne aspekty ich funkcjonowania, prezentują specyfikę określonych zawodów, przez co dają możliwość studentom bezpośredniego zapoznania się z nimi, często też przeprowadzenia badań naukowych do prac licencjackich i magisterskich. Wizyty studyjne są organizowane na zaproszenie w/w/ podmiotów lub z inicjatywy studentów i odbywają się m.in. w: Naczelnym Sądzie Administracyjnym, Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Białymstoku, w Areszcie Śledczym w Białymstoku, w Konsulacie Honorowym Estonii etc.

Ad. 2) Oferowanie corocznych kursów przygotowujących do egzaminów na aplikacje prawnicze oraz indywidualnych konsultacji przygotowujących na aplikacje pozaprawnicze tj. aplikację dyplomatyczno-konsularną. Kursy i konsultacje prowadzone są przez pracowników naukowych Wydziału Prawa (będących również praktykami z otoczenia społeczno – gospodarczego), jak i praktyków wykonujących strictly zawody prawnicze, jak również przedstawicieli innych zawodów.

Ad. 3) Umowy dwustronne umożliwiające wyjazdy edukacyjne dla studentów Wydziału Prawa do Uniwersytetu w Tsukubie Graduate School of Humanities and Social Science oraz School of Social and International Studies (Japonia)⁶¹ oraz do Syracuse University College of Law (USA)⁶².

Ad. 4) Udział Wydziału Prawa w projekcie mieszanego programu intensywnego BIP (*Blended Intensive Programme*) Erasmus+ pt. "Cybersecurity Strategies in the Era of Artificial Intelligence" w ramach współpracy z Uniwersytetem Babeş - Bolyai w Rumunii w dniach 20 – 24 maja 2024 r. Projekt ten to wielopłaszczyznowy obszar aktywności edukacyjnej, w ramach podjętych w nim działań studenci kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia mieli możliwość wyjazdu studyjnego do w/w/ instytucji, gdzie podczas prowadzonych spotkań, dyskusji i warsztatów przedstawiano aspekty praktyczne i teoretyczne problematyki cyberbezpieczeństwa i projektowania jego strategii⁶³.

⁶¹ <https://prawo.uwb.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/umowy-dwustronne/japonia>

⁶² <https://prawo.uwb.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/umowy-dwustronne/stany-zjednoczone>

⁶³ <https://prawo.uwb.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/umowy-dwustronne/blended-intensive-programme>

Ad. 5) Współpraca z przedstawicielami korpusu dyplomatycznego w Warszawie i z korpusem konsularnym akredytowanym w Białymstoku obejmuje stałą i systematyczną współpracę z przedstawicielami dyplomatycznymi Ambasad akredytowanych w Polsce, których w Białymstoku reprezentują również konsulowie honorowi następujących państw: Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Estonia, Finlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Mongolia, Rumunia, Serbia. Zarówno przedstawiciele dyplomatyczni w/w państw, jak i konsulowie honorowi podejmują szereg inicjatyw i działań skierowanych do studentów i absolwentów kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia przybliżających pracę w służbach zagranicznych, jak i w placówkach dyplomatycznych obcych państw w Warszawie, możliwości podejmowania pracy i rozwoju zawodowego na płaszczyźnie wspólnych inicjatyw gospodarczych, ekonomicznych i społecznych między Polską a w/w państwami. Przykładem ostatniej takiej inicjatywy była organizacja konferencji na Wydziale Prawa w dn. 25.10.2024 r. z udziałem Ambasadorów Estonii, Finlandii, Litwy i Łotwy oraz konsuli honorowych tych państw, przedstawiciele władz regionalnych oraz Dyrektor Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce. Konferencja była poświęcona okazji 20-lecia wstąpienia krajów Europy Środkowo-Wschodniej do Unii Europejskiej. Jej uczestnicy (zaproszeni goście, studenci, uczniowie szkół średnich) uczestniczyli w szerokiej debacie m.in. o skutkach członkostwa w UE oraz o alternatywach bezpieczeństwa Europy środkowo – wschodniej z perspektywy współczesnej sytuacji międzynarodowej, jak również o przyszłości tej części Europy. Należy podkreślić, iż pracownicy Wydziału Prawa pełnią funkcje Konsulów Honorowych Republiki Estonii i Republiki Łotewskiej⁶⁴, co stanowi znakomite połączenie wymiaru praktycznego z procesem dydaktycznym.

Ad. 6) Działalność Studenckiej Poradni Prawnej (jedna z najlepszych w Polsce⁶⁵) daje możliwość studentom kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia rozwój komponentu umiejętności praktycznych w ramach prowadzonej obsługi interesantów. Mianowicie studenci pod opieką merytoryczną pracowników Wydziału Prawa mają możliwość m.in.:

- udzielania nieodpłatnych porad prawnych niezamożnym obywatelom oraz przygotowywania pism w postępowaniach administracyjnych i sądowych,
- odbywania specjalistycznych praktyk w sądach w ramach Centrum Praktyk Sądowych, co stanowi aktywność cykliczną

Ad. 7) Działalność Biura Karier UwB wpływa bezpośrednio na możliwości wyboru zawodu i adaptacji zawodowej na rynku pracy absolwentów kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia na rynku pracy. W ramach zakresu podejmowanych działań przez Biuro Karier UwB znajduje się m.in. prowadzenie pośrednictwa pracy, doradztwo zawodowe grupowe i indywidualne, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, działania informacyjne, prezentacje pracodawców na uczelni, poszukiwanie ofert pracy, praktyk i staży absolwentów, organizacja targów pracy i sesji rekrutacyjnych, badanie losów zawodowych absolwentów UwB, a także badanie pracodawców.

Ad. 8) Działalność Centrum Eksperckiego Uniwersytetu w Białymstoku spółki typu spin off ma na celu zapewnienie jak najlepszych warunków do rozpowszechniania i komercjalizowania wiedzy, w tym

---

⁶⁴ <https://uwb.edu.pl/aktualnosci/dr-hab-artur-olechno--prof-uwb-konsulem-honorowym-republiki-lotewskiej-7053.html>.

⁶⁵ <https://www.rp.pl/prawnicy/art40698621-ranking-wydzialow-prawa-najlepsze-kliniki-prawa>

wyników badań naukowych i prac rozwojowych, prowadzonych na UwB z zakresu prawa i bezpieczeństwa⁶⁶.

Ad. 9) Działalność Uniwersytetu w Białymstoku w krajowych i międzynarodowych konsorcjach i sieciach⁶⁷, która pozwala na rozwój i prowadzenie szerokiej aktywności naukowej w wybranych obszarach przedmiotowych. Do najważniejszych inicjatyw należy tu zaliczyć:

- Sieć Naukowa „Tworzenie i stosowanie prawa podatkowego przez jednostki samorządu terytorialnego” (UwB, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Uniwersytet Śląski i Katolicki Uniwersytet Lubelski). Doświadczenia wynikające z tej współpracy pozwalają na nauczanie prawa podatkowego i finansowego z uwzględnieniem potrzeb samorządów,
- Polska Platforma Bezpieczeństwa Wewnętrznego, której misją jest zwiększanie poziomu bezpieczeństwa funkcjonowania społeczeństwa poprzez wspieranie służb oraz instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek prawny RP w tworzeniu dedykowanych, innowacyjnych rozwiązań technologicznych, organizacyjnych i prawnych,
- Krajowa Sieć Migracyjna utworzona przez Krajowy Punkt Kontaktowy Europejskiej Sieci Migracyjnej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. Jej członkami są wybrani pracownicy Wydziału Prawa UwB. Celem jest dostarczanie instytucjom Unii oraz organom i instytucjom państw członkowskich aktualnych, obiektywnych, wiarygodnych i porównywalnych informacji dotyczących migracji i azylu, które pomogą kształtować politykę Unii Europejskiej w wymienionych wyżej obszarach,
- Prawnicze Centrum Badań nad Edukacją od 2018 roku współpracuje z Wydziałem Prawa Vrije Universiteit w Brukseli współtworząc konsorcjum (wspólnie z Uniwersytetem Witolda Wielkie w Kownie oraz uniwersytetami państw pozaunijnych będących odbiorcami zakładanych rezultatów) w trzech projektach edukacyjnych finansowanych w ramach programu Erasmus+ Capacity Building in Higher Education. Pierwszy projekt, zakończony w 2021 roku (EduLaw) przyniósł wypracowanie zmian do programów nauczania na kierunkach pedagogicznych i podręcznik do prowadzenia zajęć uwzględniających ochronę prawną jednostki w Albanii, Rosji i Białorusi. Dwa pozostałe projekty - MELINC (zakończony w 2023 roku) oraz trwający MONEUL dotyczą odpowiednio edukacji inkluzywnej w obszarze praw osób z niepełnosprawnościami oraz prawa Unii Europejskiej na uczelniach w Mongolii. W tych projektach rezultatami są także propozycje zmian w programach nauczania i pomocne w postaci tutoriali online.
- umowa z Akademią Leona Koźmińskiego z 2019 r., w ramach której wydział zajmuje się badaniami nad edukacją prawniczą i ich korelacją z badaniami naukowymi, składając wspólne wnioski (już 2) do NCN i tworząc kolejne (m.in. do funduszy norweskich); współpraca obejmuje formułę Prawniczego Centrum Badań Interdyscyplinarnych.

Ad. 10) Organizacja konferencji, seminariów, wykładów gościnnych i spotkań z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego (m.in.: przedstawicieli służb mundurowych, wymiaru sprawiedliwości, administracji) publicznej, korpusu konsularnego, podmiotów gospodarczych) umożliwia przybliżanie studentom kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II st. wybranych aspektów teoretycznych i praktycznych różnych obszarów funkcjonowania państwa – zarządzania, rozwoju gospodarczego i społecznego, bezpieczeństwa, współpracy międzynarodowej, w tym dotyczących aspektów wykonywania określonych zawodów w przedmiotowych sektorach etc.

---

⁶⁶ <https://ce.uwb.edu.pl/>.

⁶⁷ <https://prawo.uwb.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-krajowa>.

–*Seminaria prawne dla biznesu*. Najnowszą inicjatywą i zakładaną długofalową praktyką Wydziału Prawa w tym zakresie jest pomysł Seminariów prawnych dla biznesu, organizowanych we współpracy z Podlaskim Klubem Biznesu i Izbą Przemysłowo-Handlową w Białymstoku. Istotą przedsięwzięcia jest bieżące definiowanie najbardziej istotnych i skomplikowanych problemów prawnych i faktycznych, z którymi określona branża lub grupa przedsiębiorców mierzy się także w wymiarze rynku pracy. Sprawy te są poddawane analizie przez ekspertów z Wydziału Prawa, którzy następnie podczas Seminariów przedstawiają wyniki swoich badań i ekspertyz. Dyskusja podczas organizowanych cyklicznie Seminariów jest uzupełniana udziałem doświadczonych praktyków. Niezwykle istotny aspekt stanowi tu również aktywny udział przedsiębiorców. Interesariusze mają możliwość wypełnienia anonimowej Ankiety badania potrzeb Przedsiębiorców, dzięki czemu Wydział Prawa ma możliwość precyzyjnie odpowiadać w ramach oferty edukacyjnej na potrzeby biznesu. Inauguracja Seminariów prawnych dla biznesu miała miejsce w dniu 1 października 2020 r. i są one kontynuowane do chwili obecnej, dotychczas odbyło się 16 takich seminariów⁶⁸. Dla wzmocnienia tej formy współpracy, Dziekan powołał Pełnomocnika ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

- *Projekt dedykowany wyspecjalizowanej tematyce*. Ciekawą inicjatywą wspartą przez podmiot prywatny w ramach współpracy naukowej z otoczeniem społeczno-gospodarczym był projekt pt. „NO AUTism! Kształcenie i rozwój personalny doktoranta z autyzmem-status quo i interdyscyplinarna optymalizacja perspektyw społecznych i zawodowych” pod kierownictwem Prof. dr hab. Macieja Perkowskiego, realizowany w latach 2015-2018. Instytucją finansującą była Fundacja Banku Zachodniego WBK im. Stefana Bryły w ramach programu Santander Universidades. W ramach projektu interdyscyplinarny zespół badaczy zajmował się m.in. opracowaniem i wdrożeniem w życie metod, które nie tylko pozwolą mgr. Maciejowi Oksztulskiemu z Wydziału Prawa na ukończenie studiów doktoranckich oraz ułatwią jego zatrudnienie. Projekt docelowo był ukierunkowany na pomoc nie tylko mgr. Maciejowi Oksztulskiemu, ale na polepszenie sytuacji życiowej każdej osoby, która została dotknięta autyzmem. Efektem projektu są liczne publikacje na ten temat oraz opracowanie doktoratu przez mgr. M. Oksztulskiego. W tym kontekście warto wskazać, że w tym roku otrzymał on otrzymał grant NCN w ramach programu PRELUDIUM na projekt „Uprawnieni teoretycznie? Status prawny osób ze spektrum autyzmu na rynku pracy (w ujęciu krajowym, międzynarodowym i porównawczym)”, co pozwoli na rozwinięcie badań w tym obszarze i może mieć pozytywny wpływ na otoczenie społeczno-gospodarcze. Można też dodać, że Fundacja Prawo i Partnerstwo z udziałem badaczy z Katedry Prawa Międzynarodowego w ramach programu Nauka dla Społeczeństwa realizowała przez 2 lata projekt pt. „Nauka na rzecz efektywnego wejścia na rynek pracy wykształconych autystów”⁶⁹. Projekt miał charakter interdyscyplinarny, kierował nim prof. dr hab. Maciej Perkowski z Wydziału Prawa UwB.
- działalność promująca kwestie bezpieczeństwa, prawa i ochrony praw człowieka wśród więźniów, np. warsztaty o prawach człowieka dla osób osadzonych w Areszcie Śledczym w Białymstoku prowadzone w oparciu o filmy z 24. Edycji Międzynarodowego Festiwalu Filmowego Watch Docs w dniu 29 listopada 2024 r. (warsztaty prowadzone przez dr hab. Iwonę Wrońską, prof. UwB).

---

⁶⁸ <https://prawo.uwb.edu.pl/wspolpraca/przedsiębiorca/seminaria-prawne-dla-biznesu>.

⁶⁹ <https://autysciarynkupracy.edu.pl/>.

Ad. 11) Tworzenie i realizacja oferty kształcenia na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, co obejmuje następujące formy:

- a) kształcenie w ramach studiów podyplomowych np. Studia Podyplomowe Administracji Publicznej czy Studia Podyplomowe Funkcjonowanie Lasów Państwowych na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku, co stanowi praktyczny wymiar współpracy naukowej,
- b) oferowanie możliwości organizacji kursów zamawianych w ramach Centrum Eksperckiego UwB, Prawniczego Centrum Badań nad Edukacją czy Międzynarodowego Centrum Badań i Ekspertyz Kryminologicznych, co stanowi praktyczny wymiar współpracy naukowej,
- c) oferowanie możliwości ukończenia kursów z zakresu bezpieczeństwa certyfikowanych przez NATO w ramach porozumienia zawartego przez Uniwersytet w Białymstoku ze Stowarzyszeniem na Rzecz Bezpieczeństwa, co stanowi praktyczny wymiar współpracy naukowej.
- d) działalność szkoleniowa kadr podmiotów z otoczenia społecznego – gospodarczego, np. szkolenie personelu funkcjonariuszy Służby Więziennej w Areszcie Śledczym w Białymstoku w dn. 6 grudnia 2024 r. dotyczące standardów prawnomiędzynarodowych Reguł z Bangkoku w krajowej praktyce zakładów penitencjarnych (cz. I). Drugie spotkanie szkoleniowe zaplanowane zostało na styczeń 2025 r. w ramach którego będzie dokonywana analiza prawnoporównawcza standardów europejskich w zakresie ochrony praw więźniarek ze standardami Reguł z Bangkoku.

Zważywszy na specyfikę regionu, istotnym odbiorcą usług edukacyjnych związanych z kierunkiem bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia są służby mundurowe i szeroko pojęta administracja publiczna. To wyróżnia Wydział Prawa i łączy go silnie z regionalnymi podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego kluczowymi z perspektywy ocenianego kierunku. W wymiarze tej współpracy uwidacznia się również wpływ ekspercki wydziału w zakresie cyklicznych spotkań i konferencji z przedstawicielami ww. sektorów.

Ad. 12) Współpraca ze szkołami średnimi prowadzona jest na kilku płaszczyznach.

Po pierwsze, w ramach umów dwustronnych z: I Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki w Łomży (utworzone klasy pod patronatem Wydziału Prawa UwB), I Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza w Białymstoku (utworzone klasy pod patronatem Wydziału Prawa UwB), III Liceum Ogólnokształcące im. K.K. Baczyńskiego w Białymstoku (utworzone klasy pod patronatem Wydziału Prawa UwB), Zespół Szkół Handlowo-Ekonomicznych im. M. Kopernika w Białymstoku (umowa o współpracy), Liceum INFOTECH w Białymstoku, I Liceum Ogólnokształcące im. Grzegorza Piramowicza w Augustowie (utworzone klasy pod patronatem Wydziału Prawa UwB). Uczniowie w/w szkół aktywnie uczestniczą w inicjatywach organizowanych na kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia (konferencje, wykłady gościnne, spotkania z zaproszonymi gośćmi etc.). Ponadto w szkołach odbywają się lekcje prowadzone przez wykładowców z Wydziału Prawa dotyczące określonych zagadnień prawnych i bezpieczeństwa, jak również spotkania promujące ofertę edukacyjną.

Po drugie, w ramach cyklicznych Dni Wydziału Prawa uczniowie szkół średnich mogą wziąć udział w specjalnych wykładach, spotkaniach z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, symulacjach rozpraw itp., uczestniczą w różnego rodzaju piknikach naukowych oraz targach.

Po trzecie, współpraca ze szkołami średnimi obejmuje cykliczne uczestnictwo pracowników Wydziału Prawa jako członków komisji, ekspertów i obserwatorów podczas olimpiad szkolnych, np. Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy o Państwie i Prawie⁷⁰ czy Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy o Prawie⁷¹,

Po czwarte, pracownicy Wydziału Prawa na zaproszenie szkół średnich uczestniczą w zajęciach na różnorodne tematy z zakresu prawa, bezpieczeństwa, współczesnych relacji międzynarodowych, np. Tydzień Konstytucyjny⁷².

Po piąte, uczniowie szkół średnich zapraszani są na wydarzenia organizowane na Wydziale Prawa np. Podlaski Festiwal Nauki, klasy mundurowe na wykłady gościnne przedstawicieli służb (tu: I Forum Mundurowe Wydziału Prawa - szerzej kryterium 8). Ponadto klasy językowe uczestniczą w inauguracji obcojęzycznych szkół prawa.

Należy podkreślić, iż wielopłaszczyznowa współpraca ze szkołami średnimi realizowana jest za pośrednictwem powołanego Pełnomocnika Dziekana ds. współpracy ze szkołami średnimi.

Prowadzona współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego wpisuje się w koncepcję i cele kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia, odpowiadając na wyzwania zawodowe rynku pracy dla specjalistów z zakresu prawa, bezpieczeństwa i administracji. Prowadzone działania mają wpływ na rozwój tego kierunku, odpowiadając potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego oraz wymogom studiów o profilu ogólnoakademickim.

Należy wskazać, że rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego Wydziału Prawa UwB, a w tym pracodawców, są zgodne z dyscypliną, do której kierunek bezpieczeństwo i prawo jest przyporządkowany, a także z koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniami zawodowego rynku pracy właściwego dla w/w kierunku. Dodatkowo, należy podkreślić, że współpraca z w/w instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego Wydziału Prawa jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy, tj. organizacja praktyk, staży, wolontariatów, wizyt studyjnych, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć lub weryfikacji efektów uczenia się (Rada Konsultacyjna), analiz potrzeb rynku pracy i losów absolwentów kierunku, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Sposób, częstotliwość, zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy, w tym z otoczeniem społeczno-gospodarczym i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji wynika z realizacji *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r.* (Załącznik 3). W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i interesariusze zewnętrzni. Przedstawiciele kadry i studenci jako interesariusze wewnętrzni uczestniczą w pracach Kierunkowych Zespołów Dydaktycznych, a sami przedstawiciele kadry – w Zespole ds. monitorowania jakości kształcenia. Pracodawcy jako interesariusze zewnętrzni uczestniczą w pracach Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa oraz w badaniach ankietowych o poziomie zatrudnianych absolwentów, a absolwenci kierunku biorą udział w badaniach ankietowych absolwentów. Wnioski wynikające z tych badań i analiz Zespołu ds. monitorowania jakości kształcenia podlegają dyskusji na posiedzeniach Rady Wydziału. Są uwzględniane przy doskonaleniu programu studiów. Zamieszczone

---

⁷⁰ <http://www.olimpiada.wspia.eu/>

⁷¹ <https://olimpiadaprawa.pl/>

⁷² <http://stowarzyszenieholda.pl/projekty/tydzien-konstytucyjny/>

są w corocznym sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia publikowanym na stronie internetowej wydziału (Szerzej: Kryterium 10).

Proces przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów opiera się na regularnych rozmowach prowadzonych podczas posiedzeń Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa, a także na bieżąco przy okazji różnego rodzaju spotkań. Warto podkreślić, że w październiku 2019 r. Dziekan Wydziału Prawa utworzył Zespół ds. rozwoju, który miał za zadanie m.in. opracowanie projektu Strategii Rozwoju Wydziału Prawa i usystematyzowanie całokształtu spraw z zakresu rozwoju (Zał. 2). Zespół przeanalizował dotychczasową współpracę z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego (dokonując przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym) i zarekomendował działania doskonalące w tym zakresie. Po wykonaniu zadań, zespół zakończył swoją działalność, a dalsze doskonalenie tego obszaru leży w kompetencji Prodziekana Wydziału Prawa ds. Rozwoju oraz Pełnomocnika ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Powyższe implikuje realizację wielu dobrych praktyk w ramach kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia, tj. m.in. udział praktyków w zajęciach dydaktycznych, organizacja dodatkowych form kształcenia, organizacja praktyk w instytucjach/u potencjalnych pracodawców absolwentów w/w kierunku, włączanie studentów kierunku bezpieczeństwo i prawo I i II stopnia w całokształt współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co powoduje, że są oni realnymi współgospodarzami uczelni mającymi wpływ na kierunki jej rozwoju – w myśl zasady: „nic o nas bez nas”.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Dobre praktyki:

- 1) Wysokie zróżnicowanie form współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, reprezentującymi różne środowiska i sektory, którzy w większości działają w obszarze stanowienia, wykonywania i przestrzegania prawa.
- 2) Utworzenie i nieprzerwane funkcjonowanie od 2012 r. Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa, reprezentującej potencjalnych pracodawców, która opiniuje zmiany w planach i programach studiów.
- 3) Powołanie Pełnomocnika Dziekana ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Zainicjowanie i prowadzenie Seminariów prawnych dla biznesu, organizowanych we współpracy z Podlaskim Klubem Biznesu i Izbą Przemysłowo-Handlową w Białymstoku, które odpowiadają wprost na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.
- 4) Funkcjonowanie Studenckiej Poradni Prawnej, jednej z najlepszych w Polsce, oferującej darmowe porady prawne dla niezamożnych obywateli.
- 5) Współpraca z korpusem dyplomatycznym oraz udział konsulów honorowych w procesie dydaktycznym na Wydziale Prawa UwB.
- 6) Współpraca z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich – utworzenie Punktu Przyjęć Interesantów RPO.
- 7) Podejmowanie działań ukierunkowanych na poszerzanie kompetencji studentów poza programem studiów (np. projekt szkoleń certyfikowanych przez NATO) oraz działań podejmowanych na rzecz uczniów szkół średnich (np. zapraszanie na wydarzenia istotne z ich punktu widzenia), które umożliwiają włączanie studentów we współpracę uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Uzasadnienie:

Ad. 1) W zakresie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi za dobre praktyki należy uznać ich zróżnicowanie w zakresie reprezentowanych sektorów (sektor publiczny, sektor gospodarczy, sektor społeczny - organizacje pozarządowe) oraz różnorodny przedmiot ich działalności, tj. stanowienie, stosowanie i egzekwowanie prawa. Należy również podkreślić, iż tego typu dobra praktyka bezpośrednio wpływa na polepszanie procesu kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo (udział praktyków, spotkania otwarte etc.) oraz na możliwość odbywania praktyk studenckich w w/w instytucjach z różnych sektorów, co z kolei ma ogromne znaczenie w zdobywaniu doświadczenia przez studentów.

W zakresie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi za dobre praktyki należy uznać, iż podmioty z otoczenia społeczno-gospodarczego podejmują współpracę z Wydziałem Prawa w zakresie kierowanej do nich oferty edukacyjnej i szkoleniowej.

Ad. 2) W zakresie utworzenia i działalności Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa za dobrą praktykę należy uznać to, że stanowi ona realne forum współpracy Wydziału Prawa z otoczeniem społeczno-gospodarczym, gdyż w jej skład wchodzi przedstawiciele podmiotów publicznych oraz prywatnych, a w tym osoby reprezentujące służby mundurowe, czyli potencjalnych pracodawców dla absolwentów kierunku bezpieczeństwo i prawo. Rada Konsultacyjna w ramach swojej działalności opiniuje zmiany w planach i programach studiów, a także przedstawia rekomendacje władzom Wydziału Prawa w zakresie podnoszenia jakości kształcenia w powiązaniu z sytuacją społeczno-gospodarczą regionu i kraju. Jest to dobra praktyka, która z pewnością mogłaby być aplikowana na innych uczelniach.

Ad. 3) W zakresie powołania Pełnomocnika Dziekana Wydziału Prawa do spraw współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym za dobrą praktykę należy uznać to, że owa współpraca nie jest pozostawiona „sama sobie”. Pełnomocnik w zakresie swoich obowiązków nieustannie dba o podtrzymywanie owej współpracy z otoczeniem i jej punktem kontaktowym dla partnerów Wydziału Prawa oraz zajmuje się koordynacją wszelkich wspólnych przedsięwzięć. Dodatkowo, ów pełnomocnik zainicjował wiele projektów realizowanych z otoczeniem społeczno-gospodarczym jak na przykład Seminaria prawne dla biznesu, które organizowane są we współpracy z Izbą Przemysłowo-Handlową w Białymstoku oraz Podlaskim Klubem Biznesu. Jest to dobra praktyka, która z pewnością mogłaby być aplikowana na innych uczelniach.

Ad. 4) W zakresie funkcjonowania na Wydziale Prawa Studenckiej Poradni Prawnej, która niezmiennie od kilku lat jest uznawana za najlepszą w Polsce za dobrą praktykę należy uznać możliwość podejmowania aktywności studentów w postaci udzielania interesantom bezpłatnych porad prawnych. W ten sposób studenci, pod opieką doświadczonych pracowników, mogą w praktyce wykorzystywać zdobywaną wiedzę podczas procesu kształcenia.

Ad. 5) W zakresie współpracy z korpusem dyplomatycznym oraz udziale konsulów honorowych w procesie kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo za dobrą praktykę należy uznać możliwość czerpania wiedzy przez studentów od osób praktycznie zajmujących się dyplomacją, współpracą międzynarodową i stosunkami międzynarodowymi. Studenci oprócz treści programowych mogą poszerzać kompetencje w zakresie praktycznego zastosowania przekazywanej im wiedzy. Dodatkowo, na Wydziale Prawa organizowane są wydarzenia o randze międzynarodowej jak na przykład otwarte spotkanie z ambasadorami innych państw.

Ad. 6) W zakresie współpracy z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich za dobrą praktykę uznać należy utworzenie na Wydziale Prawa Punktu Przyjęć Interesantów RPO, w ramach którego mogą również udzielać się studenci kierunku bezpieczeństwo i prawo, którzy w sposób praktyczny mogą nabywać

kompetencje w zakresie obsługi interesantów, organizowania pracy punktu czy też reagowania na wszelkie naruszenia praw obywateli. Z pewnością tego typu praktyka mogłaby być aplikowana na innych uczelniach.

Ad. 7) Za dobrą praktykę poszerzania wiedzy i kompetencji studentów należy uznać specjalistyczne indywidualne konsultacje świadczone przez dydaktyków – praktyków, jak też przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, które są oferowane studentom zainteresowanym wyborem konkretnych ścieżek zawodowych. Konsultacje te przybliżają specyfikę określonych zawodów i pomagają przygotować się do podjęcia określonego zatrudnienia, co znakomicie uzupełnia uczelniany system wdrażania studentów na rynek pracy. W zakresie podejmowania działań ukierunkowanych na poszerzenie kompetencji studentów poza programem studiów za dobrą praktykę należy również uznać oferowany studentom Wydziału Prawa (w tym kierunku bezpieczeństwo i prawo) projekt bezpłatnych szkoleń w trybie e-learning certyfikowanych przez NATO Deep Academy na platformie edukacyjnej e-Kormoran. Za dobrą praktykę w tym obszarze należy również uznać realizację działań podejmowanych na rzecz uczniów szkół średnich (np. zapraszanie na wydarzenia istotne z ich punktu widzenia), które umożliwiają włączanie studentów we współpracę uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Tego typu dobra praktyka mogłaby być z powodzeniem aplikowana na innych uczelniach.

Przedstawione informacje stanowią potwierdzenie, że współpraca Wydziału Prawa z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie konstruowania, realizacji i doskonalenia programu studiów jest realizowana w sposób kompleksowy, trwały i systematyczny. Wpływ tej współpracy na rozwój kierunku bezpieczeństwo i prawo jest wymierny, efektywny i bogaty w efekty, z których korzystają studenci i środowisko akademickie oraz wszyscy partnerzy. Wieloletnie funkcjonowanie tej współpracy przekonuje o różnorodności, rozwoju oraz efektywności podejmowanych przedsięwzięć na rzecz doskonalenia jakości kształcenia w oparciu o efekty współpracy z partnerami ze wszystkich sektorów otoczenia społeczno-gospodarczego. Znacznym walorem jest ciągły rozwój tej współpracy o nowe formy w celu uzyskiwania wymiernych efektów dla studentów w zakresie ich kształcenia.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Internacjonalizacja procesu kształcenia jest jednym z kluczowych elementów strategii rozwoju uczelni. Także Wydział Prawa, dążąc do podnoszenia jakości kształcenia, traktuje umiędzynarodowienie jako priorytet, czego wyrazem jest uwzględnienie tego obszaru w obowiązującej Strategii Rozwoju Wydziału Prawa (Zał. nr 2). Zakłada ona stałe poszerzanie oferty edukacyjnej w językach obcych, ciągłe zwiększanie aktywności studentów w zakresie wykorzystywania stosownych programów i wzrost zainteresowania studentów zagranicznych odbywaniem części studiów na uczelni. W realizacji tej strategii szczególną rolę odgrywa program Erasmus+, który Wydział Prawa z sukcesem realizuje od wielu lat. Dzięki tej inicjatywie zarówno studenci, jak i pracownicy Wydziału zyskują dostęp do międzynarodowych dobrych praktyk, co wspiera ich rozwój oraz wzbogaca środowisko akademickie. Program nie tylko pozwala na wymianę doświadczeń, ale również przyczynia się do wzmocnienia różnorodności kulturowej regionu, który sam w sobie jest unikalnym miejscem na mapie Europy. Położenie geograficzne Białegostoku na wschodniej granicy Unii Europejskiej, a także wielokulturowe dziedzictwo tego obszaru, obejmujące wpływy polskie, rosyjskie, białoruskie, niemieckie, ukraińskie, litewskie, tatarskie i żydowskie, stanowi dodatkowy atut. Realizacja założeń strategii internacjonalizacji na Wydziale Prawa jest nadzorowana przez Prodziekana ds. rozwoju Wydziału Prawa oraz Pełnomocnika Dziekana ds. programów międzynarodowych i Koordynatora Programu Erasmus+.

Koordynator Programu Erasmus+ odpowiedzialny jest za inicjowanie współpracy międzynarodowej i pozyskiwanie nowych partnerów, przygotowywanie i przekazywanie odpowiednich dokumentów, tj. umów dwustronnych, wniosków zgłoszeniowych stypendystów, porozumień o programie zajęć, wykazów zaliczeń. Do jego obowiązków należy nadzór nad właściwą realizacją mobilności, stały kontakt i współpraca z koordynatorami uczelni partnerskich, pełnienie funkcji osoby kontaktowej dla studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających oraz udzielanie im pomocy we wszelkich sprawach związanych z tokiem studiów. Koordynator ściśle współpracuje, w zakresie internacjonalizacji działań z jednostkami organizacyjnymi uczelni, w szczególności z Działem Współpracy Międzynarodowej UwB.

Koordynatorem Programu Erasmus+ na Wydziale jest pracownik administracyjny, co stanowi novum na naszej uczelni. Rozwiązanie to przynosi istotne korzyści studentom, ponieważ osoba ta jest dostępna od poniedziałku do piątku w godzinach pracy administracji, dzięki czemu studenci mogą liczyć na jej wsparcie na bieżąco, a nie tylko w wyznaczonych godzinach konsultacji, jak ma to miejsce u wielu innych koordynatorów. Dodatkowo, jako osoba biegle władająca językiem angielskim, koordynator jest w stanie zapewnić wsparcie studentom zagranicznym, którzy mogą potrzebować pomocy językowej lub organizacyjnej bez czekania na odpowiednie dyżury. Koordynator ten posiada również doskonałe kompetencje w zakresie zarządzania administracyjnego, co przekłada się na sprawne prowadzenie i koordynowanie programów międzynarodowych, w tym efektywną obsługę systemu USOSAdmin, wymaganą do zarządzania danymi mobilności w systemie Erasmus Without Paper (EWP). Takie podejście pozwala nam lepiej odpowiadać na potrzeby studentów i skutecznie wspierać proces internacjonalizacji na Wydziale. Z tego względu rozwiązanie to można traktować jako dobrą praktykę, którą warto zaimplementować na innych wydziałach i uczelniach, by poprawić dostępność i jakość wsparcia dla studentów uczestniczących w programach międzynarodowych.

Do zadań Koordynatora należy, jak już wspomniano, rozpowszechnianie wśród społeczności akademickiej informacji o oferowanych programach międzynarodowych oraz o możliwościach i zasadach udziału w nich. Informacje te są regularnie zamieszczane na stronie internetowej Wydziału, w specjalnie dedykowanej zakładce „Współpraca międzynarodowa”, a także na oficjalnych profilach

Wydziału na Facebooku i Instagramie. Ponadto, na tablicach ogłoszeń na terenie Wydziału publikowane są plakaty, które w widoczny sposób przyciągają uwagę studentów. W celu zwiększenia rozpoznawalności działań związanych z programem Erasmus+, prowadzony jest również specjalny profil na Instagramie - #erasmuswydzialprawauwb. Strona ta jest poświęcona upowszechnianiu informacji o aktualnych inicjatywach i wydarzeniach związanych z programem Erasmus+, takich jak nabory na wyjazdy, relacje z pobytów studentów za granicą czy zapowiedzi międzynarodowych spotkań i konferencji, co ma na celu zwiększenie zainteresowania programem wśród studentów oraz pokazanie korzyści płynących z uczestnictwa w wymianie międzynarodowej.

Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia realizowane jest w płaszczyźnie adresowanej do studentów polskich studiujących na Wydziale, studentów zagranicznych przyjeżdżających w ramach programów mobilnościowych, pracowników Wydziału wyjeżdżających na zagraniczne uczelnie, a także do wykładowców z uczelni partnerskich. Organizowane są międzynarodowe konferencje i seminaria naukowe, prowadzone w języku obcym (np. „*Navigating Legal Frontiers in the Digital Age: Enhancing Criminal Intelligence Analysis through Advanced Technologies*”, w konferencji wzięli udział przedstawiciele 12 państw: Ukrainy, Polski, Rumunii, Słowacji, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Hiszpanii, Norwegii, Gruzji, Austrii, Węgier i Litwy; „*20-lecie wstąpienia państw Europy Środkowo-Wschodniej do UE – perspektywa państw nadbałtyckich*”, w konferencji udział wzięli ambasadorowie Estonii, Finlandii, Litwy i Łotwy oraz Dyrektor Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, prelekcje odbyły się w języku angielskim – z możliwością tłumaczenia a konferencję poświęcono głównie zagadnieniom bezpieczeństwa w kontekście członkostwa wskazanych państw w UE), programy szkoleniowe, np. „*4th Annual International Conference “Current legal challenges: exploring digitalization’s impact on private and public law*”, którego organizatorami byli: Wydział Prawa UwB, Chernivtsi National University (Ukraina), Matej Bel University, Banská Bystrica (Słowacja), University of Constanța (Rumunia), Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II i Filia Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie oraz wykłady gościnne uznanych autorytetów z zagranicy w ramach programu Regionalna Inicjatywa Doskonałości np. dr Anny Goldberg, University of Groningen – *Legal Decision-Making in the Context of Intoxicated Offenders: the Role of Prior Fault* czy prof. Josepha F. Donnermeyera z Ohio State University – *The Intersectionality of Rural Criminology and Ecocriminology*). Dodatkowo pracownicy administracyjni Wydziału uczestniczą w wyjazdach zagranicznych w celach szkoleniowych w ramach programu Erasmus+.

Wydział współpracuje z ponad stu uczelniami partnerskimi. Studenci i pracownicy Wydziału Prawa mogą korzystać z programu Erasmus+, wspierającego wszystkie metody kształcenia i szkolenia. W ramach programu Erasmus+ na wyjazdy i przyjazdy studentów i pracowników podpisano 78 umów. Wykaz umów dostępny jest na stronie internetowej Wydziału⁷³. Ponadto Wydział zawarł 28 umów dwustronnych z uczelniami zarówno z Europy jak i Azji czy Ameryki Północnej. Na ich podstawie oferowana jest studentom i doktorantom możliwość zrealizowania części studiów na wybranej uczelni lub pobytu naukowego, natomiast kadrze naukowej możliwość wyjazdu w celach naukowych lub/i dydaktycznych.

Udział studenta w programie Erasmus+ obejmuje przede wszystkim możliwość wyjazdu w ramach projektu KA 131 dotyczącego krajów Unii Europejskiej oraz na podstawie programu Swiss Mobility do Szwajcarii. Studenci mogą studiować za granicą w partnerskiej uczelni albo odbywać praktykę (staż) w przedsiębiorstwie, instytucie badawczym, organizacji lub innym odpowiednim miejscu pracy za

---

⁷³ <https://prawo.uwb.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/erasmus/uczelnie-partnerskie>.

granicą. Studenci mogą również łączyć okres studiów za granicą z praktyką (stażem), co dodatkowo zwiększa efekty uczenia się i sprzyja rozwojowi umiejętności. Realizowane są również wyjazdy i przyjazdy studentów w ramach akcji KA 171 „Mobilność edukacyjna”, która polega na wymianie studentów (i pracowników) z uczelniami partnerskimi z innych regionów świata (spoza Unii Europejskiej). Część studiów w ramach programu Erasmus+ realizują także studenci kierunku bezpieczeństwo i prawo, którzy w latach 2023-2024 skorzystali z możliwości wyjazdu.

Oprócz możliwości wyjazdu na część studiów do zagranicznej uczelni, Wydział, w oparciu o mobilność edukacyjną programu Erasmus+, stwarza studentom możliwość wyjazdu na praktykę zawodową do przedsiębiorstwa lub innej instytucji za granicą, gdzie językiem roboczym praktyki jest język obcy. Stypendium przyznaje się w celu odbycia praktyki bezpośrednio związanej z kierunkiem studiów. Może ona stanowić część programu studiów, wówczas uznawana jest jako praktyka obowiązkowa, bądź dająca możliwość zdobycia dodatkowych umiejętności. Udział w programie jest możliwy również w przypadku absolwentów, w ramach tzw. praktyki absolwenckiej. Tego rodzaju wyjazdy mogą być realizowane w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu danego poziomu studiów. Warunkiem jest jednak zakwalifikowanie się na wyjazd przed ukończeniem studiów. Instytucję, w której ma odbyć się praktyka, student musi znaleźć samodzielnie. Praktyki można realizować we wszystkich krajach uczestniczących w Programie (kraje UE), we wszelkiego rodzaju instytucjach i przedsiębiorstwach z wyłączeniem instytucji unijnych oraz polskich przedstawicielstw za granicą.

Wydział, realizując politykę umiędzynarodowienia, szczególny nacisk kładzie na poszerzanie współpracy z uczelniami partnerskimi. Sojusze zawierane przez Wydział oparte są na zaufaniu i trwałości, a dobór partnerów odbywa się poprzez indywidualne kontakty lub udział w międzynarodowych konferencjach i projektach. W tym celu podpisywane są nowe umowy na wymianę studentów i pracowników w ramach programu Erasmus+ KA 131, a także składane wnioski dotyczące współpracy mobilnościowej z krajami partnerskimi spoza Unii Europejskiej, finansowane ze źródeł programu Erasmus+ KA 171. Umowy międzyinstytucjonalne w ramach akcji KA 131 zawierane są na poziomie wydziałowym. Zakres umów przygotowuje i negocjuje Koordynator Programu Erasmus+ z koordynatorem jednostki zagranicznej będącej stroną porozumienia (w zakresie uzgodnienia warunków wymiany, w tym liczby osób i czasu trwania pobytu w uczelniach, uzgodnienia dziedzin akademickich, zgodnie z listą kodów dyscyplin ISCED oraz wymaganego poziomu znajomości języka obcego od uczestników wymiany). Zawieranie umów międzyinstytucjonalnych odbywa się przez system EWP (Erasmus Without Paper) przy wykorzystaniu systemu USOSadm, który został wdrożony zgodnie z ustalonym przez Komisję Europejską harmonogramem. Umowy międzyinstytucjonalne w ramach akcji KA 171 zawierane są na poziomie ogólnouczelnianym zgodnie z priorytetami umiędzynarodowienia uczelni.

Nowe partnerstwa są bardzo ważne ze względu na to, co oferują uczestnikom programu. Jednym ze strategicznych celów uczestnictwa w Programie Erasmus+ dla Wydziału jest kontynuacja i zwiększenie liczby wyjazdów studentów i pracowników w oparciu o umowy o współpracy z instytucjami partnerskimi. Bardzo ważnym celem jest uwzględnienie w grupie uczestników programu również studentów z mniejszymi szansami i zwiększenie ich udziału w Programie. Ze względu na położenie uczelni w nieprzemysłowej i średnio zamożnej części Polski, wielu studentów mogłoby skorzystać ze wsparcia oferowanego przez Program. Dla większości z nich byłaby to jedyna możliwość studiowania za granicą. Stąd Wydział, aby zapewnić dostępność Programu dla studentów ze wszystkich środowisk, znajdujących się w różnych sytuacjach, w ramach akcji mobilnościowej realizuje również intensywne kursy mieszane – *Blended Intensive Programmes* (BIP). Są to krótkie, intensywne programy polegające

na połączeniu mobilności fizycznej i wirtualnej ułatwiającej pracę zespołową i wymianę doświadczeń na podstawie e-uczenia się opartego na współpracy. Podczas mieszanych programów intensywnych studenci i/lub pracownicy podejmują krótkotrwałą mobilność fizyczną (od 5 do 30 dni) za granicą połączoną z obowiązkowym komponentem wirtualnym (czas trwania jest ustalany z uczelnią organizującą BIP) – jednym lub kilkoma spotkaniami wprowadzającymi w tematykę danego BIPu. Komponent wirtualny musi zapewniać osobom uczącym się przestrzeń do wspólnej i jednocześnie pracy online nad konkretnymi zadaniami, które stanowią część mieszanego programu intensywnego i przyczyniają się do osiągnięcia ogólnych efektów uczenia się. Czas trwania części online jest ustalany z uczelnią organizującą BIP. W roku akademickim 2023-2024 studenci wzięli udział m.in. w BIPie, którego współorganizatorem był Uniwersytet Babes-Bolyai w Rumunii, a tematem programu były strategie cyberbezpieczeństwa w erze sztucznej inteligencji – „*Cybersecurity Strategies in the Era of Artificial Intelligence*”.

Możliwość ubiegania się o wyjazd zagraniczny oparta jest na jasnych i przejrzystych kryteriach rekrutacyjnych, publikowanych na stronie internetowej Wydziału, poświęconej współpracy międzynarodowej⁷⁴. W ogłoszeniach o aktualnych rekrutacjach przedstawiane są kryteria formalne kandydatów, warunki finansowania wyjazdu oraz zasady kwalifikacji do udziału w Programie. W przypadku programu Erasmus+, Wydział korzysta ze środków przeznaczonych na ten cel przez Komisję Europejską. Niemniej warto dodać, że Dziekan Wydziału Prawa dysponuje pulą środków, którą wspiera studentów wyjeżdżających, np. poprzez dofinansowanie kosztów biletów, szczególnie w przypadkach, gdy student wyjeżdża w ramach umowy bilateralnej bez przewidzianego stypendium.

Na podstawie obowiązującej na Wydziale *Procedury rozliczania studentów odbywających część studiów na uczelni partnerskiej*⁷⁵, określone zostały zasady ustalania programu studiów studenta w zagranicznej jednostce przyjmującej, uwzględniające zbieżność efektów uczenia się, jakie ma on osiągnąć, z efektami uczenia się odpowiednich zajęć i praktyk na uczelni macierzystej oraz ich zaliczenia na Wydziale Prawa. Przejrzystość, trwałość stosowanych procedur oraz cykliczność pojawiających się ofert wyjazdu daje studentom możliwość zaplanowania i odpowiedniego przygotowania się do wyjazdu.

Wskazać należy, że chociaż oferta wyjazdowa kierowana jest do wszystkich studentów Wydziału Prawa, to zauważalne jest stosunkowo niewielkie nią zainteresowanie ze strony studentów kierunku bezpieczeństwo i prawo. Podyktowane jest to tym, iż studenci często obawiają się, że wyjazd zagraniczny utrudni im realizację programu kształcenia w wymaganym czasie. Są też silnie związani z lokalnym otoczeniem społecznym i zawodowym, mają już zbudowane relacje w środowisku pracy i lokalnej społeczności. Dlatego cały swój wysiłek związany ze zdobywaniem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych koncentrują na przygotowaniu się do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w obszarze prawnych aspektów bezpieczeństwa.

Położenie geograficzne uczelni sprzyja zaawansowanej współpracy Wydziału z uczelniami Europy Wschodniej oraz międzynarodowej wymianie myśli i doświadczeń. Nawiązywaniu międzynarodowej współpracy naukowej służy m.in. istniejące od 2002 r. przy Wydziale Prawa międzynarodowe stowarzyszenie Centrum Informacji i Organizacji Badań Finansów Publicznych i Prawa Finansowego

---

⁷⁴ <https://prawo.uwb.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/erasmus/rekrutacja>.

⁷⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/erasmus/procedura-rozliczania-studentow-odbywajacych-czesc-studiow-na-uczelni-partnerskiej>.

krajów Europy Środkowej i Wschodniej⁷⁶. Centrum zrzesza przedstawicieli doktryny oraz praktyki z 12 krajów Europy Środkowej i Wschodniej. Istotnym celem Stowarzyszenia jest upowszechnianie standardów europejskich w dziedzinie finansów publicznych i prawa podatkowego w Polsce i innych Krajach reprezentowanych przez Członków Stowarzyszenia oraz wymiana doświadczeń w tym zakresie, jak również inspirowanie wspólnych badań naukowych i konferencji oraz pomoc w ich realizacji. Stowarzyszenie prowadzi również działalność wydawniczą, także kierowaną do młodych pracowników nauki i studentów. Istotnym aspektem funkcjonowania Stowarzyszenia jest pośredniczenie w kontaktach naukowych pomiędzy ośrodkami w Europie Środkowej i Wschodniej oraz Zachodniej. W ramach prac stowarzyszenia odbyło się do tej pory 19 międzynarodowych konferencji. Organizatorem i gospodarzem 4 z nich był Wydział Prawa. Warta podkreślenia jest pomoc studentów przy organizacji tak dużego przedsięwzięcia, jakim jest organizacja międzynarodowej konferencji, w której uczestniczy ponad 150 osób z różnych krajów. Szczególnie zaangażowani i pomocni w prowadzeniu korespondencji w języku rosyjskim oraz w opiece nad gośćmi z krajów Europy Wschodniej są studenci studiujący na kierunku bezpieczeństwo i prawo pochodzący z Białorusi. Niewątpliwie działalność na Wydziale międzynarodowych stowarzyszeń stanowi realizację misji uczelni i strategii rozwoju Wydziału jako ośrodka wzmacniającego internacjonalizację procesu kształcenia.

Podkreślić należy, że Uniwersytet w Białymstoku jest największą uczelnią w północno-wschodniej Polsce, co znajduje odzwierciedlenie w liczbie pracowników i studentów, jak i oferowanych kierunków oraz form nauczania. Usytuowanie Uniwersytetu w Białymstoku na wschodnim pograniczu Rzeczypospolitej, ma ogromne znaczenie dla poszanowania wartości demokratycznych, takich jak: otwartość na innych, tolerancja, szacunek względem różnorodności społecznej i kulturowej, stanowiąc fundament rozwoju współpracy z najbliższymi sąsiadami. Zarówno położenie geograficzne uczelni, bogactwo kulturowe regionu, jak i oferta kształcenia na najwyższym poziomie, sprzyjają pozyskiwaniu studentów z Europy Wschodniej. Na kierunku bezpieczeństwo i prawo na studiach stacjonarnych także studiuje obcokrajowcy. Są to Białorusini, którzy doceniają dążenie Wydziału do ciągłego doskonalenia jakości kształcenia charakterystycznego dla profilu ogólnoakademickiego, przy jednoczesnym nacisku na praktyczny aspekt jego realizacji. Dlatego w dużej mierze zajęcia mają charakter warsztatowy i praktyczny, również w odniesieniu do kompetencji językowych. Zatem białoruscy studenci zdobywają gruntowną wiedzę i w zaawansowanym stopniu znają i rozumieją zasady, instrumenty i terminologię nauk prawnych. Nabywają umiejętności wykorzystywania posiadanej wiedzy, a poprzez właściwy dobór metod i narzędzi są w stanie rozwiązać złożone i nietypowe problemy mogące pojawić się w pracy zawodowej. Doskonałą także oprócz języka angielskiego, język polski, którego znajomość jest niezbędna przy wykonywaniu pracy chociażby w polskiej administracji publicznej. Bazy elektroniczne w językach obcych dostępne na Wydziale Prawa istotnie wspierają proces internacjonalizacji, umożliwiając studentom i pracownikom dostęp do międzynarodowych zasobów naukowych⁷⁷. Dzięki nim użytkownicy mają możliwość pracy z materiałami i badaniami prawniczymi na światowym poziomie, co wpływa na rozwój ich kompetencji językowych i przygotowuje do aktywności w międzynarodowym środowisku akademickim. Ta dostępność zasobów sprzyja także nawiązywaniu współpracy z ośrodkami zagranicznymi oraz przyciąga studentów i naukowców z innych krajów.

Wydział Prawa uczestniczy w programie wymiany bilateralnej Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Mogą w nim wziąć udział studenci, doktoranci, a także pracownicy naukowcy. Podczas

---

⁷⁶ <https://www.ciob.pl>.

⁷⁷ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/biblioteka/bazy-elektroniczne>.

wymiany możliwa jest realizacja części studiów, staż naukowy/badawczy, udział w letniej szkole językowej, pozyskanie materiałów do pracy badawczej, prowadzenie zajęć dydaktycznych oraz inne czynności w sferze aktywności akademickiej i naukowej. Dzięki finansowaniu przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej na Wydziale Prawa zrealizowano w 2023 r. projekt Polish-European School of Law International Intensive Curriculum SPINAKER, w którym wzięło udział 22 studentów z państw europejskich a także Stanów Zjednoczonych.

Z wyjazdów zagranicznych korzystają także w szerokim zakresie nauczyciele akademicy. Podstawowymi narzędziami realizacji polityki mobilności są, w przypadku kadry, projekty KA 131, KA 171 w ramach programu Erasmus+. Wyjazdy odbywają się również w związku z udziałem pracowników w konferencjach międzynarodowych i realizacją zdobytych przez nich stypendiów oraz grantów naukowych (np. Junior Research Award 2020-2021 Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta, Kościuszko Foundation Scholarship 2020-2021, czy kolejnych edycji konkursu Miniatura organizowanego przez NCN). Dzięki wyjazdom wykładowcy dzielą się swoją wiedzą, czerpią doświadczenia zagranicznych uczelni i wdrażają je do prowadzonych zajęć. Stale podnoszony poziom umiędzynarodowienia procesu kształcenia doceniany jest również przez uczelnie partnerskie. Kierownik Centrum Prawniczego Języka Angielskiego Wydziału Prawa UwB, została zaproszona na Uniwersytet Suleymana Demirela (Kazachstan) w charakterze profesora wizytującego, w celu przeprowadzenia dwutygodniowych zajęć z zakresu prawniczego języka angielskiego. Programy wizyt zagranicznych wykładowców na wydziale przybierają przede wszystkim formę wykładów, wpisanych w tematy zajęć poszczególnych przedmiotów (np. certyfikowany wykład anglojęzyczny „*International Criminal Law - in practice, including ICC's investigation in respect of Georgia situation*”, który poprowadził wykładowca z Tbilisi State University (Gruzja), „*Armenia legal system and economic integration of Armenia*”, poprowadzony przez wykładowcę z Yerevan State University (Armenia)).

Dobłą praktyką, która stanowi jednocześnie kontynuację współpracy rozpoczętej w ramach programu Erasmus+ oraz innych aktywności międzynarodowych są wspólne inicjatywy pracowników Wydziału Prawa oraz partnerów zagranicznych, w szczególności w postaci wspólnych publikacji (E. Kuźelewska, I. Kraśnicka, E. Gruodyte, L. Plakolli-Kasumi, L.M. Trocan, B. Žuber, J. Draganov, *Gender Equity in Deanship of the Central and Eastern European Law Schools*, International Journal for the Semiotics of Law - Revue internationale de Sémiotique juridique, 2024), seminariów i warsztatów międzynarodowych, organizacji dłuższych pobytów badawczych visiting professors (dr Anna De Ambrosis Vigna wygrała konkurs na stanowisko visiting professor na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Turynie we Włoszech); dr hab. Elżbieta Kuźelewska, prof. UwB wygrała konkurs na visiting professor na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Maceracie we Włoszech), a także wspólne składanie grantów badawczych (1. Dr Dariusz Kuźelewski jest kierownikiem projektu pt. „Ryzyko jako zjawisko subiektywne. Włączenie kognitywistyki do koncepcji ryzyka w europejskim prawie ochrony danych osobowych” w konkursie OPUS LAP 24 Narodowego Centrum Nauki. Partnerem w projekcie jest Vrije Universiteit Brussels (Belgia). Przyznana kwota dofinansowania realizacji grantu wynosi 510 940 zł); 2. dr hab. Elżbieta Kuźelewska, prof. UwB pokieruje od 2 stycznia 2025 r. projektem „Prawo do (nie)używania Internetu: obserwatorium”, na realizację którego otrzymała grant w wysokości ponad 745 tys. zł w konkursie OPUS LAP 26 Narodowego Centrum Nauki. Partnerem UwB będzie Uniwersytet w Gandawie, Belgia). Podkreślić również należy, że współpraca międzynarodowa naszych pracowników zaowocowała utworzeniem serii wydawniczej w prestiżowym wydawnictwie Taylor and Francis

(Routledge) *Current Debates in European Integration series*, której współredaktorem jest dr hab. Elżbieta Kuźelewska, prof. UwB⁷⁸.

W powyższy sposób Wydział zapewnia warunki promujące umiędzynarodowieniu kształcenia na ocenianym kierunku poprzez wsparcie międzynarodowej mobilności i naukowej kooperacji kadry zaangażowanej w proces kształcenie.

Elementem wspierającym i podnoszącym stopień umiędzynarodowienia na kierunku bezpieczeństwo i prawo są także możliwości kształcenia w językach obcych. Oferta językowa Wydziału kierowana do wszystkich studentów zagranicznych i studentów Wydziału obejmuje: 56 przedmiotów w jęz. angielskim, 2 przedmioty w jęz. niemieckim, 3 przedmioty w jęz. rosyjskim, 2 przedmioty w jęz. hiszpańskim oraz 1 w jęz. francuskim. Wykaz przedmiotów dostępny jest na stronie internetowej Wydziału (strona prowadzona w języku angielskim)⁷⁹. W proponowanych zajęciach mogą uczestniczyć wszyscy studenci Wydziału. W celu rozwijania kompetencji językowych studentów kierunku bezpieczeństwo i prawo oferowane są obowiązkowe lektoraty języków obcych na pierwszym i drugim roku studiach pierwszego stopnia. Oferta na kierunku bezpieczeństwo i prawo (I i II stopień) jest w tej materii stale monitorowana i aktualizowana. W roku akademickim 2024-2025 prowadzone są lektoraty z języka angielskiego, rosyjskiego i niemieckiego. Celem lektoratu jest wykształcenie umiejętności czynnego posługiwania się językiem obcym, a także rozumienia i stosowania specjalistycznej terminologii z zakresu prawa regulującego obszar bezpieczeństwa (materialnego, ustrojowego i procesowego) powiązanej z funkcjonowaniem podmiotów związanych z zapewnieniem i ochroną bezpieczeństwa. Na studiach drugiego stopnia student zobowiązany jest do zaliczenia przedmiotu: Specjalistyczne warsztaty językowe (w języku angielskim). Celem przedmiotu jest udoskonalenie umiejętności językowych, komunikacji w zakresie słownictwa prawniczego dotyczącego problematyki bezpieczeństwa, przygotowywania tekstów związanych z praktycznym stosowaniem przepisów prawnych regulujących problematykę bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego państwa, przydatnych w przyszłej pracy zawodowej. Program zajęć zawiera praktyczne słownictwo i jest nastawiony na naukę korzystania z anglojęzycznych tekstów źródłowych, dzięki czemu absolwent zostanie przygotowany do samodzielnego tłumaczenia tekstów z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa państwa (Szerzej: Kryterium 2). Należyta staranność koncepcji kształcenia zauważalna jest w profesjonalnym przygotowaniu absolwentów do posługiwania się specjalistycznym językiem angielskim. Dodać należy, że Kierownik Centrum Prawniczego Języka Angielskiego na Wydziale Prawa UwB opracowała kurs e-learningowy prawniczego języka angielskiego LEXEN w ramach nowo powstałego portalu⁸⁰. Kurs na poziomie B2 został stworzony z myślą o studentach, absolwentach, praktykach prawa, pracownikach administracji publicznej, tłumaczach i nauczycielach. Obejmuje 40 rozbudowanych pod względem treści i formy modułów. Zawarte w nim ćwiczenia, zadania oraz testy zostały opracowane na podstawie lub z wykorzystaniem dokumentów i tekstów źródłowych. Ukończenie pełnego kursu uprawnia do uzyskania certyfikatu wystawionego przez LEXEN. Ponadto, student może poszerzać kompetencje językowe uczestnicząc w Studiach Podyplomowych Kształcenie Tłumaczy Przysięgłych Języka Angielskiego. Studenci mają również możliwość uczęszczania na zajęcia realizowane w ramach programu Erasmus+.

---

⁷⁸ <https://www.routledge.com/Current-Debates-in-European-Integration/book-series/CDEI?srsId=AfmBOorPr5av1pqmeH0v2JB6ZPqUSsnK57zoYyYbYa2hdrCHZBdF0Bxk>.

⁷⁹ <https://prawo.uwb.edu.pl/en/erasmus/courses>.

⁸⁰ <https://legallenglishhub.online/#/home>.

Warto zwrócić uwagę na jeszcze jedną formę aktywizacji studentów, która sprzyja osiągnięciu efektów uczenia się zarówno w odniesieniu do znajomości języków obcych, jak również kompetencji społecznych. Dotyczy ona aktywności studentów w ramach Erasmus Student Network (ESN), ogólnoeuropejskiej organizacji studenckiej, której celem jest wspieranie i rozwój programów międzynarodowych wymian studenckich, w tym zwłaszcza programu Erasmus+. Jest to bardzo dobra okazja do rozwoju osobistego i jednoczesnego poprawienia umiejętności językowych. Koordynator Programu Erasmus+ współpracuje z ESN w zakresie organizacji spotkań promujących mobilność i wsparcie z wykorzystaniem programu Mentor – pomocy studentowi zagranicznemu w odnalezieniu się w nowym otoczeniu. Program Erasmus+ realizowany na Wydziale Prawa ma także duży wpływ na społeczność lokalną miasta Białegostoku i regionu – województwa podlaskiego. Studenci z zagranicy realizujący mobilność na Wydziale wraz ze studentami i wykładowcami polskimi biorą udział w szeregu inicjatyw o charakterze lokalnym i regionalnym, np. Orientation Week, Social Erasmus+ czy Christmas Dinner, cotygodniowych spotkaniach językowych w ramach projektu Tandem, w których biorą udział także mieszkańcy Białegostoku. Na Wydziale działa również Studenckie Koło Naukowe Współpracy Międzynarodowej, które aktywnie wspiera promocję współpracy międzynarodowej. Koło angażuje studentów w organizację wydarzeń i działań promujących program Erasmus+ oraz inne formy wymiany akademickiej, co dodatkowo rozwija ich kompetencje społeczne i językowe. Współpraca Koła z ESN oraz koordynatorem Programu Erasmus+ tworzy zintegrowany system wsparcia, ułatwiającym zagranicznym studentom adaptację oraz integrację z lokalną społecznością akademicką i mieszkańcami Białegostoku.

Od 2012 r. działa na Wydziale specjalistyczne centrum prawniczego języka angielskiego - Białystok Legal English Centre - BLEC⁸¹. Organizuje ono cyklicznie kursy językowe (w tym kursy certyfikujące), prowadzi projekty językowe oraz przygotowuje konferencje i warsztaty z zakresu prawniczego języka angielskiego. W ramach BLEC realizowany był projekt współfinansowany z programu Kapitał Ludzki, którego efektem był podręcznik: H. Sierocka, Legal English – niezbędny przyszłego prawnika, Białystok 2014. Był to pierwszy w Polsce podręcznik do nauki prawniczego języka angielskiego oparty na materiałach źródłowych z polskiego systemu prawa. Został on udostępniony wszystkim wydziałom prawa w Polsce (obecnie w sprzedaży w wydawnictwie C.H. Beck) i jest wykorzystywany podczas lektoratów, także na kierunku bezpieczeństwo i prawo. Projekt ten otrzymał nagrodę - „Europejski Znak Innowacyjności w Dziedzinie Nauczania i Uczenia się Języków Obcych”. Jest to wyróżnienie za innowacyjne techniki kształcenia, osiągnięcia metodyczne i dydaktyczne.

Do dodatkowych działań w obszarze umiędzynarodowienia, podejmowanych przez Wydział można zaliczyć organizowanie i przeprowadzanie szkoleń służących międzynarodowej integracji środowiska akademickiego, np. szkolenie z obsługi Platformy ORCID. Umożliwiło ono pracownikom Wydziału udostępnienie swoich profili naukowych szerokiemu gremium naukowemu. Ukazała się także seria skryptów do przedmiotów oferowanych studentom zagranicznym – publikacje naukowe w języku obcym Białystok Law Books, jak również prace naukowe opublikowane w Białystok Volumes on Law and Culture. Internacjonalizacji służy także prowadzona i na bieżąco aktualizowana strona internetowa Wydziału w języku angielskim. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom zagranicznych gości, umieszczone na drzwiach tabliczki informacyjne są także w języku angielskim. Personel administracyjny, w tym osoby obsługujące dziekanaty i portiernie, mają możliwość odbycia podstawowych kursów jęz. angielskiego umożliwiających komunikację z zagranicznymi studentami i wykładowcami.

---

⁸¹ <https://prawo.uwb.edu.pl/centrum-prawniczego-jezyka-angielskiego>.

Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia podlega cyklicznej ocenie zarówno przez interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Spośród interesariuszy zewnętrznych działalność Wydziału Prawa jako części uczelni, w zakresie stopnia umiejdzynarodowienia kształcenia, przeprowadza Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji Narodowa Agencja Programu Erasmus+. Co roku przygotowywane są raporty dotyczące realizacji programu Erasmus+ KA 131 i KA 171.

Spośród interesariuszy wewnętrznych kluczową rolę w zakresie internacjonalizacji Wydziału pełni Prodziekan ds. rozwoju, natomiast bieżącym monitorowaniem poziomu umiejdzynarodowienia zajmuje się Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia. Przygotowywane na potrzeby zespołu raporty i sprawozdania (dostarczane przez Koordynatora Programu Erasmus+) i wyprowadzane na ich podstawie wnioski i wskazania spraw wymagających działań naprawczych, są także przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Rady Wydziału. Analiza i ocena programu dotyczącego mobilności studentów, doktorantów i jego realizacji na Wydziale podejmowana jest na podstawie następujących kryteriów: funkcjonowanie wymiany studentów i doktorantów w ramach umów międzyuczelnianych; funkcjonowanie sformalizowanego systemu zasad rozliczania osiągnięć studentów, doktorantów (punktów ECTS i ocen); wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów/doktorantów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć).

Istotnym elementem oceny są także opinie przekazane przez studentów i doktorantów (polskich i zagranicznych) na temat realizowanych na uczelni studiów w stosunku do oczekiwań w tym zakresie, np. sprawy organizacyjne, życie studenckie, system nauczania, relacje student – nauczyciel akademicki (badania przeprowadzane są z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety „Evaluation form for the international students at the Faculty of Law, University of Białystok”, stanowiącej Załącznik nr 4b *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (Zał. nr 3). Warto podkreślić, że w ramach dokonanej przez studentów zagranicznych, ogólnej oceny poziomu i organizacji procesu kształcenia na Wydziale, w porównaniu do wydziału macierzystego ankietowanych osób, bardzo dobrze zostali ocenieni wykładowcy, przede wszystkim za wysoki poziom merytoryczny zajęć i doskonałą znajomość języka obcego.

Proces umiejdzynarodowienia jest także przedmiotem ewaluacji przeprowadzanej na podstawie ankiet studenckich. Studenci, którzy skorzystali z udziału w programie Erasmus+ mają możliwość oceny odbytego wyjazdu w anonimowej ankiecie (jako część ankiety ewaluacyjnej) ze wskazaniem spraw wymagających działań naprawczych. Wszystkie uwagi i wnioski kierowane są następnie do Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia, który podejmuje odpowiednie działania. Wydział zapewnia transparentną informację dotyczącą intensyfikacji umiejdzynarodowienia kształcenia poprzez:

- prowadzoną przez Koordynatora Programu Erasmus+ ewidencję wyjazdów/przyjazdów nauczycieli/studentów w ramach programu Erasmus+ oraz w ramach innych programów wymiany,
- wprowadzanie bezpośrednio do POLON danych dotyczących mobilności, które są wykorzystywane np. na potrzeby tworzenia ogólnopolskich rankingów wydziałów prawa,
- zbieranie i publikowanie na stronie internetowej Wydziału informacji o aktywności, w tym międzynarodowej, pracowników i studentów⁸².

---

⁸² <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/aktywnosci-pracownikow-i-studentow>.

Modelowym przykładem zgodności internacjonalizacji z koncepcją i celami kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo jest, działające przy Wydziale Prawa, Międzynarodowe Centrum Badań i Ekspertyz Kryminologicznych. Centrum prowadzi interdyscyplinarne badania podstawowe oraz prace rozwojowe na potrzeby zarówno szeroko rozumianego bezpieczeństwa wewnętrznego, jak i wymiaru sprawiedliwości. Naukowcy wchodzący w skład Międzynarodowego Centrum Badań i Ekspertyz Kryminologicznych posiadają liczne kontakty naukowe na całym świecie, co pozwala na międzynarodową współpracę w ramach prowadzonych badań. Centrum zatem nie tylko rozszerza wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie wielu dziedzin nauki, ale także wspiera rozwój studentów i kadry poprzez zaangażowanie w projekty międzynarodowe, konferencje oraz wspólne badania z ośrodkami zagranicznymi. Tym samym Centrum wspiera rozwój umiejętności badawczych, językowych i międzykulturowych, przygotowując studentów do pracy w środowisku międzynarodowym. Warto raz jeszcze podkreślić, że Wydział Prawa tworzy liczne możliwości dla studentów i kadry akademickiej w zakresie działalności międzynarodowej związanej z kształceniem, organizując wyjazdy badawcze i dydaktyczne oraz współpracując z instytucjami międzynarodowymi. Udział w programach wymiany, jak Erasmus+, umożliwia zarówno studentom, jak i pracownikom rozwój kompetencji językowych i międzykulturowych oraz uczestnictwo w badaniach o międzynarodowym zasięgu, wzmacniając ich profesjonalizm i konkurencyjność. Proces internacjonalizacji na Wydziale Prawa podlega systematycznej ocenie. Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia regularnie analizuje raporty i ankiety dotyczące międzynarodowych działań, zarówno studentów, jak i kadry. Wyniki tych przeglądów służą jako baza dla usprawnień, takich jak modyfikacja oferty dydaktycznej czy intensyfikacja działań promujących udział w programach mobilnościowych, co sprzyja dalszemu rozwojowi umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Dobre praktyki:

- 1) Stała obecność Koordynatora Programu Erasmus+ w administracji Wydziału.
- 2) Możliwość korzystania przez studentów kierunku bezpieczeństwo i prawo w toku kształcenia z baz obcojęzycznych.
- 3) Funkcjonowanie Białostockiego Centrum Języka Angielskiego (BLEC) wraz z certyfikowanymi kursami Legal English dostępnymi dla studentów kierunku bezpieczeństwo i prawo.
- 4) Realizacja Blended Intensive Programmes (BIP).
- 5) Prowadzenie profilu na Instagramie dedykowanego międzynarodowym inicjatywom Wydziału.
- 6) Systematyczna ocena umiędzynarodowienia kształcenia.

Uzasadnienie:

Ad. 1) Funkcjonowanie Programu Erasmus+ na Wydziale Prawa UwB wspierane jest przez powierzenie funkcji koordynatora wykwalifikowanemu pracownikowi administracyjnemu. Koordynator jest dostępny dla studentów i kadry przez cały tydzień w godzinach pracy administracji, co zapewnia szybkie i efektywne wsparcie w zakresie formalności, organizacji wyjazdów, przyjęcia studentów zagranicznych oraz bieżących problemów związanych z mobilnością. Innowacyjność tego rozwiązania polega na łatwości dostępu do pomocy i skutecznym zarządzaniu mobilnością dzięki wykorzystaniu systemu USOSadmin, który umożliwia sprawną obsługę międzynarodowej wymiany studentów i kadry.

Takie podejście zwiększa dostępność usług, wzmacnia współpracę międzynarodową oraz ułatwia adaptację studentów zagranicznych, co podnosi jakość umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Ad. 2) Studenci kierunku bezpieczeństwo i prawo mają dostęp do licznych baz obcojęzycznych, m.in. takich jak Legal Source czy HeinOnline, które stanowią fundament naukowych badań i pracy dydaktycznej. Dzięki temu studenci mogą rozwijać umiejętności korzystania z międzynarodowych zasobów czasopism prawnych, analizować systemy prawne innych krajów oraz pogłębiać znajomość terminologii prawnej w językach obcych. To narzędzie skutecznie wspiera proces umiędzynarodowienia kształcenia, umożliwiając studentom zdobycie wiedzy i kompetencji niezbędnych w środowisku globalnym.

Ad. 3) Na Wydziale Prawa działa Białostockie Centrum Języka Angielskiego (BLEC), które oferuje kursy z zakresu prawniczego angielskiego, prowadzone przez wykwalifikowaną kadre. Kursy te umożliwiają studentom nabycie specjalistycznych kompetencji językowych, takich jak tłumaczenie dokumentów prawnych, sporządzanie opinii w języku angielskim oraz porównywanie systemów prawnych w kontekście międzynarodowym. Certyfikaty uzyskane po ukończeniu kursów zwiększają konkurencyjność absolwentów na rynku pracy oraz wspierają ich przygotowanie do współpracy w międzynarodowych środowiskach. Działalność BLEC znacząco wyróżnia ofertę dydaktyczną Wydziału, czyniąc ją bardziej atrakcyjną dla studentów zagranicznych.

Ad. 4) W ramach współpracy międzynarodowej Wydział organizuje Blended Intensive Programmes (BIP), które łączą nauczanie wirtualne z krótkimi spotkaniami w formie stacjonarnej. Programy te umożliwiają studentom zdobycie międzynarodowego doświadczenia przy niższych kosztach, co sprzyja równemu dostępowi do mobilności edukacyjnej. Dzięki temu studenci kierunku bezpieczeństwo i prawo mają szansę uczestniczyć w intensywnych kursach prowadzonych w językach obcych, współpracując z kolegami i wykładowcami z innych krajów. BIP stanowi istotny element zrównoważonej internacjonalizacji, ułatwiając studentom poznanie różnych systemów prawnych i zdobycie cennych umiejętności międzykulturowych.

Ad. 5) Wydział Prawa UwB prowadzi aktywną promocję swoich działań związanych z umiędzynarodowieniem na platformie Instagram. Profil oznaczony hashtagiem #erasmuswydzialprawauwb przyciąga uwagę zarówno polskich, jak i zagranicznych studentów, prezentując możliwości mobilności międzynarodowej, sukcesy studentów uczestniczących w wymianach, relacje z wydarzeń międzynarodowych oraz informacje o programach takich jak Erasmus+ czy BIP. Dzięki temu Wydział skutecznie buduje pozytywny wizerunek na arenie międzynarodowej oraz zwiększa zainteresowanie swoimi ofertami dydaktycznymi.

Ad. 6) Proces umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale Prawa UwB podlega regularnym ocenom z udziałem studentów, co pozwala na bieżące doskonalenie oferty dydaktycznej. Ankieta "Evaluation form for international students at the Faculty of Law, University of Bialystok" zbiera opinie i sugestie studentów zagranicznych dotyczące jakości kształcenia, wsparcia administracyjnego, adaptacji kulturowej oraz infrastruktury. Wyniki tych badań są systematycznie analizowane i wykorzystywane do wprowadzania usprawnień, takich jak poszerzenie oferty kursów w językach obcych czy lepsze dopasowanie usług wsparcia. Dzięki temu działania Wydziału skutecznie odpowiadają na potrzeby międzynarodowej społeczności akademickiej.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

System wsparcia jest wszechstronny i stały. Dotyczy wszystkich studentów i spełnia zróżnicowane potrzeby określonych grup. System ten obejmuje różne aspekty – merytoryczne (naukowe oraz dydaktyczne), materialne, organizacyjne, zawodowe, z zakresu bezpieczeństwa.

System wsparcia jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W 2022 r. na Uniwersytecie utworzono Samodzielną Sekcję do spraw Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami, który wykonuje szereg zadań związanych z potrzebami, m. in. osób z niepełnosprawnością (Zał. 22). Powołany jest pełnomocnik rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi – uniwersytecki⁸³. Uchwalony został Program działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych studentów niepełnosprawnych „Uniwersytet Szansą dla Wszystkich” (Zał. 23) oraz szereg rozwiązań alternatywnych dla osób niepełnosprawnych (Zał. 22). Opracowano szczegółowe wskazówki dotyczące pracy ze studentami niemówiącymi⁸⁴, niesłyszącymi⁸⁵, niewidomymi⁸⁶, działa wypożyczalnia sprzętu specjalistycznego. Dodatkowo, we wrześniu 2022 roku wprowadzone zostały Zasady wprowadzania i stosowania alternatywnych rozwiązań ułatwiających studiowanie studentom niepełnosprawnym Uniwersytetu w Białymstoku⁸⁷.

Wszelkie formy wsparcia osób z niepełnosprawnościami zmierzają do zapewnienia równych szans realizacji kształcenia, uwzględniając stopień i charakter niepełnosprawności oraz specyfikę kierunku studiów. Zakres dostępnych instrumentów wspierania osób z niepełnosprawnościami w Uniwersytecie w Białymstoku określają m.in.:

- 1) *Regulamin studiów* (Zał. 20),
- 2) *Uchwała nr 848 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 23 września 2009 r. w sprawie Programu działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych studentów niepełnosprawnych „Uniwersytet Szansą dla Wszystkich”* (Zał. 23),
- 3) *Uchwała nr 3105 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami* (Zał. 22).

W uzasadnionych przypadkach student z niepełnosprawnością może ubiegać się o rozwiązania alternatywne, w szczególności o:

- 1) zmianę zasad uczestnictwa w zajęciach,
- 2) dostosowanie materiałów dydaktycznych do alternatywnych form zapisu,
- 3) możliwość otrzymywania od nauczycieli akademickich materiałów dydaktycznych w formie dostępnej (np. w formie elektronicznej),
- 4) zmianę terminu, formy i trybu uzyskiwania zaliczeń i zdawania egzaminów,
- 5) wydłużenie czasu na przygotowanie prac zaliczeniowych,

---

⁸³ <https://uwb.edu.pl/student/centrum-wsparcia/pelnomocnik-ds-osob-niepelnosprawnych>.

⁸⁴ <https://uwb.edu.pl/student/centrum-wsparcia/warunki-do-studiowania-na-uwb-dla-osob-niepelnosprawnych>.

⁸⁵ <https://uwb.edu.pl/student/centrum-wsparcia/warunki-do-studiowania-na-uwb-dla-osob-niepelnosprawnych>.

⁸⁶ <https://uwb.edu.pl/student/centrum-wsparcia/warunki-do-studiowania-na-uwb-dla-osob-niepelnosprawnych>.

⁸⁷ <https://uwb.edu.pl/student/centrum-wsparcia/warunki-do-studiowania-na-uwb-dla-osob-niepelnosprawnych>.

- 6) korzystanie z będącego w dyspozycji Uniwersytetu sprzętu specjalistycznego ułatwiającego dostęp do informacji i zajęć osobom z różnym rodzajem niepełnosprawności na zasadach określonych zarządzeniem rektora,
- 7) korzystanie z dodatkowych urządzeń technicznych rejestrujących przebieg zajęć (m.in. dyktafon, aparat fotograficzny),
- 8) realizację przedmiotu w formie alternatywnej tj. realizację przedmiotu w sposób dostosowany do możliwości wynikających z sytuacji zdrowotnej i umożliwiający uzyskanie przez studenta założonych dla przedmiotu efektów uczenia się,
- 9) inną formę odbywania praktyki.

W uzasadnionych przypadkach student może ubiegać się również o:

- 1) częściowe zwolnienie z obowiązku uczęszczania na zajęcia,
- 2) możliwość zaliczenia materiału w trybie indywidualnym, w przypadku gdy sytuacja zdrowotna uniemożliwia mu regularne uczestnictwo w zajęciach,
- 3) możliwość organizacji indywidualnych konsultacji, jeżeli niepełnosprawność szczególnie uniemożliwia uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych, na zasadach określonych zarządzeniem rektora,
- 4) zmianę form sprawdzania wiedzy w trakcie trwania zajęć,
- 5) włączenie osób trzecich, np. tłumacza języka migowego, asystenta dydaktycznego na zasadach określonych w zarządzeniu rektora.

Dodatkowo na Wydziale Prawa są prowadzone liczne działania zwiększające dostępność architektoniczną, cyfrową i komunikacyjną (np. pętle induktofoniczne, napisy w alfabecie Braille'a, systemy FM oraz kserokopiarka do użytku osób z niepełnosprawnościami, stanowisko w czytelni z technologiami asystującymi) (Szerzej: kryterium 5).

Osoby z niepełnosprawnościami mogą liczyć na wsparcie w postaci usług asystenta. Zasady realizacji tej formy wsparcia określa Regulamin przyznawania asystenta dydaktycznego studentom i doktorantom z niepełnosprawnością oraz udzielania wsparcia w formie dodatkowych, indywidualnych zajęć dydaktycznych będący załącznikiem do *Zarządzenia nr 51 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 14 lutego 2023 r. w sprawie określenia Regulaminu korzystania z będących w dyspozycji Uniwersytetu w Białymstoku technologii wspierających* (Zał. 65). Student z niepełnosprawnością może ubiegać się o wsparcie w postaci usług asystenta dydaktycznego, gdy jego stan zdrowia uniemożliwia realizację obowiązków akademickich w sposób standardowy, tj. nie pozwala mu na samodzielne lub w pełni samodzielne wykonywanie czynności związanych z udziałem w procesie kształcenia. Student z niepełnosprawnością ubiegający się o przyznanie asystenta może zaproponować osobę, która będzie pełniła te obowiązki lub zwrócić się do Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych o wskazanie takiej osoby. Kwalifikacja osób do pełnienia funkcji asystenta jest uwarunkowana pozytywnym wynikiem rozmowy kwalifikacyjnej, przeprowadzonej z kandydatem przez pracownika Centrum.

W ramach kształcenia zdalnego studentów z niepełnosprawnościami pracownicy Wydziału Prawa zostali zobowiązani do stosowania rozwiązań alternatywnych wobec takich osób. Pomocy w tym zakresie udziela Dział Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami UwB. Na jego adres e-mail można było kierować materiały, które nie występowały w wersji elektronicznej. Można było przesłać spis literatury wraz z niezbędnymi zakresami stron. Warunkiem przygotowania przez Dział wskazanych materiałów była ich dostępność w zbiorach Biblioteki Głównej UwB. Instrukcja dotycząca tworzenia

dokumentów programu Word z ułatwieniami dostępu dla osób niepełnosprawnych została umieszczona na stronie internetowej⁸⁸.

Wydział oferuje również osobom prowadzącym zajęcia wsparcie w zakresie informacji dotyczących zapewniania dostępności dydaktyki osobom ze szczególnymi potrzebami⁸⁹.

W zakresie wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy wskazać należy, że jest ono wieloaspektowe i zróżnicowane. Wsparcie takie zapewnia m.in. Biuro Karier. Pierwszym i podstawowym działaniem BK jest pośrednictwo pracy. Biuro Karier posiada bazę pracodawców, którzy najczęściej zatrudniają studentów i absolwentów. Dostęp do tych ofert mają studenci na stronie Biura Karier oraz w mediach społecznościowych - Facebook. Biuro oferuje praktyki pozazawodowe, które umożliwiają studentom Wydziału Prawa odbycie praktyk zarówno w branży związanej z kierunkiem bezpieczeństwo i prawo, jak i w dowolnie wybranej dla siebie branży, jeżeli student widzi w tym szansę na zwiększenie swej elastyczności na rynku pracy.

Drugim filarem działania Biura Karier jest poradnictwo zawodowe indywidualne oraz grupowe. Każdy student Wydziału Prawa może skonsultować się z doradcą zawodowym i omówić indywidualną ścieżkę kariery, stworzyć odpowiednie do kierunku dokumenty aplikacyjne na rynek pracy, w tym zwłaszcza z uwzględnieniem wymagań rekrutacyjnych w organach administracji publicznej. Dodatkowo w ramach doradztwa grupowego Biuro oferuje gamę szkoleń z umiejętności interpersonalnych, które przygotowują studentów do wejścia na rynek pracy (Zał. 64).

Biuro Karier bada też losy absolwentów (Zał. 51 i 52), wyniki z poszczególnych badań przekazywane są wydziałom, aby te mogły doskonalić programy studiów zgodnie z sugestiami wynikającymi z badań. W 2018 r. Biuro Karier UwB przeprowadziło Badanie Pracodawców, które odbyło się w formie wywiadu z pracodawcami zatrudniającymi absolwentów UwB. Studenci mogą również korzystać z oferty Biura Karier w zakresie doskonalenia kluczowych na rynku pracy kompetencji miękkich (stale aktualizowane pakiety warsztatów dostępne są na stronie internetowej⁹⁰)(Zał. 63).

Należy też zauważyć, że dużą część pracowników prowadzących zajęcia na kierunku bezpieczeństwo i prawo stanowią praktycy – żołnierze i funkcjonariusze (w służbie czynnej lub rezerwy), asesory prokuratury, adwokaci, radcy prawni, czy też osoby pracujące w innych zawodach prawniczych. Ułatwia to przenikanie wymagań rynku i obrotu prawnego do procesu kształcenia, ułatwiając studentom wejście na rynek pracy. Funkcjonuje też Centrum Praktyk Sądowych, gdzie mogą działać studenci kierunku bezpieczeństwo i prawo.

Legia Akademicka umożliwia ochotnicze szkolenie wojskowe studentów i absolwentów realizowane w uczelniach, jednostkach wojskowych, ośrodkach i centrach szkolenia Sił Zbrojnych RP, której program jest realizowany w ramach szkolenia podstawowego oraz dwóch modułów: podoficerskiego i oficerskiego. Ma na celu gromadzenie wyszkolonych zasobów żołnierzy rezerwy na potrzeby uzupełnień osobowych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w korpusach podoficerów i oficerów. Uniwersytet w Białymstoku przystąpił do tego programu. Przykładowo, szkolenie teoretyczne w module podoficerskim odbyło się w dniach 20-21 maja 2023 roku na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku. Z perspektywy studentów kierunku bezpieczeństwo i prawo

---

⁸⁸ <https://uwb.edu.pl/student/centrum-wsparcia/dostepne-materialy>.

⁸⁹ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/pracownik/dydaktyka/dydaktyka-dostepna---informator>.

⁹⁰ <https://uwb.edu.pl/warsztaty-biura-karier-uwb>.

istotne jest, że Wydział Prawa Uwb w bieżącym roku akademickim aktywnie włącza się w tę inicjatywę. Pierwsze wydarzenia związane z promocją Legii Akademickiej wśród studentów Wydziału zaplanowano na grudzień 2024 r. Informacje o aktualnym naborze do programu znajdują się na stronie Wydziału Prawa⁹¹.

Wydział zapewnia szereg form wsparcia związanych ze zdobywaniem przez studentów wiedzy praktycznej z zakresu funkcjonowania systemu prawnego i systemu bezpieczeństwa państwa. Na Wydziale Prawa organizowane są spotkania z przedstawicielami służb mundurowych, którzy w charakterze gości uczestniczą w zajęciach ze studentami⁹². W ten sposób studenci mogą zdobyć wiedzę w zakresie praktyczne funkcjonowania organów państwa z zakresu bezpieczeństwa. Ponadto organizowane są wyjścia do jednostek służb mundurowych. W kwietniu 2024 roku na Wydziale Prawa odbyło się wydarzenie: bezpieczeństwo i prawo – I Forum Mundurowe Wydziału Prawa. Jest to inicjatywa skierowana do środowiska akademickiego oraz uczniów szkół średnich, a w szczególności klas mundurowych. W trakcie wydarzenia można było zwiedzić stoiska Straży Granicznej, Policji, Wojskowego Centrum Rekrutacji, Służby Więziennej czy też Krajowej Administracji Skarbowej, gdzie oprócz obejrzenia sprzętu i wyposażenia można było poznać zasady podjęcia służby w tych formacjach. W ramach Forum przedstawiciele służb mundurowych wygłosili merytoryczne wystąpienia dotyczące prawnych aspektów działalności ich formacji mundurowych oraz wskazali na kryteria decydujące o możliwości podjęcia służby w tych formacjach⁹³. Główną ideą przyświecającą organizacji Forum Mundurowego na Wydziale Prawa jest umożliwienie pogłębienia wiedzy środowiska akademickiego oraz uczniów szkół średnich na tematy związane z rolą i zadaniami służb mundurowych w zakresie bezpieczeństwa państwa oraz jego obywateli. Planowana jest organizacja kolejnych edycji tego wydarzenia. Dodatkowo studenci kierunku bezpieczeństwo i prawo mogą uczestniczyć w inicjatywach organizowanych na poziomie całego Uniwersytetu. Przykładem w tej mierze może być m.in. pokaz/wystawa sprzętu wojskowego I Mazurskiej Brygady Artylerii im. Gen. Józefa Bema w Węgorzewie (maj 2024 r.) zorganizowana na Kampusie Uwb⁹⁴.

Studenci kierunku bezpieczeństwo i prawo mają możliwość działania w Studenckiej Poradni Prawnej. To metoda nauczania łącząca element praktyki z rozwojem wrażliwości społecznej absolwentów, stosowana z powodzeniem w wielu częściach świata. Działająca na Wydziale Prawa Uwb Studencka Poradnia Prawna od lat znajduje się w czołówce rankingów, a w 2024 roku została uznana za najlepszą w Polsce⁹⁵.

Dodatkowym wsparciem studentów w zakresie wejścia studentów na rynek pracy jest możliwość współuczestnictwa praktyków (m.in. pełniących funkcje w jednostkach służb mundurowych i administracji publicznej lub mających wieloletnie doświadczenie w pracy w służbach mundurowych lub urzędach obsługujących organy administracji publicznej) w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Współuczestnictwo może przybierać w szczególności formę debaty, dyskusji, omawiania przypadków z praktyki działania danego organu, czy też odpowiedzi na pytania studentów⁹⁶. Szczegółowe zasady

---

⁹¹ <https://prawo.uwb.edu.pl/aktualnosci/legia-akademicka---rusza-nabor-dla-studentow-universytetu-w-bialymstoku-1767.html>.

⁹² <https://prawo.uwb.edu.pl/aktualnosci/relacja-ze-spotkania-z-pania-oficer-podlaskiego-oddzialu-strazy-granicznej-w-bialymstoku-1750.html>.

⁹³ <https://prawo.uwb.edu.pl/aktualnosci/forum-mundurowe-na-wydziale-prawa-1538.html>.

⁹⁴ <https://uwb.edu.pl/aktualnosci/pokaz-najnowocześniejszego-sprzetu-wojskowego-na-terenie-kampusu-uwb-7236.html>.

⁹⁵ <https://www.rp.pl/prawnicy/art40698621-ranking-wydzialow-prawa-najlepsze-kliniki-prawa>.

⁹⁶ <https://prawo.uwb.edu.pl/aktualnosci/relacja-ze-spotkania-z-pania-oficer-podlaskiego-oddzialu-strazy-granicznej-w-bialymstoku-1750.html>.

współuczestnictwa praktyków w prowadzeniu zajęć na kierunku bezpieczeństwo i prawo określa stosowna decyzja Dziekana Wydziału Prawa (Załącznik 61).

W zakresie wsparcia studentów w działalności naukowej należy podkreślić, że działalność kół naukowych na wydziale jest bardzo rozbudowana, co zapewnia studentom możliwość pogłębiania wiedzy i prowadzenia badań naukowych w wybranym obszarze. Na Wydziale funkcjonuje ponad 25 kół naukowych. Studenci mogą działać w kołach dowolnie przez siebie wybranych, a ze względu na specyfikę kierunku bezpieczeństwo i prawo szczególnie wartościowa jest możliwość działania w Kole Naukowym Towarzystwo Wiedzy Obronnej oraz Studenckim Kole Bezpieczeństwa Narodowego UwB. Poza promowaniem wiedzy i rozwojem zainteresowań naukowych studentów Towarzystwo organizuje też wydarzenia związane z szeroko pojmowaną obronnością i bezpieczeństwem (np. I Uniwersyteckie Mistrzostwa Strzeleckie o Puchar Rektora UwB, czerwiec 2024 r.⁹⁷).

W celu zapewnienia najwyższej jakości opieki przyjęto, że pracownik uczelni powinien być opiekunem nie więcej niż dwóch kół naukowych, a w obszarze ich działalności posiadać znaczący dorobek naukowy. Decyzja co do obsady funkcji opiekuna naukowego koła uwzględnia opinie studentów zrzeszonych w kole.

Funkcjonuje też wiele organizacji studenckich, w tym o zasięgu międzynarodowym i branżowym. Część organizacji studenckich działa w obszarze sportu, turystyki, innowacji, biznesu, sztuki. Do ich dyspozycji jest m.in. hala sportowa, siłownia, ośrodki wypoczynkowe, baza wędkarska, akademickie inkubatory przedsiębiorczości, szereg centrów, fundacji i stowarzyszeń⁹⁸ działających na wydziale, a w innych budynkach UwB także m.in. aula widowiskowa, sale teatralne, tzw. Sara i Feniks. Największe organizacje studenckie mają własne, wyposażone w niezbędny sprzęt siedziby w Uniwersyteckim Centrum Kultury, a mniejszym zapewnia się na wydziale i na uniwersytecie wszelkie niezbędne warunki lokalowo-techniczne, np. dostęp do sprzętu komputerowego i biurowego, pokoje i sal wykładowych.

System finansowania organizacji i kół naukowych spełnia wymogi ustawowe. Istnieją łącznie cztery ścieżki finansowania, w tym dwie na wydziale⁹⁹. Rozbudowane są też inne formy wsparcia, w tym niematerialne – kontakty, *know-how*, wsparcie organizacyjne. Do koordynacji prac organizacji i kół naukowych zatrudniony jest odrębny pracownik zarówno na poziomie Wydziału, jak i uniwersytetu. Władze dziekańskie regularnie spotykają się z przedstawicielami kół naukowych. Zwyczajem jest także coroczne wręczanie dyplomów i nagród najaktywniejszym kołom i ich przedstawicielom.

Niezależnie od środków przekazywanych kołom naukowym na ich funkcjonowanie i organizowane przez nie projekty, Dziekan finansuje studentom kierunku bezpieczeństwo i prawo, na ich wniosek, uczestnictwo w konferencjach oraz koszty publikacji naukowych. Działalność publikacyjną studentów wspierają również podmioty związane z Wydziałem (np. Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Prawa z Wydawnictwem Temida 2 czy Fundacja Prawo i Partnerstwo i jej wydawnictwo). Studentom umożliwia się publikowanie artykułów naukowych w czasopiśmie Wydziału oraz wsparcie w zakresie publikowania w periodykach zewnętrznych. Na najlepszych czekają miejsca w szkole doktorskiej, do której, ze względu na bardzo wysoki poziom absolwentów, niełatwo się dostać. Studenci wybitni nie muszą jednak czekać aż do ukończenia studiów – mogą zostać przyjęci do szkoły doktorskiej jeszcze

---

⁹⁷ <https://uwb.edu.pl/aktualnosci/i-uniwersyteckie-mistrzostwa-strzeleckie-o-puchar-rektora-uwb-7279.html>.

⁹⁸ <http://prawo.uwb.edu.pl/stowarzyszenia-i-fundacje> oraz <https://prawo.uwb.edu.pl/student/kola-naukowe-i-organizacje-studenckie>.

⁹⁹ <https://uwb.edu.pl/pozyskiwanie-i-rozliczanie-srodkow-finansowych-3986>.

przed ich ukończeniem i tym samym łączyć status studenta i doktoranta. Wsparcie studentów wybitnych jest więc rozbudowane i systemowe.

Zgodnie z *Zarządzeniem nr 30 Rektora UwB w sprawie Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu w Białymstoku* Wydział zapewnia pełne wsparcie stypendialne na zasadach przewidzianych przepisami ustawowymi (Załącznik 50). W kształtowaniu systemu stypendialnego, w stopniu wykraczającym poza wymagania ustawowe, biorą udział przedstawiciele samorządu studenckiego. Kryteria przyznawania stypendiów z jednej strony odpowiadają potrzebom studentów i są adekwatne do ich sytuacji (stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, zapomogi), z drugiej zaś motywują do zdobywania wiedzy oraz osiągnięć naukowych (stypendia Rektora). Należy wspomnieć także o możliwościach uzyskania stypendiów przyznawanych przez osoby prawne, jednostki samorządu terytorialnego czy inne organy władzy publicznej.

Wszystkie procesy dydaktyczne i naukowe są stale uzupełniane konsultacjami z nauczycielami akademickimi, także w przypadku zajęć z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość. Konsultacje odbywają się w każdym tygodniu w siedzibie Wydziału Prawa, zarówno w terminach stałych (dokładne terminy widnieją w systemie USOS), jak i ustalonych indywidualnie, trwają co najmniej jedną godzinę dydaktyczną. Ponadto, z każdym pracownikiem zapewniony jest stały kontakt mailowy, co daje studentom możliwość wyboru formy komunikacji adekwatnie do ich potrzeb. Dodatkowo, studenci są szkoleni i informowani w zakresie realizowanych zajęć w formie kształcenia hybrydowego, aby mogli skutecznie korzystać z tej formy edukacji.

Dodatkowo z myślą o studentach kierunku bezpieczeństwo i prawo utworzono Repozytorium wykładów z zakresu przedmiotów realizowanych w ramach programu studiów¹⁰⁰. Studenci mają nieograniczony dostęp do tych wykładów w wybranym przez siebie czasie i zakresie - mogą więc z ich pomocą poszerzać wiedzę uzyskiwaną w ramach standardowych zajęć, jak również wracać do pewnych zagadnień, w tym również z poprzednich lat studiów. Materiały zawarte w Repozytorium nie zastępują, lecz uzupełniają zajęcia realizowane w ramach programu studiów. Dodatkowo, na uczelni w ramach projektu „Misja 3.0 - Uniwersytet Otwarty” funkcjonuje platforma internetowa, gdzie studenci mogą podnosić swoją wiedzę i kompetencje poprzez zapoznawanie się z zamieszczonymi tam materiałami w postaci seminariów, debat, wykładów, podcastów i videocastów z udziałem przedstawicieli świata nauki¹⁰¹. Ponadto, w ramach realizowanej przez uczelnię współpracy z Polskim Stowarzyszeniem na rzecz Bezpieczeństwa, studenci całej uczelni, a w tym kierunku bezpieczeństwo i prawo, posiadają bezpłatny dostęp do platformy e-learningowej e-Kormoran, gdzie mogą odbywać certyfikowane przez NATO Deep Academy kursy z zakresu bezpieczeństwa¹⁰².

Studenci są wspierani w zakresie rozwoju społecznego. Wydział promuje sukcesy studentów i działalność samorządu, pośredniczy w kontaktach z mediami, ekspertami i organami władzy, jest ambasadorem studenckiej działalności, wspiera ją na szczeblu ogólnopolskim i międzynarodowym. Każdego roku Dziekan przyznaje nagrody najaktywniejszym studentom, co motywuje do zdobywania osiągnięć organizacyjnych, naukowych i sportowych. Aktualnie obowiązuje w tym zakresie *Decyzja nr 33 Dziekana Wydziału Prawa UwB z dnia 10 września 2020 r. w sprawie nagradzania studentów Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku*, której podstawą jest §38 pkt 2 Regulaminu Studiów

---

¹⁰⁰ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/materialy-dydaktyczne/repozytorium-dla-kierunku-bezpieczenstwo-i-prawo>.

¹⁰¹ <https://otwarty.uwb.edu.pl/>.

¹⁰² <https://prawo.uwb.edu.pl/aktualnosci/bezplatne-i-certyfikowane-przez-nato-kursy-dostepne-dla-studentow-uniwersytetu-w-bialymstoku-sprawdz-i-skorzystaj-juz-dzis-1748.html>.

Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2019 roku. Zgodnie z §1 decyzji studenci mogą liczyć na:

- 1) nagrody finansowe przyznawane raz w roku studentom, którzy osiągnęli bardzo dobre wyniki w nauce,
- 2) wyróżnienia, nagrody finansowe, dyplomy uznania Dziekana Wydziału Prawa za zaangażowanie w działalność organizacyjną, sportową lub naukową na rzecz Wydziału Prawa,
- 3) dofinansowanie indywidualnych wyjazdów naukowych.

Dodatkowo, aktualnie funkcjonuje nagroda „Aktywny student”, przyznawana za osiągnięcia organizacyjne na rzecz Wydziału Prawa i/lub Uniwersytetu w Białymstoku oraz w otoczeniu społeczno-gospodarczym uczelni. Budżet nagrody wynosi 6000 zł, a w skład kapituły przyznającej nagrody, oprócz władz dziekańskich, wchodzi także reprezentanci studentów wyłonieni przez samorząd studencki. Zwycięzcy odbierali wyróżnienia podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego. Szczegółowe zasady przyznawania nagrody określały odpowiednie zarządzenia Dziekana Wydziału Prawa – kolejno z 2008 roku, z 2015 roku, z 2018 roku oraz z 2024 roku¹⁰³.

Rozbudowany system stypendialny, system wsparcia aktywnych studentów, system nagród oraz mechanizmy wszechstronnego wsparcia w toku procesu kształcenia świadczą o realizacji systemowego wsparcia dla studentów wybitnych studiujących na Wydziale Prawa, a w tym kierunku bezpieczeństwo i prawo uwzględniającego różnorodne formy aktywności studentów: sportowe, artystyczne, organizacyjne, w zakresie przedsiębiorczości.

Wydział Prawa poprzez realizację uczelnianego systemu stypendialnego, ustanowienie własnych nagród i systemu wsparcia studentów, nagrodę „Aktywny Student” oraz wsparcie studentów z niepełnosprawnościami stosuje uczelniane, materialne i pozamaterialne, instrumenty oddziaływania na studentów kierunku bezpieczeństwo i prawo, mające na celu motywowanie ich do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, występowania o granty, uczestniczenia w międzynarodowych, ogólnopolskich i regionalnych konkursach.

Podkreślenia także wymaga funkcjonujący na Wydziale Prawa UwB Akademicki Budżet Partycypacyjny na podstawie *Decyzji nr 18/2023 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 31 października 2023 roku* (Zał. 62), w którym studenci Wydziału mogą zgłaszać swoje projekty, które następnie zostają poddane pod głosowanie społeczności wydziałowej, a dofinansowanie otrzymują projekty z największą liczbą głosów. W 2024 roku przeznaczono na ten cel 15 000 zł z budżetu Wydziału Prawa, gdzie maksymalne dofinansowanie jednego zadania zgłaszanego przez studentów nie mogło przekroczyć 5000 zł. Celem ustanowienia Akademickiego Budżetu Partycypacyjnego Wydziału Prawa UwB jest zwiększenie aktywności społecznej studentów oraz danie im możliwości współdecydowania o potrzebach kształcenia i rozwoju¹⁰⁴.

Studenci aktywni oraz posiadający szczególne potrzeby (np. osoby z niepełnosprawnością, pracujące, studiujące więcej niż jeden kierunek lub wychowujące dzieci) mogą studiować w indywidualnym trybie, łącznie z dostosowanymi i ustalonymi indywidualnie terminami zaliczeń, przenoszeniem zajęć między latami i opieką wybranego tutora, zgodnie z odpowiednimi przepisami regulaminu studiów – niezależnie od tego czy studiuje stacjonarnie czy niestacjonarnie. W związku z tym, wsparcie studentów kierunku bezpieczeństwo i prawo w procesie kształcenia jest dostosowane do potrzeb

---

¹⁰³ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/nagroda-aktywny-student>.

¹⁰⁴ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/akademicki-budzet-partycypacyjny>.

różnych grup studentów (stacjonarnych i niestacjonarnych, pracujących i niepracujących zawodowo, wychowujących dzieci, studentów zagranicznych) oraz potrzeb indywidualnych, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, co zostało opisane powyżej.

Uczelnia zapewnia wszystkim chętnym studentom, doktorantom i pracownikom bezpłatne konsultacje psychologiczne. Wsparcie jest jednym z wielu działań realizowanych w ramach projektu „Nowoczesny Uniwersytet dostępny dla wszystkich”. Oprócz spotkania bezpośredniego możliwa jest organizacja spotkania zdalnego za pośrednictwem komunikatorów internetowych (np. Skype, Messenger, Teams)¹⁰⁵.

Studentom zapewnia się wszechstronne wsparcie w zakresie międzynarodowej mobilności. W ogłoszeniach o aktualnych rekrutacjach przedstawiane są kryteria formalne kandydatów, warunki finansowania wyjazdu danego projektu oraz zasady kwalifikacji do udziału w programie. W przypadku programu Erasmus+ Wydział korzysta ze środków przeznaczonych na ten cel przez Komisję Europejską, niemniej jednak Dziekan również dysponuje pulą środków, którą wspiera studentów wyjeżdżających, szczególnie w tych przypadkach, w których student wyjeżdża w ramach umowy bilateralnej bez przewidzianego stypendium. Studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o dodatkowe dofinansowanie wyjazdu z tytułu niepełnosprawności na zasadach obowiązujących w programie Erasmus+ (Szerzej: Kryterium 7).

Przeprowadzane są szkolenia adresowane do pracowników dotyczące postępowania ze studentami z różnego rodzaju niepełnosprawnością. Każdy rok studiów ma przydzielonego opiekuna o odpowiednim doświadczeniu dydaktycznym¹⁰⁶ oraz kompetencjach miękkich. Odrębnie działają także opiekunowie praktyk, zapewniający pieczę nad prawidłowym i zgodnym z oczekiwaniami studentów odbywaniem praktyk przewidzianych w programie kształcenia. Dodatkowo, na wydziale powołano Pełnomocnika Dziekana do spraw kierunku bezpieczeństwo i prawo, co umożliwi podejmowanie bieżących działań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia, a także reagowania na aktualne wyzwania i postulaty studentów.

Na wydziale funkcjonuje rozbudowany system przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji. Rektor Uniwersytetu w Białymstoku ustanowił dla całej uczelni (w tym Wydziału Prawa) zasady reagowania na konflikty, dyskryminację i przemoc oraz zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, obejmujące także procedury postępowania w takich przypadkach, w tym działania profilaktyczne (Zał. 66). Wskazać należy, że zasady reagowania na potencjalne zjawiska kryzysowe zostały także ujęte w *Piśmie okólnym Dziekana Wydziału Prawa nr 2/2024 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 22 listopada 2024 r. w sprawie zasad reagowania na konflikty, dyskryminację i przemoc oraz zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa na Wydziale Prawa UwB* (Zał. 80).

Określona została tu ścieżka reagowania na tego typu zjawiska, uwzględniająca w tym obszarze rolę starostów poszczególnych lat studiów, opiekunów lat, Prodziekana i Dziekana. Na stronie internetowej jednostki oraz w gablotach w budynku udostępnia się odpowiednie informacje dotyczące sposobów pomocy ofiarom konfliktów, dyskryminacji i przemocy oraz zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa (m. in. adresy białostockich centrów pomocy, telefony zaufania). Zawarto porozumienie z Komendantem Miejskim Policji, które obejmuje m.in. realizowanie przez funkcjonariuszy policji działań edukacyjno-profilaktycznych (Zał. 78). Powyższe wskazuje, iż wsparcie studentów w procesie

---

¹⁰⁵ <https://uwb.edu.pl/uniwersytet/fundusze-strukturalne/uniwersytet-dostepny/uniwersytet-dostepny-aktualnosci>.

¹⁰⁶ <https://prawo.uwb.edu.pl/student/studia-stacjonarne/opiekunowie>.

kształcenia obejmuje działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy, a także zasady reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy ofiarom. Zasady, procedury i formy realizacji w/w uregulowań są jawne, transparentne i skutecznie realizowane.

Studentom i pracownikom zapewnia się szkolenia BHP, szkolenia w zakresie bezpieczeństwa podczas wyjazdów zagranicznych. Na Uniwersytecie działa Erasmus Student Network, służący wsparciem studentom zagranicznym w aklimatyzacji, a także szereg innych form wsparcia studentów zagranicznych oraz polskich studentów wyjeżdżających¹⁰⁷ (Szerzej: Kryterium 7).

Studenci mają stały, bieżący dostęp do informacji na temat systemu wsparcia stypendialnego, dydaktycznego, naukowego i organizacyjnego w przejrzystych i intuicyjnych zakładkach na stronie internetowej. Strona Wydziału jest nowoczesna, responsywna, dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością i dwujęzyczna (a uniwersytecka – trójjęzyczna). W dużym zakresie wykorzystywany jest także system USOS (zawsze aktualny) oraz media społecznościowe (Szerzej: Kryterium 9). Każdy rocznik rozpoczyna swoje studia od spotkania inauguracyjnego z władzami Wydziału, samorządem studenckim, przedstawicielami organizacji studenckich i kół naukowych oraz opiekunami roku, na którym przekazywane są wszystkie niezbędne informacje dot. różnych form i zakresów wsparcia w studiowaniu, przedstawiane są koła naukowe i możliwości rozwoju/aktywności studenckiej. W razie potrzeby podobne spotkania organizowane są w trakcie roku akademickiego.

Wszelkie zastrzeżenia i skargi od studentów przyjmuje Prodziekan ds. dydaktyki w terminach dyżurów oraz w terminach ustalonych indywidualnie, co jest dostosowane do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych. Dodatkowo, studenci za pośrednictwem systemu USOS mogą realizować wszelkie sprawy organizacyjno-administracyjne związane z ich funkcjonowaniem na uczelni. Oprócz tego procedurę reagowania na konflikty i ich rozwiązywania określają przywołane już wyżej zasady ustanowione przez Dziekana. Dla zachowania komfortu zgłaszającego, skargi i wnioski można również zgłaszać anonimowo w ramach stałej ankiety ewaluacyjnej, a w stosunku do poszczególnych pracowników w anonimowych ankietach ich dotyczących. Student wnoszący skargę osobiście jest informowany o sposobie jej rozpatrzenia, a wnoszący skargę anonimowo może zapoznać się ze sposobem jej rozpatrzenia w raporcie (Szerzej: Kryterium 10). Na UwB funkcjonują również rzecznicy dyscyplinarni ds. studentów, ds. doktorantów i ds. nauczycieli akademickich¹⁰⁸. Powyższe potwierdza, iż wsparcie studentów na kierunku bezpieczeństwo i prawo w zakresie obsługi ich spraw uwzględnia sposób zgłaszania przez studentów skarg i wniosków oraz przejrzyste i skuteczne sposoby ich rozpatrywania w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb – mnogość sposobów komunikacji z władzami Wydziału.

Obsługą studiów zajmuje się wykwalifikowana i doświadczona kadra administracyjna, a dodatkowo proces kształcenia wspomagają pracownicy biblioteki i pracownicy komputerowej. Pracownicy stale podnoszą swoje kompetencje, m.in. poprzez uczestnictwo w wydarzeniach, np. Forum Dziekanatów, udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych (prowadzi się rejestr szkoleń). Obsługa studentów jest zapewniana w języku polskim, angielskim oraz rosyjskim. Dziekanat jest otwarty przez 7 dni w tygodniu, w terminach dogodnych dla studentów stacjonarnych i

---

¹⁰⁷ <https://uwb.edu.pl/student/organizacje-studenckie-i-doktorantow>.

¹⁰⁸ <https://uwb.edu.pl/uniwersytet/wladze-uczelni/rzecznicy-dyscyplinarni>.

niestacjonarnych. W ramach dziekanatu wyznaczono osoby zajmujące się wszelkimi sprawami studentów z kierunku bezpieczeństwo i prawo.

Powyższe wskazuje, iż kompetencje kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się na kierunku bezpieczeństwo i prawo, w tym kadry administracyjnej odpowiadają potrzebom studentów i umożliwiają wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich niezależnie od formy kształcenia i w oparciu o indywidualne potrzeby.

Samorząd studencki jest w znacznym stopniu zaangażowany w rozwój i wsparcie studentów, w tym zakresie należy do najaktywniejszych w regionie. Władze Wydziału wykorzystują ten potencjał. Przedstawiciele samorządu m.in. współpracują z zespołami dydaktycznymi, współtworzą dokumenty dotyczące kształcenia (w tym programy studiów), stymulują ich unowocześnianie. Cyklicznie odbywają się spotkania władz Wydziału z samorządem szczebla wydziałowego i uczelnianego. Bliska jest współpraca w zakresie systemu zapewniania jakości kształcenia i jego promocji (Szerzej: Kryterium 10). Samorząd ma zapewnione wszystkie warunki materialne i niematerialne niezbędne do działania oraz wykonywania jego uczelnianych i pozauczelnianych obowiązków. Spełnione są w tym zakresie wszystkie wymagania i rekomendacje sformułowane przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego w stanowisku nr 52/2007. Stosunki władz Wydziału oraz samorządu od lat cechuje podejście partnerskie. Zyskuje na tym jakość kształcenia. Ponadto, z uwagi na powyższe, stwierdzić należy, iż władze Wydziału Prawa wspierają materialnie i pozamaterialnie samorząd i organizacje studentów, kreują warunki stymulujące i motywujące studentów do działalności w samorządzie, a także do zapewnienia wpływu samorządu na program studiów, warunki studiowania oraz wsparcie udzielane studentom w procesie nauczania i uczenia się.

Omówione powyżej syntetycznie formy wsparcia studentów są sformalizowane decyzją Dziekana (Załącznik 9).

Wszystkie istniejące formy wsparcia studentów są stale monitorowane, udoskonalane i rozszerzane. Istotną rolę odgrywa w tym zakresie tzw. ankieta ewaluacyjna – odrębna od standardowych ankiet dotyczących poszczególnych zajęć dydaktycznych – która w sposób anonimowy pozwala wskazać studentom obszary wymagające doskonalenia i poprawy. Jest ona częścią funkcjonowania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia (Szerzej: Kryterium 10). Ważnym instrumentem ciągłego udoskonalania systemu wsparcia studentów, zwłaszcza pod względem ich skuteczności i wszechstronności, są także badania absolwentów oraz spotkania władz dziekańskich z samorządem studenckim, przedstawicielami organizacji studenckich oraz kół naukowych. Informacje zwrotne nt. efektywności systemu wsparcia studentów pozyskuje się również za pośrednictwem opiekunów roczników, opiekunów kół naukowych, opiekunów praktyk.

Dokonując stałego przeglądu i doskonalenia form wsparcia studentów, Wydział nie ogranicza się jedynie do wskaźników i metod wewnętrznych, ale też zewnętrznych i niezależnych od uczelni. Pewnych informacji i obszarów możliwych do udoskonalenia dostarczają też różnego rodzaju rankingi (np. rankingi studenckich poradni prawnych), których wyniki ogólne i szczegółowe są analizowane i wykorzystywane do ulepszania systemu wsparcia studentów. Co więcej, studenci aktywnie uczestniczą w ogólnopolskim ruchu studenckim, gdzie również identyfikują dobre praktyki i przenoszą je na funkcjonowanie Wydziału.

Powyższe wskazuje, iż wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy, z wykorzystaniem współczesnych technologii, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji

programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się, a także przygotowania do wejścia na rynek pracy. Wydział Prawa w zakresie kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo uwzględnia w szczególności zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Dobre praktyki:

- 1) Stworzenie i funkcjonowanie kompleksowego systemu wsparcia studentów z niepełnosprawnościami.
- 2) Umożliwienie studentom wszechstronnego rozwoju w ramach działającej na Wydziale Prawa Studenckiej Poradni Prawnej (I miejsce w rankingu studenckich poradni prawnych dziennika „Rzeczpospolita” i Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych w 2024 r.) oraz kołach naukowych działających w zakresie zbieżnym z kierunkiem bezpieczeństwo i prawo.
- 3) Funkcjonowanie wszechstronnego systemu wzbogacania wiedzy zdobywanej w toku studiów o aspekty praktyczne.
- 4) Funkcjonowanie rozbudowanego systemu motywowania studentów do wykazywania się zdobywaną wiedzą.
- 5) Funkcjonowanie na Wydziale Prawa Akademickiego Budżetu Partycypacyjnego.
- 6) Funkcjonowanie rozbudowanego systemu konsultacji z nauczycielami akademickimi, obejmującego zarówno stałe konsultacje w terminach wyznaczonych przez nauczycieli, jak i możliwość indywidualnego ustalenia terminu konsultacji odpowiadającego studentowi.
- 7) Udział studentów w systemie stałej ewaluacji i doskonalenia systemu wsparcia studentów przy wykorzystaniu wskaźników i instrumentów wewnętrznych i zewnętrznych.
- 8) Promowanie integracji środowiska studenckiego połączone z nabywaniem/pogłębianiem przez studentów tzw. kompetencji miękkich („Lider” – doroczny projekt wyjazdów integrujących studentów wokół rozwoju wskazanych kompetencji).
- 9) Umożliwienie realizacji praktyk studenckich dla studentów kierunku bezpieczeństwo i prawo w jednostkach służb mundurowych i organach wymiaru sprawiedliwości oraz administracji publicznej.

Uzasadnienie:

Ad. 1) W zakresie stworzenia i funkcjonowania kompleksowego systemu wsparcia studentów z niepełnosprawnościami za dobre praktyki należy uznać przede wszystkim realizację działań określonych w Programie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych studentów niepełnosprawnych „Uniwersytet Szansą dla Wszystkich” oraz szereg rozwiązań alternatywnych dla osób niepełnosprawnych, opracowanie szczegółowych wskazówek dotyczących pracy ze studentami niemówiącymi, niesłyszącymi, niewidomymi, działanie wypożyczalni sprzętu specjalistycznego, a także realizacja przyjętych Zasad wprowadzania i stosowania alternatywnych rozwiązań ułatwiających studiowanie studentom niepełnosprawnym Uniwersytetu w Białymstoku. Powyższe instrumenty wsparcia studentów z niepełnosprawnościami zakładają m. in. Wszelkie formy wsparcia osób z niepełnosprawnościami zmierzają do zapewnienia równych szans realizacji kształcenia, uwzględniając stopień i charakter niepełnosprawności oraz specyfikę kierunku studiów. Zakres dostępnych instrumentów wspierania osób z niepełnosprawnościami w Uniwersytecie w Białymstoku określają m.in.: możliwość ubiegania się o zmianę zasad uczestnictwa w zajęciach, wydłużenie czasu

na przygotowanie prac zaliczeniowych, możliwość otrzymywania od nauczycieli akademickich materiałów dydaktycznych w formie dostępnej, możliwość zmiany terminu, formy i trybu uzyskiwania zaliczeń i zdawania egzaminów, możliwość wypożyczenia sprzętu specjalistycznego, korzystanie z dodatkowych urządzeń oferowanych przez uczelnię, realizacja zajęć w formie alternatywnej, możliwość alternatywnych form odbywania praktyk i wiele innych instrumentów wsparcia. W ramach dobrych praktyk należy również wskazać prowadzenie licznych działań zwiększających dostępność architektoniczną, cyfrową i komunikacyjną (np. pętle induktofoniczne, napisy w alfabecie Braille'a, systemy FM oraz kserokopiarka do użytku osób z niepełnosprawnościami, stanowisko w czytelni z technologiami asystującymi). Powyższe dobre praktyki z pewnością mogłyby być aplikowane na innych uczelniach.

Ad. 2) W zakresie funkcjonowania na Wydziale Prawa Studenckiej Poradni Prawnej, która niezmiennie od kilku lat jest uznawana za najlepszą w Polsce za dobrą praktykę należy uznać możliwość podejmowania aktywności studentów w postaci udzielania interesantom bezpłatnych porad prawnych. W ten sposób studenci, pod opieką doświadczonych pracowników, mogą w praktyce wykorzystywać zdobywaną wiedzę podczas procesu kształcenia.

Ad. 3) W zakresie wszechstronnego wzbogacania wiedzy zdobywanej w toku studiów o aspekty praktyczne za dobre praktyki należy przede wszystkim wszelkie inicjatywy polegające na angażowaniu praktyków (przedstawicieli służb mundurowych oraz innych instytucji) w kształcenie na kierunku bezpieczeństwo i prawo poprzez uczestnictwo tychże osób w zajęciach ze studentami, co przewiduje decyzja Dziekana Wydziału Prawa. Dodatkowo, na Wydziale Prawa organizowane są cykliczne spotkania z przedstawicielami służb mundurowych, podmiotów publicznych i prywatnych, gdzie studenci mogą pogłębiać wiedzę z zakresu ich praktycznej działalności (Forum Mundurowe Wydziału Prawa). Ponadto, w ramach procesu kształcenia organizowane są wizyty studyjne studentów w siedzibach w/w instytucji, np. Areszt Śledczy w Białymstoku.

Ad. 4) W zakresie rozbudowanego systemu motywowania studentów do wykazywania się zdobywaną wiedzą za dobre praktyki należy wskazać funkcjonującą na Wydziale Prawa nagrodą dla studentów „Aktywny Student” czy też możliwe formy wsparcia finansowego i organizacyjnego w zakresie działalności naukowej i organizacyjnej studentów, np. dofinansowanie publikacji lub udziału w konferencjach naukowych.

Ad. 5) W zakresie funkcjonowania na Wydziale Prawa Akademickiego Budżetu Partycypacyjnego za dobrą praktykę należy uznać włączanie studentów w procesy decyzyjne dotyczące kierunków rozwoju uczelni. Poprzez aktywizację studentów w ramach budżetu partycypacyjnego studenci każdego kierunku mogą zgłaszać projekty konkretnych działań, których dofinansowanie uzależnione jest od głosów społeczności akademickiej. W ten sposób każdy student ma możliwość realnego wpływu na działania w zakresie otoczenia akademickiego.

Ad. 6) W zakresie rozbudowanego systemu konsultacji z nauczycielami akademickimi za dobre praktyki należy uznać możliwość uczestniczenia w konsultacjach w wyznaczonych terminach oraz możliwość indywidualnego ustalenia terminu konsultacji w zależności od potrzeb studenta. Dodatkowo, gwarancje praw studentów w tym zakresie są wzmocnione tym, iż każdy rok studiów ma swojego opiekuna, któremu można zgłaszać ewentualne uchybienia w tym zakresie. Dodatkowo, każdy student może zgłosić swoją sprawę kolegium dziekańskiemu (również poprzez elektroniczny system USOS), które to sprawy są niezwłocznie rozstrzygane.

Ad. 7) W zakresie udziału studentów w systemie stałej ewaluacji i doskonalenia systemu wsparcia studentów przy wykorzystaniu wskaźników i instrumentów wewnętrznych i zewnętrznych należy uznać przede wszystkim włączenie samorządu studenckiego w działanie zespołów dydaktycznych, tworzenie dokumentów dotyczących kształcenia (w tym programy studiów), co stymuluje ich unowocześnianie. Ponadto, za dobrą praktykę należy uznać również cykliczne spotkania władz Wydziału Prawa samorządem szczebla wydziałowego i uczelnianego, gdzie zbierane są uwagi studentów w zakresie zapewniania jakości kształcenia. Dodatkowo, dobrą praktyką w omawianym zagadnieniu jest również posiłkowanie się wskaźnikami zewnętrznymi – niezależnymi od uczelni jak na przykład rankingami czy też badaniami losów absolwentów Wydziału Prawa, a w tym kierunku bezpieczeństwo i prawo, co wspiera doskonalenie działań w zakresie wspierania studentów i procesu ich kształcenia.

Ad. 8) W zakresie promowania integracji środowiska studenckiego połączone z nabywaniem i pogłębianiem przez studentów tzw. kompetencji miękkich za dobrą praktykę należy uznać organizowanie przez studentów Wydziału Prawa, przy wsparciu finansowym, organizacyjnym i merytorycznym uczelni, corocznego wyjazdu integrującego studentów „Lider”. W ramach tego wydarzenia studenci Wydziału Prawa (także kierunku bezpieczeństwo i prawo) mogą rozwijać kompetencje miękkie jako uzupełnienie programu studiów.

Ad. 9) W zakresie umożliwiania realizacji praktyk studenckich dla studentów kierunku bezpieczeństwo i prawo w jednostkach służb mundurowych i organach wymiaru sprawiedliwości oraz administracji publicznej za dobre praktyki należy uznać stałą współpracę Wydziału Prawa z przedstawicielami służb mundurowych (na przykład Podlaski Oddział Straży Granicznej w Białymstoku, Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku, Krajowa Administracja Skarbowa, Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku oraz Areszt Śledczy w Białymstoku) oraz organami wymiaru sprawiedliwości (sądy, prokuratury) oraz organami administracji publicznej, co wpływa na możliwość odbywania praktyk przez studentów w tych instytucjach. Natomiast stała współpraca, na przykład poprzez Radę Konsultacyjną Wydziału Prawa implikuje możliwość stałego monitorowania jakości tych praktyk i umożliwia dostosowywanie form i trybu ich odbywania do aktualnych potrzeb – także tych zgłaszanych przez studentów. Ponadto, szeroki wachlarz dostępnych praktyk powoduje, że studenci kierunku bezpieczeństwo i prawo już w trakcie studiów mogą zweryfikować swoje plany zawodowe w oparciu o osobiste doświadczenia zdobyte podczas praktyk.

Przedstawione informacje stanowią potwierdzenie, że działania Wydziału Prawa w zakresie wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwoju i doskonalenia form wsparcia są realizowane w sposób kompleksowy, trwałe i powtarzalny. Wpływ tej współpracy na rozwój kierunku bezpieczeństwo i prawo jest wymierny, efektywny i bogaty w efekty, z których korzystają studenci i środowisko akademickie oraz wszyscy partnerzy. Wieloletnie funkcjonowanie systemu wsparcia studentów w zakresie procesu ich kształcenia oraz wejścia na rynek pracy przekonuje o różnorodności, rozwoju oraz efektywności podejmowanych przedsięwzięć na rzecz doskonalenia jakości kształcenia w oparciu o istniejące instrumenty. Znacznym walorem jest ciągły rozwój tych działań o nowe formy w celu uzyskiwania wymiernych efektów dla studentów w zakresie ich kształcenia.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Publiczny dostęp do informacji o programie studiów i warunkach jego realizacji odbywa się poprzez Biuletyn Informacji Publicznej, stronę internetową Wydziału, *social media*, tablice informacyjne i kontakt bezpośredni. Szczegółowe informacje dla kandydatów na temat celów kształcenia, warunków przyjęcia i zasad rekrutacji, profilu absolwenta i programu studiów, a także akty prawne dotyczące procesu rekrutacji, charakterystyki kierunku oraz przebiegu studiów ogłaszane są poprzez ogólnouniwersytecki system IRK, obsługiwany przez Uniwersyteckie Centrum Rekrutacji. Na stronie internetowej Wydziału (w zakładce Kandydat/Rekrutacja) kandydat ma dostęp do zbioru wszelkich potrzebnych informacji na temat rekrutacji. Rekrutacja na rok akademicki 2023/2024 odbywała się na podstawie *Uchwały nr 3228 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji prowadzonej w drodze elektronicznej na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2024/2025* (Zał. 35), zmienionej uchwałami nr 3344 z dnia 28 lutego 2024 r. (Zał. 36) oraz nr 3357 z dnia 27 marca 2024 r. (nie mająca wpływu na kierunek bezpieczeństwo i prawo). O studiach na UwB informują także filmy promocyjne, realizowane przez Dział Promocji UwB¹⁰⁹.

Szczegółowe informacje dla studentów przekazywane są za pośrednictwem strony internetowej Wydziału, dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami¹¹⁰. Informacje te obejmują program studiów, efekty uczenia się, możliwości rozwoju studentów i ofertę stypendialną, katalog aktów prawnych dotyczących zasad studiowania i dyplomowania, procedury zapewniania jakości kształcenia, potwierdzania efektów uczenia się, system zaliczania osiągnięć, praktyk studenckich, samorządu studenckiego, kół naukowych i organizacji studenckich (Szerzej: Kryterium 8). Informacje te publikowane są odpowiednio dla każdego kierunku, trybu i poziomu studiów. Ponadto, poprzez stronę Wydziału studenci są informowani o aktualnościach naukowych, czy ważnych wydarzeniach z życia wspólnoty Wydziału/Uniwersytetu. Prowadzona jest także strona w języku angielskim z myślą o studentach zagranicznych. Na stronie internetowej Wydziału można uzyskać także pełną informację na temat uchwał podejmowanych przez Radę Wydziału¹¹¹ i Radę Dyscypliny¹¹², a także decyzji Dziekana Wydziału Prawa¹¹³.

---

¹⁰⁹ Zob. <https://www.youtube.com/@UwB/playlists>.

¹¹⁰ Deklaracja dostępności: <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/deklaracja-dostepnosci>.

¹¹¹ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/rada-wydzialu/uchwaly>.

¹¹² <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/rada-dyscypliny/uchwaly>.

¹¹³ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/decyzje-i-komunikaty-dziekana>.

Na wydziale zatrudniony jest pracownik ds. promocji, do którego zadań należy promowanie Wydziału i studiów m.in. w mediach społecznościowych (*Facebook, Instagram*). We wspomnianych mediach pojawiają się ważne informacje na temat funkcjonowania Wydziału. Do informowania studentów wykorzystywany jest także mailing na konta indywidualne studentów poprzez system USOSMail lub usługę Microsoft 365. Sam system USOS również wykorzystywany jest w szerokim zakresie - w poszczególnych zakładkach umieszczane są informacje o terminach konsultacji, informacje kontaktowe do wszystkich nauczycieli akademickich, sylabusy poszczególnych przedmiotów, czy też na bieżąco aktualizowane rozkłady zajęć. Studenci i nauczyciele akademicy mogą też korzystać z aplikacji Mobilny USOS UWB.

Odrębne strony www oraz profile na *Facebook*'u prowadzą także Rada Samorządu Studentów Wydziału Prawa UWB oraz koła naukowe i organizacje studenckie. Poprzez konta na *Facebook*'u odbywa się krzyżowa wymiana informacji między profilami Wydziału Prawa, Rady Samorządu Studenckiego, organizacji i kół naukowych oraz zamkniętych grup studenckich poszczególnych roczników. Ponadto, studenci informowani są o organizacji toku studiów, rozkładzie zajęć i bieżących wydarzeniach czy ofercie stypendialnej poprzez ogłoszenia wywieszane na ogólnodostępnych tablicach informacyjnych w siedzibie Wydziału.

Innowacyjnym rozwiązaniem, które ma ułatwić skuteczne dotarcie z informacjami do osób młodych, jest zatrudnienie na Wydziale Prawa content creatora – osoby, do której zadań należy opracowywanie treści na media społecznościowe. Rolę tę pełni jeden ze studentów Wydziału Prawa, prowadzący własny kanał „Podcast Prawny”. Pozwala to lepiej dostosować komunikaty w mediach społecznościowych do wieku i poziomu odbiorców w atrakcyjnej formie.

Warto podkreślić, że co roku władze wydziału organizują spotkanie adaptacyjne dla studentów I roku wszystkich kierunków studiów. W spotkaniu biorą udział Prodziekan właściwy ds. studiów, opiekunowie roku, samorząd studencki i przedstawiciele kół naukowych. To okazja do przedstawienia najważniejszych informacji dotyczących studiów i możliwości rozwoju zainteresowań.

Co roku Wydział Prawa najaktywniej spośród wszystkich wydziałów Uniwersytetu angażuje się w Salon Maturzystów. Organizuje swoje stoisko w ramach oferty Uniwersytetu, na którym zainteresowanym udzielane są informacje na temat organizacji studiów, zasad rekrutacji, a także kolportowane są materiały informacyjne. Stoisko Wydziału obsługiwane jest wspólnie przez studentów reprezentujących samorząd studencki i koła naukowe, pracowników administracji oraz pracowników badawczo-dydaktycznych. Każdego roku Uniwersytet uczestniczy w wielu spotkaniach oraz targach edukacyjnych o charakterze regionalnym, ogólnopolskim, a także międzynarodowym – informacje o nich są umieszczane z wyprzedzeniem na stronie Uniwersytetu¹¹⁴.

Wydział prowadzi bliską współpracę ze szkołami średnimi w regionie. Licealiści biorą udział w licznych wydarzeniach, takich jak konferencje naukowe, debaty oksfordzkie oraz olimpiady i konkursy. Biorą także udział (w charakterze słuchaczy) w wykładach. Działania te pozwalają na przekazywanie informacji o studiach na kierunku bezpieczeństwo i prawo potencjalnym kandydatom (Szerzej: Kryterium 6).

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom. Dokonują ich cyklicznie studenci poprzez wypełnianie Ankiety ewaluacyjnej uwzględniającej, m.in. opinie na temat dostępności informacji o kierunku studiów, programie studiów, sylabusach. Oceny te analizowane są

---

¹¹⁴ <https://uwb.edu.pl/kandydat/spotkaj-sie-z-nami>.

przez Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia, przekazywane Dziekanowi i w razie potrzeby uzupełniane czy korygowane (Szerzej: Kryterium 10). Warto również podkreślić, że na każdym kierunku studiów, w tym na kierunku bezpieczeństwo i prawo, funkcjonują Kierunkowe Zespoły Dydaktyczne, w skład których - obok nauczycieli akademickich - wchodzi również studenci, dzięki czemu zapewniony jest ich stały udział w przeglądzie i proponowaniu zmian w programach studiów i innych dokumentach związanych z danym kierunkiem (Szerzej: Kryterium 10).

Informacje o zatrudnieniu absolwentów podlegają corocznej analizie Zespołu ds. monitorowania jakości kształcenia (np. „Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2022/2023. Raport z badań.” - Zał. 51, „Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2020/2021 3 lata po ukończeniu studiów. Raport z badań” - Zał. 52). Wnioski przedstawiające sytuację absolwenta na lokalnym rynku pracy zamieszczone są w części 2. „Ocena procesu kształcenia” w corocznym sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu jakości kształcenia publikowanego na stronie internetowej Wydziału¹¹⁵.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Dobre praktyki:

- 1) Zróżnicowanie – zgodnie z założeniami strategii Wydział Prawa i przewidzianymi w niej innowacyjnymi rozwiązaniami – kanałów informacyjnych służących upowszechnianiu dostępu do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach, w tym z wykorzystaniem aplikacji mobilnej Mobile USOS UWB.
- 2) Dostosowanie systemu publicznego dostępu do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- 3) Funkcjonowanie systemu publicznego dostępu do uchwał Rady Wydziału i Rady Dyscypliny, a także decyzji Dziekana Wydziału Prawa.
- 4) Organizowanie spotkań adaptacyjnych dla studentów I roku wszystkich kierunków.
- 5) Udział studentów w Kierunkowych Zespołach Dydaktycznych.
- 6) Powołanie content creatora spośród studentów Wydziału Prawa.

Uzasadnienie:

Ad. 1) Uczelnia zapewnia szeroki dostęp do informacji o programie studiów poprzez różnorodne platformy, takie jak Biuletyn Informacji Publicznej, strona internetowa Wydziału, media społecznościowe oraz aplikację mobilną Mobile USOS UWB. Dzięki tym innowacyjnym rozwiązaniom, kandydaci i studenci mają łatwy dostęp do aktualnych informacji dotyczących rekrutacji, przebiegu studiów oraz wydarzeń na wydziale, co sprzyja lepszemu zrozumieniu oferty edukacyjnej uczelni. Dodatkowo, aplikacja mobilna umożliwia studentom bieżące śledzenie rozkładów zajęć i ocen, co zwiększa komfort korzystania z usług edukacyjnych.

Ad. 2) Uczelnia dostosowuje system publicznego dostępu do informacji o programie studiów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie dostępnych informacji w BIP, na stronach internetowych, systemie USOS czy aplikacji Mobilnej USOS UWB zaprojektowanej z myślą o dostępności.

---

¹¹⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzialowy-system-zapewniania-i-doskonalenia-jakosci-ksztalcenia>.

Ad. 3) Władze Wydziału Prawa dbają o przejrzyste informowanie o bieżących pracach organów wewnętrznych tak, by każdy członek społeczności akademickiej miał dostęp do uchwał czy decyzji istotnych z punktu widzenia funkcjonowania Wydziału. Dostęp do tych dokumentów zapewniany jest przez wydziałową stronę internetową i dedykowane zakładki.

Ad. 4) Co roku organizowane są spotkania adaptacyjne dla studentów I roku wszystkich kierunków. Jest to okazja do zapoznania studentów z najważniejszymi regulacjami dotyczącymi studiów, ofertą organizacji studenckich, a także z władzami Wydziału i opiekunami roku. Stanowi to także okazję do integracji studentów z różnych kierunków.

Ad. 5) W skład Kierunkowych Zespołów Dydaktycznych wchodzi nauczyciele akademicy i studenci powołani przez Dziekana. Monitorują one dostosowanie programów studiów na prowadzonych kierunkach do obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz potrzeb rynku pracy, a także przedstawiają Dziekanowi projekty doskonalenia programów studiów. Uwzględnienie w tym procesie studentów zwiększa obiektywność proponowanych zmian i pozwala lepiej odpowiadać potrzebom osób młodych w zakresie kształcenia na danym kierunku.

Ad. 6) Wydział Prawa dba o skuteczne dotarcie z informacjami do młodych odbiorców. Dzięki powołaniu content creatora spośród studentów możliwe jest dostosowywanie informacji do wieku i poziomu odbiorców. Należy także podkreślić, że zaangażowanie studenta pozwala też jednocześnie na tworzenie treści przez osobę, która bezpośrednio uczestniczy w życiu akademickim (w tym studenckim) uczelni. Zwiększa to wiarygodność przekazywanych treści.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Kształtowanie polityki jakości kształcenia na Wydziale Prawa odbywa się na podstawie *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (Zał. 3). Udział w jej realizacji i wdrażaniu bierze wiele podmiotów. Stanowią one wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Instytucjonalnie tworzą go: Kolegium Dziekańskie, członkowie Rady Wydziału Prawa, zespoły powołane na wydziale: Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia oraz Zespoły ds. monitorowania procesu kształcenia na wszystkich 7 kierunkach (w tym również na kierunku bezpieczeństwo i prawo), Kierunkowe Zespoły Dydaktyczne (w tym również na kierunku bezpieczeństwo i prawo), Rada Konsultacyjna Wydziału Prawa i przedstawiciele Samorządu Studenckiego. W procesie tym uczestniczą również pracodawcy, nauczyciele akademicki oraz studenci.

Dziekan sprawuje ogólny nadzór nad realizacją procesu kształcenia na Wydziale Prawa. Organizuje system zapewniania jakości kształcenia w kierowanej przez siebie jednostce i odpowiada za prawidłowe jego funkcjonowanie oraz terminowe przeprowadzanie ankietyzacji, opracowanie wyników badań ankietowych i ich wykorzystanie w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Realizuje w ten sposób zadania określone w § 16 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*. W ramach swoich uprawnień zatwierdza tematy prac dyplomowych po zaopiniowaniu przez Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia oraz podejmuje decyzje we wszystkich niezastrzeżonych dla innych organów sprawach studenckich związanych z przebiegiem studiów na wydziale. Prodziekan ds. Dydaktyki odpowiada za nadzór nad realizacją programu studiów w danym trybie studiów. Kolegium Dziekańskie analizuje sprawozdania przygotowane przez Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia oraz Zespoły ds. monitorowania procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach w celu podejmowania przedsięwzięć zmierzających do podniesienia jakości kształcenia w jednostce. Ponadto, w ramach ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia, Kolegium Dziekańskie, zgodnie z harmonogramem, dokonuje ocen pracowników. Odbywają się one na podstawie sprawozdania złożonego przez nauczyciela akademickiego w module EVA systemu USOS. Obejmuje ono ocenę nie tylko działalności dydaktycznej, ale także afiliowanej przy UwB działalności naukowej, działalności organizacyjnej i podnoszenia kompetencji zawodowych. Przedstawione przez pracownika ww. przejawy aktywności wskazują najczęściej na jego rozwój jako nauczyciela akademickiego. Przekonują o możliwości i umiejętności wykorzystania wiedzy naukowej w dydaktyce.

Rada Wydziału, w skład której wchodzi Kolegium Dziekańskie, nauczyciele akademicki reprezentujący różne grupy, studenci, doktoranci i pracownicy administracji, realizuje określone przez Senat UwB wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w sprawach uchwalania programów studiów.

Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia, w skład którego wchodzi przedstawiciele nauczycieli akademickich i jeden przedstawiciel studentów wskazany przez samorząd studencki (Zał. 53), realizuje zadania wynikające z przepisów zawartych w *ustawie - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 1 lipca 2018 r.* oraz przepisach wewnątrzuczelnianych (w tym w *Uchwale nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*) i wewnątrzwydziałowych. W szczególności podejmuje on

działania monitorujące na rzecz zapewniania jakości kształcenia na wydziale (w tym prowadzenie badań ankietowych dotyczących oceny w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem oraz opinii absolwentów, pracodawców i uczestników praktyk), a także dokonuje oceny własnej i sporządza coroczne sprawozdanie z funkcjonowania wszystkich elementów systemu jakości kształcenia na Wydziale Prawa, ze wskazaniem jego mocnych i słabych stron w poszczególnych obszarach podlegających monitorowaniu („Sprawozdanie z działania systemu zapewniania jakości kształcenia w roku akademickim .... Wydział Prawa). Przygotowuje też opracowanie pn.: „Wnioski z działania systemu zapewniania jakości kształcenia w roku akademickim .... - do realizacji przez kolegium dziekańskie Wydziału Prawa w roku akad. ...”, z którego informacje zwrotne wykorzystuje do przyszłorocznego sprawozdania. Realizuje w ten sposób zadania określone w § 17 ust. 1 -2 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.*

Zespoły do spraw monitorowania procesu kształcenia dokonują analizy i oceny: zgodności koncepcji kształcenia ze strategią uczelni; adekwatności programu studiów do zakładanych efektów uczenia się; zgodności programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów; prawidłowości stosowania punktów ECTS; zgodności treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów; sposobu weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostępu studentów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania; systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się; realizacji programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się; monitoringu karier studentów i absolwentów studiów (na podstawie informacji z Działu Spraw Studenckich – Biuro Karier), osób ubiegających się o stopień doktora i osób, które uzyskały ten stopień, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, tj. wykonują zadania określone w § 5 ust. 1 pkt 1-8 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.*

Kierunkowe Zespoły Dydaktyczne monitorują dostosowanie programów studiów na prowadzonych kierunkach do obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz potrzeb rynku pracy, a także przedstawiają Dziekanowi projekty doskonalenia programów studiów w oparciu o wnioski wynikające ze sprawozdań wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia (w tym z analiz sprawozdań Zespołów ds. monitorowania jakości kształcenia, badań ankietowych studentów i absolwentów, monitoringu losów absolwentów), zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz opinii Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa. Realizują w ten sposób zadania określone w § 21 ust. 1 pkt 1 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.*

Rada Konsultacyjna Wydziału Prawa dokonuje oceny stopnia realizacji zakładanych dla danego kierunku studiów efektów uczenia się, opiniuje inicjatywy w zakresie powoływania nowych kierunków oraz proponuje zmiany w programach studiów mających na celu ich doskonalenie, w tym w zakresie ich dostosowania do potrzeb rynku pracy. Realizuje w ten sposób zadania określone w § 20 ust. 2 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.*

Samorząd Studencki opiniuje programy kształcenia na wszystkich realizowanych kierunkach (w tym również na kierunku bezpieczeństwo i prawo).

Kierownicy Katedr, Zakładów i Pracowni inicjują opracowywanie nowych lub modyfikowanie istniejących treści przedmiotów, a także nowych form i metod kształcenia. Ponadto, dokonują hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników Katedr/Zakładów/Pracowni oraz monitorują oceny dokonywane przez studentów z wykorzystaniem ankiet w systemie USOS w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem.

Na Wydziale Prawa hospitacje stanowią ważny element ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia. Procedura ich przygotowania, przebiegu i zakończenia została uregulowana w § 7 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*. Wynika z niego, że wobec nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia hospitacje przeprowadza się obowiązkowo, natomiast wobec innych osób prowadzących zajęcia ze studentami, doktorantami i uczestnikami studiów podyplomowych - fakultatywnie. Na początku każdego semestru Dziekan przygotowuje ramowy plan przeprowadzania hospitacji. Zawiera on nazwy przedmiotów hospitowanych w danym semestrze, miejsca zajęć oraz nazwiska osób hospitowanych i hospitujących. Zajęcia każdego pracownika powinny być hospitowane co najmniej raz na cztery lata oraz przed wcześniejszą oceną okresową. W przypadku, gdy ocena ostatniej hospitacji zajęć dydaktycznych jest negatywna lub opinie wyrażone przez większość ankietowanych wskazują na istotne nieprawidłowości w zakresie wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków związanych z kształceniem, kolejną hospitację przeprowadza się nie później niż w okresie roku od uzyskania tej oceny czy opinii. Dziekan ma prawo przeprowadzić hospitację zajęć poza ramowym planem przeprowadzania hospitacji. Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadza Dziekan lub osoby przez niego upoważnione. Dziekan Wydziału, na którym prowadzone są zajęcia przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w innej jednostce, może wystąpić do kierownika jednostki zatrudniającej nauczyciela akademickiego o przeprowadzenie hospitacji poza ramowym planem przeprowadzania hospitacji.

Hospitacja zajęć dydaktycznych odbywa się w sposób niezapowiedziany, w dowolnym terminie zajęć danego semestru. Z przeprowadzonej hospitacji sporządza się protokół. W przypadku przeprowadzenia hospitacji przez osobę upoważnioną przez Dziekana hospitujący przekazuje protokół Dziekanowi. Hospitujący jest zobowiązany w ciągu jednego tygodnia od dnia hospitacji omówić treść protokołu z hospitowanym. Wzór protokołu hospitacji zajęć określa Załącznik nr 1 do *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*. Wgląd do protokołów hospitacji zajęć ma wyłącznie Dziekan, osoby przez niego upoważnione, bezpośredni przełożony hospitowanego oraz właściwa komisja oceniająca. Hospitowany na swój wniosek otrzymuje kserokopię protokołu hospitacji, potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez hospitującego bezpośrednio po jego omówieniu lub przez Dziekana. Dziekan przekazuje do wglądu protokoły hospitacji zajęć właściwej komisji oceniającej.

Na podstawie § 16 w związku z § 6-7 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* Dziekan Wydziału Prawa wydał *Decyzję nr 6 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych na podstawie hospitacji* (Załącznik 7). Na jej mocy, na potrzeby realizacji wydziałowego

systemu zapewniania jakości kształcenia upoważnił on przewodniczącego wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia na czas jego kadencji do analizy protokołów hospitacji. Polega ona na ustaleniu ilości osób hospitowanych wraz ze wskazaniem ich stopni i tytułów naukowych oraz przedmiotu i tematu zajęć oraz jego formy. Obejmuje zanonimizowane ilościowe opracowanie ocen zajęć, treści uwag i zaleceń osób hospitujących. Służy wyprowadzeniu ogólnych wniosków z przeprowadzonych hospitacji, wskazaniu mankamentów i kierunków doskonalenia zajęć. Wnioski z hospitacji zajęć dyskutowane są na posiedzeniu Rady Wydziału poświęconemu analizie sprawozdania z działania systemu zapewniania jakości kształcenia, a następnie zamieszczane są w corocznie publikowanym na stronie internetowej Wydziału sprawozdaniu z funkcjonowania tego systemu. W praktyce, wobec części pracowników hospitujący najczęściej nie zgłaszają żadnych uwag w protokołach. Wobec pozostałych zawierają głównie pochwały. Zamieszczają też szczegółowe odniesienia dotyczące problematyki przedmiotu wykładanego przez hospitowanego. Podobnie, wobec części pracowników hospitujący najczęściej nie zgłaszają żadnych zaleceń. Wobec pozostałych dotyczą one potrzeby udoskonalenia różnych aspektów prowadzenia zajęć. Zawierają też szczegółowe odniesienia dotyczące problematyki przedmiotu wykładanego przez hospitowanego. Następnie hospitujący jest zobowiązany w ciągu jednego tygodnia od dnia hospitacji omówić treść protokołu z hospitowanym.

W roku akademickim 2023/2024 ocenie podlegało 21 pracowników Wydziału Prawa, w tym 10 osób – w ramach oceny okresowej, 6 osób – jako pracownicy nowozatrudnieni, 5 osób - z powodu opinii wyrażonych przez większość ankietowanych studentów wskazujących na istotne nieprawidłowości w zakresie wypełniania obowiązków związanych z kształceniem. Dokonano 21 hospitacji zajęć. Wnioski z nich wynikające zostały zawarte w opiniach dotyczących pracowników, składanych przez ich przełożonych.

Opiekunowie praktyk, będący nauczycielami akademickimi, nadzorują przewidziane w programie studiów praktyki zawodowe oraz poddają ocenie efekty kształcenia osiągnięte w ich ramach.

Nauczyciele akademicy prowadzą zajęcia dydaktyczne, konsultacje ze studentami, weryfikują efekty kształcenia za pomocą form określonych w sylabusach, kierują pracami dyplomowymi oraz recenzują je, a także sprawują opiekę naukową nad studentami odbywającymi studia według indywidualnego programu studiów i opiekę nad kołami naukowymi.

Studenci biorą czynny udział w projektowaniu i ocenie procesu kształcenia, np. poprzez subiektywną ocenę przygotowania pracowników do zajęć i sposobu ich prowadzenia (ankiety w USOS), do których pracownicy mają wgląd i których opracowane wyniki zawierane są w rocznych sprawozdaniach Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia.

Zatem, zarówno społeczność akademicka, jak i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wypracowują standardy związane z procesem kształcenia.

Należy podkreślić, że wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia stanowi sprawnie zorganizowany mechanizm. Działa w oparciu o szereg przyjętych procedur zaopiniowanych przez Radę Wydziału i usankcjonowanych stosownymi decyzjami Dziekana Wydziału Prawa (Załącznik 54). Kompleksowość strukturalna i kompetencyjna poszczególnych ogniw systemu może stanowić punkt odniesienia dla innych wydziałów.

Realizacja polityki jakości rozpoczyna się od odpowiednio przygotowanej i przeprowadzonej rekrutacji w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów (w tym na kierunku bezpieczeństwo i prawo) (Szerzej: Kryterium 3). Zasady te zamieszczane są na stronie internetowej

Wydziału w zakładce Kandydat, a szczegółowe informacje - na stronie Internetowej Rejestracji Kandydatów.

Nadzór nad kierunkiem studiów od 2015 r. sprawuje Kierunkowy Zespół Dydaktyczny. Działa on na podstawie *Decyzji nr 6/2024 r. Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 17 września 2024 r. w sprawie powołania Kierunkowych Zespołów Dydaktycznych* (Zał. 55). Monitoruje dostosowywanie programów studiów na kierunku do obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz potrzeb rynku pracy, a także przedstawia Dziekanowi projekty doskonalenia programu studiów w oparciu o wnioski wynikające ze sprawozdań Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia (w tym z analiz badań ankietowych studentów i absolwentów, monitoringu losów absolwentów), wskazań Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz opinii Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa. W skład Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego wchodzi przedstawiciele nauczycieli akademickich prowadzący zajęcia na kierunku bezpieczeństwo i prawo oraz przedstawiciel studentów wskazany przez Samorząd Studencki.

Projektowanie, dokonywanie zmian i zatwierdzanie programu studiów przeprowadzane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Zmiany proponuje Kierunkowy Zespół Dydaktyczny na podstawie *Decyzji nr 5 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia, w tym monitorowania programu studiów* (Zał. 6). Zgłosić je może także Zespół ds. monitorowania jakości kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo. Propozycje zmian opracowuje Kierunkowy Zespół Dydaktyczny. Dziekan przedstawia je na posiedzeniu Rady Wydziału, na którym są dyskutowane, a następnie przez nią opiniowane.

Na wydziale przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów. Następuje w ramach przyjętej procedury monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia. Obejmuje ona analizę i ocenę programu studiów oraz jego realizacji w zakresie: zgodności koncepcji kształcenia ze strategią uczelni; adekwatności programu studiów do zakładanych efektów uczenia się; zgodności programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów; prawidłowości stosowania punktów ECTS; zgodności treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów; sposobu weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostępu studentów do informacji na temat stosowanych zasad oceniania; systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się oraz realizacji programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się. Proces ten obejmuje też analizę monitoringu karier studentów i absolwentów studiów (we współpracy z Działem Spraw Studenckich - Biuro Karier) oraz wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy. Oceny obejmują też wykorzystywanie metod i technik kształcenia na odległość w tych ww. aspektach, w których ono występuje. Analizy i oceny programu studiów dokonuje Zespół ds. monitorowania jakości kształcenia (wyodrębniony z Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia), który proponuje wprowadzenie ewentualnych zmian. Działania zespołu mają charakter cykliczny. Po zakończonym roku akademickim, jednak nie później niż do dnia 15 września każdego roku, jest on zobowiązany do przedłożenia Dziekanowi sprawozdania. Wnioski z niego wynikające są uwzględniane przy doskonaleniu programu studiów. Zamieszczane są w corocznym sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia publikowanym na stronie internetowej Wydziału.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości uwzględnia też monitorowanie, ocenę i doskonalenie zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Od 2011 r. podczas corocznych badań ankietowych studenci wyrażają swoje opinie dotyczące *e-learningu*, a także wobec innych narzędzi (poprzednio platformy Blackboard, a obecnie - EduPortal). Najczęściej, wykorzystywanie przez prowadzących nowoczesnych metod i narzędzi oceniają oni pozytywnie, wskazując na drobne mankamenty i potrzeby zmian. Ich opinie przyczyniły się, w szczególności, do wprowadzenia od roku akad. 2020/2021 nowych sposobów prowadzenia zajęć na platformie EduPortal (zajęcia w czasie rzeczywistym). Zgodnie z sugestiami studentów spowodowały też częstsze zamieszczanie przez prowadzących oprócz plików tekstowych także plików *audio* i *video*. Dokonanie analizy sprawozdań z działania wewnętrznego systemu jakości kształcenia na wydziale z ostatnich lat pozwoliło na przygotowanie opracowania „Dobre i złe praktyki w dobie nauczania zdalnego (i nie tylko)”.

W ocenie tej wykorzystywane są wyniki prac analitycznych, w tym dotyczących podstawowych wskaźników efektywności studiów. Co roku Zespół ds. monitorowania jakości kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo na podstawie sylabusów ustala metody egzaminowania i zaliczania stosowane przez prowadzących i dokonuje ich oceny. Zwraca uwagę na formy, sposoby i kryteria oceniania wiedzy studentów. Niejednokrotnie krytycznie oceniał testowe sprawdzanie wiedzy czy zaliczanie na podstawie obecności studenta na zajęciach. W okresie po pandemii testy przestały być dominującą formą zaliczania zajęć.

Wyniki oceny monitorowania i doskonalenia zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są wykorzystywane w planowaniu strategicznym w zakresie korzystania z metod edukacji zdalnej oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej. Przykładem są doświadczenia zdobyte w semestrze letnim roku akad. 2019/2020, które przyczyniły się do zróżnicowania sposobów oraz metod prowadzenia zajęć w trybie zdalnym. Wprowadzono odbywanie zajęć w czasie rzeczywistym, wzbogacono *e-learning* o pliki *audio* i *video*. Należy sądzić, że częste korzystanie z platformy będzie prowadzić do większego uatrakcyjnienia zajęć.

Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji uzyskanych z zasobów dziekanatu (znacząco importowanych na poziom ogólnouczelniany i systemowy/POLON) oraz dokumentacji decyzyjnej Prodziekana Wydziału Prawa ds. Dydaktyki w szczególności, w zakresie ocen z poszczególnych przedmiotów na danym kierunku studiów, liczby studentów zaliczających lub warunkowo zaliczających dany rok akademicki, skierowanych na powtórzenie roku czy skreślonych oraz zdających egzaminy dyplomowe. Uwzględnia też informacje uzyskane z wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród studentów na podstawie Ankiety ewaluacyjnej i Ankiety studentów uczestniczących w wymianie międzyuczelnianej oraz z wyników badań ankietowych wśród absolwentów na podstawie Ankiety absolwenta. Przy ocenie brane są pod uwagę informacje zwrotne od nauczycieli akademickich zgłaszających potrzebę wprowadzenia nowego przedmiotu bądź zwiększenia liczby godzin lub modyfikacji formy prowadzenia zajęć. Propozycje kierowane są do Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego. Uwzględniane są też opinie pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów na podstawie Ankiety pracodawców. Przy ocenie ważną rolę odgrywają też informacje pochodzące z monitoringu karier studentów i absolwentów studiów przygotowywanych we współpracy z Działem Spraw Studenckich – Biuro Karier w postaci raportu z badań dotyczących losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku (ścieżki ich kariery) (Zał. 51 i 52). Dzięki wnikliwej analizie i ocenie przez szereg ogniw systemu jakości kształcenia na wydziale, program studiów uzyskał charakter uniwersalny.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów dokonywana jest nie tylko na poszczególnych etapach procesu kształcenia, ale także po jego zakończeniu. Odbywa się poprzez wykonywanie przez studenta prac etapowych wymagających od niego wykazania się wiedzą z danego przedmiotu, umiejętnościami posługiwania się odpowiednim aparatem metodologicznym oraz kompetencjami społecznymi. Kolejne sprawdzenie osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się następuje w wyniku ustnych i pisemnych egzaminów. Metody i kryteria ich oceniania opisane są w sylabusach przedmiotów. Następną weryfikacją osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się w czasie praktyk zawodowych. Dokonywana jest przez opiekuna praktyki i wyrażona w formie zaliczenia. Sprawdzenie nabycia wszystkich efektów przewidzianych dla danego kierunku następuje poprzez zawartą w recenzji ocenę pracy dyplomowej oraz ocenę odpowiedzi uzyskanej podczas egzaminu dyplomowego. Procedurę przedstawia Zał. 48. Do oceny osiągnięcia efektów uczenia się przyczynia się też absolwent wypełniający Ankieta absolwenta. Kolejny etap weryfikacji następuje na rynku pracy i dokonywany jest przez pracodawcę, który dzieli się swymi ocenami i opiniami na temat poziomu zatrudnianych absolwentów Wydziału. Opinie i postulaty absolwentów i pracodawców wykorzystywane są w procesie doskonalenia programu studiów.

W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i interesariusze zewnętrzni. Interesariusze wewnętrzni uczestniczą w pracach Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego (przedstawiciele kadry i student), Zespołu ds. monitorowania jakości kształcenia (przedstawiciele kadry) oraz Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa (przedstawiciele kadry i student). Ponadto, propozycje zmian mogą też zgłaszać studenci oraz pozostali członkowie kadry zarówno osobiście, jak i poprzez swoich przedstawicieli – członków Rady Wydziału. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w pracach Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa (Zał. 57) oraz w badaniach ankietowych o poziomie zatrudnianych absolwentów (pracodawcy), biorą także udział w badaniach ankietowych absolwentów (absolwenci kierunku). Proces ten bez zakłóceń odbywał się także w czasie ograniczonego funkcjonowania uczelni. Wnioski wynikające z analiz Zespołu ds. monitorowania jakości kształcenia podlegają dyskusji na posiedzeniu Rady Wydziału. Są uwzględniane przy działaniach zmierzających do doskonalenia programu studiów, jak również w planowaniu strategicznym dotyczącym kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zamieszczane są w corocznym sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia publikowanym na stronie internetowej Wydziału (Zał. 25).

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznie zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej ocenie. Ocena wewnętrzna dokonywana jest na podstawie hospitacji zajęć i analizy wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród studentów dotyczących wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków związanych z kształceniem. Należy podkreślić, że informacje uzyskane w wyniku obu form ewaluacji, zgodnie z § 6 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*, uwzględniane są przy dokonywaniu oceny okresowej nauczycieli akademickich. Ponadto, opinie osób hospitujących i oceny oraz komentarze studentów dotyczące wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków związanych z kształceniem, wykorzystywane są przy postępowaniach awansowych. Przy zgłaszaniu kandydata do awansu analizie podlega nie tylko jego aktywność naukowa, organizacyjna i dydaktyczna (*sensu stricto*), ale także oceny i opinie z zakresu przygotowania prowadzącego do zajęć, jego punktualności, klarowności wykładanego materiału, sposobu prowadzenia zajęć, nastawienia do studenta, inspirowania go do samodzielnego myślenia, obiektywności oceniania, jasności kryteriów zaliczania oraz dostępności

prowadzącego w trakcie konsultacji. W praktyce Dziekan otrzymuje wyciąg informacji z dokumentu pt.: „Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych poprzez system USOS wśród studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku dotyczących oceny w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem w roku akademickim ..... (wyniki zbiorcze)” zawierający tabelę ukazującą liczbę studentów dokonujących oceny danego pracownika i średnią ocen przez niego uzyskanych według ww. kryteriów, graficzne przedstawienie wyników badań ankietowych oraz komentarze/opinie dotyczące kandydata do awansu. Należy podkreślić, że krytyczne w znacznej liczbie komentarze są negatywną przesłanką do awansu. Ogólne wnioski wynikające z analiz protokołów hospitacji oraz ankiet studenckich zamieszczane są w corocznym sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia publikowanym na stronie internetowej Wydziału. Osoby, które w ankietach studenckich wypadają najłabiej, zapraszane są na indywidualne spotkanie z Dziekanem, podczas którego wskazywana jest konieczność poprawy jakości prowadzonych zajęć, a także proponowane jest wsparcie w tym zakresie (np. wizyty na zajęciach osób najlepiej ocenianych). Efekty tego typu rozmów i działań widoczne są w kolejnych edycjach ocen studentów.

Oceny zewnętrznej jakości kształcenia dokonują z kolei członkowie Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa, pracodawcy i absolwenci kierunku. Odbywa się ona poprzez działania ww. rady oraz w wyniku uzyskiwania opinii od pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów (Ankieta pracodawców o poziomie zatrudnionych absolwentów Wydziału Prawa UwB), opinii absolwentów (Ankieta absolwenta) oraz analizy monitoringu karier studentów i absolwentów studiów na podstawie informacji z Działu Spraw Studenckich – Biuro Karier. Należy podkreślić, że czynniki zewnętrzne (interesariusze), tj. pracodawcy zarówno zatrudniający absolwentów Wydziału Prawa, jak i umożliwiający im odbywanie praktyk oraz Rada Konsultacyjna Wydziału Prawa mają realny wpływ na zmiany w programie studiów. Podczas corocznie przeprowadzanych wśród pracodawców badań ankietowych oraz spotkań z członkami Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa przekazują oni swoje propozycje zmian w zakresie kształcenia studentów.

Wyniki analiz zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej oceny jakości kształcenia zamieszczane są w corocznym sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia publikowanym na stronie internetowej Wydziału. Wykorzystywane są w działaniach zmierzających do doskonalenia jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach poprzez analizę i wdrażanie zgłaszanych propozycji i postulatów. Prowadzenie wszystkich badań ankietowych oraz pozyskiwanie informacji o potrzebach zmian w zakresie poprawy jakości kształcenia na wydziale uzyskiwane są w sposób etyczny i odpowiedzialny.

Polityka jakości na Wydziale Prawa realizowana przez system zapewniania jakości kształcenia ma charakter kompleksowy, trwały i powtarzalny. Jego wieloletnie funkcjonowanie przekonuje o różnorodności, rozwoju oraz efektywności podejmowanych przedsięwzięć na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Znacznym walorem jest spójna struktura systemu, która umożliwia udział wielu podmiotów aktywnie i skutecznie przyczyniających się do podniesienia poziomu jakości kształcenia na wydziale. Służą temu zgłaszane przez nich wnioski przedstawiające zarówno mocne strony systemu jakości, jak też wskazówki i odpowiedzi dotyczące jego słabiej działających aspektów.

W zakresie całościowego funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Prawa jako podstawowy atut należy wskazać rzetelność i solidność systemu sprawozdawczości z realizacji nałożonych zadań. Coroczne sprawozdania zawierają informacje zarówno o prawidłowym

funkcjonowaniu wielu aspektów kształcenia, jak też wskazują na potrzeby zmian i na sposób realizacji rekomendacji z poprzedniego roku akademickiego. Stanowią one swoiste raporty samooceny Wydziału w zakresie realizacji strategii na rzecz stałej poprawy jakości kształcenia.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Dobre praktyki:

- 1) Funkcjonowanie wieloletniego, skutecznego, sprawnego i sformalizowanego systemu zapewniania jakości kształcenia doskonalonego przez lata wewnątrz i wskutek oddziaływań zewnętrznych.
- 2) Funkcjonowanie skutecznego systemu sprawozdawczości nauczycieli akademickich dotyczącego ich aktywności naukowej powiązanego z działaniami motywacyjnymi władz dziekańskich.
- 3) Wykorzystywanie w sposób efektywny informacji uzyskanych z badań ankietowych wśród studentów oraz z protokołów hospitacji w zakresie oceny jakości zajęć dydaktycznych do podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych osób je prowadzących oraz w ich postępowaniach awansowych.
- 4) Dokonywanie systematycznego przeglądu potrzeb infrastrukturalnych Wydziału.
- 5) Dbanie o sprawny i szybki przekaz informacji studentom w zakresie różnych form ich wsparcia.
- 6) Wszechstronne i komfortowe zabezpieczenie studentów przyjeżdżających na Wydział w ramach programów wymiany międzyuczelnianej.
- 7) Stosowanie wielu różnorodnych sposobów zachęty do wypełniania ankiet przez studentów i absolwentów studiów.
- 8) Nawiązywanie przyjaznych i owocnych kontaktów władz dziekańskich oraz pracowników Wydziału z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.
- 9) Zaangażowanie i efektywna współpraca interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych na rzecz dokonywania przeglądów i zmian programowych.

Uzasadnienie:

Ad. 1) W zakresie polityki jakości za dobrą praktykę należy uznać wypracowanie na Wydziale Prawa UwB od lat skutecznie i sprawnie funkcjonującego systemu zapewniania jakości kształcenia. Po raz pierwszy został on wprowadzony *Zarządzeniem nr 3 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 8 października 2007 r.* Trzeba podkreślić, że wówczas była to pierwsza tego typu struktura na Uniwersytecie w Białymstoku. Miała charakter nowatorski i innowacyjny. Obejmowała w szczególności ocenę pracowników naukowo-dydaktycznych, ocenę pracowników administracyjnych tj. dziekanatu, biblioteki i pracowni komputerowej, ankietowanie absolwentów, ankietowanie pracodawców, ankietowanie studentów uczestniczących w wymianach międzyuczelnianych oraz analizę programów nauczania. W celu realizacji zadań związanych z funkcjonowaniem systemu Dziekan powołał Wydziałową Radę Programową, złożoną z czterech pracowników oraz Zespół ds. ankiet, wspomagający radę pod względem organizacyjno-technicznym. Rada ta na bieżąco realizowała zadania objęte systemem. Wspomniane zarządzenie Dziekana Wydziału Prawa było podstawą funkcjonowania systemu do 2009 r., a od tego okresu stanowiły je: *Uchwała nr 792 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie w Białymstoku Uczelnianego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia*, *Uchwała nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (ze zm.)* i *Uchwała nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w*

sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku. Należy podkreślić, że filary systemu uczelnianego stanowił system obowiązujący na Wydziale Prawa. W zakresie ogólnego funkcjonowania systemu zapewniania systemu jakości kształcenia na wydziale dobrą praktykę stanowi bieżące i precyzyjne wprowadzanie szeregu modyfikacji dostosowujących system do zmieniających się warunków oraz przepisów ustaw i rozporządzeń dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki oraz przepisów wewnątrzuczelnianych i wewnątrzwydziałowych. Dzięki temu na przestrzeni lat działanie tego systemu na wydziale ulegało systematycznemu doskonaleniu. Dobrą praktyką było też sformalizowanie go w oparciu o szereg procedur zaopiniowanych przez Radę Wydziału i usankcjonowanych stosownymi czternastoma decyzjami Dziekana Wydziału. Jest to innowacyjne i unikalne przedsięwzięcie, które znalazło naśladowictwo w obrębie uczelni, a także uznanie u partnerów z Polski. System ten stanowi sprawnie zorganizowany mechanizm umożliwiający realizację postawionych celów. Zatem, kompleksowość strukturalna i kompetencyjna jego poszczególnych ogniw oraz jego uniwersalizm może stanowić punkt odniesienia dla innych wydziałów. System stał się inspiracją stworzenia Kodeksu dobrych praktyk przy przewodach doktorskich i habilitacyjnych na Wydziale Prawa UwB.

Ad. 2) W zakresie monitorowania kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami i doktorantami dobrą praktyką jest skutecznie funkcjonujący system sprawozdawczości nauczycieli akademickich dotyczący ich aktywności naukowej. Polega on na obowiązku wypełniania przez nauczyciela akademickiego sprawozdania poprzez moduł EVA systemu USOS. Obejmuje ono ocenę nie tylko działalności naukowej, ale także działalności dydaktycznej i organizacyjnej oraz podnoszenia kompetencji zawodowych. Z jednej strony, pozwala on władzom dziekańskim kontrolować postępy rozwoju naukowego w obrębie deklarowanej przez pracowników dyscypliny, a z drugiej – ich mobilizować. W jego ramach Dziekan niejednokrotnie podejmował działania mające na celu wzmocnienie tej formy aktywności poprzez odbycie indywidualnych rozmów, zwrócenie uwagi na potrzebę intensyfikacji działań naukowych i przekazanie informacji o możliwości wsparcia pracownika w tym zakresie. Wszelkie informacje dotyczące ewaluacji działalności naukowej oraz możliwości publikacji dostępne są na stronie internetowej Wydziału w specjalnie stworzonej w tym celu zakładce: <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzial/nauka>.

Ad. 3) W zakresie oceny jakości zajęć dydaktycznych dobrą praktyką jest udział w niej nie tylko studentów i doktorantów wypełniających kwestionariusze ankiet oraz następnie Dziekana Wydziału, kierowników katedr, zakładów i pracowni, ale także w odpowiednim zakresie - koordynatorów przedmiotów (wobec magistrów i doktorów). Wnioski z analiz oceny jakości zajęć są asumptem do organizowania, zachęcania i obligowania nauczycieli akademickich do uczestnictwa w szkoleniach dedykowanych różnym aspektom i problemom w kształceniu studentów oraz doktorantów. Obejmują one, w szczególności, doskonalenie z metodyki zajęć dydaktycznych (w tym np. ze studentami z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi), z posługiwania się technologiami cyfrowymi, z nauki umiejętności komunikacji ze studentami, *e-learningu*, platformy EduPortal. Mają na celu podnoszenie kompetencji prowadzących zajęcia. Należy podkreślić, że proces oceny jakości zajęć dydaktycznych (zarówno poprzez hospitacje zajęć, jak i badania ankietowe) odbywa się w sposób etyczny i odpowiedzialny. Trzeba też zauważyć, że oceny studentów oraz uwagi zawarte w protokołach hospitacji zajęć dydaktycznych są uwzględniane przy dokonywaniu oceny okresowej nauczycieli akademickich. Ponadto, opinie osób hospitujących i oceny oraz komentarze studentów dotyczące wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków związanych z kształceniem, wykorzystywane

są przy postępowaniach awansowych. Przy zgłaszaniu kandydata do awansu analizie podlega nie tylko jego aktywność naukowa, organizacyjna i dydaktyczna (*sensu stricto*), ale także oceny i opinie z zakresu przygotowania prowadzącego do zajęć, jego punktualności, klarowności wykładanego materiału, sposobu prowadzenia zajęć, nastawienia do studenta, inspirowania go do samodzielnego myślenia, obiektywności oceniania, jasności kryteriów zaliczania oraz dostępności prowadzącego w trakcie konsultacji. W praktyce Dziekan otrzymuje wyciąg informacji z dokumentu pt.: „Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych poprzez system USOS wśród studentów i uczestników studiów podyplomowych Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku dotyczących oceny w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem w roku akademickim... (wyniki zbiorcze)” zawierającym tabelę ukazującą liczbę studentów dokonujących oceny danego pracownika i średnią ocen przez niego uzyskanych według ww. kryteriów, graficzne przedstawienie wyników badań ankietowych oraz komentarze/opinie dotyczące kandydata do awansu. Należy podkreślić, że krytyczne w znacznej ilości komentarze są negatywną przesłanką do awansu.

Ad. 4) W zakresie monitorowania warunków kształcenia i organizacji studiów dobre praktyki obejmują systematyczny przegląd potrzeb biblioteki, pracowni komputerowej, dziekanatów i pracowników zajmujących się układaniem planów zajęć oraz doposażanie ich pod względem materialnym i informatycznym w miarę potrzeb studentów i pracowników. Podnosi to komfort ich obsługi i pracy. Dzięki temu budynek jest unowocześniony i dostosowany do potrzeb wszystkich, w tym osób z niepełnosprawnościami i innych osób ze szczególnymi potrzebami. We wrześniu 2024 r. zakończył się remont auli, będący następstwem ustaleń monitoringowych.

Ad. 5) W zakresie wsparcia o charakterze dydaktycznym, materialnym, naukowym, organizacyjnym oraz na rynku pracy studentów i doktorantów w procesie uczenia się dobre praktyki obejmują, przede wszystkim, sprawny obieg informacji z tego zakresu skierowanych do zainteresowanych różnych ich grup (np. osoby z niepełnosprawnościami, pracujące, studiuje więcej niż jeden kierunek lub wychowujące dzieci). Szczególnie było to widoczne w okresie pandemii, gdy wszystkie informacje dotyczące różnych form wsparcia były na bieżąco przekazywane im na pięć sposobów: 1) na głównej stronie internetowej Wydziału (tzw. główny baner/slider) oraz w aktualnościach; 2) w formie maili kierowanych do wszystkich studentów Wydziału Prawa UwB poprzez USOSmail; 3) na stronie internetowej Wydziału zawierającej informacje związane z organizacją zdalnego procesu kształcenia w nowych rozbudowanych zakładkach (Student/Zdalne kształcenie i Pracownik/Zdalne kształcenie); 4) poprzez media społecznościowe (Facebook, LinkedIn) oraz 5) poprzez konsultacje telefoniczne i mailowe w zakresie zdalnego kształcenia w ramach pracowni komputerowej. Należy podkreślić, że przeglądy różnych form wsparcia studentów dokonywane są systematycznie.

Ad. 6) W zakresie mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia dobre praktyki polegają, m.in. na szczególnej dbałości nie tylko o poziom dydaktyki, ale także o komfort studentów przyjeżdżających, o organizację ich czasu wolnego i integrację ze studentami Wydziału Prawa. Doświadczenia studentów studiujących w ramach programów na zagranicznych uczelniach zmotywowały do zapewnienia stałej pomocy studentom przyjeżdżającym na Wydział. Grupa „byłych Erasmusowców” z powodzeniem opiekuje się studentami przyjeżdżającymi, wyznaczając każdemu indywidualnego mentora, organizując imprezy integracyjne i pomagając w codziennych sprawach. Należy przy tym zauważyć, że pomimo niezbyt atrakcyjnego dla cudzoziemców (pod względem geograficzno-komunikacyjnym) położenia miasta Białystok, Wydział cieszy się zainteresowaniem cudzoziemców chętnych do kształcenia się na nim. Ponadto, ze względu na owo specyficzne

umiejscowienie Uniwersytetu w Białymstoku dobre praktyki obejmowały do 2022 r. (tj. do napaści Rosji na Ukrainę) rozwój i pielęgnowanie dobrej współpracy z uczelniami państw graniczących na północnym wschodzie z Polską (zwłaszcza z uniwersytetami w Grodnie, Wilnie, Czerniowcach, Kaliningradzie i Sankt Petersburgu).

Ad. 7) W zakresie uzyskiwania opinii studentów o jakości kształcenia i absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów dobre praktyki polegają na zachęcaniu ich przez Dziekana Wydziału drogą e-mailową, poprzez nagrody, pogadanki ze strony wykładowców, aktywne działania Samorządu Studentów, a także poprzez *Facebook* do wypełniania ankiet, tj. do wskazywania ewentualnych potrzeb i zmian w procesie kształcenia na Wydziale Prawa.

Ad. 8) W zakresie monitorowania relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów dobre praktyki polegają na nawiązywaniu i posiadaniu bardzo przyjaznych i życzliwych kontaktów władz dziekańskich oraz szeregu pracowników Wydziału z przedstawicielami pracodawców. Przykładem jest współpraca z Aresztem Śledczym w Białymstoku, gdzie studenci, dzięki wizytom studyjnym i spotkaniom z praktykami, mogą poznać specyfikę pracy w systemie penitencjarnym. Kolejną dobrą praktyką jest partnerstwo z Wojskowym Centrum Rekrutacji w Białymstoku, które wspiera studentów zainteresowanych służbą wojskową poprzez organizację warsztatów i doradztwo w zakresie kariery wojskowej. Ważnym elementem jest także współpraca z lokalnymi szkołami średnimi, które prowadzą klasy mundurowe. Organizowane Dni Mundurowe dają uczniom możliwość bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami służb oraz poznania specyfiki pracy w tych zawodach. Wydział pozycjonują natomiast jako jednostkę pośredniczącą w budowaniu dobrych relacji z otoczeniem edukacyjnym i społeczno-gospodarczym. Wydział współpracuje również z konsulami honorowymi akredytowanymi w województwie podlaskim, co umożliwia studentom nawiązywanie kontaktów międzynarodowych i zdobywanie wiedzy o specyfice pracy dyplomatycznej, a także z *Europe Direct Podlaskie*, które wspiera edukację na temat funkcjonowania UE, w szczególności w odniesieniu do polityki bezpieczeństwa. Wydział bierze także udział w programie Legii Akademickiej, co umożliwia studentom zdobycie dodatkowych umiejętności wojskowych i podnosi ich kwalifikacje zawodowe.

Ad. 9) W zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów dobrą praktykę stanowi realne, efektywne i częste współdziałanie oraz znaczne zaangażowanie na tym polu szeregu gremiów, zarówno wewnętrznych (w szczególności studentów, pracowników, Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego i Zespołu ds. monitorowania jakości kształcenia na kierunku bezpieczeństwo i prawo), jak i zewnętrznych (Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa). Ich propozycje i sugestie stanowią ważny element dokonywanych przeglądów i zmian programowych na poszczególnych kierunkach. Ich udział na różnych etapach tworzenia i funkcjonowania programu studiów oraz dokonywane wnikliwe analizy i pogłębione wnioski wykorzystywane są następnie do działań doskonalących.

Przedstawione informacje stanowią potwierdzenie, że polityka jakości na Wydziale Prawa realizowana przez system zapewniania jakości kształcenia ma charakter kompleksowy, trwały i powtarzalny. Jego wieloletnie funkcjonowanie przekonuje o różnorodności, rozwoju oraz efektywności podejmowanych przedsięwzięć na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Znacznym walorem jest spójna struktura systemu, która umożliwia udział wielu podmiotów aktywnie i skutecznie przyczyniających się do podniesienia poziomu jakości kształcenia na wydziale. Służą temu zgłaszane przez nich wnioski

przedstawiające zarówno mocne strony systemu jakości, jak też wskazówki i podpowiedzi dotyczące jego słabiej działających aspektów.

W zakresie całościowego funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Prawa jako podstawowy atut należy wskazać rzetelność i solidność systemu sprawozdawczości z realizacji nałożonych zadań. Coroczne sprawozdania zawierają informacje zarówno o prawidłowym funkcjonowaniu wielu aspektów kształcenia, jak też wskazują na potrzeby zmian i na sposób realizacji rekomendacji z poprzedniego roku akademickiego. Stanowią one swoiste raporty samooceny Wydziału w zakresie realizacji strategii na rzecz stałej poprawy jakości kształcenia.

Należy podkreślić, że znaczny wkład w stabilne funkcjonowanie tego systemu na Wydziale ma też ciągłość funkcji przewodniczącej Wydziałowego zespołu ds. zapewniania jakości kształcenia, pełniącej ją od 2007 r., tj. od czasu utworzenia pierwowzoru obecnego systemu. Uczestniczy ona w konferencjach i szkoleniach z zakresu jakości kształcenia. Jest gwarantem rzetelnego i prawidłowego funkcjonowania systemu.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Programy studiów wysokiej jakości wraz z efektywnym i kompleksowym system monitorowania jakości kształcenia 2) Wykorzystanie umiędzynarodowienia Wydziału Prawa oraz współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w opracowaniu i modyfikacjach programów studiów, a także tworzeniu oferty wykraczającej poza program studiów (np. Legia Akademicka, bezpłatne kursy NATO) 3) Stabilna wysokokwalifikowana kadra złożona z pracowników poszerzających swoje kompetencje gwarantująca wysoką jakość realizacji spójnej koncepcji kształcenia 4) Doskonała lokalizacja i dostępność rozbudowanych zasobów bibliotecznych, edukacyjnych i informacyjnych wykorzystywanych w realizacji programów studiów i aktywizacji studentów 5) Znakomite przygotowanie kierunku na sytuacji nagłe, ograniczające możliwości kształcenia w kontakcie bezpośrednim, w tym nowoczesna i funkcjonalna platforma do kształcenia synchronicznego i asynchronicznego - EduPortal, oraz szerokie wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Wysoki poziom biurokratyzacji, mający negatywny wpływ na elastyczność działania 2) Małe zainteresowanie studentów ofertą kształcenia w językach obcych oraz propozycją wyjazdów zagranicznych 3) Uwarunkowane systemowo obciążenie pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych biurokratyczną pracą przy realizacji dodatkowych obowiązków pozanaukowych niezajdujące odzwierciedlenia w wynagrodzeniu w stosunku do realizowanych zadań i odpowiedzialności. 4) Obciążenie następstwami ustawicznych modyfikacji zasad ewaluacji naukowej jednostek 5) Niski poziom skuteczności w pozyskiwaniu środków na badania naukowe
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Działania konsolidacyjne kluczowych uczelni z regionu 2) Finansowanie badań i rozwoju naukowego w formule grantów oraz krajowych i międzynarodowych projektów badawczych, a także sukcesywne pojawianie się nowych programów wsparcia dydaktyki i nauki (np. „Program wsparcia dla czasopism naukowych”, „Regionalna inicjatywa doskonałości”, „Nauka dla Społeczeństwa”) 3) Relatywnie niskie koszty studiowania w porównaniu do większych ośrodków akademickich 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Brak stabilności w szkolnictwie wyższym (brak czasu, środków i instrumentów niezbędnych do dostosowywania się do zmian i kolejnych reform) 2) Niż demograficzny, silna konkurencja na rynku edukacyjnym oraz ogólne zmniejszenie zainteresowania studiami społecznymi, co w konsekwencji powoduje spadek liczby studentów potęgowany tendencją wśród absolwentów szkół średnich do podejmowania studiów w większych ośrodkach akademickich 3) Nierówny poziom wykształcenia ogólnego oraz mała aktywność i kreatywność kandydatów na studia i studentów

	<p>4) Położenie umożliwiające Intensyfikację współpracy naukowej z podmiotami z państw Europy Wschodniej</p> <p>5) Niestabilna sytuacja geopolityczna i trudne sąsiedztwo regionu (Królewiec i Białoruś) zwiększające zapotrzebowanie na wysokiej jakości kształcenie w obszarze bezpieczeństwa i prawa</p>	<p>4) Prowadzenie studiów z zakresu bezpieczeństwa i prawa przez inne uczelnie w regionie powodujące przesylenie rynku usług prawnych</p> <p>5) Zbyt niska subwencja budżetowa niezaspokajająca potrzeb i spowalniająca potencjał rozwojowy Uczelni, wpływająca na niskie wynagrodzenie pracowników w stosunku do oczekiwań w zakresie wymaganych kompetencji, jakości dydaktyki i nauki oraz realnie powierzanych im zadań, w tym konieczność obciążania pracowników naukowych, biurokratyczną pracą w postaci dodatkowych obowiązków pozanaukowych, w celu wywiązania się jednostki z wymaganych przepisami obowiązków biurokratycznych</p>
--	---	---

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Białystok, dnia 11 grudnia 2024 r.